

IV PLA D'IGUALTAT
D'OPORTUNITATS
DE DONES I HÒMENS

AJUNTAMENT
DE PEGO

A l'atenció de totes les persones.

Des de la consultoria PROACTIVES, s'ha elaborat un model de Pla Municipal d'Igualtat i Oportunitats entre dones i hòmens, comú a tots aquells que es dissenyen amb la mateixa finalitat, elaborant de forma exclusiva i individual, el diagnòstic, l'anàlisi d'enquestes i/o grups focals, els objectius i altres variacions necessàries segons les necessitats de cada municipi.

Per tant, queda registrat el tractament i reproducció d'aquest model propi e intransferible com a eix dels Plans Municipals d'Igualtat i Oportunitats entre dones i hòmens sota el nom i autoria de Proactives i l'Ajuntament de Pego.

Jo, Beatriz Escrivà Aparisi, en qualitat de responsable de PROACTIVES CONSULTORIA DE IGUALTAT S.L. certifique que les actuacions descrites en el present document s'han dut a terme d'acord amb el objectius establits en el projecte. Així mateix, declare que els recursos utilitzats i els indicadors d'avaluació compleixen els criteris exigits per la normativa vigent.

Títols acreditats:

- Màster Universitari en Intervenció Interdisciplinària en Violència de Gènere.
- Diploma d'Agent d'Igualtat.

TAULA DE CONTINGUTS

PÁGINA

1. INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA	<u>6</u>
A. Definició, població destinatària i vigència del Pla d'Igualtat	<u>7</u>
B. Estructura i composició del Pla d'Igualtat	<u>11</u>
C. Característiques d'estudi: els drets socials	<u>12</u>
D. Principis orientadors	<u>16</u>
E. Principis metodològics	<u>18</u>
F. Creació del grup de treball / Comissió d'Igualtat	<u>19</u>
2. MARC NORMATIU	<u>20</u>
3. COMPROMÍS AMB LA IGUALTAT DE L'AJUNTAMENT	<u>34</u>
4. DIAGNOSI I RESULTATS	<u>36</u>
A. Característiques sociodemogràfiques	<u>39</u>
A.1. Despoblació i grups quinquennals	<u>40</u>
A.2. Creixement vegetatiu	<u>43</u>
A.3. Immigració i emigració	<u>48</u>
A.4. Mobilitat, urbanisme i accessibilitat	<u>50</u>
B. Context Socioeconòmic	<u>53</u>
B.1. Indicadors de pobresa i condicions de vida	<u>54</u>
B.2. Afiliació i atur	<u>60</u>
B.3. Economia i treball	<u>67</u>
C. Prestacions	<u>69</u>
C.1. Pensions contributives i no contributives	<u>69</u>
C.2. Dependència	<u>71</u>
D. Participació ciutadana - Conclusions del grup focal	<u>72</u>

TAULA DE CONTINGUTS

	PÀGINA
5. BENESTAR SOCIAL	<u>77</u>
A. Recursos d'atenció bàsica: Serveis Socials	<u>78</u>
B. Educació	<u>82</u>
C. Salut	<u>91</u>
D. Cultura, Esports i Festes	<u>97</u>
E. Joventut	<u>103</u>
6. PRESÈNCIA DE LES DONES EN EL MÓN PRODUCTIU	<u>106</u>
A. Representació de l'equip de govern	<u>107</u>
B. Representació en associacions i col·lectius	<u>109</u>
C. Comunicació i llenguatge inclusiu	<u>113</u>
7. IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES	<u>114</u>
A. Situació de la Igualtat	<u>115</u>
B. Violència de gènere i context	<u>117</u>
C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere	<u>125</u>
8. OBJECTIUS GENERALS	<u>137</u>
9. EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ	<u>140</u>
10. SEGUIMENT I AVALUACIÓ	<u>161</u>
A. El cicle de la millora contínua	<u>162</u>
B. Òrgans i funcions	<u>164</u>
C. Seguiment del IV Pla Municipal d'Igualtat	<u>164</u>
D. Avaluació del IV Pla Municipal d'Igualtat	<u>166</u>
11. RECURSOS DISPONIBLES PER A LA DONA	<u>167</u>
12. ANNEXOS	<u>170</u>

PRESENTACIÓ

Veïnes i veïns de Pego:

Teniu a les mans el IV Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Hòmens de Pego. La xifra que l'acompanya no és qualsevol: quatre plans consecutius signifiquen que, a Pego, la igualtat no és una moda ni una declaració d'intencions, sinó una manera de treballar que es prolonga en el temps, que aprén dels passos anteriors i que es renova per a continuar avançant.

Aquest Pla naix, precisament, del compromís de garantir que les decisions, els recursos i les oportunitats arriben per igual a totes les persones que formem Pego. Però també ens assenyala els reptes que tenim al davant: la càrrega dels cuidats que continua recaient sobre les dones, l'atenció a la salut mental, la conciliació i, molt especialment, la necessitat d'acompanyar la nostra joventut.

Perquè la igualtat no s'assoleix només des de les institucions, us necessitem: a les famílies, als centres educatius, a les associacions culturals, festeres i esportives, al teixit empresarial i comercial, i a cadascuna de les persones que estimen Pego.

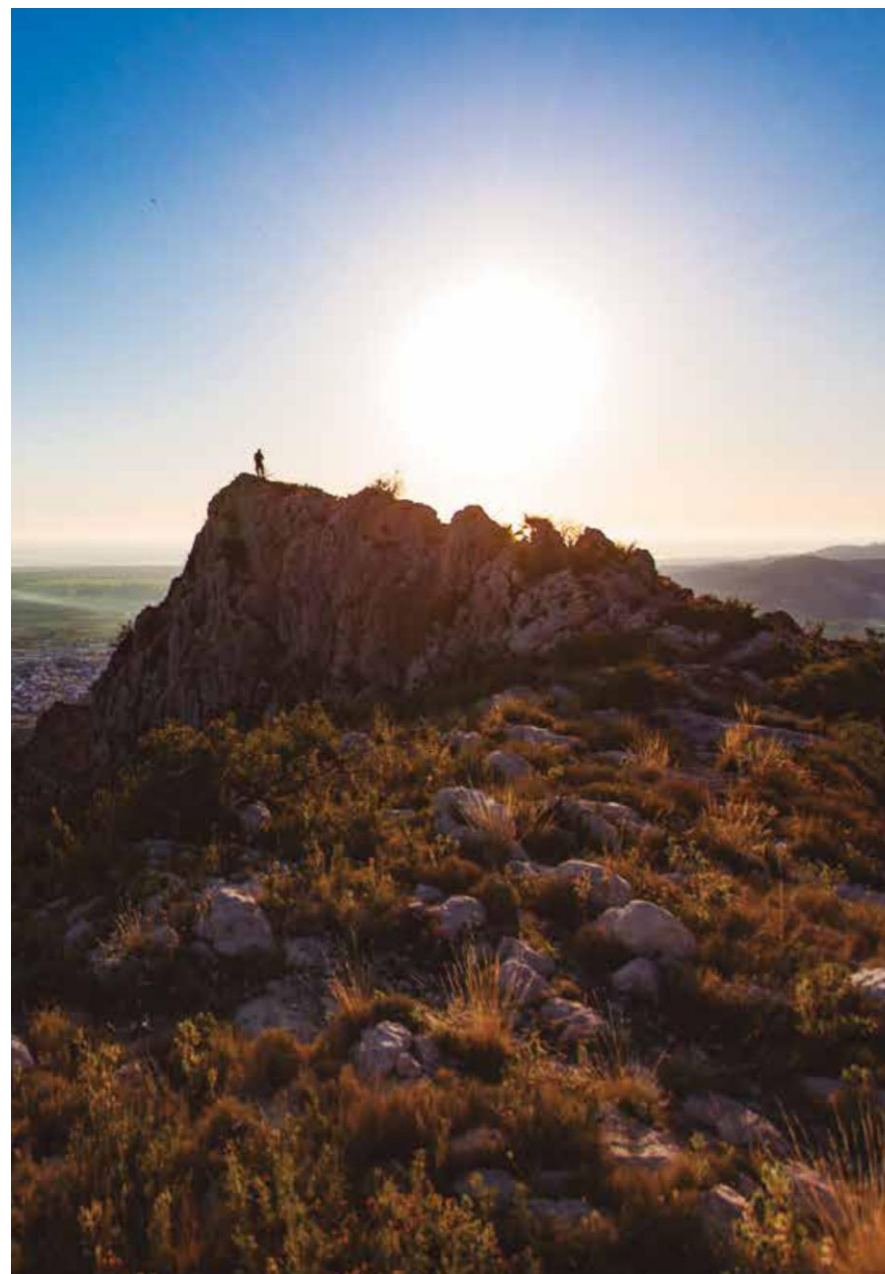
Amb el compromís de continuar fent camí, juntes i junts,

Enrique Moll Briones

Alcalde de Pego

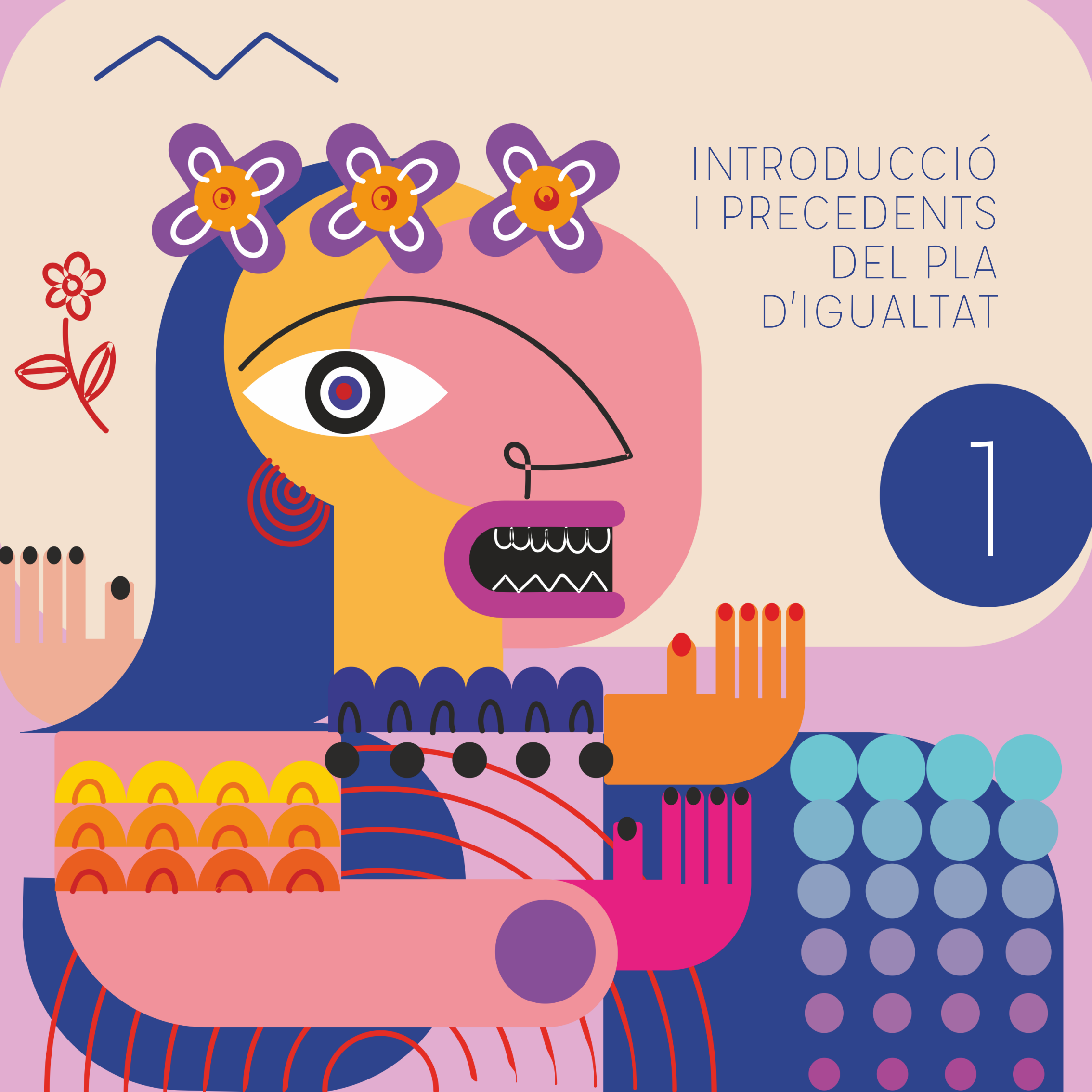
Paula Orihuel Espinos

Regidora d'Igualtat i Diversitat

INTRODUCCIÓ
I PRECEDENTS
DEL PLA
D'IGUALTAT

1

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

1

A. Definició, població destinatària i vigència del Pla

Un **Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Hòmens**, naix del compromís d'un consistori amb la **consecució de la igualtat i l'equitat en l'àmbit local**. És un document programàtic amb declaració de principis, així com la ferramenta que diagnostica l'entorn i **construeix el marc per al treball quotidià**, baix la creació d'accions, la posada en marxa de les quals, contribuirà a la disminució de la desigualtat i dels desequilibris existents entre dones i hòmens. Ha de ser valorat i aprovat per l'òrgan de màxima representació política dels i les ciutadanes en el govern municipal, per a posteriorment, ser dut a terme baix un seguiment i avaluació per l'autoritat experta i competent de la matèria.

L'obligatorietat de que un municipi compte amb Pla d'Igualtat, resideix en la legislació espanyola de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i hòmens (que més avant sorgirà amb el marc normatiu) mitjançant l'eliminació de tota discriminació, directa i indirecta, de les dones. **No obstant**, quan es parla d'un Pla d'Igualtat, **s'encalça més enllà del context espanyol aquesta conscienciació i responsabilitat**.

Arriba fins al context europeu, doncs, des de les Nacions Unides s'ha instat als governs que posen a les dones i a les xiquetes en el centre de les agendes de les polítiques públiques, per a donar suport i el lloc que pertany, a qui suposa un eix crucial per a la recuperació de les comunitats sobretot en un moment com el que es viu actualment amb crisis recurrents.

Des de la ONU, i l'entitat ONU-Dones, amb l'agenda d'Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS a partir d'ara) **marcats per a l'any 2030**, s'aposta per la **incorporació de la perspectiva de gènere a tots els àmbits baix el compliment de l'objectiu numero 5** (igualtat de gènere) i advoca per un suport incondicional des de les institucions, a promocionar la igualtat de tracte i d'oportunitats i a les comunitats com a eina de prevenció, per a **detenir el retrocés en els drets de les dones que està suposant la desigualtat en termes de gènere**.

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

1

A. Definició, població destinatària i vigència del Pla

No obstant, des dels **Plans d'Igualtat**, no sols **es contempla una sinergia** amb l'objectiu nombre 5, sinó que **també amb la resta dels que componen els ODS de l'Agenda** residint l'essència en que ambdós propòsits (tant el pla com l'Agenda 2030) **busquen implicar i protegir a totes les persones**, aconseguir **prosperitat** en la vida de les comunitats garantint els seues drets, convivint en **pau** mitjançant **aliances de comunitats**, per a que s'estenguen per tot el món els propòsits establerts i **el planeta tinga un lloc privilegiat de cura** com a únic espai i font de matèria prima indispensable per al sosteniment del món i la vida.

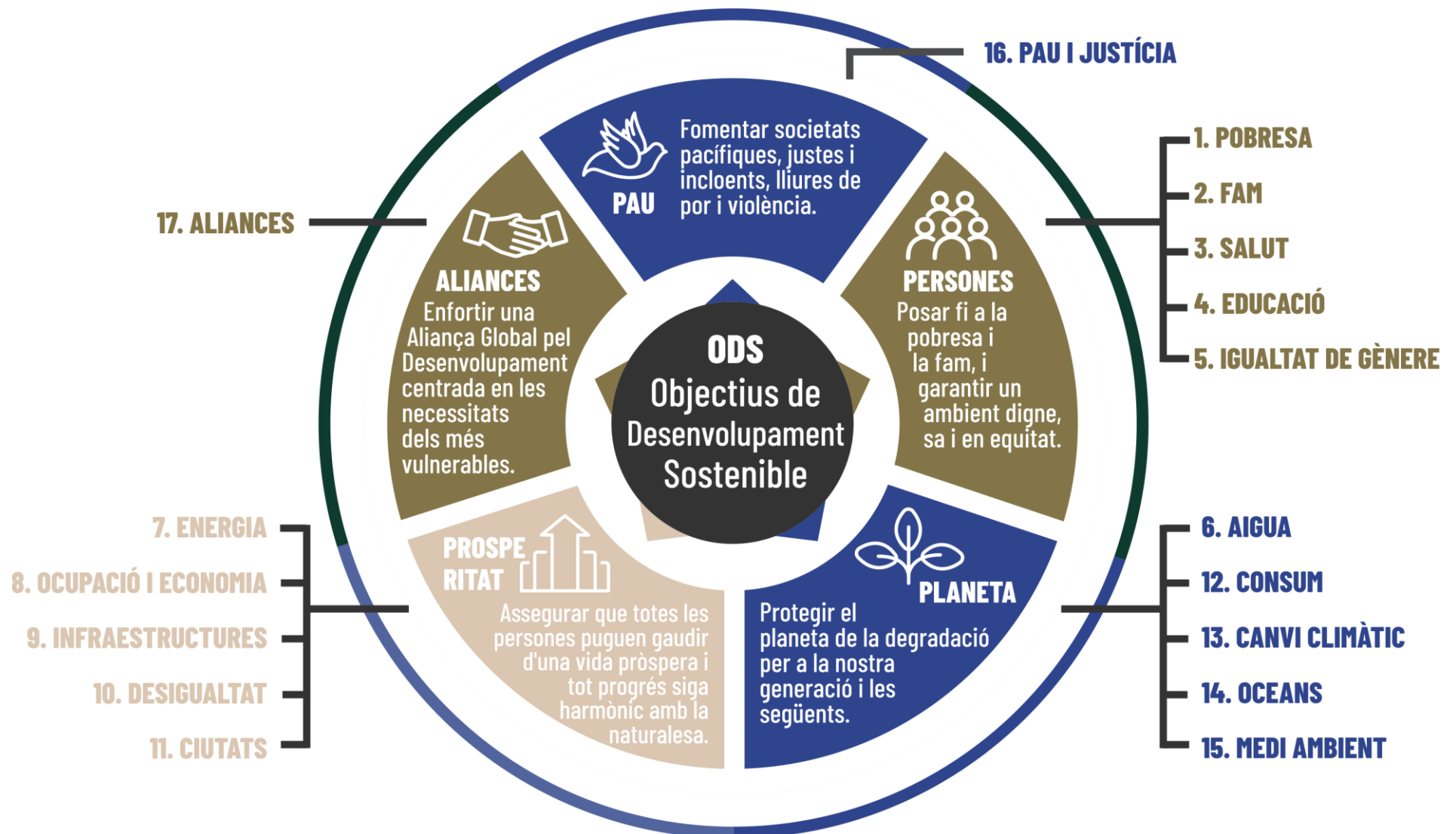
En definitiva, **els ODS cobren rellevant importància** en un Pla d'Igualtat **com a ferramenta per a diagnosticar, des de les desigualtats de gènere, una de les discriminacions mes potents reconegudes a nivell europeu.**

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

A. Definició, població destinatària i vigència del Pla

El canvi cap a una societat igualitària passarà per la supressió d'aquestes discriminacions amb **mesures radicals** (que van a l'arrel del problema) i **positives** que compensen les desigualtats tradicionals presents en nombroses àrees de les vides de les dones (drets socials que s'analitzen més endavant) i que construiran un món més just i resilient.

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

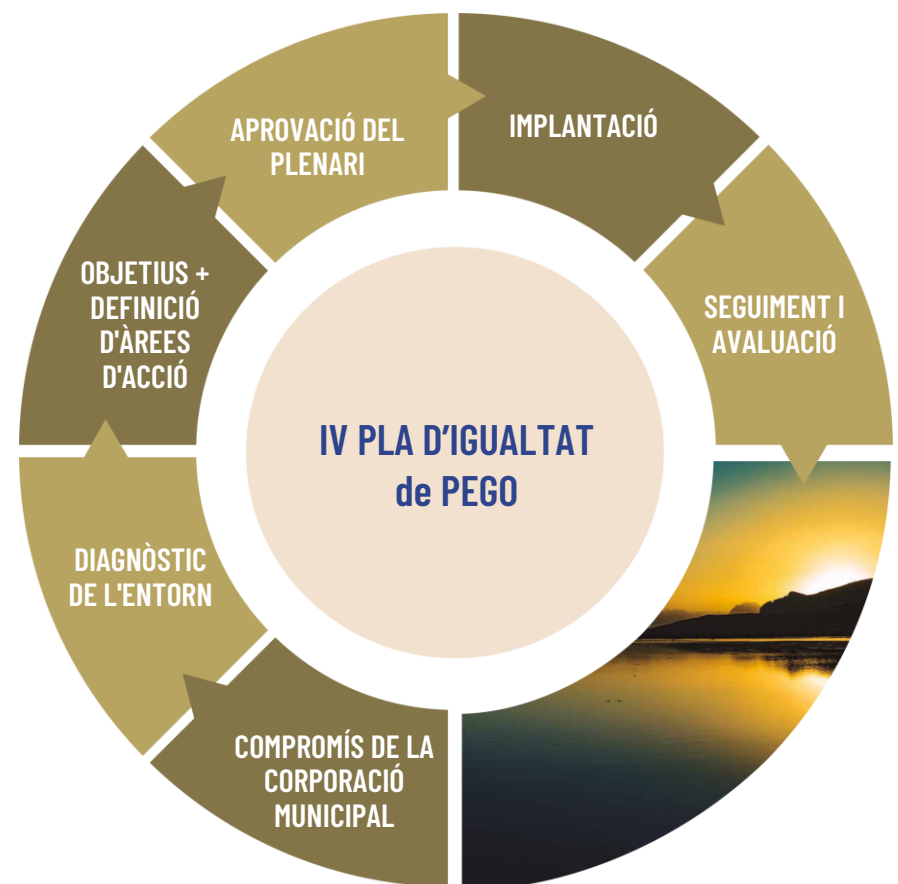
A. Definició, població destinatària i vigència del Pla

Reprenent el **objecte del Pla i la seua definició**, aquest, es **dirigeix a la ciutadania en general** i, en particular, a tots aquells col·lectius vinculats d'alguna manera a l'adquisició dels seus objectius específics (**associacions, personal municipal, població, món educatiu, famílies, teixit empresarial, etcètera**).

La seua **vigència** s'adreça als anys entre el **2026 a 2030**, ja que la durada màxima d'aplicació d'un Pla d'Igualtat és de quatre anys.

A continuació, s'inclou la representació gràfica de les **fases** d'un Pla d'Igualtat, així com informació qualitativa precedent i necessària per a donar-li sentit a l'estructura d'aquest (següent apartat), establert sota criteri de la "guia per a l'elaboració de plans d'igualtat en les empreses", elaborada per Subdirecció General per a l'Emprenedoria, la Igualtat en l'Empresa i la Negociació Col·lectiva de les Dones, del **Institut de les Dones i el Ministeri d'Igualtat** com a únic referent oficial i reconegut estatalment en l'elaboració de Plans d'Igualtat.

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

B. Estructura i composició del Pla d'Igualtat

L'estructura del **IV Pla d'Igualtat entre hòmens i dones de Pego**, torna a introduir l'anàlisi de les temàtiques concretes (enteses com a drets socials i part vital de la igualtat entre persones) on es realitza un diagnòstic amb perspectiva de gènere.

Els objectius que es pretenen aconseguir es transformen en accions que, alhora, es distribueixen en eixos relacionats amb les temàtiques diagnosticades, i que, posteriorment, seran els que frenen, pal·lien o erradiquen les desigualtats que s'hagen detectat, així com també tot allò que reproduïska fortaleeses (bones pràctiques) que col·laboren i promoguen la igualtat de tracte i oportunitats en el municipi de Pego.

És a dir:

- a) El Pla s'inicia amb el propòsit de diagnosticar, en aquest moment, les desigualtats entre dones i hòmens en matèria de drets socials baix els paràmetres de la perspectiva de gènere.
- b) Una vegada s'ha establert els punts forts i dèbils en compliment d'aquests paràmetres, es proposen els objectius que es pretenen aconseguir per a corregir les situacions de desigualtat.
- c) Eixos objectius es converteixen en accions per a executar (una vegada el pla entre en procés d'implementació), que proposen el com, quan, qui, amb quins mitjans i qui seran els responsables de la gestió i dels indicadors d'avaluació per a les accions que treballaran les discriminacions. Tot això es classifica per eixos de treball que s'han extret de les àrees diagnosticades, la qual cosa facilita generar blocs de treball que conjuminen esforços o delimiten fins on arriba cada implicat i implicada en les accions.

Cal aclarir que el nombre d'accions que es suggereixen a la taula dels eixos estratègics per aconseguir els objectius, no es aleatori, si no que són un nombre estipulat com a mesura, tant avaluativa com de cobertura; és a dir, que el nombre d'accions que es propose, serà el nombre mínim que s'han de dur a terme per a poder cobrir aqueix objectiu que es persegueix, que a més te en compte el com, quan i a qui implicar per a què es garantisca que, amb la participació ciutadana, s'està perseguint la consecució d'eixa meta per la igualtat transversal i intergeneracional.

El següent pas en l'estructura, una vegada s'ha establert el Pla baix la negociació amb l'òrgan que es va crear per a eixa comesa ("Comissió d'Igualtat"), i que es contempla més avant del document, és aprovar-lo per Plenari amb el que suposa aquest fet i passar a ser implantat baix un seguiment i avaluació com a mesura determinant de si s'han aconseguit els objectius establerts prèviament o no.

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

1

C. Característiques d'estudi: els drets socials

Seguint amb les línies anteriors, les temàtiques escollides per al estudi de diagnòstic són aquelles que configuren la base de tota societat actual junt als drets naturals, i que, per tant, suposen el conjunt dels drets socials, entesos com a aquells que pertocuen a totes les persones, per a poder desenvolupar la seua autonomia, igualtat d'oportunitats i llibertat, així com altres garanties de drets que permeten a qui visca en societat, tindre condicions econòmiques i d'accés a béns i serveis necessàries per a una vida digna.

Aquest anàlisi es realitza des d'una perspectiva de gènere que busca diagnosticar quan i com les diferències entre les persones es converteixen en desigualtats, i donar solucions.

Dit açò, **per al present Pla, es reconeixen com a drets socials i alhora, objecte d'estudi:**

- a) La participació ciutadana (amb els grups focals com a mecanisme d'intervenció amb la comunitat i que posteriorment es contemplarà com a principi orientador i metodològic que vertebrà el Pla d'Igualtat)
- b) Les característiques:
 - Sociodemogràfiques (pel fet que possibiliten, més o menys, l'accés a oportunitats), socioeconòmiques (ocupació i conciliació també com a ferramenta d'apoderament, autonomia i reconeixement social)
 - Socials, enteses com a benestar social (qualitat de vida) i on entren les garanties de cobertura d'educació, salut, esport i cultura, com a vehicles per a una vida plena a tots els nivells.
- c) La presència de les dones en el món productiu o vida pública (mitjançant l'associacionisme i la política, així com les partides pressupostàries amb perspectiva de gènere)
- d) Les característiques d'igualtat junt a la violència de gènere i masclista (violència cap a les dones) com a part elemental i lluita que engloba el conjunt de totes aquestes característiques.

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

C. Característiques d'estudi: els drets socials

Cal destacar que aquets espais estudiats, mantenen part de la seua essència en l'Agenda 2030, i part en els ODS, com a ferramenta de compliment dels Plans d'Igualtat en el context europeu i espanyol) guardant la següent relació:

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

C. Característiques d'estudi: els drets socials

Tot seguit per a cada temàtica analitzada (es recorda que son les anteriorment mencionades: participació ciutadana, sociodemogràfic, socioeconòmic, benestar social amb educació, salut, esport i cultura, presència de les dones en el món productiu i igualtat + violència cap a les dones) es proposen els eixos corresponents (anomenats eixos estratègics a partir d'ara)

Aquesta correspondència el que fa és aclarir quins organismes, departaments, grups o persones, han de fer-se càrrec de dur a terme la implantació de les accions que sorgiran de cada eix estratègic i que es poden trobar al final de cada àrea diagnosticada en aquest Pla.

Es poden trobar relacions obvies en les que l'àrea de diagnòstic inclús comparteix nom amb el eix estratègic o d'altres en que se li ha atorgat altra nomenclatura per a acollir tot el espectre que abasta aqueix eix.

A més a més, com que existeix una relació directa entre l'àrea diagnosticada, el seu eix estratègic i els ODS que marquen precedent per al propis objectius d'aquest Pla, i tots els de igualtat d'oportunitats, es plasmen també a aquesta taula per generar una relació visual.

Així, per tant, queden, els següents **eixos d'intervenció**:

Àrea de diagnòstic	ODS	Eix
Participació ciutadana	10	PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT
Sociodemogràfic	10 i 16	PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT
		ADMINISTRACIÓ PÚBLICA, MUNICIPI I TRANSVERSALITAT
Socioeconòmic	8	OCUPACIÓ I CONCILIACIÓ
Benestar Social	1 i 2	ATENCIÓ PRIMÀRIA A LA DIVERSITAT
Educació	4	EDUCACIÓ I JOVENTUT
Salut	3	SALUT
Esport	3	ESPORTS
Cultura	15	CULTURA
Presència de les dones en el món productiu	5 i 16	ADMINISTRACIÓ PÚBLICA, MUNICIPI I TRANSVERSALITAT
		APODERAMENT
Igualtat i prevenció de la violència cap a les dones	5	PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT
		PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

C. Característiques d'estudi: els drets socials

Remarcar de nou que els eixos estratègics han sigut triats en base a quins organismes, departaments, grups o persones han de fer-se càrrec de dur a terme la implantació de les accions que sorgiran de cada eix estratègic i que van a proposar-se per a complir amb els objectius que posteriorment es redactaran en aquest Pla i que son el resultat del que es pretén aconseguir en cada àrea diagnosticada.

El com fer-ho, o dur-ho a terme, son les accions que també es poden trobar en les taules en l'apartat de cada àrea estudiada.

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

D. Principis orientadors

Tot seguit, per a la introducció i precedents al Pla, es fa necessari esmentar els conceptes fonamentals pels quals es vetlarà en tot el procés de constitució del Pla, que a més serviran d'orientació i compromís per a qualsevol acció i/o comportament dels i les agents implicats i implicades. Principis que radiquen en una igualtat entre dones i hòmens com a la consagració del dret de tracte i oportunitats en absència de tota forma de discriminació cap a les dones (directa o indirecta), amb independència de la seua circumstància o condició, en tots els àmbits de la vida.

En tots els àmbits i, en particular, en les esferes polítiques, civils, laborals, econòmiques, socials i culturals, i especialment, les derivades de la maternitat, l'assumpció d'obligacions familiars i l'estat civil.

A continuació, s'enumeren els principis que conformen el complot contra les desigualtats aplicables al present Pla d'Igualtat i a qualsevol línia d'acció que s'implante, derivada o no d'aquest (com, per exemple, accions puntuals dels ODS), en nom de la igualtat, al municipi de Pego.

PRINCIPIS ORIENTADORS DE L'IGUALTAT DE DONES I HÒMENS

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

D. Principis orientadors

TRANSVERSALITAT DE GÈNERE

Enfocament en polítiques públiques reconegut com l'estratègia més idònia per a l'assoliment de la igualtat.

PARTICIPACIÓ

Per a aconseguir l'accés i la pròpia participació ciutadana igualitària de totes i tots.

APODERAMENT

És l'accés al control dels recursos que permeten protagonitzar canvis respecte a un ordre orgànic establert.

INTERSECCIONALITAT

Anàlisi de com els encreuaments de gènere amb altres identitats produeixen convergències de discriminació o privilegi.

VOLUNTAT I COMPROMÍS

Que els poders públics i polítics posen en marxa accions i mesures destinades a l'efectiva igualtat.

INCLUSIÓ I DIVERSITAT

Que cada diferència individual siga entesa com a una oportunitat d'enriquir a la societat.

ACCIONS POSITIVES

Per a l'eliminació de desigualtats de fet, que no són corregibles per la sola formulació del principi d'igualtat.

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

1

E. Principis metodològics

Anteriorment, s'ha mencionat els primers dels principis, els orientadors, aquells que determinen el comportament durant el procés d'elaboració, implantació i seguiment del Pla, i per tant determinen la posició enfront de la societat i el compromís que és prendrà amb ella; tot seguit, destaquem els segons dels principis, els metodològics, entesos com a les bases teòriques en les quals es sustentarà l'acció d'aquest Pla.

Fent una comparativa dels primers principis amb els segons, sorgeix una sinergia on els orientadors marquen la posició respecte a la situació a la qual es pretén fer front, i els metodològics, aconseguixen les ferramentes per dur a la realitat, mitjançant un procediment racional, l'objectiu que es persegueix.

En aquest cas, el procés d'elaboració d'aquest **IV Pla Municipal d'Igualtat de Pego**, s'ha guiat pels principis metodològics de participació i transversalitat. Es passa a justificar el per què.

COM I PER QUÈ FER-HO

A fi de dur a terme un procés participatiu per a construir un instrument útil per a totes les realitats, s'ha consultat a les entitats socials, agents socials (associacions així com personal tècnic i polític) i ciutadania, a través de grups focals de percepció i valoració sobre la igualtat i la lluita contra la violència cap a les dones en el municipi de Pego.

Pel que fa a la transversalitat, s'ha previst que el pla ho siga a totes les àrees de gestió de l'Ajuntament, buscant la involucració i el compromís amb la igualtat des de la equitat, de totes les àrees i de les entitats i agents destacats/destacades del municipi, a fi de donar compliment efectiu a cadascuna de les mesures previstes en ell.

La base per aconseguir implicar a totes les parts anomenades, és dur a terme una eficient¹ gestió del procés de comunicació i implicació amb aquestes, que alhora és la clau per a què la transversalitat que es busca, siga fidel a la realitat que viu el poble i que aporten al Pla les persones implicades, passant per solucions que puguin ser dutes a terme segons les possibilitats del municipi.

¹ Important ressenyar la paraula eficient i no eficaç, perquè el que es busca és la millor utilització dels recursos per a aconseguir un objectiu.

INTRODUCCIÓ I PRECEDENTS DEL PLA D'IGUALTAT

1

F. Creació del grup de treball/Comissió d'Igualtat

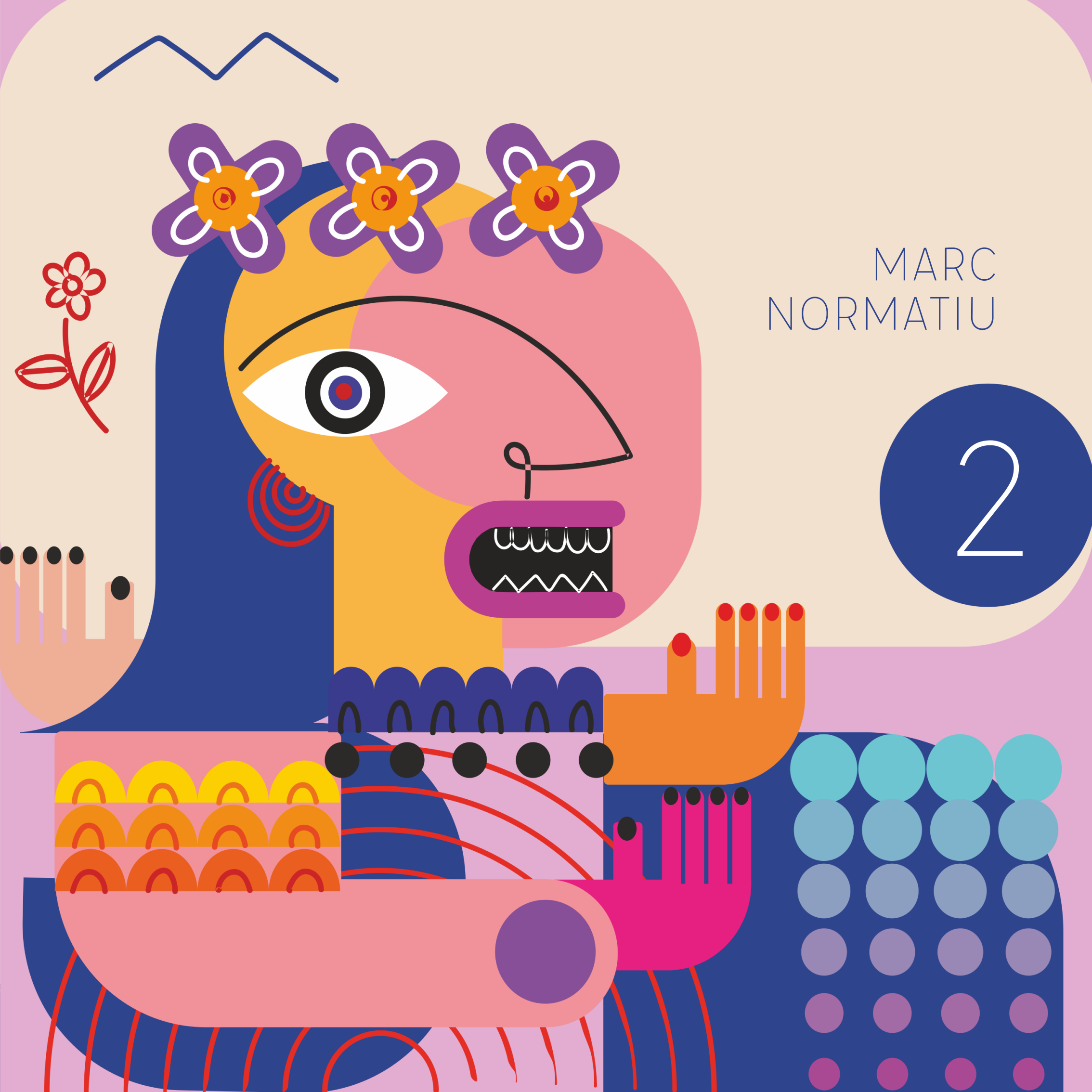
El Grup de Treball d'Igualtat que es formarà per al **IV Pla d'Igualtat del municipi de Pego** continuarà la tasca empresa pel Grup que ja va realitzar el seguiment dels anteriors Plans i haurà d'estar format per:

- Personal polític de l'Ajuntament.
- Personal tècnic de l'Ajuntament, especialment de les àrees d'Igualtat i Diversitat, Benestar Social i Gent Gran, Educació, Cultura i tradicions, Infància i Joventut, Esports i Sanitat.
- Ciutadans i ciutadanes del municipi, així com la representació de les associacions.

Les seues funcions són:

- Realitzar el seguiment de la implantació del Pla d'Igualtat.
- Prestar assistència tècnica per a la implantació de les mesures previstes del Pla.
- Identificar barreres i proposar estratègies de resolució.
- Elaborar una memòria d'execució que incloga elements i mecanismes de millora.
- Remetre aquesta memòria als diferents consells municipals que existiren.
- Proposar iniciatives per a un major coneixement per part del personal municipal i de la ciutadania dels continguts i assoliments del Pla.

MARC
NORMATIU

2

MARC NORMATIU

2

El marc declaratiu i normatiu sobre igualtat i violència de gènere que s'ha anat aprovant en els últims anys, representa un pas importantíssim en la lluita contra aquest greu problema social. A través de la norma i de les diferents legislacions s'ha pretès donar resposta a aquest fenomen, establint mesures dirigides a prevenir i erradicar la violència contra les dones, a la protecció de les víctimes i les seues filles i fills, i al castic i la intolerància enfront dels hòmens que porten a terme aquest tipus de violència a més de la incorporació de la perspectiva de gènere i la promoció de la igualtat com a ferramenta jurídica.

Aquesta realitat jurídica suposa la representació de les conquestes que el feminisme, com a moviment pacífic que busca la igualtat de totes les persones, ha anat aconseguint i que ara fa més de 200 anys que inicià la seua lluita.

Podem observar, cronològicament, la següent seqüència dels moments en que s'ha aconseguit el reconeixement de drets per a les dones de tipus polítics, civils, laborals i d'educació dividits en quatre onades:

1789-1870

IGUALTAT I DRETS POLITICS

Va iniciar la lluita per la reivindicació del drets de les dones. En 1791. Olympe de Gouge va redactar una Declaració dels Drets de la Dona i de la Ciutadania, paral·lela a la Declaració dels Drets del Home i del Ciutadà reclamant participació en la vida pública. Suposa el primer instrument jurídic que proposa l'emancipació femenina, en el sentit de la igualtat de drets i l'equiparació jurídica i legal d'hòmens i dones.

1870-1940

DRETS CIVILS

Clara Campoamor va encapçalar la lluita pel sufragi universal femení proporcionant drets civils a les dones, així com altres repercussions favorables: dret al treball i a la igualtat laboral i drets d'educació,

1950-1980

LLUITA PER L'ABOLICIÓ DEL PATRIARCAT I LA VIOLÈNCIA CONTRA LA DONA

Dones com Simone de Beauvoir o Betty Friedan, van encapçalar la lluita contra l'estereotip sexual de la dona, la hipersexualitat femenina i les violències cap a les dones.

1980-ACTUALITAT

ACTIVISME EN LÍNIA, SORORITAT, ABOLICIÓ DE L'EXPLOTACIÓ SEXUAL, DIVERSITAT I ELIMINACIÓ DE L'AMOR TOXIC

La lluita s'ha intensificat per arribar a la seua arrel: el patriarcat que centra la vida en el món productiu. Per això, s'ha inclòs en el feminisme a totes les persones discriminades pel patriarcat. Ha cobrat especial importància entendre contra què lluita el feminisme i la necessitat de l'aliança entre dones per a comprendre que les desigualtats són estructurals i no individuals. Amelia Tiganus és una de les dones abanderades que lluiten contra la prostitució i la tracta de dones, com a eix de les violències.

MARC NORMATIU

2

Per un altra banda, cal esmentar que aquestes conquestes s'han donat a diversos nivells de reconeixement i per tant entra en joc l'organització jeràrquica que es sustenta amb les normes per poder aplicar-les en ordre de prevalença, responent a aqueixa realitat, la piràmide de Kelsen₂ on per al cas, aplicarem en ordre ascendent, des dels reglaments, passant per normes amb rang de llei (decrets llei i decrets legislatius), les pròpies lleis (orgàniques i ordinàries), els tractats internacionals, la constitució i el dret comunitari.

El marc normatiu que emprarem com a conjunt de normes i lleis que regulen les situacions de discriminació per raó de sexe o gènere o be que promocionen la igualtat de gènere, son aquelles que es poden aplicar a les àrees que van a ser estudiades i que per tant, suposen un especial interès com a garantia i protecció dels drets.

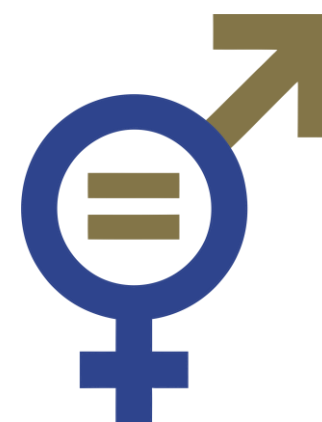
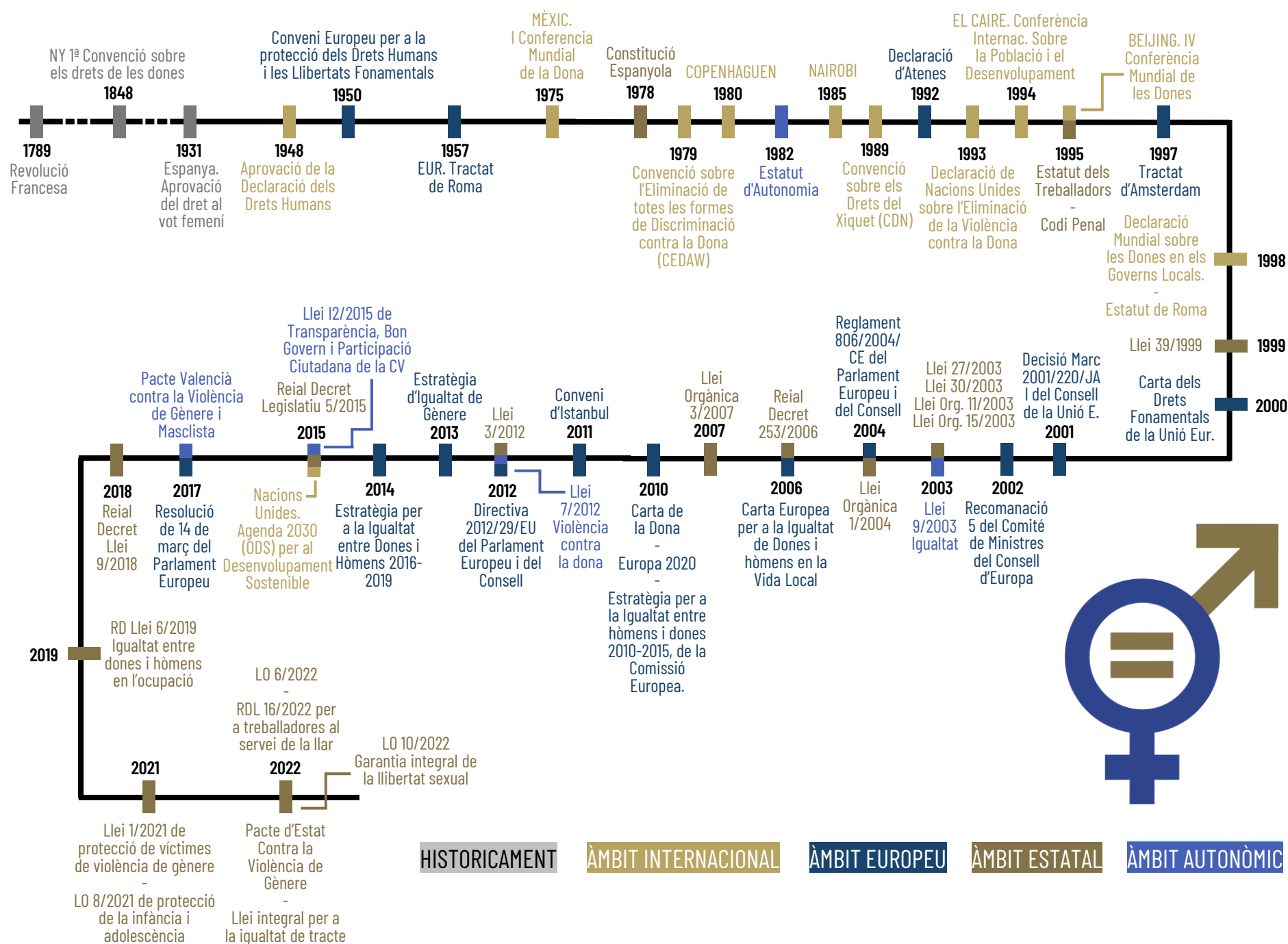

² Segons Hans Kelsen (un dels juristes més influent del segle XX), aquesta piràmide representa el sistema jurídic d'una forma escalonada i gràfica per demostrar com es relacionen entre elles les normes jurídiques baix el principi de jerarquia.

MARC NORMATIU

2

Línia de temps

MARC NORMATIU

2

A. Àmbit històric

REVOLUCIÓ FRANCESA, 1789.

Les dones intenten intervenir i participar en la vida pública i per primera vegada reclamen igualtat de drets per a hòmens i dones. En 1791, Olympe de Gouge va redactar una Declaració dels Drets de la Dona i de la Ciutadania, paral·lela a la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà.

Aquest instrument jurídic constitueix un dels primers documents històrics que proposa l'emancipació femenina, en el sentit de la igualtat de drets i l'equiparació jurídica i legal d'hòmens i dones.

SEGLE XIX.

Sorgeix el moviment feminista amb l'objectiu d'aconseguir el sufragi per a les dones.

NOVA YORK, 1848.

Primera convenció sobre els drets de les dones en què es va redactar la històrica Declaració de Seneca Falls, text bàsic del sufragisme i de la ideologia feminista nord-americana.

1 D'OCTUBRE DEL 1931.

Es reconeix, en Espanya, per primera vegada, el dret de sufragi a les dones

Equiparant-se de manera plena hòmens i dones, en l'àmbit polític. Es va aprovar l'article 36 de la Constitució de 1931 que establia que "Els ciutadans d'un i altre sexe, majors de vint-i-tres anys, tindran els mateixos drets electorals conforme determinen les lleis".

B. Àmbit internacional

APROVACIÓ DE LA DECLARACIÓ DELS DRETS HUMANS, 1948.

Dona lloc al compromís internacional per millorar la situació de les dones i es porten a terme conferències mundials periòdiques per a elaborar estratègies i Plans d'acció.

CONFERÈNCIES MUNDIALS DE LA DONA (MÈXIC I, 1975; COPENHAGUEN II, 1980; NAIROBI III, 1985)

CONVENI SOBRE L'ELIMINACIÓ DE TOTES LES FORMES DE DISCRIMINACIÓ CONTRA LA DONA (CEDAW).

Signada per Espanya el 1980. Ratificada per Espanya el 1984. Es considera la carta internacional dels drets humans de les dones, amb 30 articles que recullen drets en diversos àmbits socials i estableixen les mesures a adoptar pels governs.

CONVENCIÓ SOBRE ELS DRETS DEL XIQUET (CDN) 1989.

DECLARACIÓ DE LES NACIONS UNIDES SOBRE L'ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA CONTRA LA DONA de 1993.

Violència contra la dona s'entén tot acte de violència basat en la pertinença al sexe femení que tinga o puga tindre com a resultat un dany o sofriment físic, sexual o psicològic per a la dona, així com les amenaces de tals actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeix en la vida pública com en la privada.

POBLACIÓ I DESENVOLUPAMENT, 1994.

Conferència on es van adoptar programes per tal d'integrar en les propostes de desenvolupament una millor qualitat de vida per a totes les persones i per a futures generacions.

IV CONFERÈNCIA MUNDIAL DE LES DONES (BEIJING, 1995)

Entén el concepte de Violència de Gènere com una part de la violència cultural que s'exerceix, de forma majoritària, pels hòmens sobre les dones, i es manifesta com una tècnica de control que permet als hòmens mantenir a les dones en una situació d'inferioritat i subordinació.

Insta als Governos a:

- Introduir sancions penals, civils, laborals i administratives en les legislacions de cada país amb la finalitat de castigar i reparar els danys causats a les víctimes.
- Adoptar, aplicar, revisar i analitzar les lleis pertinents per a assegurar la seua eficàcia en l'eliminació de la violència contra la dona.
- Adoptar mesures per a garantir la protecció de les dones víctimes de violència, la reparació dels danys causats, la indemnització de les víctimes i la rehabilitació dels agressors.

MARC NORMATIU

2

B. Àmbit internacional

ESTATUT DE ROMA DE 1998.

Proporciona el major reconeixement legal fins a la data de la violència per raó de gènere com a delicte conformement al dret penal internacional. Classifica com a crims de lesa humanitat la violació, l'esclavitud sexual, la prostitució forçada, l'embaràs forçat, l'esterilització forçada o qualsevol altra forma de violència sexual.

DECLARACIÓ MUNICIPAL SOBRE LES DONES EN ELS GOVERNS LOCALS, 1998.

Unió Internacional de Ciutats i d'Autoritats Locals.

AGENDA 2030 PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE, 2015.

Compromís de la comunitat internacional per a l'èxit de la igualtat de gènere i l'apoderament de totes les dones i xiquetes a través del seu cinquè objectiu específic i, de manera transversal, en els altres objectius.

C. Àmbit europeu

CONVENI PER A LA PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS I LES LLIBERTATS FONAMENTALS, 1950.
Prohibeix la discriminació per raó de sexe (article 14).

TRACTAT DE ROMA, 1957.
Es recullen les primeres directrius i disposicions jurídiques a favor de la igualtat de tracte entre dones i hòmens que imposen l'obligació als Estats membres de garantir l'aplicació del principi d'igualtat salarial per un mateix treball o un treball d'igual valor.

DECLARACIÓ D'ATENES, 1992.
El Consell recomana als Estats membres adoptar una estratègia global per a promoure la participació equilibrada de dones i hòmens en els processos de presa de decisions.

TRACTAT D'AMSTERDAM, 1997.
Articula la igualtat entre hòmens i dones, l'antidiscriminació i les mesures d'acció positiva. El text normatiu comunitari situa la igualtat de gènere com a principal objectiu de la Unió Europea i com a element estructural de la seua política social.

CARTA DE DRETS FONAMENTALS DE LA UNIÓ EUROPEA, 2000.
Estableix tant el principi d'igualtat davant la llei com la prohibició de discriminació per raó de gènere, aclarint que les accions positives són mesures compatibles amb la igualtat de tracte (articles 20, 21 i 23)

DECISIÓ MARC 2001/220/JAI DEL CONSELL DE LA UNIÓ EUROPEA, DE 15 DE MARÇ DE 2001.
Decisió relativa a l'estatut de la víctima en el procés penal, que reconeix un conjunt de drets a les víctimes, inclòs el dret de protecció i el d'indemnització. Aquest va ser el primer projecte de la legislació europea per a aconseguir un reconeixement homogeni de la víctima en l'àmbit europeu.

COMITÉ DE MINISTRES DEL CONSELL D'EUROPA, 2002.
Considera la violència contra la dona com:

- La que es produeix en la família o en la unitat domèstica.
- La violència dins de la comunitat o la societat, com la violació, abús sexual, assetjament sexual i intimidació en el treball, en les institucions o en qualsevol altre lloc, el tràfic il·legal de dones amb fins d'explotació sexual i econòmica, així com el turisme sexual.
- La perpetrada, o tolerada, per l'Estat i el funcionariat contra les dones.
- La violació dels drets humans de les dones en conflictes armats.

C. Àmbit europeu

REGLAMENT 806/2004/CE DEL PARLAMENT EUROPEU I DEL CONSELL, DE 21 D'ABRIL DE 2004.

Relatiu al foment de la igualtat entre dones i hòmens en la cooperació al desenvolupament, destaca "la importància que revesteix el paper econòmic, social i mediambiental de les dones al llarg de la vida en els països en desenvolupament."

CARTA EUROPEA PER A LA IGUALTAT DE DONES I hòmens EN LA VIDA LOCAL (2006)

Elaborada i promoguda pel Consell de Municipis i Regions d'Europa i les seues associacions, parteix del reconeixement de que "les entitats locals i regionals, que són les esferes de govern més pròximes a la població, representen els nivells d'intervenció més adequats per a combatre la persistència i la reproducció de les desigualtats i per a promoure una societat veritablement igualitària".

ESTRATÈGIA PER A LA IGUALTAT ENTRE hòmens I DONES 2010-2015, DE LA COMISSIÓ EUROPEA.

COMPROMÍS ESTRATÈGIC PER A LA IGUALTAT ENTRE DONES I hòmens 2016-2019, DE LA COMISSIÓ EUROPEA.

CARTA DE LA DONA, 2010.

Una declaració política que posa de manifest el compromís de la Comissió Europea en favor de la igualtat, qüestió a integrar en el conjunt de les polítiques de la Unió.

CONVENI D'ISTANBUL, DEL CONSELL D'EUROPA SOBRE LA PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA LA VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES I LA VIOLÈNCIA DOMÈSTICA (2011. EN VIGOR, 2014)

Esdevé l'instrument jurídic de major abast en la lluita contra aquest tipus de violència, sent el primer instrument de caràcter vinculant en l'àmbit europeu sobre la violència contra la dona i la violència domèstica.

DIRECTIVA 2012/29/EU DEL PARLAMENT EUROPEU I DEL CONSELL, DE 25 D'OCTUBRE DE 2012.

La seua finalitat és garantir que les víctimes reben informació, suport i protecció adequada i que puguin participar en els processos penals.

C. Àmbit europeu

ESTRATÈGIA D'IGUALTAT DE GÈNERE 2014-2017 i 2018-2023.

Adoptada pel Comité de Ministres del Consell d'Europa en novembre de 2013, reconeix que en matèria d'igualtat "Si bé el progrés es visible, la bretxa de gènere encara persisteix en moltes àrees, mantenint-se els hòmens en els rols tradicionals i limitant les oportunitats de dones per a afirmar els seus drets i interessos."

PACTE EUROPEU PER LA IGUALTAT DE GÈNERE (2011-2020)

RESOLUCIÓ DEL PARLAMENT EUROPEU, DE 14 DE MARÇ DE 2017.

Sobre la igualtat entre dones i hòmens en la Unió Europea en 2014-2015, es refereix a la feminització de la pobresa com un fenomen que es manté dins de la Unió, ja que "els índexs extremadament elevats d'atur, pobresa i exclusió social de les dones està estretament vinculat als rectors pressupostaris en els serveis públics tals com l'assistència sanitària, l'educació, els serveis socials i les prestacions socials".

D. Àmbit estatal

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA, 1978.

Article 9.2: "Correspon als poders públics de promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives"...

Article 14: Proclama que totes les persones espanyoles som iguals davant la llei.

Article 27: Dret a l'educació de tota la ciutadania, basant-se en principis d'igualtat "Tots tenen el dret a l'educació"

ESTATUT DELS TREBALLADORS, 1995.

Article 4.2: Estableix el dret dels treballadors i treballadores "a no ser discriminats directament o indirectament per a l'ocupació, o una vegada ocupats, per raons de sexe".

Article 17.1: Principi de no discriminació en les relacions laborals.

Article 17.4: Principi d'accions positives per a afavorir la inclusió de la dona en l'empresa.

Article 24.2: Igualtat de tracte en els criteris d'ascens i promoció professional. Article 28: Igualtat de remuneració per motiu de sexe.

LLEI 39/1999.

Conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores.

CODI PENAL.

En els articles 148.4 i 153.1 s'estableixen penes superiors en casos de violència de gènere i en els articles 153.2 i 173.2, en casos de violència domèstica.

En els articles 22.4, 314, 510, 511 i 512 estableix agreujants, penes i multes per motius de discriminació.

En els articles 171.7 i 172.3 les amenaces i les coaccions passen a ser delictes en lloc de faltes.

En l'article 468.3, es tipifica com a delictes la manipulació dels dispositius tècnics utilitzats per a assegurar que es complisquen les mesures de protecció de la víctima.

En l'article 172 ter es tipifica la persecució obsessiva o stalking com a delictes d'assetjament.

En l'article 197.7 es tipifica com a delictes la divulgació no autoritzada de gravacions o imatges íntimes obtingudes amb el consentiment de la víctima, quan aquestes afecten greument a la seua intimitat (sexting- sexpredding).

LLEI 27/2003.

Reguladora de l'Ordre de protecció de les víctimes de violència de gènere.

LLEI 30/2003.

Mesures per a incorporar la valoració de l'impacte de gènere en les disposicions normatives del govern.

D. Àmbit estatal

LLEI ORGÀNICA 11/2003, DE 29 DE SETEMBRE.

De mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social dels estrangers.

LLEI ORGÀNICA 15/2003, DE 25 DE NOVEMBRE.

Per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995 del Codi Penal.

LLEI ORGÀNICA 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE.

Mesures de protecció integral contra la violència de gènere. Rectificada el 2019 amb modificacions en els articles 20, 23 i 27.

RD 253/2006.

Pel qual s'estableixen les funcions, funcionament i composició de l'Observatori Estatal de Violència contra la Dona.

LLEI ORGÀNICA 3/2007.

Per a la igualtat efectiva de dones i hòmens.

LLEI 3/2012.

Mesures urgents per a la reforma del mercat laboral.

ESTATUT BÀSIC DE L'EMPLEAT PÚBLIC, 2015.

Aprovació del text refós de la Llei 5/2015 de l'Estatut.

RD LLEI 9/2018.

De mesures urgents per al desenvolupament del pacte d'estat contra la violència de gènere.

REIAL DECRET LLEI 6/2019, D'1 DE MARÇ.

De mesures urgents per a garantia de la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i hòmens en l'ocupació.

LLEI 1/2021, DE 24 DE MARÇ.

De mesures urgents en matèria de protecció i assistència a les víctimes de violència de gènere.

LLEI ORGÀNICA 8/2021, DE 4 DE JUNY.

De protecció integral a la infància i a la adolescència front a la violència.

RESOLUCIÓ DE 2 DE DESEMBRE DE 2021, DE LA SECRETARIA D'ESTAT D'IGUALTAT I CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.

Per la qual es publica l'Acord de la Conferència Sectorial d'Igualtat, d'11 de novembre de 2021, relatiu a l'acreditació de les situacions de violència de gènere.

MARC NORMATIU

2

D. Àmbit estatal

PACTE D'ESTAT CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.

Suposa la unió d'un gran nombre d'institucions, organitzacions i persones expertes en la formulació de mesures per a l'erradicació de la violència sobre les dones.

III PLA ESTRATÈGIC PER A LA IGUALTAT EFECTIVA DE DONES I hòmens 2022-2025.

Recull l'agenda política en matèria d'igualtat per als anys 2022-2025 i es configura com el principal instrument per a orientar els canvis institucionals i socials que es requereix posar en marxa per a avançar en la consecució de la igualtat entre dones i hòmens.

LLEI 15/2022, DE 12 DE JULIOL.

Llei integral per a la igualtat de tracte i la no discriminació.

LLEI ORGÀNICA 6/2022, DE 12 DE JULIOL.

Complementària de la Llei 15/2022, de 12 de juliol, integral per a la igualtat de tracte i la no discriminació, de modificació de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.

REIAL DECRET LLEI 16/2022, DE 6 DE SETEMBRE.

Per a la millora de les condicions de treball i de Seguretat Social de les persones treballadores al servei de la llar.

LLEI ORGÀNICA 10/2022, DE 6 DE SETEMBRE.

De garantia integral de la llibertat sexual.

E. Àmbit autonòmic

ESTATUT D'AUTONOMIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA, 1982.

Article 8.2: Els poders públics estan vinculats pels drets reconeguts per la Constitució Espanyola, la Unió Europea i els instruments internacionals dels drets humans.

LLEI 9/2003.

De la Generalitat, per a la igualtat entre dones i hòmens, en l'article 20.3.

LLEI 7/2012.

De la Generalitat, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

LLEI 2/2015, DE 2 D'ABRIL.

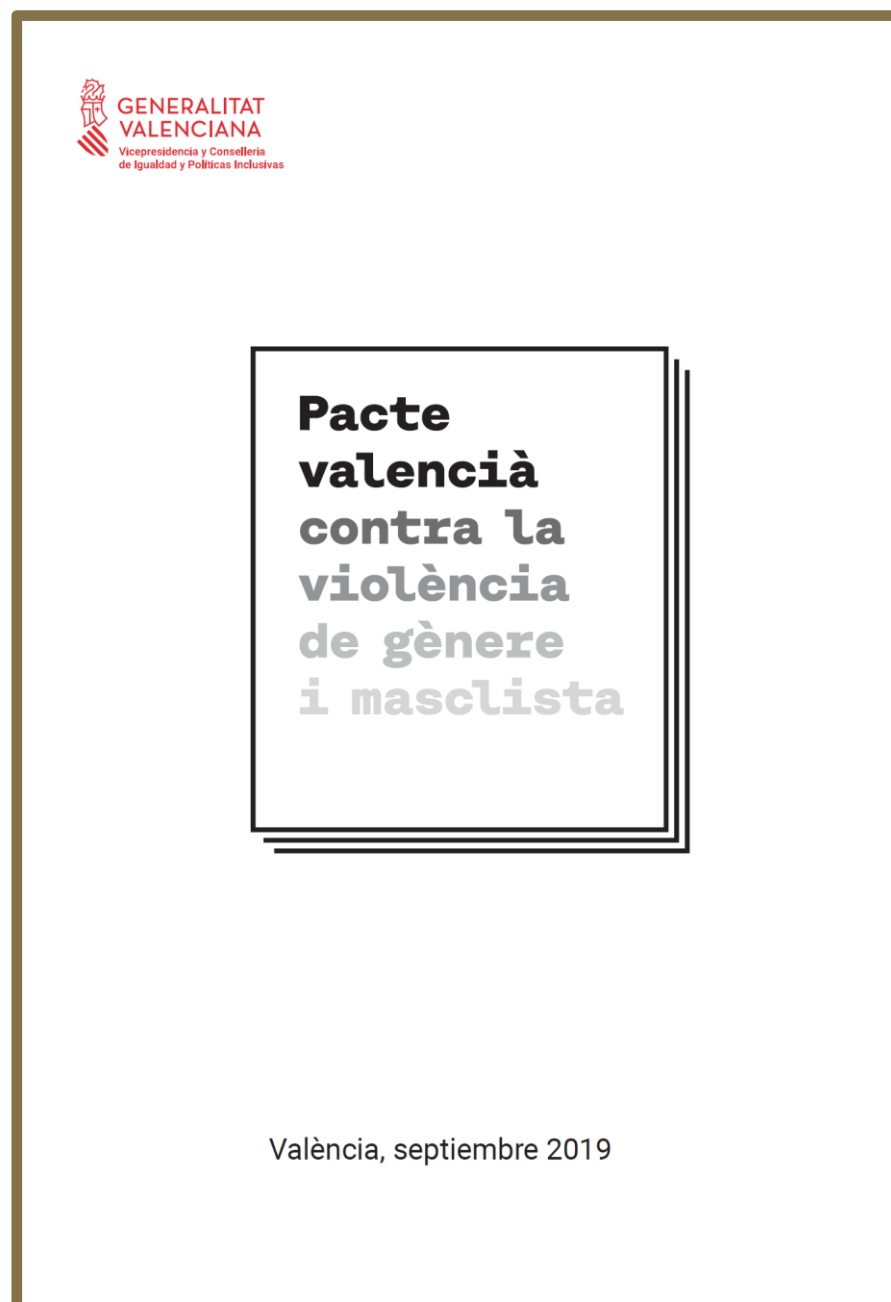
De Transparència, Bon Govern i Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana.

PACTE VALENCIÀ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE 2017;
ACTUALITZAT EN 2019.

Plataforma d'acció contra la violència de gènere i masclista.

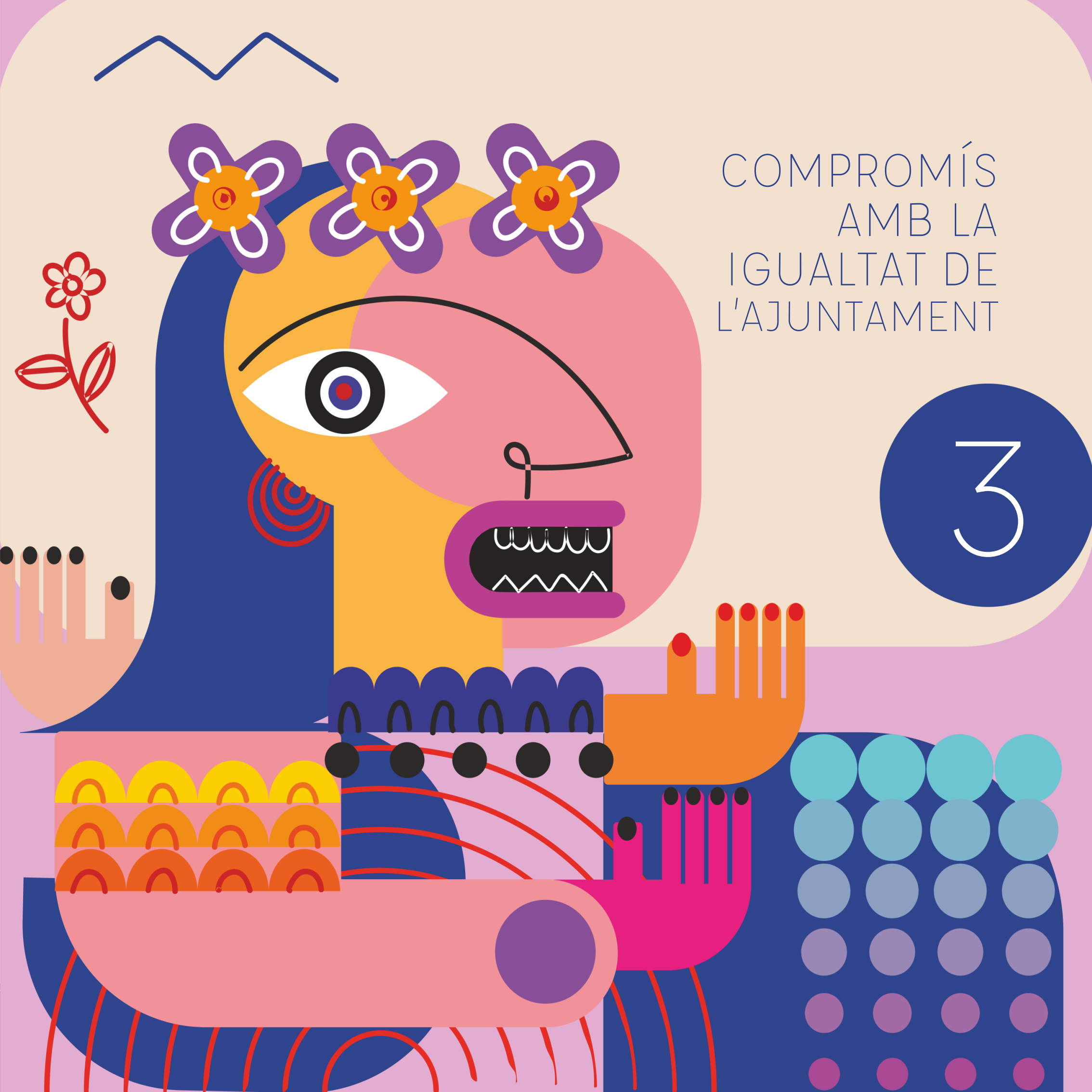
DECRET 20/2022, DE 4 DE MARÇ, DEL CONSELL.

Decret de creació de l'Observatori valencià per a la igualtat de tracte, la no discriminació i la prevenció dels delictes d'odi.

COMPROMÍS
AMB LA
IGUALTAT DE
L'AJUNTAMENT

3

COMPROMÍS AMB LA IGUALTAT DE L'AJUNTAMENT

3

El IV Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i hòmens de Pego (2026-2030) ve a donar continuïtat en el compliment del mandat establert per la legislació als poders públics, d'adoptar les mesures necessàries per aconseguir la igualtat de drets i oportunitats de dones i hòmens, afavorint el ple exercici dels drets de ciutadania de les dones i el seu accés en condicions d'igualtat als diferents àmbits de la vida social, laboral, educativa, cultural, política i econòmica.

La seua aprovació posa de manifest, **per tercera vegada consecutiva, el compromís de l'Ajuntament de Pego** amb la igualtat, per la qual es treballarà fermament, i una vegada més, des de la posada en marxa d'aquest tercer pla.

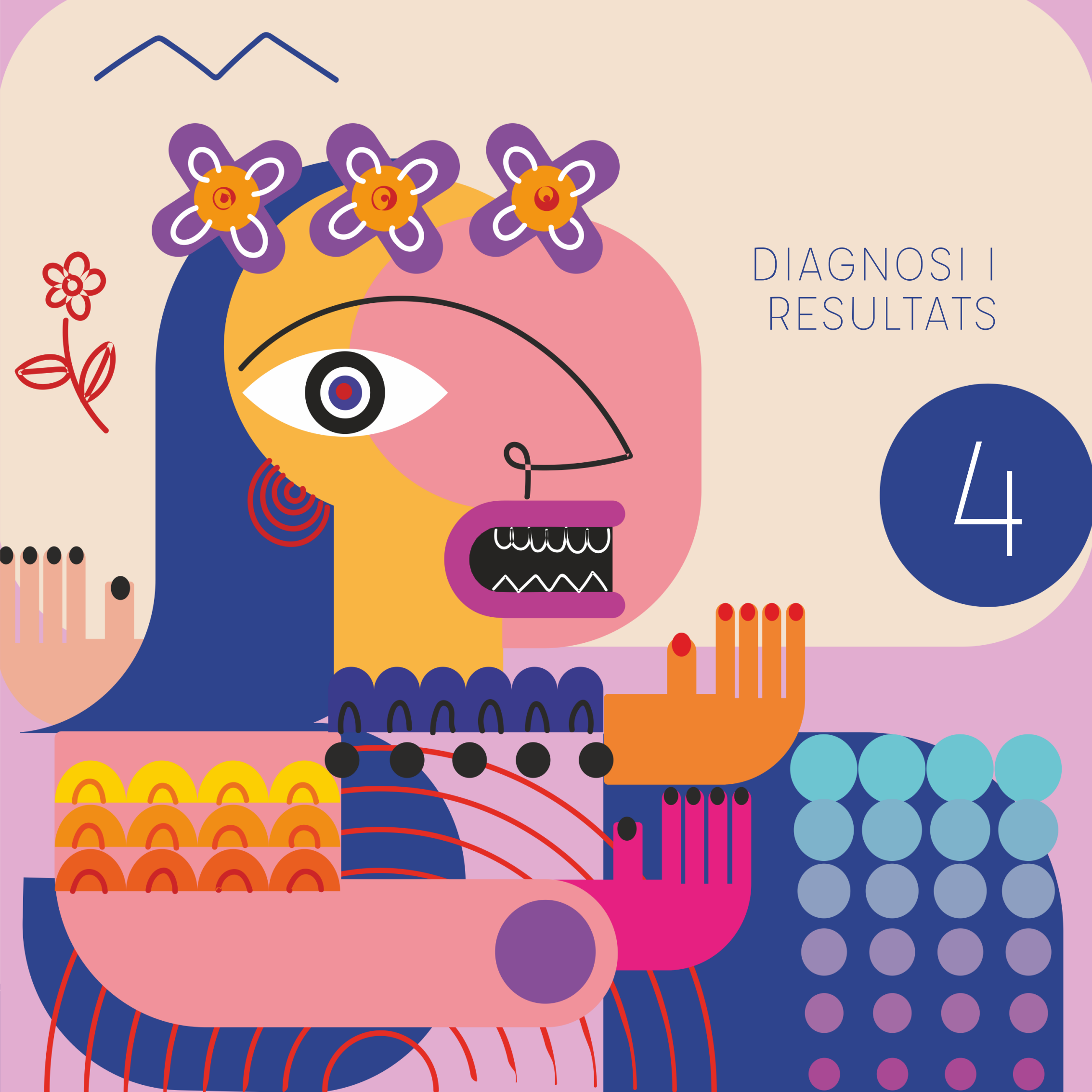
És així perquè, malgrat els avanços inqüestionables en matèria d'igualtat, encara es mantenen importants desequilibris per raó de gènere³ en la societat, que són fruit d'uns models de relacions socials basats en el desigual repartiment de poder entre dones i hòmens característics de la pervivència del sistema patriarcal.

Aquestes desigualtats es manifesten, entre altres aspectes, en una menor participació i accés als recursos per part de les dones, menors oportunitats d'ocupació, escassa presència de les dones en llocs de responsabilitat, problemes de conciliació entre la vida personal, laboral i familiar, existència d'estereotips sexistes que influeixen negativament en la imatge pública de les dones, i diferències quant al gènere en l'educació, la salut i l'esport.

L'àmbit local és reconegut a escala internacional com el més idoni per a garantir el dret a la igualtat. Per ser l'esfera de govern més pròxima a la població, representa el nivell d'intervenció més adequat per a combatre la persistència i la reproducció de les desigualtats i per a promoure una societat veritablement igualitària, segons reconeix la **Carta Europea per la igualtat de dones i hòmens en la vida local** (2006)⁴, la garantia que compromet a col·laborar amb totes les institucions i organitzacions del seu territori, a fi de promoure la instauració, de manera real, d'una veritable igualtat.

³ Destacant el fet que el que discrimina és el gènere com a constructe social que ha establert rols i estereotips basats en el patriarcat com a predominança de l'home sobre la dona. Aquest, fa referència a les formes de relació baix el poder establert entre dones i hòmens en el si d'una societat que naix per la correlació entre el sexe i el gènere. El concepte va ser creat per feministes anglofones occidentals dels anys setanta sent Gayle Rubin en 1975, la primera que va interpretar aquest sistema.

⁴ Accés a la Carta Europea per la igualtat de dones i hòmens en la vida local (2006)

DIAGNOSI I
RESULTATS

4

DIAGNOSI I RESULTATS

4

El diagnòstic és un **nou estudi de la població de Pego on s'aplica la perspectiva de gènere**⁵. El que es pretén és recopilar i tractar informació de rellevància sobre les àrees analitzades, amb la finalitat de detectar febleses (desigualtats entre dones i hòmens) i forteses, relatives a la promoció de la igualtat, presents a la ciutadania, per poder reproduir-les o suprimir-les respectivament.

Aquesta perspectiva de gènere que s'aplica en cada apartat a diagnosticar, **no té uns paràmetres establerts del que s'espera d'ella, però sí és sabut el que seria un escenari d'igualtat o desigualtats**.

Es basarà en informació qualitativa sobre les percepcions, pròpies i de la ciutadania, aportada per responsables i tècnics municipals, així com en dades sociodemogràfiques que aporten informació sobre qui viu a Pego i les franges d'edats més importants per poder entendre millor la sostenibilitat de la població, mitjançant característiques al respecte com són l'ocupació, el benestar social, l'educació, la salut, l'esport i la cultura, les preses de decisió i representació de les dones al món productiu, la política i l'associacionisme, així com la igualtat i lluita contra la violència cap a les dones.

⁵ S'entén per perspectiva de gènere, aquella eina que busca mostrar que les desigualtats entre dones i hòmens es donen no sols per la seua determinació biològica (diferència) sinó per les diferències culturals assignades, que desfavoreixen a les dones en favor dels hòmens.

DIAGNOSI I RESULTATS

4

Pego és un municipi de la Comunitat Valenciana situat en el nord-est de la província d'Alacant, en el límit amb la província de València, dins de la **comarca de la Marina Alta**. Compta amb una població per damunt dels 10.000 habitants i és el municipi més poblat de l'interior de la comarca.

El **nucli urbà s'assentisca sobre una plana al·luvial** en una depressió envoltada de muntanyes. La vall queda emmarcat en forma de ferradura per les serres de Mostalla i Segaria, els aqüífers càrstics de les quals descarreguen en forma de ullals" (brolladors) que alimenten els rius Bullent-Vedat i Racons-Molinell. Aquests cursos d'aigua delimiten, al nord i al sud respectivament, la zona humida de la marjal, una antiga albufera transformada per segles de cultiu de l'arròs.

Hui, el **Parc Natural de la Marjal de Pego-Oliva**, compartit amb el veí municipi valencià d'Oliva, constitueix un dels aiguamolls millor conservats del Mediterrani i aporta un notable valor ecològic i turístic al municipi, especialment per al senderisme i l'observació d'aus.

Pego es troba a uns **74 km de València** en línia recta i a uns 64 km d'Alacant, la seua capital provincial. L'accés habitual es realitza des de l'AP-7, prenent l'eixida d'Oliva-Pego, i enllaçant després amb la N-332 i la carretera comarcal que condueix a la localitat. Dista uns 25 km de Dénia, la capital comarcal, i se situa a escassa distància d'Oliva, ja a la província de València.

La localitat ocupa una **posició central en el nord de la Marina Alta i actua com a capçalera de serveis per als municipis d'interior pròxims**, entre ells: Ila Vall d'Ebo, la Vall de Gallinera i la Vall d'Alcalà, als quals dona accés.

El **poblament de la zona arranca en època prehistòrica**, amb vestigis neolítics repartits per diverses partides del terme i una notable petjada romana documentada en nombroses troballes. Cap a l'any 716, **els musulmans** van ocupar la vall i **es van establir en alqueries disperses dependents del Castell d'Ambra**, fortificació d'època musulmana situada sobre un turó als afores del nucli urbà, des del qual es contemplen àmplies vistes de la vall. Després de la conquesta cristiana, a mitjan segle XIII, es va crear la **baronia de Pego en 1262 i es va alçar a vila emmurallada** amb diverses torres i portes d'accés; actualment, el barri antic encara conserva el traçat medieval dels seus carrers i restes de l'antiga muralla.

L'agricultura de Pego és de regadiu, repartida entre la citricultura i el cultiu de l'arròs en la zona de marjal, activitat aquesta última amb profunda nissaga històrica. En l'actualitat, eixa **agricultura històrica conviu amb empreses i indústries de diferents àmbits i el sector serveis**, que aporta un elevat pes a l'economia local i es projecta cap a l'exterior de la població.

DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

El Pla d'Igualtat te interès en estudiar les **característiques que relacionen societat i demografia desagregades en sexe i edat** ja que aquestes permeten entendre les tendències demogràfiques (despoblacions, creixement vegetatiu, etc) així com els seues factors determinants i les seues conseqüències, analitzant si el gènere i la construcció social patriarcal que ha determinats uns rols i estereotips per a les dones i altres per als hòmens, ha condicionat o transformat la demografia.

Un exemple clar d'açò es veu en la maternitat que, amb els anys, va disminuint per la insostenibilitat de les tasques de la llar i cures de familiars a càrrec, compartit amb el món laboral, castigant a les dones que són per a qui més pes impliquen.

Estudiar la **sociodemografia** amb eixes característiques significa que s'està aplicant la perspectiva de gènere, per concloure amb tot aquells aspectes transformats per les desigualtats, que donen identitat als i les integrants d'un municipi.

El que s'espera trobar en el diagnòstic, quan apliquem el enfocament de gènere, és que Pego ha anat creixent amb els anys d'una forma paritària gràcies a que la maternitat es troba en dades estàndards i la immigració és rebuda de manera inclusiva, que el grup quinquennal més nombrós siga el de dones i hòmens en edat de treballar (alhora que també ho són per a les edats de criar); i que l'entorn de Pego propicie un medi adequat, segur i cívic per a les persones que l'habiten.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

39

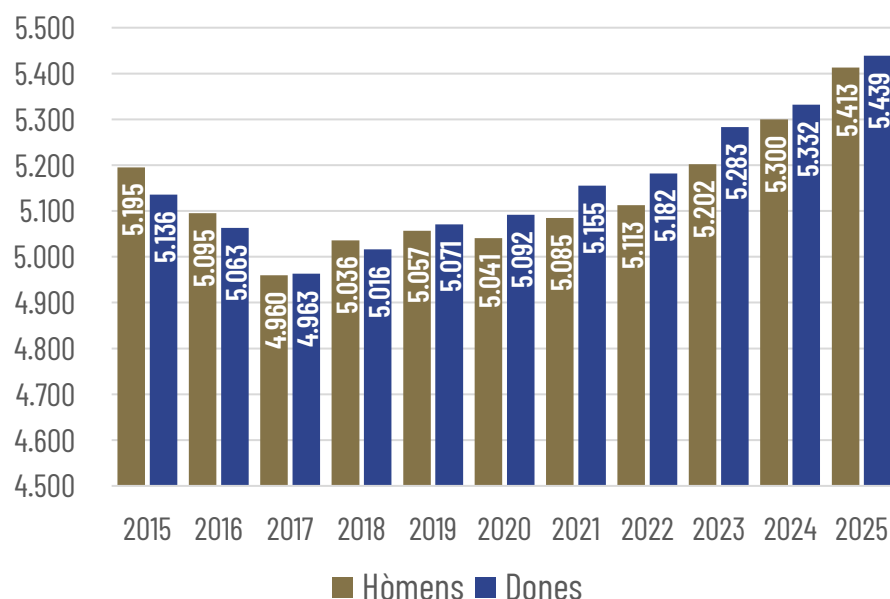
DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

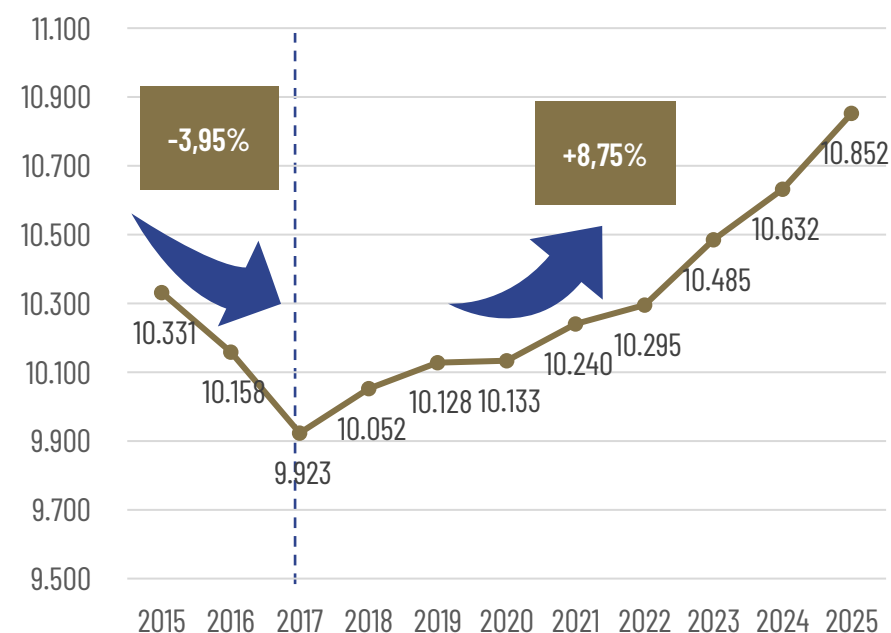
A.1. Despoblació i grups quinquennals

El municipi de **Pego** comptava, segon el Portal Estadístic de la GV, al any 2025, amb **10.852 persones, de les quals 5.439 són dones i 5.413 són hòmens**. Cal assenyalar que el nombre de dones ha estat sempre per damunt del de hòmens des de 2019. El més cridaner, no obstant això, del gràfic, és el **constant i sostingut creixement poblacional** en els últims 8 anys, **després d'una caiguda entre 2015 i 2017**.

L'esmentat augment de la població pot apreciar-se millor en el gràfic de l'evolució total següent; en el qual es poden diferenciar dos etapes: la primera, **entre 2015 i 2017, amb una caiguda en el nombre d'habitants** del 3,95% en el total del sub-període.

En una segona etapa, **des de 2017 fins a 2025, es va produir un increment de la població més pronunciat** que la caiguda anterior, del 8,75%, donant lloc a un creixement poblacional de quasi el 4,50% en tot el període considerat (2015-2025)

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

40

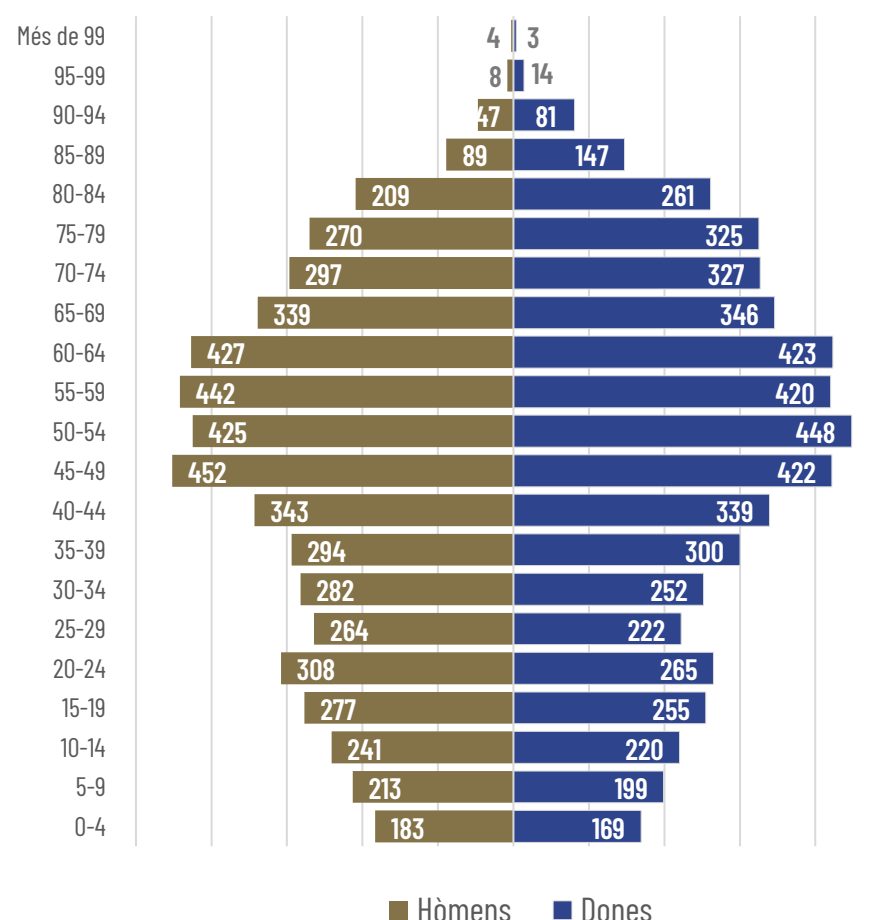
DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

A.1. Despoblació i grups quinquennals

Per poder determinar millor les línies d'acció ajustades a la població, s'interpreta la següent piràmide poblacional de grups quinquennals, per sexe i edat, corresponent a 2025.

Pego compta amb una piràmide regressiva, típica de llocs amb una **baixa taxa de natalitat i una elevada esperança de vida**, la qual cosa dona lloc a una població envellida que requerirà de majors cures.

Aquest tipus de **piràmide regressiva** (o amb forma de bulb) prové de la combinació de l'increment de l'esperança de vida, amb un descens notable de les taxes de mortalitat en els trams de major edat i la baixa natalitat derivada fonamentalment de la notable reducció del nombre de fills/filles per dona en les últimes dècades.

Una baixa mortalitat que, si bé és positiva, deriva en una elevada incidència de malalties cròniques i de situacions d'incapacitat provocades per l'edat, que generen un augment de les necessitats d'ús del sistema sanitari i de les cures proporcionades pel sistema assistencial o per la família.

Es tracta d'una combinació especialment negativa per a les dones que, derivat del seu tradicional paper de "cuidadores", es veuen obligades a assumir les cures dels seus fills/filles xicotets/xicotetes alhora que les dels seus majors amb dificultats derivades de la seua avançada edat, amb l'evident repercussió sobre la seua dedicació a un treball extern remunerat i sobre la seua qualitat de vida.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

41

DIAGNOSI I RESULTATS

4

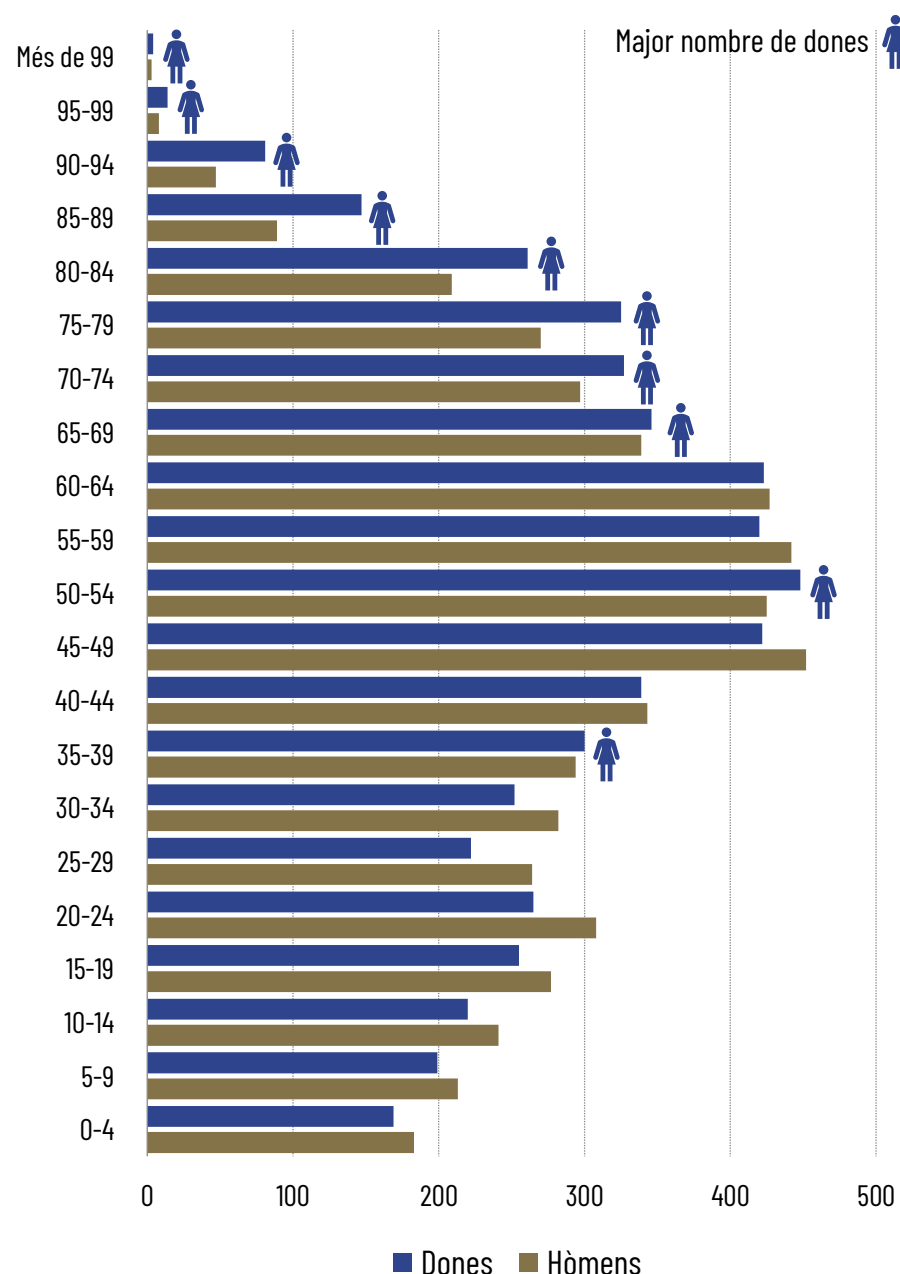
A. Característiques sociodemogràfiques

A.1. Despoblació i grups quinquennals

Si bé l'anterior piràmide, que representa a hòmens i dones en diferents costats, és molt útil per a percebre fàcilment les diferències per edat de la població, potser per a apreciar la divergència en l'evolució quant a sexes, siga més visual la que situa a les barres juntes (al costat) i en la qual s'observa que, a pesar que en els grups quinquennals s'aprecien diferències més destacades, per exemple, **entre els 0 i els 64 anys, en la majoria de grups quinquennals hi ha més hòmens que dones**, excepte en dos grups: entre 35 i 39 anys i entre 50 i 54 en els quals, puntualment, hi ha majoria de dones.

No obstant això, **a partir dels 64, en tots els grups són majoritàries les dones**, i les desigualtats numèriques són més àmplies a favor de les dones que en els grups d'edat més joves, superant diferències per damunt de les 50 persones entre els 75 i els 89 anys.

La conclusió evident és que **l'envelliment, a Pego està clarament feminitzat**, com sol ser habitual, donada la major esperança de vida en el cas de les dones.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

42

DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

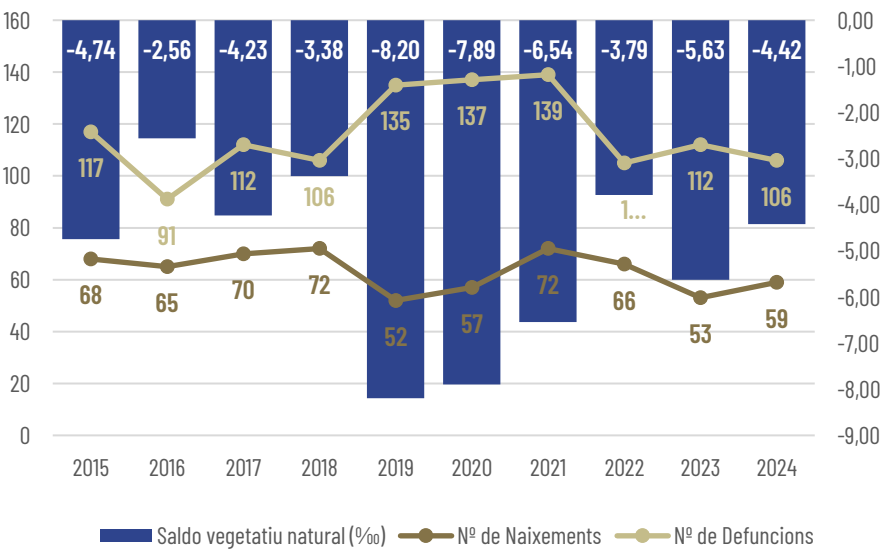
A.2. Creixement vegetatiu

Com s'esmentava l'inici de l'apartat, **la població de Pego ha experimentat un creixement considerable** els últims anys; per a analitzar les causes, es pot recórrer a verificar el **creixement vegetatiu, que és el provocat per les circumstàncies naturals** (naixements i defuncions), a diferència de les variacions derivades dels moviments de la població per canvi de residència.

Anys	Nº Naixements	Nº Defuncions	Habitants	Saldo vegetatiu natural (‰)
2015	68	117	10.331	-4,74
2016	65	91	10.158	-2,56
2017	70	112	9.923	-4,23
2018	72	106	10.052	-3,38
2019	52	135	10.128	-8,20
2020	57	137	10.133	-7,89
2021	72	139	10.240	-6,54
2022	66	105	10.295	-3,79
2023	53	112	10.485	-5,63
2024	59	106	10.632	-4,42

Segons les dades disponibles, **entre 2015 i 2024 el saldo vegetatiu natural de Pego ha sigut clarament negatiu**, és a dir, hi ha hagut **més defuncions que naixements**.

Traslladant les dades de la taula anterior a un gràfic, la situació es fa més evident.

Altre indicador que mesura les dinàmiques demogràfiques, és **l'índex de tendència** (població de 0 a 4 anys partit per població de 5 a 9 anys) que, si presenta un valor inferior a 100, estarà reflectint un descens de la natalitat.

Al cas de **Pego, al any 2025, la xifra esta en 85,4%**, indicant que la situació no és positiva i, a més, el seu índex ha quedat **per dalt de la mitjana de la comarca** de la Marina Alta (76,6%) i també de l'índex de la Comunitat (79,6%), indicant que, comparativament, **l'evolució és més negativa a Pego que a la seua comarca i al conjunt de la Comunitat Valenciana**.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

A.2. Creixement vegetatiu

Sembla que comença a fer-se evident que **el creixement poblacional de Pego, en els últims anys, s'ha degut més a una arribada de persones, nacionals o estrangeres, que han triat el municipi com a lloc de residència**, que a un increment dels naixements o un descens especial de les defuncions. No obstant això, **a continuació s'analitzen algunes altres dades interessants.**

Taxa de fecunditat

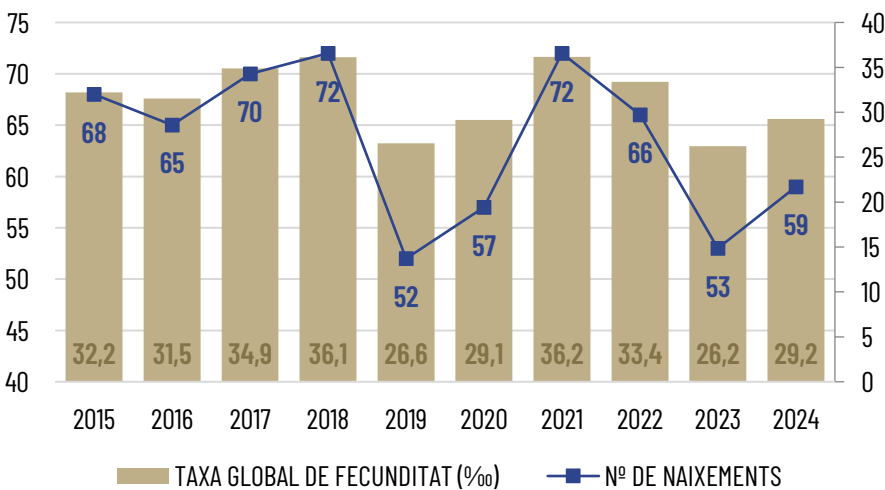
Incidint en el tema del nombre de naixements, la variable a considerar és la taxa de fecunditat, que s'obté de repartir el nombre de naixements entre les dones en edat de ser mare de forma biològica, obtenint-se la xifra en naixements per cada 1.000 dones al municipi.

La taxa de Pego s'ha mostrat prou variable, aconseguint-se uns mínims en 2019 i 2020, i un màxim en 2021, el màxim de la sèrie analitzada amb un 36,2; però seguit d'altres dos mínims en els últims dos anys (26,2 i 29,2).

A continuació poden veure's les dades en forma de taula.

Any	Dones entre 15 i 49	Nº de naixements	Taxa global de fecunditat (‰)
2015	2.111	68	32,2
2016	2.062	65	31,5
2017	2.007	70	34,9
2018	1.992	72	36,1
2019	1.958	52	26,6
2020	1.956	57	29,1
2021	1.990	72	36,2
2022	1.977	66	33,4
2023	2.022	53	26,2
2024	2.018	59	29,2

Potser s'aprecia millor l'evolució en format gràfic:

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

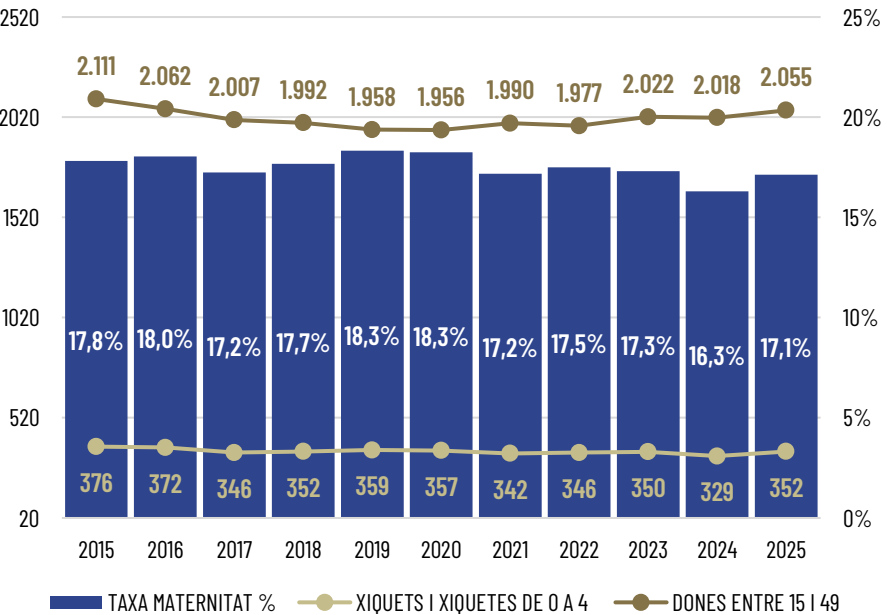
A.2. Creixement vegetatiu

Taxa de maternitat

Es tracta d'una taxa (població de 0 a 4 anys respecte a dones de 15 a 49 anys) que a Pego està, a l'any 2025, **en un nivell (17,1%)** per dalt de les dades comarcals (15,9%) i també de les autonòmiques (16,3%), encara que està al voltant dels nivells habituals de la sèrie analitzada, entre el 17,20% i el 18,30%, malgrat que està entre els més baixos.

Any	Xiquets i xiquetes de 0 a 4	Dones entre 15 i 49	Taxa maternitat %
2015	376	2.111	17,81%
2016	372	2.062	18,04%
2017	346	2.007	17,24%
2018	352	1.992	17,67%
2019	359	1.958	18,34%
2020	357	1.956	18,25%
2021	342	1.990	17,19%
2022	346	1.977	17,50%
2023	350	2.022	17,31%
2024	329	2.018	16,30%
2025	352	2.055	17,13%

Com s'aprecia, les **dades de Pego, respecte a la taxa de maternitat, han sigut bastant estables durant una dècada.**

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

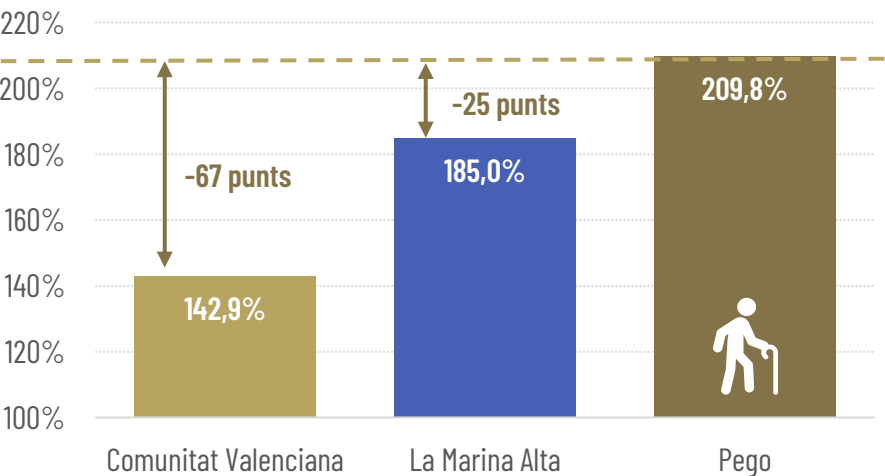
A.2. Creixement vegetatiu

Taxa d'envelliment

S'obté amb la divisió d'habitants majors de 65 anys entre habitants menors de 16 anys i, en el cas de Pego, està en el 209,8% (any 2025), quasi 25 punts per dalt de la mateixa taxa a nivell comarcal (185%) i més encara de la autonòmica (142,9%), i amb la mateixa tendència a incrementar-se que els dos altres àmbits territorials. **Aquesta taxa significa que, per cada 100 persones menors de 16 anys, a Pego hi ha 209 majors de 65.**

Taxa d'envelliment	C. Valenciana	La Marina Alta	Pego
2015	114,0	170,3	178,3
2016	114,6	164,7	182,1
2017	116,5	165,6	178,6
2018	119,4	169,6	187,9
2019	121,8	170,4	196,0
2020	124,6	170,2	198,8
2021	128,9	175,3	199,8
2022	133,2	185,8	208,3
2023	135,1	184,8	210,8
2024	138,4	182,2	210,7
2025	142,9	185,0	209,8

A continuació es mostren les taxes d'envelliment entre Pego, la comarca de la Marina Alta i la mitjana de tota la Comunitat Valenciana.

Els **quasi 25 punts de diferència amb la Marina Alta** indiquen que, en una comarca ja envellida, Pego ho està encara més, i cal fer notar que **un índex elevat suposa un risc, tant per al creixement del municipi com, en especial, per a les seues ciutadanes** que són, d'una banda, la població de més edat, amb els conseqüents problemes de salut que suposa l'envelliment i, d'altra banda, per la seua tradicional assumpció del paper de cuidadores, la qual cosa pot acabar afectant el seu desenvolupament professional i, fins i tot, a les seues possibilitats de ser mares, la qual cosa acaba incidint, també, en un major envelliment de la població.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

46

DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

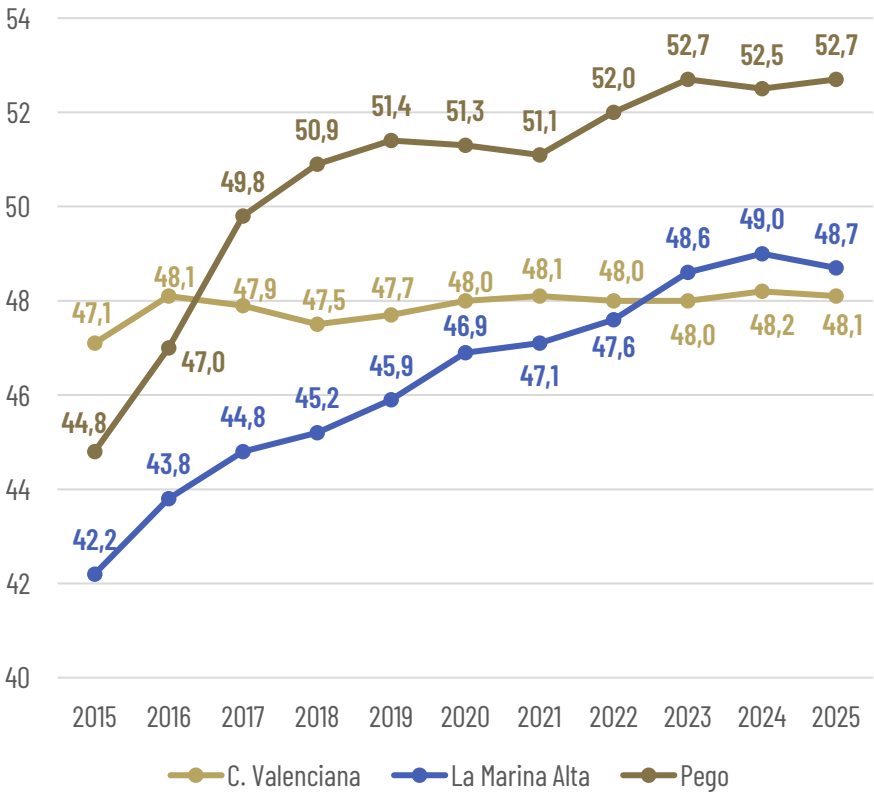
A.2. Creixement vegetatiu

Taxa de longevitat

En la mateixa línia, la taxa de longevitat (Població>74 anys/ Població>64 anys) a Pego era del 52,7% a l'any 2025; indica el percentatge de persones ja majors, per damunt de 64, que també superen els 74 anys, és més alta que la taxa a nivell comarcal (48,7%) i autonòmic (48,1%)

Taxa de longevitat	C. Valenciana	La Marina Alta	Pego
2015	47,1	42,2	44,8
2016	48,1	43,8	47,0
2017	47,9	44,8	49,8
2018	47,5	45,2	50,9
2019	47,7	45,9	51,4
2020	48,0	46,9	51,3
2021	48,1	47,1	51,1
2022	48,0	47,6	52,0
2023	48,0	48,6	52,7
2024	48,2	49,0	52,5
2025	48,1	48,7	52,7

Mentre que les xifres de la Comunitat s'han mantingut estables entorn del 48%, les de la Marina Alta han anat creixent, amb alguna variació, igual que en el cas de Pego, que ha seguit la mateixa tendència, però alguna cosa més accentuada, la qual cosa confirma que **l'envelliment a Pego és més acusat**, quan en tots dos casos, municipi i comarca, partien d'unes xifres per davall de les de la mitjana de la Comunitat Valenciana.

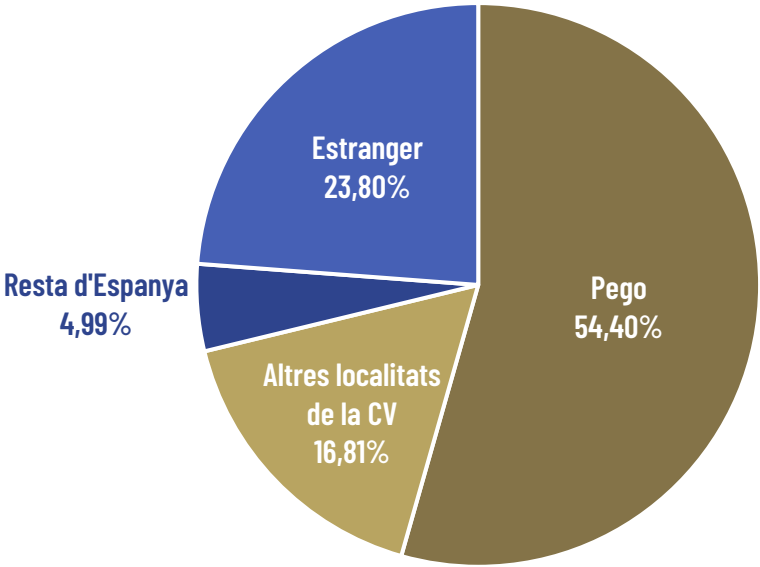
Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

DIAGNOSI I RESULTATS

A. Característiques sociodemogràfiques

A.3. Immigració i emigració

Respecte a la **població de Pego en funció del seu origen**, en 2025, **més de la meitat dels seus habitants han nascut en el propi municipi**, un 54%, seguits de, pràcticament, un 24% que han nascut a l'estranger, i quasi un 17% en altres localitats de la Comunitat Valenciana. Si bé al voltant d'una de cada 4 persones que componen la ciutadania de Pego actualment ha nascut en un país estranger, la xifra està considerablement lluny de la mitjana de la Marina Alta, que frega el 44%-

En la taula següent s'oferixen les xifres numèriques del repartiment, per lloc d'origen, de la ciutadania de Pego a l'any 2025, que és la data més recent que facilita l'Institut Valencià d'Estadística.

Lloc de naiximent (2025)	Total	Hòmens	Dones
Pego	5.904	2.976	2.928
Diferent municipi de la Marina Alta	645	309	336
Diferent comarca de la província	215	106	109
Diferent província de la C. Valenciana	964	449	515
Altra Comunitat Autònoma	541	282	259
Estranger	2.583	1.291	1.292
Total població	10.852	5.413	5.439

En quasi tots els casos les **quantitats entre hòmens i dones, segons el seu lloc de naixement**, són diferents, sent majoritàries les dones en quasi tots els casos, excepte en el cas de les persones nascudes a Pego (hi ha més hòmens) i a un altra Comunitat Autònoma; en la resta de casos, els hòmens són minoritaris, sent molt xicoteta la diferència entre les persones nascudes a altra comarca o a l'estranger.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament. 48

DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

A.3. Immigració i emigració

Respecte a **nacionalitat**, la majoria de persones que resideixen a Pego son espanyoles, i només part de les persones nascudes a l'estranger han mantingut la seua nacionalitat d'origen, ja que van nàixer fora un total de 2.583, però conserven la seua nacionalitat només 2.173 persones, és a dir, hi ha **410 que ja compten amb la nacionalitat espanyola**; les seues nacionalitats responen al repartiment de la següent taula.

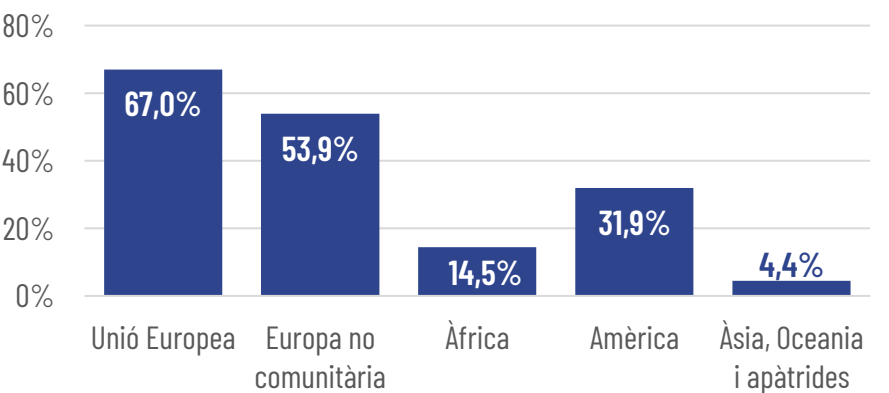
Nacionalitat (2025)	Total	Hòmens	Dones	Dif. H/D
Espanya	8.679	4.318	4.361	- 43
Unió Europea (sense Espanya)	848	434	414	20
Resta d'Europa (no UE)	682	339	343	- 4
Àfrica	183	101	82	19
Sud-Amèrica	344	163	181	- 18
Amèrica del Nord, Centre i Carib	60	24	36	- 12
Àsia	56	34	22	12
Total	10.852	5.413	5.439	- 26

Les dones són majoria en tots els casos, excepte les europees (UE), les africanes i les asiàtiques, que són minoritàries respecte als hòmens amb nacionalitat de les seues mateixes àrees geogràfiques.

Comparativament, un **20% de persones residents a Pego amb nacionalitat estrangera**, resulta una xifra per davall de la comarcal, tenint en compte que **la mitjana de la Marina Alta arriba al 38,9%**. La majoria d'elles (67%) tenen nacionalitat d'algun país de la UE.

Nacionalitat (2025)	Total	Hòmens	Dones
Espanya	79,98%	79,77%	80,18%
Unió Europea (sense Espanya)	7,81%	8,02%	7,61%
Resta d'Europa (no UE)	6,28%	6,26%	6,31%
Àfrica	1,69%	1,87%	1,51%
Sud-Amèrica	3,17%	3,01%	3,33%
Amèrica del Nord, Centre i Carib	0,55%	0,44%	0,66%
Àsia	0,52%	0,63%	0,40%
Total	100,00%	100,00%	100,00%

El repartiment percentual del total (2.173) de persones amb nacionalitat estrangera és el del següent gràfic.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

A. Característiques sociodemogràfiques

A.4. Mobilitat, urbanisme i accessibilitat

És rellevant conèixer com afecten a la demografia aspectes referits a la localització, accés i proximitat a altres poblacions influents, així com la seua estructura, evolució i característiques generals, per poder analitzar com configura a la ciutadania el entorn de Pego, ja que, aquest anàlisi, que combina societat i demografia, permetrà conèixer la situació i evolució social del municipi acostant-se a individus, llars i famílies, i com s'han d'ajustar a les posteriors àrees d'actuació i línies d'acció per promocionar la igualtat i disminuir i/o erradicar les discriminacions per sexe i/o gènere cap a les dones i qualsevol col·lectiu vulnerable per tenir capacitats diverses.

Pego disposa de Pla de Mobilitat Urbana Sostenible (PMUS) des de 2020, i s'han realitzat múltiples millores és en l'àmbit de les accessibilitat, amb diverses zones per als vianants en el barri antic, així com diversos carrers amb plataforma única, que estan en procés d'ampliar-se, amb la finalitat d'eliminar vorades i barreres per a les persones amb mobilitat reduïda.

Com que l'urbanisme pretén propiciar el sentit de pertinença a una societat i al propi poble, **des de l'Ajuntament es fan esforços amb la intenció de reproduir, arreu del municipi, un model d'accessibilitat i mobilitat urbana equitatiu** per a totes les persones.

Així, **Urbanisme aborda cada projecte, qualsevol obra, amb perspectiva de gènere** i també mirant cap a les persones menors d'edat i cap a les més vulnerables; en general, s'estan fent millores per a aconseguir l'accessibilitat de totes les persones, no s'ha aconseguit completament, perquè és complex i costós, però es treballa en això.

En **aplicació del Pla de Mobilitat Urbana Sostenible** s'està treballant en rutes segures, tant per a l'àmbit escolar, com per a persones amb mobilitat reduïda, en tot el municipi i, de cara a aquest nou Pla d'Igualtat es proposa continuar treballant en aquest àmbit amb perspectiva de gènere i amb els ODS en el punt de mira.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

50

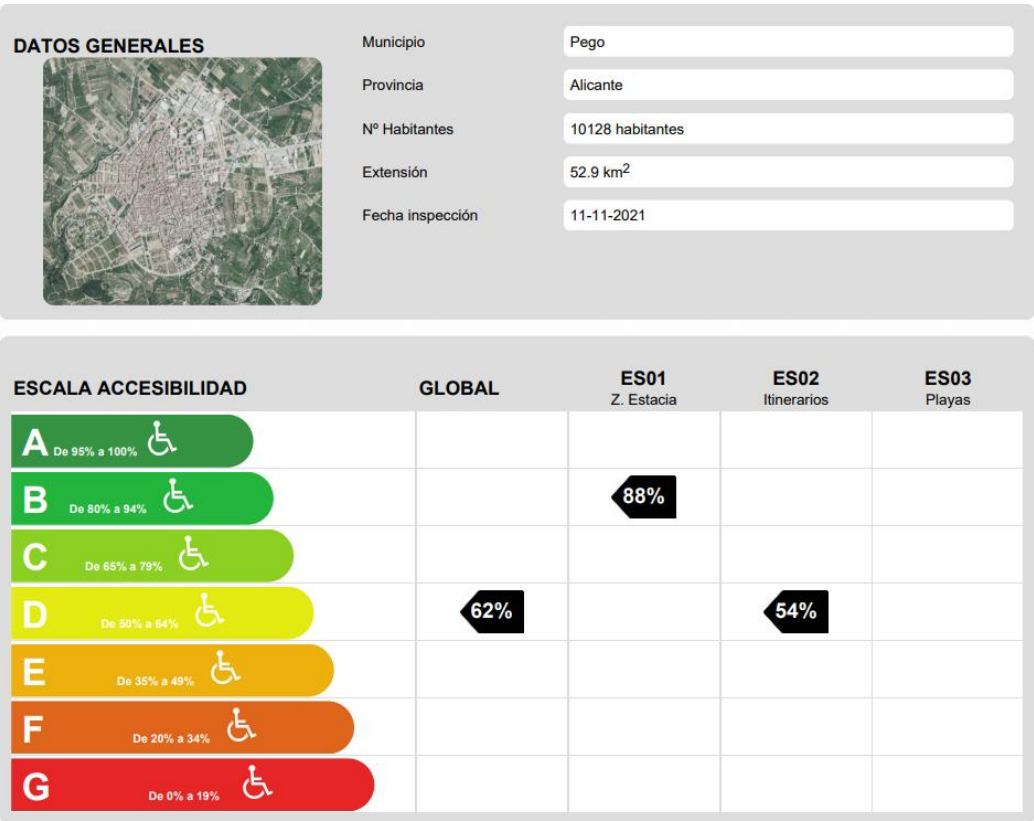
DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

A.4. Mobilitat, urbanisme i accessibilitat

En la imatge següent es poden veure les deficiències detectades en itineraris i, prement en la imatge, es troba l'enllaç a la fitxa de diagnòstic de Pego en la qual es **qualifica l'accessibilitat global del municipi en "D"** en una escala que va de la "A" a la "G". Són els itineraris, que compten amb una qualificació baixa (D), els que provoquen la "D" global, perquè les zones d'estada han rebut una "B" en l'última revisió realitzada (11/2021) pel que podria ser que algunes deficiències ja estigueren solucionades.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

51

DIAGNOSI I RESULTATS

4

A. Característiques sociodemogràfiques

A.4. Mobilitat, urbanisme i accessibilitat

També, al “Estudi de diagnòstic sobre accessibilitat universal en espais públics de la Comunitat Valenciana”, s’han revisat 30 espais i s’han trobat 2 rutes aleatòries (segons trames urbanes) a Pego. **El municipi ha obtingut, com ja s’esmentava, una puntuació mitjana de 62% i una “D” a l’escala d’accessibilitat global**; per a fer-se una idea, Dènia obté un 82%-B, Ondara un 72%-C, Oliva un 58%-D, Pedreguer un 61-D i el Verger un 71%-C.

Com ja es va esmentar, s’està actuant **millorant l’accessibilitat**, especialment de les persones amb mobilitat reduïda o amb cadires de rodes, carrets de bebés..., qüestions que afecten més positivament a les dones, que són les que es troben a càrrec de la majoria de les cures₆.

Diverses obres i actuacions, recents, de millora de l’accessibilitat a Pego.

₆ En més del 85% dels casos a Espanya, les cures, professionals o no, van al càrrec de dones. En el món, són 607 milions de dones en edat laboral les que atenen sense cobrar per això als seus familiars per 41 milions d’hòmens, segons refereix l’Organització Internacional del Treball (OIT)

DIAGNOSI I RESULTATS

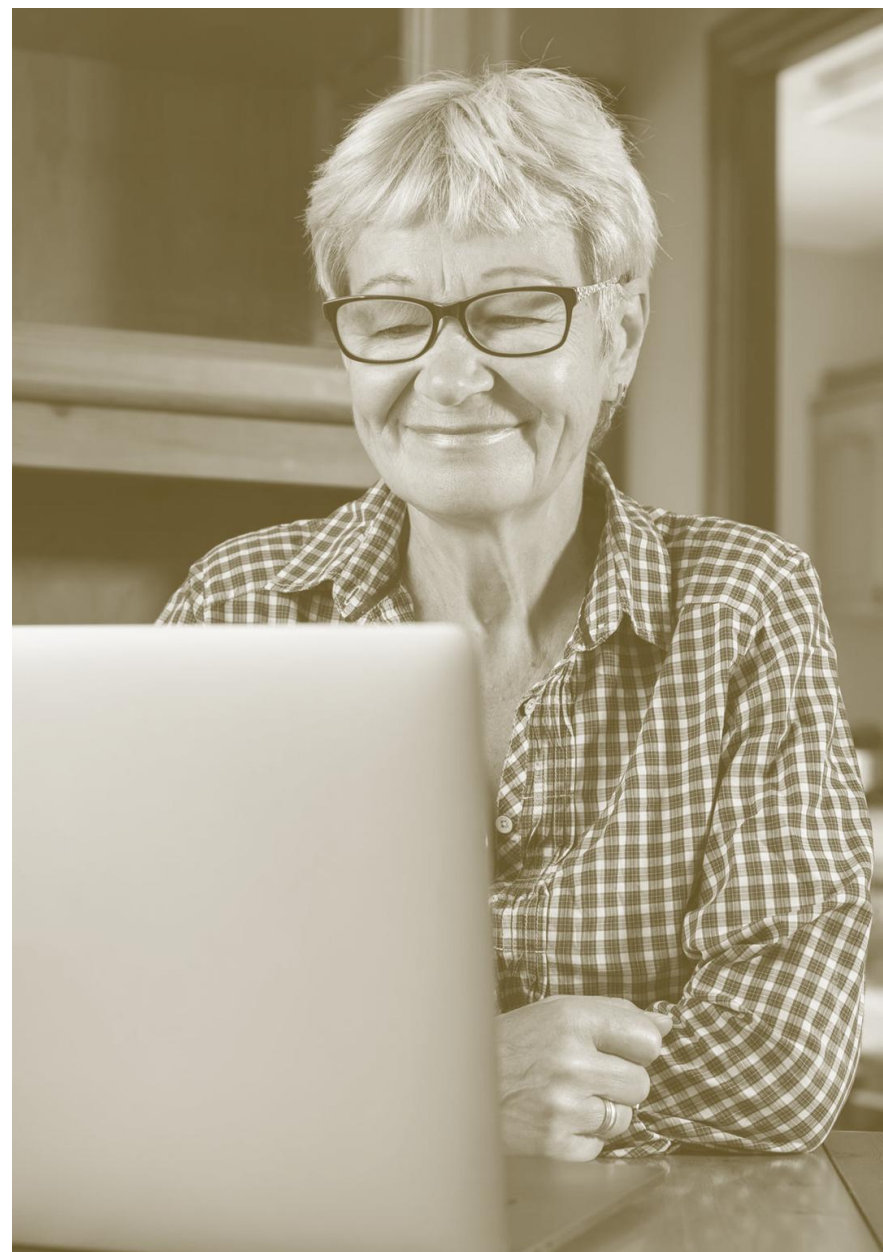
4

B. Context Socioeconòmic

L'objectiu d'aquest tema de diagnosi amb perspectiva de gènere, és el d'examinar de quina manera les diferents temàtiques estudiades sobre el mercat de treball, han buscat fer explícites les diferències per sexe i com s'ha tractat d'explicar el perquè les diferències es converteixen, en la dinàmica social, en desigualtats.

És important, per tant, que l'aspecte socioeconòmic forme part d'un Pla d'Igualtat, perquè el mercat laboral sustenta el mon productiu i, amb ell, el reconeixement, rol i paper que reben les persones, a més la satisfacció de necessitats econòmiques i psicosocials, i la interrelació amb altres àrees de la vida (per exemple, família o temps d'oci)

Es tindran en compte les bones practiques per a insertar sociolaborament a aquelles persones en risc de no poder optar a oportunitats laborals, i tot el que allò suposa, així com es desenvoluparan accions per a promocionar aquesta pràctica.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

53

DIAGNOSI I RESULTATS

4

B. Context Socioeconòmic

B.1. Indicadors de pobresa i condicions de vida

És també molt important avaluar les taxes corresponents a indicadors de mancances materials, però, com no es disposa de dades per municipi, caldrà suposar que seran similars a les de la comarca, de la qual sí que hi ha dades.

La **Marina Alta** comptava amb una **renda mitjana per unitat de consum** de 16.591€ en 2025, front als 20.584€ de la mitjana de la Comunitat Valenciana i els 18.346€ de la província d'Alacant, sent **la comarca amb la renda més baixa de tota la Comunitat Valenciana**, encara que ha crescut un 20% des de l'any 2022.

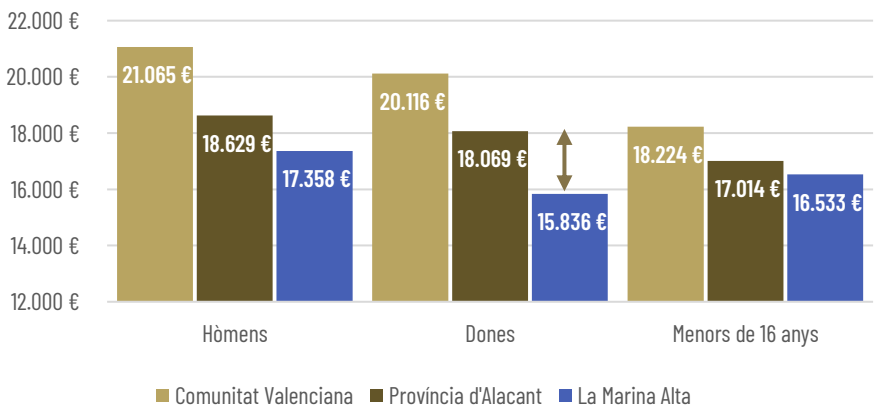
ESTIMACIONS RENDA MITJANA (€) LA MARINA ALTA					
Grups	2022	2023	2024	2025	Increment
Hòmens	13.554 €	14.401 €	16.246 €	17.358 €	28,1%
Dones	14.036 €	13.337 €	14.220 €	15.836 €	12,8%
Menors de 16 anys	13.223 €	13.200 €	14.907 €	16.533 €	25,0%
Total/mitjana	13.796 €	13.863 €	15.223 €	16.591 €	20,3%

NOTA: la unitat de consum es calcula amb l'escala de l'OCDE modificada, que assigna un pes d'1 al primer adult, 0,5 als altres adults i 0,3 als menors de 14 anys. Així, per exemple, una parella amb dos menors de 14 anys equival a 2,1 unitats de consum.

La **renda mitjana de les dones**, que partia de nivells per davall de la renda masculina, ha sigut la que **menys ha crescut** en els últims anys, arribant només al 12,8%. A més, la renda mitjana de les dones a la Marina Alta està per baix de l'equivalent a la província i en l'autonomia, i amb una diferència major, respecte als hòmens, que en les altres àrees geogràfiques analitzades, fins i tot per davall de la dels menors de 16 anys.

Estimació 2025	C. Valenciana	P. Alacant	La Marina Alta
Hòmens	21.065 €	18.629 €	17.358 €
Dones	20.116 €	18.069 €	15.836 €
Menors de 16 anys	18.224 €	17.014 €	16.533 €
Total/mitjana	20.584 €	18.346 €	16.591 €

Les diferències poden apreciar-se millor en format de gràfic de columnes, com el que seguix.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

B. Context Socioeconòmic

B.1. Indicadors de pobresa i condicions de vida

Per al mesurament de pobresa i exclusió social s'utilitza com a referència l'**indicador AROPE** (At Risk Of Poverty and/or Exclusion) de la Xarxa Europea de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social. Este indicador, modificat en 2021, agrupa tres components o subindicadors que mesuren el risc de pobresa, la manca material i social severa i la baixa intensitat en l'ocupació (nova definició 2021) i, així, una persona està en situació AROPE si complix almenys un dels tres següents criteris:

- Està en risc de pobresa; és a dir, viu en una llar amb una renda inferior al llindar de pobresa que es definix com el valor que correspon al 60% de la mitjana de la renda nacional equivalent en unitats de consum.
- Està en situació de manca material i social severa, un indicador que es construeix amb 13 components, dels quals set es definixen a nivell de llar i sis són personals, diferents per a cada membre de la llar.
- Viu en una llar amb baixa intensitat d'ocupació, és a dir, aquell en el qual els seus membres en edat de treballar ho van fer menys del 20% del total del seu potencial de treball durant l'any de referència.

Tornant a la nova definició de manca material i social severa, s'entén que una persona es troba en aquesta situació si patix almenys 7 de les 13 limitacions que formen la següent llista, amb 7 conceptes valorats a nivell de llar i 6 conceptes definits a nivell de persona.

A **nivell de llar** inclouen que no puga permetre's:

- Anar de vacances almenys una setmana a l'any.
- Un menjar de carn, pollastre o peix almenys cada dos dies.
- Mantindre l'habitatge amb una temperatura adequada.
- Afrontar despeses imprevistes.
- Disposar d'un automòbil.
- Substituir mobles desbaratats o vells.
- Afrontar regularment (ha tinguts retards) el pagament de despeses relatives a l'habitatge principal (gas, hipoteca, lloguer, llum...) o compres a terminis en els últims 12 mesos.

A **nivell de persona** inclouen que no puga permetre's:

- Substituir roba vella per una altra nova.
- Tindre dos parells de sabates en bones condicions.
- Reunir-se amb amics/família per a menjar o prendre alguna cosa almenys una vegada al mes.
- Participar regularment en activitats d'oci.
- Gastar una xicoteta quantitat de diners en si mateix.
- Connexió a internet.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

B. Context Socioeconòmic

B.1. Indicadors de pobresa i condicions de vida

A la Marina Alta, la **taxa AROPE sobre el risc de pobresa i exclusió social**, presenta un nivell un nivell superior al de la mitjana de la Comunitat Valenciana, i també per damunt de la taxa de la província d'Alacant; així, la taxa total en 2025 és del 32,2% enfront, respectivament, del 24,6% i el 30,0%.

Les **dones de la Marina Alta** tenen també un risc major (35,2%) que el de les dones de la província i la Comunitat, i més alt, respecte als hòmens de la Marina Alta, que en els altres casos. Portant la taxa a xifres més pròximes, significaria que **quasi 32 persones de cada 100 a la Marina Alta patirien una situació de risc de pobresa, el 35% en el cas de dones i el 45% de xiquets i xiquetes**.

TASA AROPE (%) LA MARINA ALTA			
Estimació 2025	C. Valenciana	P. Alacant	La Marina Alta
Hòmens	24,6	30,0	32,2
Dones	26,9	31,3	35,2
Menors de 16 anys	34,5	39,2	45,0
Total/mitjana	25,8	30,7	33,7

D'altra banda, la proporció de persones residents en **llars amb manca material i social severa** (complixen, almenys, 7 conceptes de la llista de 13), amb les dades de la ECV va ser del 6,8% en 2025 per a la població total de la C. Valenciana i, en aquest cas, la xifra de la Marina Alta (7,3%) esta, de nou, per davant, amb la mateixa xifra que la província d'Alacant, suposant una millora respecte a anys anteriors.

La **situació de les dones és una mica pitjor**, ja que el seu percentatge supera el 7,50%, per damunt de la mitjana de la comarca i dels hòmens que es queden en el 6,90%, encara que millor que la de les xiquetes i xiquets que aconseguix un preocupant 9,90%.

Eixa taxa significa que quasi **8 de cada 100 dones que habiten a la Marina Alta i, per tant, a Pego, poden estar en situació de manca material i social severa**.

MANCA MATERIAL I SOCIAL SEVERA (%) LA MARINA ALTA			
Estimació 2025	C. Valenciana	P. Alacant	La Marina Alta
Hòmens	6,20	6,80	6,90
Dones	7,30	7,70	7,60
Menors de 16 anys	8,60	9,10	9,90
Total/mitjana	6,80	7,30	7,30

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.qva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.qva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.qva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

B. Context Socioeconòmic

B.1. Indicadors de pobresa i condicions de vida

La Llei 3/2019, de 18 de febrer, de Servicis Socials Inclusius de la Comunitat Valenciana, en el seu article 25, definix els “**espais vulnerables**” com a llocs situats en el territori de la Comunitat Valenciana que, per les seues característiques urbanístiques/residencials, socials, laborals, econòmiques, precisen d'una actuació integral. La citada llei assenyala que la qualificació d'espai vulnerable s'establirà quan concórreguen en el territori algunes de les següents situacions:

- a) Degradació de caràcter urbanístic i residencial, amb falta de conservació o deterioració dels habitatges.
- b) Dèficits d'equipaments o de recursos comunitaris o socioculturals.
- c) Existència d'infrahabitatge tant de caràcter vertical com horitzontal.
- d) Deficiències en les vies i xarxes de comunicació.
- e) Dificultats per a la mobilitat urbana.
- f) Mancances en les xarxes de sanejament o enllumenat públic.

- g) Falta d'ordenació o degradació de l'espai.
- h) Absència de tecnologies de la informació en els edificis i infraestructures de l'espai urbà.
- i) Persistència d'elevades taxes de desocupació, baixa taxa d'activitat econòmica o fragilitat de les economies familiars.
- j) Baixos nivells educatius, elevat índex de segregació escolar o elevat índex d'absentisme escolar o de fracàs escolar.
- k) Dèficit de recursos educatius públics per a la població vulnerable de zero a tres anys, en condicions de qualitat i d'accés gratuït.
- l) Falta de les condicions necessàries d'higiene i salubritat per al desenvolupament d'una convivència comunitària digna.

Amb l'objectiu de situar geogràficament els **Espais Urbans Sensibles (EUS)**, és a dir, aquells on les dimensions socioeconòmiques, residencials i soci-demogràfiques són notablement menors que la mitjana de la Comunitat Valenciana es va crear el **VEUS 2020** (Visor de EUS)

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

DIAGNOSI I RESULTATS

4

B. Context Socioeconòmic

B.1. Indicadors de pobresa i condicions de vida

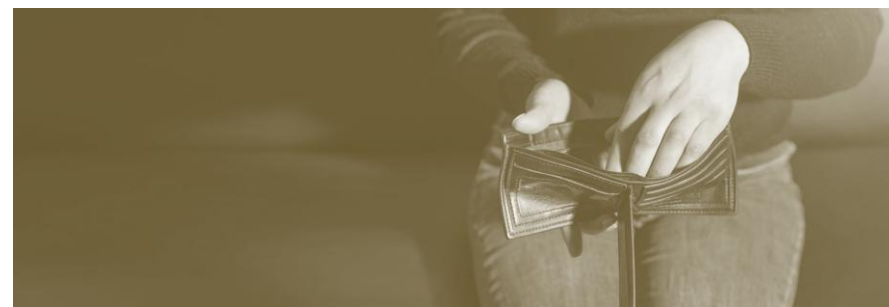
Les dades s'obtenen de l'anàlisi d'eixes tres dimensions compostes, al seu torn, per 9 variables (tres per a cada dimensió), que donen lloc a 3 índexs de vulnerabilitat:

- Índex de vulnerabilitat RESIDENCIAL (IVR):
 - Superfície mitjana per habitant dels immobles residencials.
 - Accessibilitat.
 - Valor cadastral.
- Índex de vulnerabilitat SOCIOECONÒMICA (IVSE):
 - Població sense estudis.
 - Nivell de renda mitjà.
 - Taxa d'atur registrat amb perspectiva de gènere.
- Índex de vulnerabilitat SOCI-DEMOGRÀFICA (IVSD):
 - Índex de dependència amb perspectiva de gènere.
 - Índex de privació.
 - Població immigrant amb perspectiva de gènere.

La vulnerabilitat es mesura per la combinació d'aquests 3 índexs (IVR, IVSE, IVSD) que dona lloc a 4 tipologies de vulnerabilitat:

- Vulnerabilitat Integral: quan els 3 índexs estan en el seu tercil superior (per damunt de 66)
- Polivulnerabilitat Mitjana: si 2 dels índexs ho estan.
- Polivulnerabilitat Baixa: si només un dels índexs ho està.
- Vulnerabilitat Residual: si cap dels 3 índexs està en el seu tercil superior.

Com es pot veure en la pàgina següent, en atenció al mapa del Visor Cartogràfic VEUS, quasi **tot el municipi de Pego presenta vulnerabilitat residual**, excepte l'espècie de triangle que formen l'Avinguda Alcalde Fernando Alemany Ortolá, el carrer Metge Joaquin Pastor Alentado i el carrer Dènia (CV700).

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

58

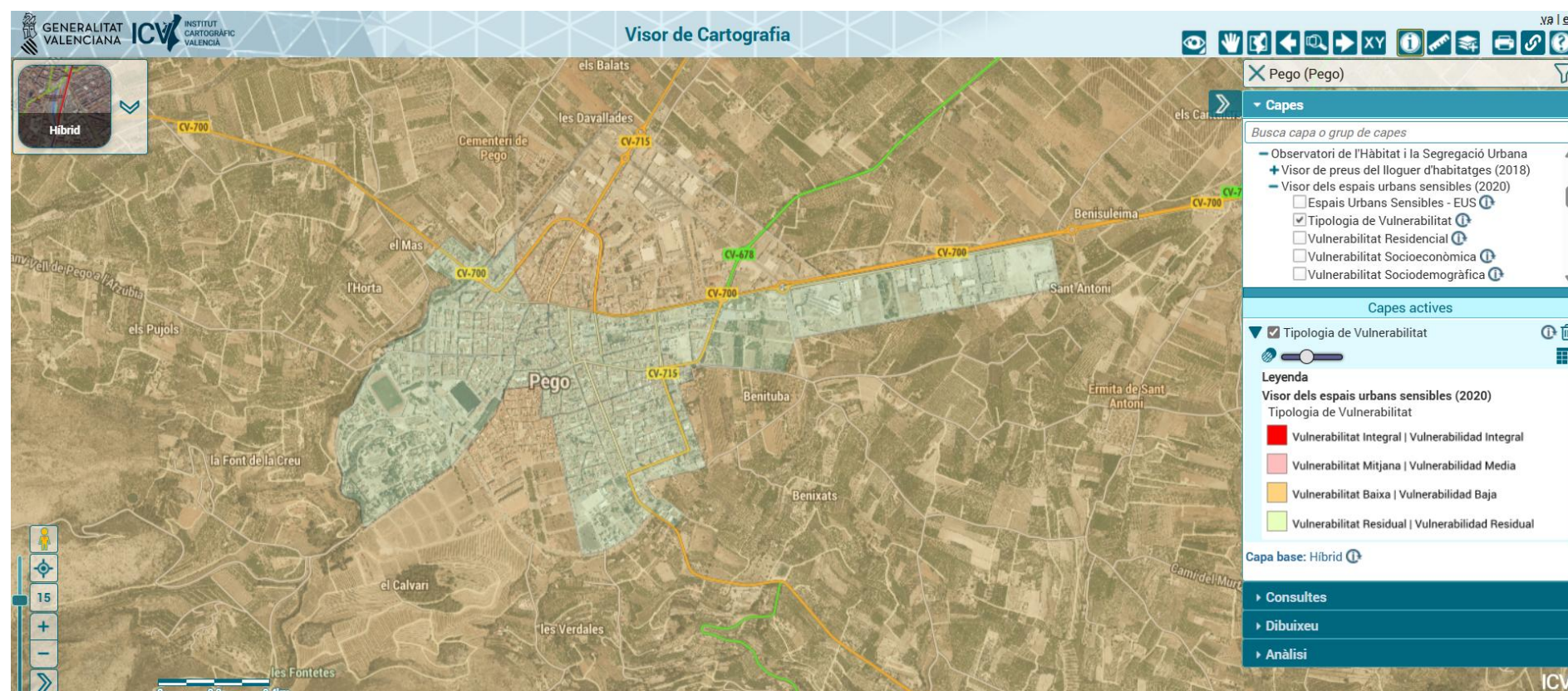
DIAGNOSI I RESULTATS

4

B. Context Socioeconòmic

B.1. Indicadors de pobresa i condicions de vida

Visor Cartogràfic VEUS - Espais Urbans Sensibles - Tipologies de vulnerabilitat (Pego)

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://peqv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

59

DIAGNOSI I RESULTATS

4

B. Context Socioeconòmic

B.2. Afiliació i atur

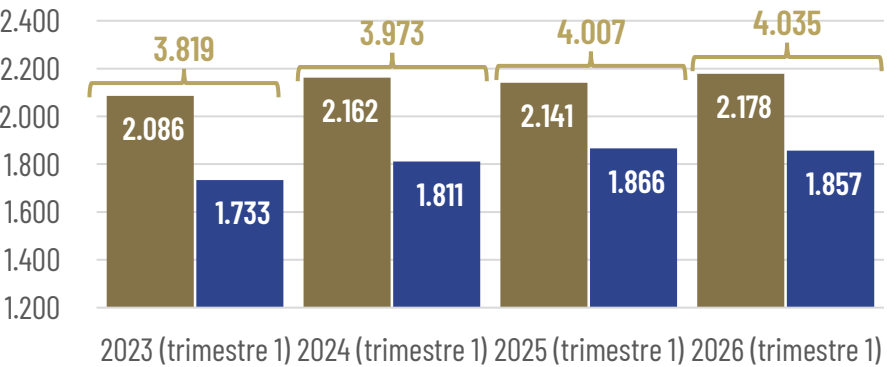
Continuant en l'àmbit de l'ocupació, la **taxa d'afiliació a la Seguretat Social** és la relació entre el nombre de persones afiliades cotitzants i la població en edat laboral (16-64 anys).

Al Pego, la comparativa a nivell de nombres absoluts no resulta especialment positiva perquè es troba quasi a un nivell que és 25 punts percentuals inferior a la taxa de la Comunitat i quasi 13 per baix de la comarcal. No obstant això, **el percentatge de persones autònomes a Pego més que doblega al de la Comunitat i està 9 punts per damunt de la comarcal**; diferències encara més àmplies es produeixen en el cas de les persones afiliades al sistema especial agrari.

Afiliació a la Seg. Social (31/03/2026)	Pego	La Marina	C. Valenc.
Taxa d'afiliació (%)	39,18	51,67	63,66
Règim General (%)	55,64	65,91	79,05
Sistema Especial Llar (%)	1,32	1,15	1,33
Sistema Especial Agrari (%)	4,49	0,45	1,96
Treballadors Autònoms (%)	38,14	29,92	17,33
Règim Especial Mar (%)	0,41	2,57	0,33

Respecte a l'**evolució en el nombre d'afiliacions d'hòmens i dones**, la variació ha sigut molt escassa, **situant-se al voltant del 54% la masculina i el 46% la femenina**, coincidint en eixes xifres redones l'últim resultat de 2026.

Nº afiliacions SS (Pego)	Hòmens	Dones	Dif. (nre.)
2023 (trimestre 1)	2.086	1.733	333
2024 (trimestre 1)	2.162	1.811	353
2025 (trimestre 1)	2.141	1.866	351
2026 (trimestre 1)	2.178	1.857	275

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

DIAGNOSI I RESULTATS

4

B. Context Socioeconòmic

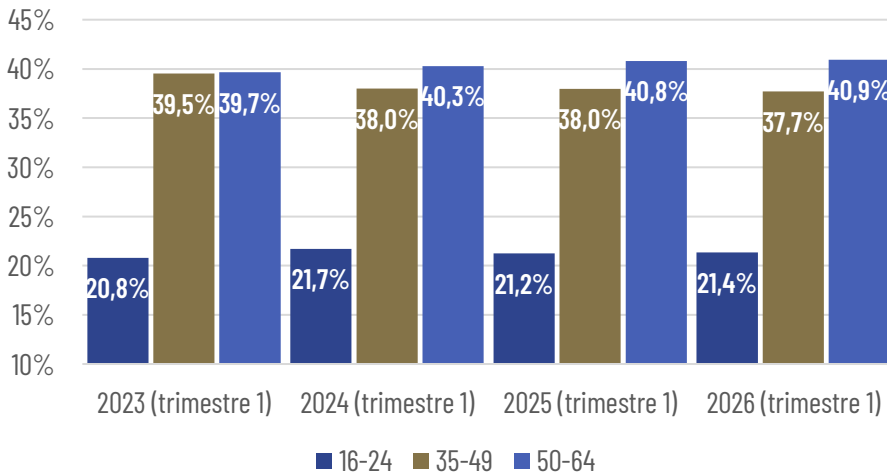
B.2. Afiliació i atur

Per **trams d'edat**, la evolució i el repartiment de les afiliacions la Seguretat Social a Pego, és el que reflectix la següent taula.

Persones afiliades SS	2024 (trim. 1)	2025 (trim. 1)	2026 (trim. 1)
16-24	212	195	217
25-29	272	290	293
30-34	352	342	321
35-39	364	398	404
40-44	492	472	454
45-49	608	608	609
50-54	609	596	598
55-59	538	570	574
60-64	404	422	421
>=65	122	114	144
Total	3.973	4.007	4.035

La taula així no expressa molt, però si s'agrupen les dades per trams d'edat més grans, eliminant els casos menys representatius de les persones amb 65 o més anys, perquè els grups siguen homogenis) i obtenint els percentatges, s'aprecien dades més significatives.

Grups edat persones afiliades SS (Pego)	2023 (t1)	2024 (t1)	2025 (t1)	2026 (t1)
16-34	776	836	827	831
35-49	1.475	1.464	1.478	1.467
50-64	1.480	1.551	1.588	1.593

A simple vista, en el gràfic, s'aprecia que **la participació de les persones d'edat mitjana (35-49) ha anat descendint lleugerament**, encara que es manté al voltant del 370%, el percentatge de les **persones afiliades de major edat (50-64) ha crescut** mantenint-se per dalt del 40%, mentre la de les persones més joves continua sent baixa, situant-se en el 21%. Es podria parlar, per tant, d'un **cert envelliment de la població afiliada i, per tant, treballadora, a Pego i de, pot ser, poques oportunitats per a la ciutadania més jove.**

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

B. Context Socioeconòmic

B.2. Afiliació i atur

En el cas de **l'afiliació per sexe**, si s'analitzen les dades de 2026 en la taula de la columna del costat, és destacable que en tots els grups d'edat hi ha més afiliats hòmens que dones i, excepte en trams molt puntuals, les diferències, a favor dels hòmens, són bastant significatives, com pot apreciar-se en el gràfic de percentatges de la pàgina següent on es marquen els grups d'edat, en el qual l'afiliació mitja de les dones se situa al voltant del 46%.

Així, mentres que **les diferències entre els 16 i 39 anys són significatives**, superant els hòmens a les dones en afiliació, excepte en el tram entre 30 i 35 que és l'únic en el qual el nombre de dones afiliades és superior al dels hòmen. La diferència es reduïx en el tram entre els 40 i 49 i torna a créixer entre els 54 i 64 anys. Les diferències significatives entre els 25 i els 40 anys, poden podrien explicar-se pel fet que es tracta del tram d'edat en el qual les dones són mares* de xiquets o xiquetes de poca edat (35-44 anys).

* Anys en els quals sol ser més freqüent la maternitat a Espanya.

Persones afiliades SS - 2026 (1t)	Total	Hòmens	Dones	Diferència
16-24	217	139	78	61
25-29	293	174	119	55
30-34	321	157	164	-7
35-39	404	220	184	36
40-44	454	229	225	4
45-49	609	311	298	13
50-54	598	322	276	46
55-59	574	312	262	50
60-64	421	238	183	55
>=65	144	76	68	8
Total	4.035	2.178	1.857	321

Després, tornen a reduir-se les divergències entre els 40 i els 49 anys, edat en què les filles i fills ja són suficientment majors, i tornen a créixer a partir dels 50 anys, edat a partir de la qual és més difícil trobar treball.

També a Pego, com en moltes altres localitats, la maternitat pròpia, i la de les filles, afecta a l'afiliació femenina.

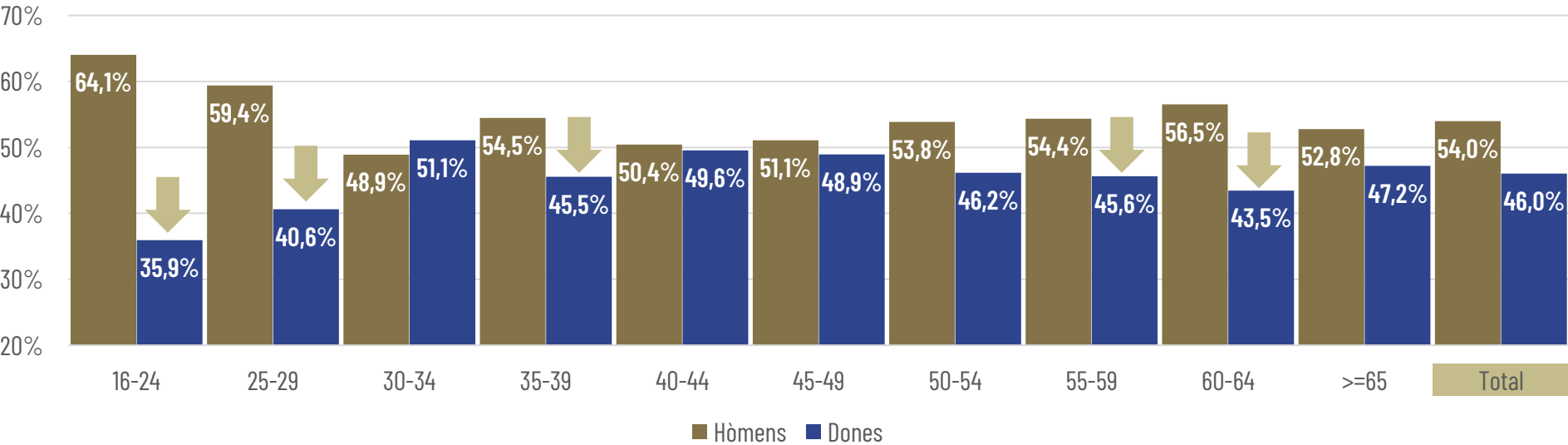
Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

B. Context Socioeconòmic

B.2. Afiliació i atur

L'escàs nombre d'afiliacions en el primer tram d'edat (16-24 anys) podria deure's a un problema de **falta d'oportunitats laborals per als més joves**, tant xics com xiques, però també al fet que encara estiguen estudiant. Les **diferències entre afiliació masculina i femenina a partir dels 50 anys**, podrien explicar-se bé perquè les dones d'aquesta edat no troben treballs per a elles, bé perquè compten amb familiars majors dependents al seu càrrec, o hagen de cuidar dels seus nets i netes mentre que les seues filles o nores treballen, qüestions ambdues que podrien abordar-se des del departament d'Igualtat.

Persones afiliades SS - 2025 (12)	Hòmens	Dones	Diferència
16-24	64,1%	35,9%	28,11
25-29	59,4%	40,6%	18,77
30-34	48,9%	51,1%	-2,18
35-39	54,5%	45,5%	8,91
40-44	50,4%	49,6%	0,88
45-49	51,1%	48,9%	2,13
50-54	53,8%	46,2%	7,69
55-59	54,4%	45,6%	8,71
60-64	56,5%	43,5%	13,06
>=65	52,8%	47,2%	5,56
Total	54,0%	46,0%	7,96

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

B. Context Socioeconòmic

B.2. Afiliació i atur

En general, la **taxa d'atur registrada (SEPE) a Pego** és baixa respecte a la provincial o autonòmica, ja que es troba en el 6,6% (30/04/2026), la Marina Alta està per davall de Pego amb només un 6% (mig punt percentual menys) en la mateixa data.

Taxa de desocupació registrada - 30/04/2026 (%)			
Pego	La Marina Alta	P. Alacant	C. Valenciana
6,58	5,98	8,8	8,06

Les **taxes de desocupació registrada**, per sector d'activitat, en l'última data disponible, indiquen que la **major part de les persones desocupades a Pego, ho estan en el sector serveis** (quasi el 74%), en una proporció superior a la de les altres àrees territorials, excepte la Marina Alta (76%)

Que el sector serveis, siga el que suma la majoria d'aturats i aturades, agreuja la situació de les dones, ja que és tracta del sector, tradicionalment, més feminitzat.

Desocupació registrada	Pego	La Marina A.	C. Valenciana
Agricultura - 30/04/2026 (%)	7,19	1,57	2,42
Indústria - 30/04/2026 (%)	6,74	5,28	11,58
Construcció - 30/04/2026 (%)	8,76	12,04	6,96
Serveis - 30/04/2026 (%)	73,71	76,33	70,7

Segons l'INE (Institut Nacional d'Estadística), en el seu informe (2025), existixen **factors condicionants** tant pel costat de la demanda com de l'oferta laboral, així com factors externs al mercat de treball (socials, culturals) **que determinen la segregació en diferents sectors i ocupacions d'hòmens i dones**; per exemple, les dones representen un percentatge molt elevat de la força laboral en determinats sectors com a sanitat, educació o comerç al detall, i els hòmens ocupen la majoria dels llocs d'alta direcció i els treballs manuals. Segon el mateix informe, en els últims anys, les diferències en els nivells d'educació d'hòmens i dones s'han reduït considerablement i **les dones tenen en l'actualitat nivells d'educació més alts que els hòmens, però existix una clara disparitat entre el nivell d'estudis que aconseguixen les dones i les seues situacions professionals i llocs laborals**.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament. 64

DIAGNOSI I RESULTATS

4

B. Context Socioeconòmic

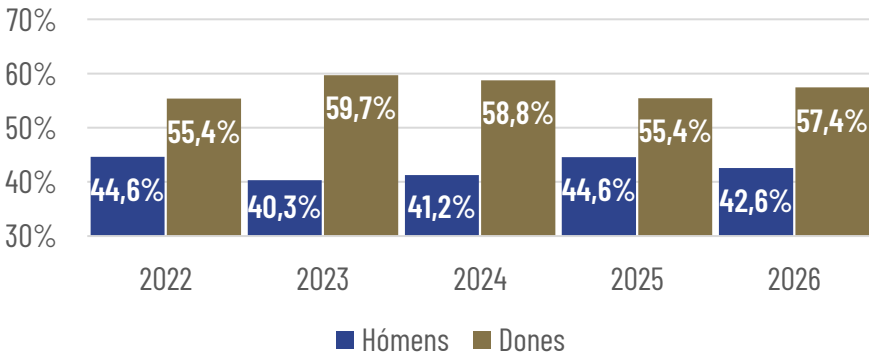
B.2. Afiliació i atur

L'atur femení, en nombre de persones registrades, va estar per damunt del masculí, a Pego, en els últims anys.

Atur registrat	Total	Hòmens	Dones	Diferència
2022	549	245	304	-59
2023	546	220	326	-106
2024	485	200	285	-85
2025	471	210	261	-51
2026	444	189	255	-66

I no és bona notícia que l'atur femení siga més alt, perquè les dones, que solen incorporar-se més tard a la vida laboral, pateixen l'atur i per a mantindre l'ocupació, la qual cosa va en contra d'abordar lliurement la seua maternitat i, al final de la seva etapa laboral, provoca que les seues pensions siguen més baixes, com s'evidenciarà en l'apartat següent.

Traslladant les xifres a percentatges de repartiment de la desocupació, es visualitza millor la diferència i l'evolució desigual, com pot observar-se en el gràfic de la columna del costat.

Almenys, la dada positiva és que **la bretxa entre hòmens i dones registrades com a persones desocupades s'ha anat reduint**, almenys fins a 2026, encara que és cert que els alts i baixos són normals en una població de grandària mitjana, com Pego. Analitzant per edats, **la bretxa en 2026 és positiva per a les dones (menys dones registrades conaturades) únicament en el tram de menor edat**, encara que cal tindre en compte que es tracta del grup amb menys persones desocupades registrades en total, bé perquè encara poden estar estudiant o no vegen possibilitats de trobar ocupació i no es registren.

Atur registrat març 2026	Total	Hòmens	Dones	Diferència
Menys de 25 anys	33	20	13	7
De 25 a 44 anys	163	67	96	- 29
Més de 44 anys	248	102	146	- 44
Total	444	189	255	- 66

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

DIAGNOSI I RESULTATS

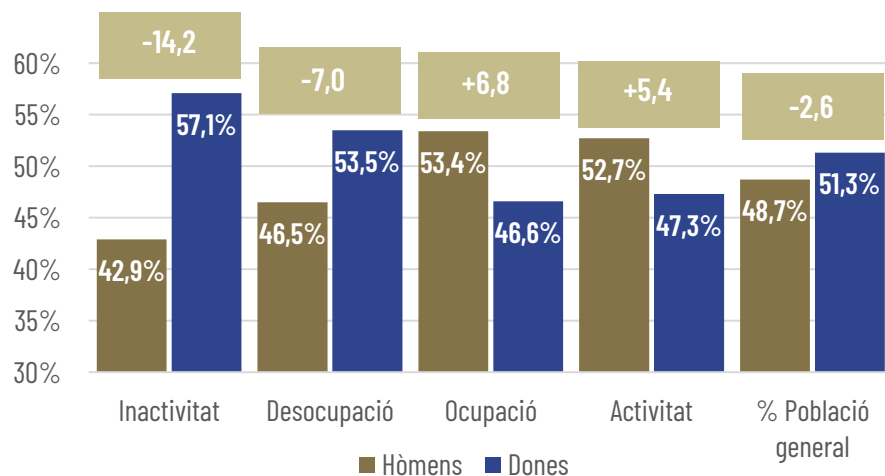
4

B. Context Socioeconòmic

B.2. Afiliació i atur

A nivell nacional, i segons l'Informe del Ministeri de Treball i Economia Social de 2025, "La situació de les dones en el mercat de treball", les xifres respecte a l'ocupació femenina han millorat en els últims anys, però, així i tot, es mantenen certes bretxes.

Mitjana anual 2025 - % sobre tots dos sexes - Bretxa en punts percentuals (H-M)

Altres dades, extretes del mateix Informe, que són d'interés en l'àmbit de les dones i el mercat de treball són les referides a l'ocupació a temps parcial i la inactivitat.

La **diferència entre les taxes d'activitat masculina i femenina s'ha reduït 3,2 punts percentuals** en els últims 10 anys, des de 10,8 punts percentuals en 2015 fins a 7,6 en 2025.

L'**ocupació a temps parcial** es concentra en les dones, que suposen, en 2025, el 73,0% de les persones ocupades amb eixe tipus de jornada.

Les dones desenvolupen la seua activitat majoritàriament en el **sector serveis, on treballen el 88,3% de les dones amb ocupació**, principalment en aquests sectors: "Activitats sanitàries i de serveis socials", "Comerç a l'engròs i al detall" i "Educació".

En **2025, el nombre de dones inactives es va incrementar en un 0,2% respecte a 2024**, xifra que suposa un 45,6% de les dones de 16 anys i més. Per part seua, els homes inactius suposen el 36,2% de la població masculina de 16 anys i més.

Entre les **causes d'inactivitat, un 15,1% de les dones inactives ho són per cura de xiquets i familiars, mentre que, entre els homes, aquesta causa suposa un 3,6%.**

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

66

DIAGNOSI I RESULTATS

4

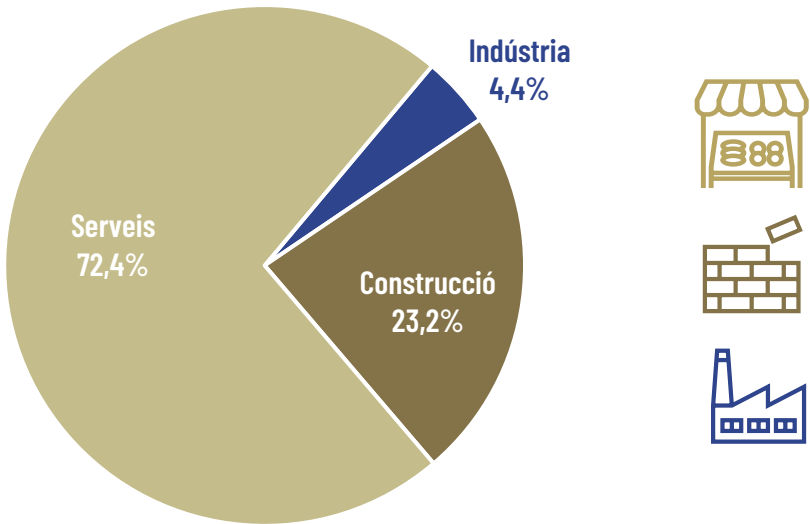
B. Context Socioeconòmic

B.3. Economia i treball

En l'actualitat, i respecte al nombre de empreses, el pes de la indústria a Pego és mínim i **l'activitat se centra en els serveis amb un 72% del total de les empreses registrades** en la localitat, segons dades del DIRCE. Desglossant el sector serveis en funció del subsector, el **majoritari és el comerç, transport i hostaleria**, seguit de les activitats professionals i tècniques.

Empreses segons DIRCE (decembre 2025)	Nre.	%
Indústria	38	4,4%
Construcció	200	23,2%
Serveis	623	72,4%
TOTAL	861	100,0%
Desglosse sector serveis	Nre.	%
Comerç, transport i hostaleria	244	39,2%
Informació i comunicacions	17	2,7%
Activitats financeres i de segurs	18	2,9%
Activitats immobiliàries	49	7,9%
Activitats professionals i tècniques	154	24,7%
Educació, sanitat i serveis socials	68	10,9%
Altres serveis personals	73	11,7%

Gràficament, el repartiment resulta com es mostra a continuació.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

B. Context Socioeconòmic

B.3. Economia i treball

L'anàlisi del **mercat de treball local des de la perspectiva de gènere** revela una marcada segregació ocupacional. Existeixen sectors fortament masculinitzats o feminitzats, tant en l'àmbit municipal com en el privat. En l'administració, els càrrecs de responsabilitat en educació i cultura estan majoritàriament en mans de dones, però els llocs de conserge els ocupen hòmens i els de neteja, dones. Des de l'àmbit polític es proposa fomentar la inclusió de les dones en àmbits laborals tradicionalment masculins (jardineria, obres, serveis públics, policia local) i, de manera recíproca, la dels hòmens en llocs feminitzats.

El **desocupació** ha descendit bastant últimament i, en general, hi ha menys dones oficialment en atur, encara que això amaga una realitat de precarietat: moltes dones treballen en ocupacions no regulades, com la cura de persones majors a domicili, o en ocupacions estacionals (magatzems de cítrics, agricultura) que generen un nombre elevat de persones fixes discontinues. Hi ha, a més, una mobilitat laboral considerable dins de la comarca, encara que condicionada per la disponibilitat de transport.

Pego participa en els **serveis de CREAMA**, que disposa d'una agència de col·locació pròpia que posa en contacte les ofertes de les empreses amb les persones que busquen ocupació.

CREAMA ofereix formació per a l'ocupació (tallers per a persones desocupades) en especialitats com jardineria, atenció sociosanitària, animació sociocultural o auxiliar administrativa, així com jornades i tallers per a empreses i persones emprenedores, i programes per a col·lectius vulnerables en col·laboració amb Labora. També ofereix suport als i les joves que busquen ocupació d'estiu.

Existeix una **bona coordinació amb Serveis Socials**, companyes amb les que es treballa el **Pla d'Ocupació**, i amb Info Jove, i s'organitzen fires de comerç i jornades gastronòmiques.

Cal recordar que, en **matèria de contractació pública**, l'Ajuntament ja introdueix, sempre que la licitació ho permet sense incórrer en discriminació, criteris que afavoreixen les empreses que contracten dones i/o persones en risc d'exclusió social, una bona pràctica que convé consolidar.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

68

C. Prestacions

C.1. Pensions contributives i no contributives

La diferència entre les **pensions contributives i les no contributives** és que per a accedir a les pensions contributives es necessari tenir almenys 15 anys cotitzats. Les no contributives es concedeixen a aquelles persones que no han cotitzat el suficient al llarg de la seua vida laboral (per tant, les pensions no contributives són una quantia fixa que, en 2026, es situa en els 629 euros al més)

El nombre de **pensionistes per jubilació femenines** no es troba massa a prop de la dels hòmens que accedixen al mateix tipus de pensió (quasi 200 dones menys), la qual cosa no resulta positiva des del punt de vista de la incorporació de les dones de Pego al mercat laboral; les diferències també són destacables en el referit a les pensions de viduïtat que majoritàriament perceben elles.

Pego 2025	Jubilació	Viduïtat	Altres*	Total
Nº Pensionistes	1.579	603	227	2.409
Hòmens	887	81	133	1.101
Dones	692	522	94	1.308

* Altres inclou pensions d'incapacitat permanent, orfandat i en favor de familiars

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

Però la **desigualtat més notòria** està en l'import de les **pensions de jubilació** que cobren les dones que, quan el fan, és **un 26% menor que els dels hòmens** (1.002 euros de les dones front a 1.350 euros dels hòmens), pot ser perquè els seus treballs foren de menor nivell o més irregulars.

Import pensions 2025	Jubilació	Viduïtat	Mitjana totes
Hòmens	1.350 €	563 €	1.255 €
Dones	1.002 €	809 €	901 €
Diferència %	-25,78%	43,69%	-28,21%

En el cas de la **pensió de viduïtat** la diferència és a favor de les dones, i més gran que en les jubilacions.

La bretxa suposa una **diferència significativa** com per a analitzar i, per consegüent, desenvolupar accions de **promoció del treball regularitzat** o, per contra, esforçar-se per reconèixer aquelles feines d'economia submergida que, entre les dones, es concentra en la cura de persones, la neteja, etc. I, també considerar el **problema dels salaris** perquè, segons l'última Enquesta d'Estructura Salarial, el salari brut mitjà del conjunt de les dones ocupades era un 15,7% inferior al del conjunt dels hòmens, significativament menor que la registrada en 2004 (25,6%), però alta.

C. Prestacions

C.1. Pensions contributives i no contributives

La diferència en import de les pensions masculines i femenines no és positiva per a Pego quan es compara amb la mitjana de l'àrea més pròxima, la Marina Alta, trobant-se que l'import mitjà de les pensions de jubilació masculines i femenines de Pego és una mica inferior a les mitjanes de la Marina Alta, encara que **la bretxa de gènere, en el cas de les pegolines, és menor.**

Import mitja jubilació 2025	La Marina Alta	Pego
Hòmens	1.241 €	1.157 €
Dones	994 €	963 €
Diferència %	-19,90%	-16,77%

I també **la bretxa a Pego és molt més xicoteta que la de les pensions de jubilació a nivell nacional** (agost de 2024) que s'elevava al 47%; a més, la quantitat mitjana per als hòmens era de 1.511€, mentre que elles percebien una mitjana de 1.028€; això, sí, la mitjana de les pensions de les pegolines està per davall de la nacional, però amb una diferència prou menor a la dels pegolins.

L'opinió majoritària és que estes diferències, generals i habituals, respecte a les pensions de jubilació són un reflex de la bretxa de gènere en el mercat de treball.

Durant generacions, poques dones van participar en el mercat laboral, moltes van patir l'economia submergida i, sobretot, es van emprar en tasques de cura no reconegudes ni remunerades.

En l'actualitat, les diferències respecte als hòmens es basen més en la menor taxa d'activitat femenina, la seua major taxa de contractació a temps parcial i d'ocupació temporal.

A més, la **“penalització” per la maternitat i la dedicació a les cures familiars** ha tingut molt d'impacte en les oportunitats laborals de les dones que, en molts casos, es veuen relegades encara a treballar en sectors i activitats menys valorats i remunerats, gaudixen de menys promocions en l'ocupació i, en general, les seues carreres de cotització són menys estables.

Així, a menor cotització i major precarietat, menor quantia de les pensions contributives, a pesar que l'última reforma de les pensions ha inclòs diferents mesures per a pal·liar la bretxa de gènere en aquest àmbit.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament. 70

C. Prestacions

C.2. Dependència

La taxa de dependència indica el percentatge que suposa la població menor de 16 i major de 64 sobre la població entre aqueixes dues edats; ve a representar la mesura de la població potencialment inactiva sobre la potencialment activa; a Pego, la taxa és del 60%, cosa que significa que hi ha unes dues persones actives per cadascuna inactiva.

2025	Pego	La Marina Alta	C. Valenciana
Índex de dependència	60,4%	59,4%	53,0%
Dependència menors 16 anys	19,5%	20,9%	21,8%
Dependència majors 64 anys	40,9%	38,6%	31,2%

Es tracta d'una taxa de dependència no massa elevada, semblant a la mitjana de comarca de la Marina Alta i quatre punts per dalt de la Comunitat Valenciana però, analitzant-lo detingudament, s'observa que és superior en el cas dels dependents majors de 64 anys i menor en el cas dels dependents menors de 16 anys.

Analitzant l'evolució temporal de les taxes de dependència, es troba que la taxa de dependència a Pego s'ha mantingut prou estables entre el 60 i el 65, encara que reduint-se lleugerament, a conseqüència a conseqüència que han disminuït les dues taxes de dependència, encara que menys notòriament la referida a majors de 64 anys, que és la que té més pes en la taxa total. Així, en el període analitzat, la taxa referida a les persones menors de 16 anys ha descendit en 3,5 punts percentuals, mentre que la corresponent a les persones majors de 64 anys a penes ho ha fet en 0,2 punts.

Anys	Taxa de depend.	Dependència < 16 anys	Dependència > 64 anys
2015	64,1	23,0	41,1
2016	64,4	22,8	41,6
2017	63,3	22,7	40,6
2018	64,4	22,4	42,0
2019	65,1	22,0	43,1
2020	64,1	21,5	42,7
2021	63,7	21,2	42,4
2022	62,3	20,2	42,1
2023	62,9	20,3	42,7
2024	61,4	19,8	41,7
2025	60,4	19,5	40,9

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

D. Participació ciutadana - Conclusions dels grups focals

El propòsit de la realització de les dinàmiques de grup va ser concretar diferents aspectes referits a les qüestions de gènere en el municipi comptant amb la participació dels diferents sectors de la població amb coneixements d'interès relacionats amb la igualtat, d'una banda, representació política i, per una altra, representació de la ciutadania

I, amb l'intent d'enriquir el procés d'investigació i del desenvolupament de la investigació del Pla, es van obtenir també propostes d'actuació municipals tenint en compte la perspectiva de gènere.

Així, es va desenvolupar dues dinàmiques grupals amb la utilització de tècniques de participació.

Desenvolupament i conclusions dels Grups Focals

Les persones assistents als grups focals responen al perfil de gent implicada en aquest procés de canvi. Per a l'ocasió, van acudir persones que van donar representació a diversos i variats sectors de la població tant per edat com per temàtica.

Els **objectius de les dinàmiques** es van concretar en:

- Obtindre informació sobre qüestions des de la perspectiva de gènere i identificar col·lectivament les situacions de desigualtat en els seus diferents àmbits que presenta la localitat.
- Definir col·lectivament propostes i estratègies d'actuació municipal per a aconseguir els propòsits del Pla.

En segon lloc, aquestes persones, especialment les del grup de la ciutadania, iniciaren el procés participatiu darrere de l'explicació del que suposa un Pla d'Igualtat, així com la importància que té la participació ciutadana per poder saber l'opinió de la societat sobre un tema específic, a més de conèixer els característiques de la població, com a conjunt, amb les seues fortaleces i debilitats, així com les seues demandes.

En tercer lloc, darrere d'un procés de discussió, intercanvi d'opinions i reflexions es va treballar en grup per extraure actuacions per a cada àrea analitzada (les del Pla d'Igualtat) i el resultat va ser el de les pàgines següents, en les quals es mostren les propostes de tots dos grups focals juntes, agrupades per temàtica

D. Participació ciutadana - Conclusions dels grups focals

BLOCS D'ACTUACIÓ / ÀREES ANALITZADES	PROPOSTES DEL GRUP FOCAL
Ocupació	En el municipi hi ha sectors especialment masculinitzats o feminitzats, per la qual cosa seria útil fomentar la inclusió de les dones en el món laboral més orientat als homes: jardineria, obres, serveis públics, policia local
Urbanisme, medi ambient, mobilitat i seguretat ciutadana	A Pego queden algunes zones insegures i amb poca accessibilitat, però s'està treballant en ells des de la perspectiva de gènere i el desenvolupament sostenible
	En aplicació del Pla de Mobilitat s'està treballant en rutes segures, tant per a l'àmbit escolar, com per a persones amb mobilitat reduïda, en tot el municipi, de cara a aquest nou Pla d'Igualtat es proposa continuar treballant en aquest àmbit amb perspectiva de gènere i amb els ODS en el punt de mira
	Un autobús podria portar a les persones més majors al Centre de Salut de Dénia, per a evitar les dificultats d'aquelles persones a les quals no poden portar els seus fills/filles
	Cal respectar les rampes per a persones amb cadira de rodes, millorar la pavimentació dels carrers i evitar que s'aparque sobre les voreres, perquè en molts carrers els cotxes aparquen en les dues voreres, deixant als vianants sense espai per a circular per elles
Teixit associatiu i col·laboracions	Existeix bastant igualtat quant a participació i presa de decisions, però es proposa girar els espais entre associacions i promoure el préstec de materials per a fomentar les relacions entre elles
	Les dones participen per igual, en general, en totes les associacions, i ocupen llocs de decisió en moltes d'elles, però en l'àmbit empresarial encara queda molt camí i es podria fer alguna cosa amb campanyes informatives

D. Participació ciutadana - Conclusions dels grups focals

BLOCS D'ACTUACIÓ / ÀREES ANALITZADES	PROPOSTES DEL GRUP FOCAL
Educació	S'hauria de promoure el control parental i facilitar que mares i pares controlés l'ús dels mòbils que realitzen les seues filles/fills
	En els espais educatius de la localitat es treballa la igualtat i el respecte, sense estereotips, però sí que es podria fer alguna cosa amb cursos de formació per a les famílies destinats a fomentar la igualtat entre homes i dones
Violència masclista i de gènere	S'hauria d'incidir especialment entre la gent jove, per exemple, amb campanyes de sensibilització sobre la utilització dels mòbils en les relacions, en el primer any d'institut i, fins i tot, abans, en els últims anys de col·legi
	Es desconeix si existeix assignatura obligatòria d'ètica, però hauria de ser-ho, per a ensenyar a les noves generacions a respectar a les altres persones
	Entre les regidories d'igualtat i serveis socials hi ha bona coordinació i col·laboració, però serien necessàries més ajudes per a posar en pràctica més accions; Hi ha recursos, però haurien de reforçar-se i millorar la coordinació entre els serveis
	S'hauria de promoure l'educació en igualtat en l'àmbit familiar i escolar, tant per a mares i pares com per a les xiquetes, xiquets i adolescents
Conciliació de la vida familiar, laboral i personal	Podrien crear-se àvies adoptives/de lloguer per a famílies que no disposen d'avis o àvies naturals, perquè ajudaren amb els/les bebés durant unes hores, o portaren/arreplegaren a xiquetes i xiquets del col·legi
	Les cures s'assumeixen en les famílies, principalment, per les dones. Es podria reforçar el centre de dia, o crear un nou, per a millorar aquesta situació

D. Participació ciutadana - Conclusions dels grups focals

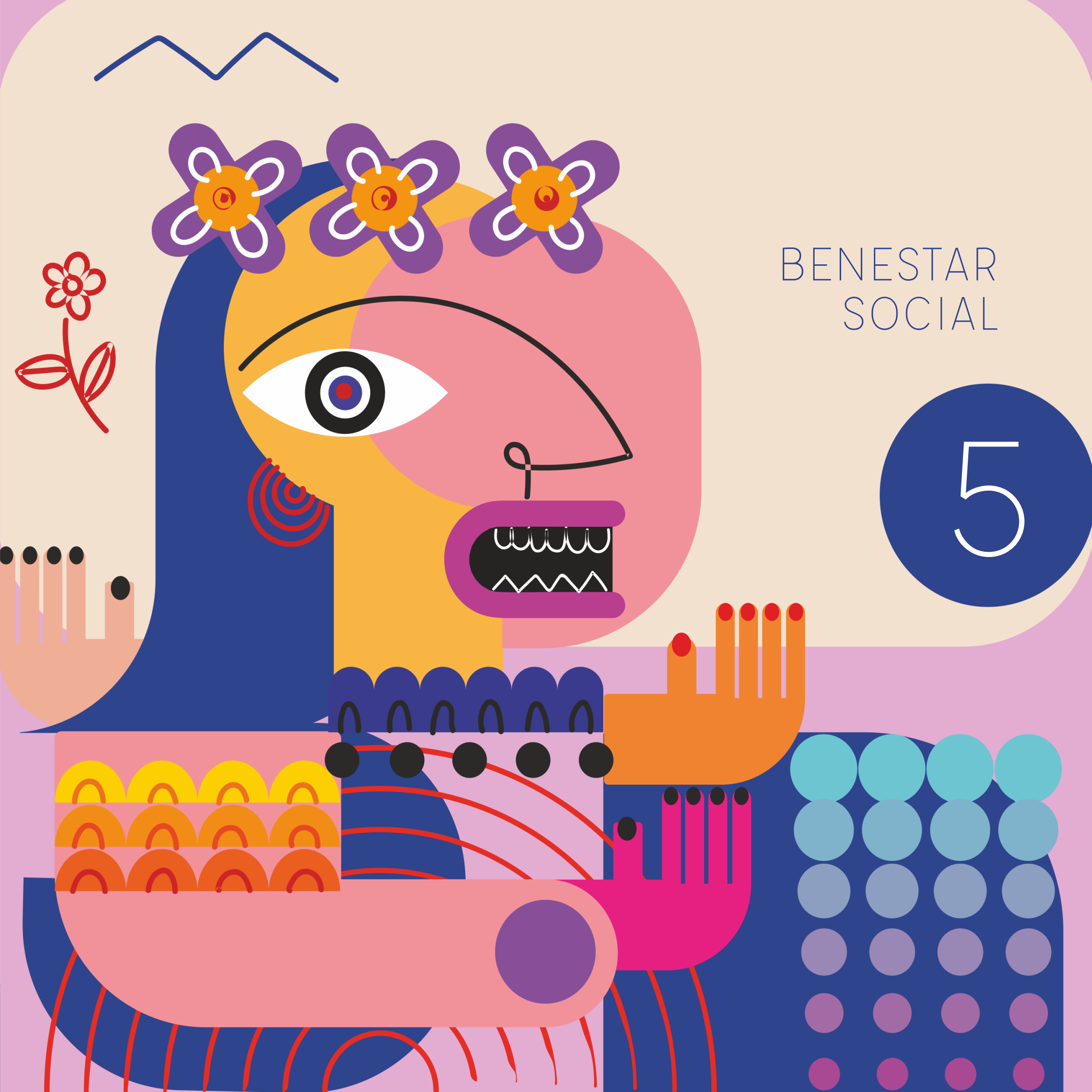
BLOCS D'ACTUACIÓ / ÀREES ANALITZADES	PROPOSTES DEL GRUP FOCAL
Salut i benestar social	S'hauria de protegir més intensament la salut mental, augmentant el nombre de professionals en el sector
	Es podrien organitzar tallers per a ajudar i donar suport emocional a les dones víctimes de violència de gènere
	Seria necessari ajudar, amb formació, a les persones (homes i dones) que tenen a majors o menors dependents al seu càrrec
Oci, cultura i esport	Mantindre en el temps el premi "Jo Dona" i reprendre activitats com a "Art i Café" per a visibilitzar a les dones artistes del municipi, que no s'ha pogut abordar últimament per falta de personal
	En l'àmbit musical, hi ha més homes que dones que participen en concerts de música clàssica, i el repertori habitual és de compositors masculins, per la qual cosa podria fer-se alguna cosa per promoure la inclusió de compositores femenines
	En l'àrea cultural, la majoria dels càrrecs de responsabilitat estan en mans de dones però altres càrrecs, com el de conserge, estan ocupats només per homes, per la qual cosa es podria fer alguna cosa per a fomentar que hi haja més dones en eixos llocs en els quals únicament hi ha homes
Festivitats	Existeix una gran igualtat amb moltes dones en càrrecs destacats dins de l'àmbit associatiu festiu i, en els pocs casos que no era així s'han aconseguit grans avanços en 2025
	Es podria nomenar una persona coordinadora d'igualtat en les associacions festeres per a donar suport immediat si es produïra algun cas discriminació o de violència de gènere o masclista
	L'única festivitat que està dirigida majoritàriament per homes és la Setmana Santa i algunes altres festes religioses i en les falles, que les falleres sempre han d'anar acompanyades per un faller, quan podrien eixir perfectament dues falleres juntes

D. Participació ciutadana - Conclusions dels grups focals

BLOCS D'ACTUACIÓ / ÀREES ANALITZADES	PROPOSTES DEL GRUP FOCAL
Adolescència i joventut	S'hauria de promoure la formació i la participació d'aquesta part de la ciutadania, perquè seria necessari que la gent jove s'implicara més en qualsevol activitat
	Farien falta més activitats gratuïtes, per exemple, concerts de música que els agrade...
	Es podrien establir ajudes a l'estudi, de repàs, de les quals podrien encarregar-se persones jubilades d'entre el professorat
	S'hauria d'ampliar l'horari de la biblioteca municipal, especialment en època d'exàmens, per a evitar que els i les estudiants acaben anant a Oliva o a Orba, on en eixa època s'obri la biblioteca tota la nit
	Dona la sensació que dins del Info Jove els xics ocupen un espai més ampli i sorollós, com als patis de les escoles
	Es podrien organitzar tallers i dinàmiques a les vesprades

Cal indicar que **totes les propostes viables han sigut tingudes en compte per a plantejar les accions derivades d'aquest Pla d'Igualtat**, excepte aquelles que excedisquen les competències pròpies de l'Ajuntament o no siguin matèria d'un pla d'igualtat d'oportunitats entre hòmens i dones.

BENESTAR
SOCIAL

5

S'estudia el benestar social com a mesurador de la qualitat de vida en l'exercici dels drets socials de les persones, i per això, conté els recursos d'assistència, educació, salut, esport i cultura, tot allò que fa que la existència posseïska tots aquells elements que donen lloc a la satisfacció humana o social.

A. Recursos d'atenció bàsica: Serveis Socials

Els serveis socials atenen necessitats personals bàsiques relacionades amb l'autonomia, el benestar i la vida digna de les persones, i persegueixen la inclusió social plena de les persones en les comunitats en les quals viuen i la igualtat d'oportunitats. És per això, que cal iniciar fent una distinció.

Abans, s'ha parlat de la dependència com a concepte en el que persones grans o menors d'edat (que no tenen edat de treballar), necessiten de la contribució econòmica regulada de persones en edat de treballar. Ara, va a tractar-se la mateixa paraula, però amb diferent concepte ja que s'amplia més enllà referint-se a totes aquelles situacions fora de les meres prestacions econòmiques, que, de manera permanent i a causa de la seua situació de vulnerabilitat, l'edat, una discapacitat o malaltia, no permet a la persona fer les tasques bàsiques diàries o manca de l'autonomia necessària per a la presa de decisions.

Pego facilita els serveis socials, a la seua ciutadania, a través de la **Mancomunitat de Serveis Socials i Turisme de Pego, l'Atzúbia i Les Valls**, que divideix les seues activitats en: Serveis Socials d'Atenció Primària Generals i Serveis Específics.

Des de la Mancomunitat s'atén als pobles de Pego, l'Atzúbia, La Vall d'Ebo, La Vall de Gallinera i La Vall d'Alcalà; la seu física principal està a Pego, però les treballadores socials es desplacen a la resta de municipis que la componen.

Els **Serveis d'Atenció General**, inclouen:

- Servei d'Informació, Assessorament i Orientació sobre els drets de la ciutadania i els recursos socials existents.
- Programa de Prestacions Econòmiques Individuals.
- Servei d'ajuda a domicili.
- Servei de Suport Soci-Educatiu a Famílies amb Menors.
- Banc d'Aliments.

MANCOMUNITAT
DE SERVEIS SOCIALS
I TURISME DE PEGO,
L'ATZÚBIA I LES VALLS

A. Recursos d'atenció bàsica: Serveis Socials

Els **Serveis Específics de la Mancomunitat** es gestionen quan la situació ho requerix i van destinats a grups més concrets de persones, incloent:

- **Suport psicològic a les famílies (SEAFI)**
- **Unitat de Prevenció Comunitària Conductes Addictives (UPCCAs)**
- **Sistema d'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD)**
- **Servei d'Assessorament Jurídic a la Dona.**
- **Servei d'Atenció a Víctimes de Violència de Gènere.**
- **Agència d'Assessorament a Persones Migrants (AMICS)**
- **Tallers ocupacionals**
- **Servei de logopèdia**

Cal subratllar una absència rellevant des de la perspectiva d'aquest Pla: **la Mancomunitat no disposa d'Agent d'Igualtat**, una figura clau per a impulsar i coordinar les polítiques d'igualtat de manera professional i continuada.

En l'àmbit de l'atenció social **es consideren especialment importants les addiccions a l'alcohol i les drogues**. La Unitat de Prevenció Comunitària de Conductes Addictives (UPCCA) de referència es troba a Dénia. La preocupació per aquesta qüestió és creixent, especialment entre la població jove i, de fet, segons l'últim informe nacional EDADES fet públic, **a la Comunitat Valenciana es mantenen prevalences de consum d'alcohol, tabac i cànnabis més elevades que a nivell nacional**, així com en el consum diari de fàrmacs hipnosedants i opíodes, que són també superiors a la mitjana nacional; un 7,5% de la població de la Comunitat presenta un consum problemàtic d'alcohol, que s'ha incrementat considerablement entre la població més jove, de 15 a 24 anys.

A. Recursos d'atenció bàsica: Serveis Socials

Els **Serveis Socials** com s'esmentava l'inici es dirigixen a tots els ciutadans i ciutadanes per a informar-los, orientar-los i assessorar-los sobre els recursos socials adequats per a resoldre les seues necessitats.

Les **ajudes que s'han gestionat, o sobre les quals s'ha orientat, o s'ha assessorat**, en l'últim any, **per part de la Mancomunitat, destinades a la ciutadania de Pego**, són les de la següent taula.

Del llistat d'ajudes es pot deduir que, **en la majoria de casos, les ajudes i prestacions se sol·liciten per part de dones.**

Els **hòmens de Pego** sol·liciten, majoritàriament, informació, o ajuda en la gestió, **només dels certificats de diversitat funcional i els serveis d'ajuda a domicili**. Una situació que porta a pensar que **les necessitats de les dones són majors**, bé perquè la seua situació econòmica o familiar és més difícil o per raó que aconseguixen una edat més elevada.

Prestacions i ajudes tramitades o orientades per Serveis Socials de la Mancomunitat	Sol·licitada majoritàriament per:
Sol·licitud de dependència (ancians o menors d'edat)	Dones
Sol·licitud de dependència (persones amb diversitat funcional)	Dones
Certificat de diversitat funcional	Hòmens
Teleassistència ATENPRO	Dones
Renda valenciana d'inclusió	Hòmens
Targeta major (la tramita el CEA (Centre d'Envelliment Actiu))	-
Família nombrosa/famílies amb majors necessitats de suport a la criança	Dones
Serveis d'atenció psicològica (EEIIA o l'Equip d'Atenció Primària Basica)	Dones
Serveis d'ajuda a domicili	Hòmens
Atenció a persones estrangeres	Dones
Ajudes a diversitat funcional (destinades a l'eliminació de barreres arquitectòniques)	Dones
Informació sobre ajudes gestionades per altres organismes: RAI, IMV, etc.	Dones
Ajudes d'emergència social	Dones
Altres (Lloguer primera vivenda)	Dones

A. Recursos d'atenció bàsica: Serveis Socials

Respecte al **perfil de persones usuàries dels Serveis Socials**, únicament existixen intuïcions, no hi ha dades analitzades corresponents a Pego, ni a la comarca de la Marina Alta, però sí a nivell nacional.

Així, podria servir, com a referència per a Pego, el IV Informe de Serveis Socials, elaborat pel Consell General de Treball Social (2022), que realitza un retrat de persones usuàries, amb el qual el 90% de les treballadores socials tracten diàriament.

Es manté el **perfil clàssic de persona usuària compost per dones (70%), de nacionalitat espanyola (70%), d'edats adultes (39%) o avançades (33%), sense estudis o amb baixos nivells educatius (78%) i sense ocupació**, pensionistes o dedicades a labors de la llar (79%). El 46% de les persones usuàries presenten algun tipus de discapacitat.

Però, a més d'aquest perfil tradicional, l'informe aporta **característiques noves** en els perfils de persones usuàries, al que s'incorporen persones treballadores amb ocupacions precàries (11%), amb nivells educatius de Batxiller o superiors (23%) i cada vegada més joves (28%).

B. Educació

En un Pla d'Igualtat, és de vital importància entendre tots els elements educatius que hi ha a la població i treballar-los des de la perspectiva de gènere, **perquè l'educació es l'àrea que te més poder que ninguna de canviar la realitat social.**

Per iniciar-nos en el tema, cal posicionar l'educació com a la ferramenta mitjançant la qual, les persones poden obtenir un millor nivell de vida social, cultural i econòmica, però sobre tot com aquella que no es pot concebre si no és amb igualtat des de l'equitat, és a dir, que ofereix les mateixes condicions i oportunitats a qualsevol, independentment del seu sexe, o altra característica, eliminant rols i estereotips.

La intencionalitat d'aquesta recerca en la diagnosi és la d'obtenir informació respecte als ens que ofereixen formació i per tant analitzar aspectes rellevants com les seues línies d'accions per la igualtat.

Pel que fa a la **promoció de la coeducació/educació en igualtat** estem parlant de plans, sistemes, accions, activitats o desenvolupament de teixits, que possibiliten l'accés a l'educació i els recursos municipals de totes les persones amb les mateixes oportunitats i eliminant els rols i estereotips en totes les etapes educatives. Alhora, també cal deixar clar que hi ha diverses formes d'arribar a educar a la societat i amb això, podem fer una distinció entre:

L'educació formal⁷, és la que és intencionada, planificada i reglada. És la que coneixem com a ensenyament obligatori, des de l'educació infantil fins al final de l'educació secundària i que està controlada pels governs.

L'educació NO formal⁸, també és intencionada i planificada, però fora de l'àmbit de l'escolaritat obligatòria, és a dir, té lloc en un context extraescolar. A més, és una educació complementària, i opcional.

L'educació informal⁹, és aquella que s'ofereix de manera casual, sense planificació, en la quotidianitat del dia a dia i en àmbits educatius no formals i entre les relacions socials. Per tant, no és una educació que aparega en l'àmbit curricular ni en les institucions educatives.

⁷ L'educació formal és la que és intencionada, planificada i reglada. És la que coneixem com a ensenyament obligatori, des de l'educació infantil fins al final de l'educació secundària i que està controlada pels governs.

⁸ L'educació NO formal, també és intencionada i planificada, però fora de l'àmbit de l'escolaritat obligatòria, és a dir, té lloc en un context extraescolar. A més, és una educació complementària, i opcional.

⁹ L'educació informal és aquella que s'ofereix de manera casual, sense planificació, en la quotidianitat del dia a dia i en àmbits educatius no formals i entre les relacions socials. Per tant, no és una educació que aparega en l'àmbit curricular ni en les institucions educatives.

B. Educació

Aquesta última anotació que l'educació informal aplica tant per a bé com per a mal, es dona pel simple fet que aquest tipus d'aprenentatges arriben a la societat, quasi sense saber-ho ni elegir-ho i, per tant, és molt més difícil garbellar només en aspectes que respecten la igualtat.

Accions concretes per la igualtat d'oportunitats en l'àmbit educatiu

Es tracta d'accions que, des de les escoles o ens d'educació no formal, s'han dut a terme per apropar a totes les persones (incloent-hi qualsevol franja d'edat), a un paradigma en el que combreguen amb la justícia social que no pot cabre dins de la societat, d'una altra forma que no siga, amb les mateixes possibilitats d'accedir al benestar social i mateixos drets polítics per a totes les persones.

En general, l'educació ha de tindre un paper predominant en les polítiques d'igualtat, situant l'educació des d'infantil en primer lloc entre les mesures més efectives per eliminar la desigualtat.

D'altra banda indicar a la infància i adolescència com els grups en els que és més necessari incidir per eliminar les desigualtat, es obvi que es troba en l'àmbit educatiu per realitzar aquesta tasca.

Però, no sols s'ha d'incidir estrictament en l'àmbit educatiu. El concepte d'educació que es proposa és la que es rep per tots els agents socialitzadors, tal com la família, l'escola, l'entorn social, els mitjans de comunicació, etc.

Per això:

- És important introduir mesures de sensibilització i formació en altres àmbits dirigits especialment a la població adulta.
- Les matèries a treballar hauran de dirigir-se a desmuntar rols i estereotips de gènere per tal d'eliminar les principals amenaces i crear el camí per a la consecució de la igualtat real.

BENESTAR SOCIAL

5

B. Educació

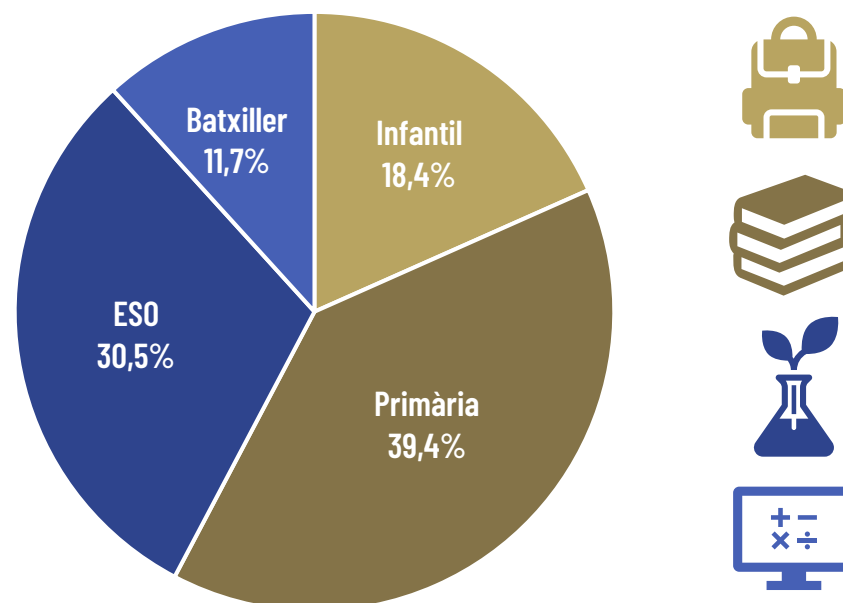
L'educació de les xiques, xics, xiquetes i xiquets de Pego, es desenvolupa, habitualment, en **diversos centres públics i un concertat**:

- Escoleta 1er Cicle Municipal La Trilladora
- CEIP Rosalía Bondia
- CEIP Carolina Sala
- CEIP Ambra
- Centre privat Sant Antoni
- IES Enric Valor

També, tant xiquets i xiquetes, com a adolescents i persones adultes, poden rebre **formació musical en el propi municipi** a través de l'Escola de Música Agrupació Musical de Pego.

Així mateix, està a la disposició de la ciutadania el **Centre de Formació Municipal de Persones Adultes** (FPA) Pérez Ramos, que ofereix diversos cicles i programes formatius.

Segons les **dades de la Conselleria d'Educació respecte a la matriculació en 2025**, els xiquets, xiquetes i adolescents que cursen estudis en els centres de Pego, excepte en la Escoleta Municipal, les dades de la qual no consten, són els que es reflecteixen en la taula de la pàgina següent, sumen un total de **1.346 persones menors d'edat escolaritzades** i, per cicle formatiu, responen a aquest gràfic.

B. Educació

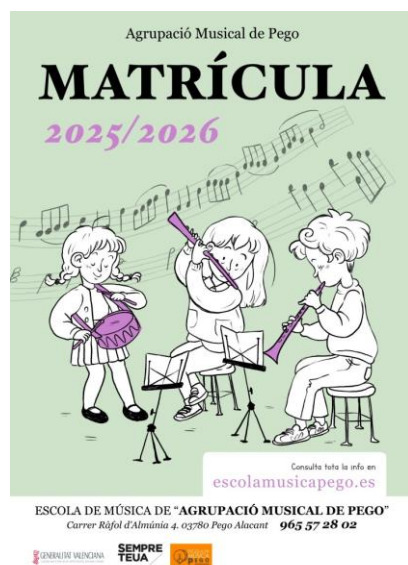
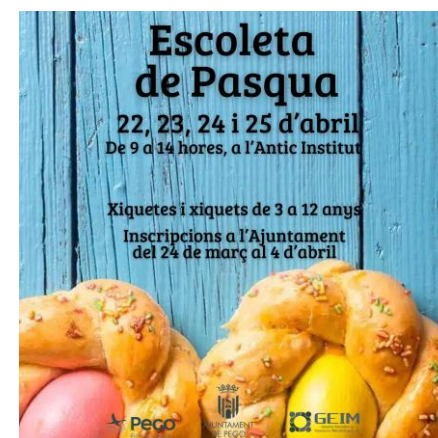
Col·legi Sant Antoni	Matricules 2025	Xiques/Xiquetes	Xics/Xiquets	Total	
	Infantil	27	38	65	
	Primària	70	70	140	
	ESO	50	50	100	
	Total	147	158	305	
IES Enric Valor	Matricules 2025	Xiques	Xics	Total	
	ESO	144	167	311	
	Batxiller	81	77	158	
	Total	225	244	469	
CEIP Rosalía Bondia	Matricules 2025	Xiquetes	Xiquets	Total	
	Infantil	31	27	58	
	Primària	56	65	121	
	Total	87	92	179	
CEIP Carolina Sala	Matricules 2025	Xiquetes	Xiquets	Total	
	Infantil	38	34	72	
	Primària	63	63	126	
	Total	101	97	198	
CEIP Ambra	Matricules 2025	Xiquetes	Xiquets	Total	
	Infantil	25	27	52	
	Primària	72	71	143	
	Total	97	98	195	

B. Educació

Els tres **CEIP** estan adscrits al programa de banc de llibres, ofereixen jornada lectiva de 9 a 14 hores i activitats complementàries a les vesprades fins a les 17 hores, igual que el col·legi concertat Sant Antoni; **tots els Centres d'Infantil i Primària** disposen de biblioteca, menjador, laboratori/taller, instal·lacions esportives, aules de música i informàtica.

L'IES disposa de les mateixes característiques, llevat que en comptes de menjador compta amb bar/ cafeteria i transport, i, a més del programa de banc de llibres, està adscrit al programa de coordinació horària.

Quant a la **conciliació**, es facilita un horari més adaptat per a les famílies amb la **Escoleta Matinera** i s'ofereixen **extraescolars fins a les 17 hores**, a més de les **Escoles de Pasqua, Nadal i Estiu**.

B. Educació

En l'àmbit educatiu, **la igualtat està considerada com molt consolidada i normalitzada**. Es treballa bé la dinamització de l'alumnat i la participació i implicació en les activitats és bona, especialment en els Centres d'Infantil i Primària.

Malgrat aquestes iniciatives, recentment s'ha detectat un **cert retrocés preocupant entre adolescents**, on comencen a apreciar-se actituds masclistes, fins i tot entre les xiques, així com actituds intolerants.

I més preocupant perquè no sols es tracta d'una percepció, sinó que el recent **Informe de la Fundació SM, "Joves espanyols 2026"**, constata aquesta tendència amb dades com les següents:

- El 52% dels hòmens i el 45% de les dones està d'acord que **"ningú com les dones sap criar als seus fills"**, la qual cosa suposa un augment superior a 20 punts en tots dos casos respecte a la mateixa percepció en 2021.
- El 39% considera que **perquè una dona estiga segura ha de permetre que un home la protegisca** (un 44% dels xics i un 33% de les xiques) amb increments de més de 20 punts, en els dos casos, respecte a 2021.
- Un 40% (entre xics i xiques) opina que **els hòmens i les dones han de controlar amb qui es relacionen les seues parelles**.
- El 66% (entre xics i xiques) creu que **algunes dones intenten obtindre privilegis en nom de la igualtat** i el 60% considera que utilitzen el seu atractiu per a manipular als hòmens.

B. Educació

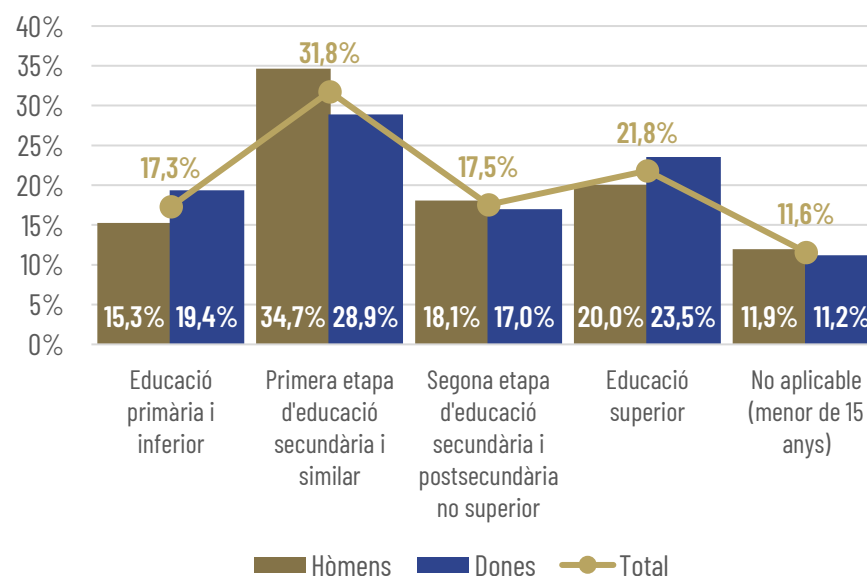
Quant al **nivell educatiu màxim aconseguit per la ciutadania de Pego**, respecte a l'any 2023, les dades comparades del Portal Estadístic de la GV amb els equivalents a nivell comarcal i autonòmic, són les següents.

Nivell d'estudis completats 2023	Pego	Marina Alta	Comunitat
Educació primària i inferior	17,3%	19,7%	13,4%
Primera etapa d'Educació Secundària i similar	31,8%	28,2%	28,9%
Segona etapa d'Educació Secundària i Educació Post-secundària no Superior	17,5%	19,1%	18,3%
Educació Superior	21,8%	20,7%	25,6%
No aplicable (menor de 15 anys)	11,6%	12,3%	13,7%

Segons els percentatges de la taula, a Pego, els percentatges de persones amb **nivells educatius més baixos** són superiors que els dels altres dos àmbits territorials, excepte en el cas de l'Educació Primària e inferior, en el qual la Marina Alta supera a Pego; però les xifres no divergeixen massa.

En el cas de la segona etapa d'Educació Secundària, Pego està per davall dels dos altres àmbits territorials i per damunt de la Marina Alta en Educació Superior, encara que quasi quatre punts per davall del percentatge de la mitjana autonòmica.

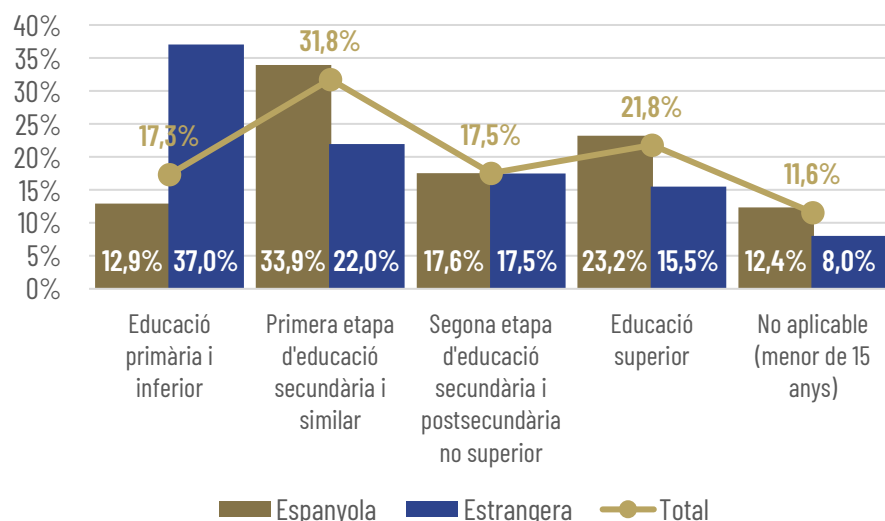
La **comparativa per sexes**, que es mostra en el gràfic següent ofereix poques diferències, les **pegolines presenten percentatges més alts en els dos extrems educatius** (Primària i inferior, i Superior), mentre que els pegolins superen en percentatge a les dones en els dos nivells intermedis.

B. Educació

Més significatives resultes les diferències, quant a nivell educatiu, segons la nacionalitat de les persones residents a Pego. Així, el nombre de persones amb Educació Primària o inferior amb nacionalitat estrangera quasi triplica al de les persones amb nacionalitat espanyola i el percentatge de persones amb nacionalitat estrangera que han aconseguit la segona etapa de l'Educació Secundària es queda quasi dotze punts per davall del mateix percentatge de persones amb nacionalitat espanyola residents a Pego.

En l'altre extrem educatiu, el percentatge de persones amb nacionalitat estrangera i Estudis Superiors està huit punts per davall del corresponent a les persones amb nacionalitat espanyola.

A la vista d'aquesta disparitat, convindria **parar atenció a les necessitats, quant a formació per a persones adultes, que puguin presentar les persones de nacionalitat estrangera** residents a Pego, de cara al fet que puguin completar el seu nivell educatiu de cara a millorar les seues oportunitats d'integració laboral i social.

B. Educació

També hi ha **dades a nivell autonòmic sobre persones matriculades en 2024 en cada nivell educatiu**; és a dir, no es tracta d'una dada acumulada, com en les taules anteriors, sinó d'un nombre concret en un moment específic del temps.

Les dades provenen de fonts diferents segons es tracte d'educació universitària o no, perquè corresponen a diferents Ministeris; així, al d'Educació corresponen les de nivell no universitari, i al Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats les d'aquest àmbit superior.

Com era d'esperar, les **diferències entre sexes en els primers nivells educatius són mínimes**, perquè es tracta d'educació obligatòria i es mou al voltant del 50%-50%.

Comunitat Valenciana 2024-25	Total	% Dones	% Hòmens
Educació Infantil	173.124	48,3%	51,7%
Educació Primària	304.254	48,4%	51,6%
ESO	235.346	48,4%	51,6%
Batxillerat	69.269	55,3%	44,7%
Cicles Formatius d'FP Grau Bàsic	12.806	30,6%	69,4%
Cicles Formatius d'FP Grau Mitjà	56.336	44,9%	55,1%
Cicles Formatius d'FP Grau Superior	63.465	47,7%	52,3%
Total general	914.600	48,4%	51,6%

Però **a partir la secundària no obligatòria, les diferències són notòries** en el cas de Batxiller, a favor de les xiques, i en FP de Grau Bàsic a favor dels xics.

Pel que fa als **estudis universitaris, la representació femenina és superior en totes les branques, destacant les Ciències de la Salut**, en la qual s'acosten al 70% del total d'estudiants; no obstant això, eixe percentatge quasi s'invertix quan es tracta d'estudis d'Enginyeria i Arquitectura en el qual les dones a penes aconseguixen el 33%.

Comunitat Valenciana 2023-24	Total	% Dones	% Hombres
Arts i Humanitats	10.937	64,38%	35,62%
Ciències	7.776	52,41%	47,59%
Ciències de la Salut	32.291	69,27%	30,73%
Ciències Socials i Jurídiques	56.406	62,48%	37,52%
Enginyeria i Arquitectura	28.992	32,92%	67,08%
Total general	136.402	56,28%	43,72%

BENESTAR SOCIAL

5

C. Salut

En quant a la salut, el terme abasta diversos aspectes on, o bé s'aplica la perspectiva de gènere (com la salut física i la salut mental) o bé es contempla des d'un prisma de la lluita feminista - ecofeminisme (com ara la sostenibilitat del planeta i el reciclatge)

Per al IV Pla d'Igualtat Municipal entre dones i hòmens de Pego és important incloure la salut, pel fet que l'estil de vida actual, genera desequilibris psicològics relacionats amb l'estrès, l'ansietat o la concentració.

La solució a aquests problemes pot arribar des d'una pràctica esportiva regular i controlada o un oci i temps de qualitat (ambdues ferramentes de socialització), ja que proporciona un equilibri mental que influeix en la percepció d'un benestar generalitzat sense deixar de tindre en compte, les característiques que afecten la vida de les persones, de tipus biològiques i culturals (sexu i gènere).

A més, la necessitat d'incloure al Pla d'Igualtat aquests aspectes, s'ha vist incrementada per l'alta incidència de població amb edat elevada.

Pego forma part del **Consell de Salut de la Marina Alta**, que correspon al **Departament de Salut de Dénia** i reuneix representants de la sanitat a la comarca, a més d'alcaldes dels ajuntaments de la Marina Alta, associacions de pacients, de consumidors, representants sindicals, col·legis professionals i organitzacions empresarials. El seu objectiu és aconseguir una participació activa de la comunitat en la planificació de les polítiques sanitàries, en la valoració del sistema de salut i en les actuacions referides a la salut pública.

Pego disposa d'un **Centre de Salut** en el mateix municipi, del que depenen els Consultoris Auxiliars d'Adsubia, Vall d'Ebo i vall de Gallilnera, conformant una de les **Zones Bàsiques de Salut del Departament de Dénia**.

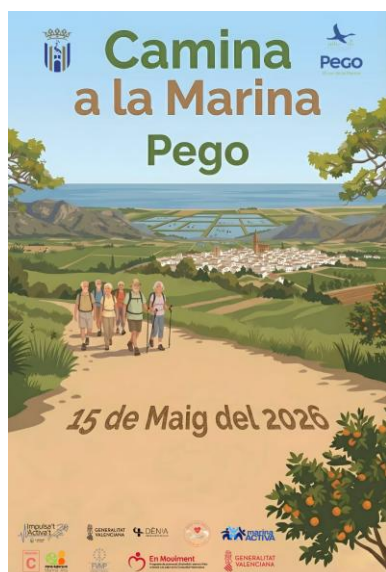

BENESTAR SOCIAL

5

C. Salut

Són destacables les **activitats destinades a la ciutadania de major edat** (al Centre d'Envel·liment Actiu) i, per a **tots els públics**, també s'oferixen activitats d'oci saludable, relacionades amb l'exercici, així com campanyes de prevenció d'addiccions.

XARXASALUT
MUNICIPIS PER LA SALUT DE
LA COMUNITAT VALENCIANA

A més, l'Ajuntament de Pego està adherit, des de 2018, a **Xarxa Salut** i pot aprofitar els avantatges de pertànyer, com són:

- Participar activament en el desplegament del V Pla de Salut de la Comunitat Valenciana, obtenint l'acreditació de pertinença a aquesta Xarxa.
- Accedir a subvencions que des de la Conselleria de Sanitat universal i Salut pública es convoquen a aquest efecte.
- Participar en Jornades, Seminari i Tallers orientats a l'intercanvi d'experiències de promoció de la salut entre municipis de la CV.
- Divulgar les experiències i activitats a través de l'Observatori Valencià de Salut (OVS) mitjançant l'espai per a accions de promoció de la salut i actius o recursos que generen salut.
- Obtindre resultats de millora de la salut i qualitat de vida de la població i d'entorns del municipi
- Millorar la participació, la convivència i la cohesió social en el municipi.
- Contribuir a la reducció de desigualtats en salut en l'àmbit local.

BENESTAR SOCIAL

5

C. Salut

Problemes de salut amb major prevalença en les dones.

Recollides en *l'Informe «Desigualtats en Salut a la Comunitat Valenciana. 2018» del OVS (Observatori Valencià de Salut)*

Es considera important incloure-ho per la seua temàtica específica, encara que es tracta d'un informe de fa uns anys, ja que no s'ha tornat a realitzar ni s'ha actualitzat. Segons dades de ***l'Enquesta de Salut de la Comunitat Valenciana (ESCV2022)***, 2 de cada 5 persones adultes està en risc de mala salut mental i la prevalença és superior en les dones (42,3% front 39,7%), mostrant un augment del risc de mala salut mental, per als dos sexes, al llarg del temps, encara que l'increment, als últims anys, ha sigut més fort entre els hòmens i, especialment, entre les persones mes joves.

L'edat és un altre dels factors que influeix en la salut mental, de manera que, en general, es va deteriorant a mesura que augmenta l'edat. També, tindre un nivell baix d'estudis, trobar-se en situació laboral d'atur, jubilació o dedicar-se a les tasques domèstiques, tindre nivell baix de renda, o pertànyer a classes socials més desfavorides, incrementa el malestar psicològic. El suport social és el que contribueix amb major intensitat i, així, entre les persones que manifesten tindre escàs suport social, el 51,8% dels hòmens i el 65,6% de les dones presenten pitjors indicadors de salut mental, segon ***l'Informe de Desigualtats en Salut***.

Una dada que posa en relleu la importància de incrementar el suport social, fonamentalment en les persones d'edat més avançada i les seues persones cuidadores.

També, un factor de risc important per a patir depressió i/o ansietat és estar al càrrec d'una persona dependent, ja que, les persones que assumeixen la cura d'una persona amb problemes de dependència solen experimentar reus problemes de salut física i mental així com conseqüències negatives sobre el seu benestar psicològic derivats de l'estrès originat per les circumstàncies en què es desenvolupa la cura. Com la majoria de les persones cuidadores són dones, és important fomentar aquestes iniciatives des de els Ajuntaments per a poder brindar suport a totes les dones que es troben en aquesta situació.

C. Salut

Problemes de salut amb major prevalença en les dones.

Recollides en *l'Informe «Desigualtats en Salut a la Comunitat Valenciana. 2018» del OVS (Observatori Valencià de Salut)*

També, la percepció que tenen les persones sobre el seu nivell de salut s'ha relacionat amb la prevalença de malalties cròniques, l'ús de serveis sanitaris i la mortalitat. El 77,9% de la població adulta valenciana (≥ 15 anys) considera que la seua salut és bona o molt bona. Aquesta proporció és major en hòmens (81,3%) que en dones (74,7%) i disminueix en tots dos sexes conforme augmenta l'edat, passant del 93% (15-24 anys) al 35% entre les dones (85 i més anys), per exemple. Existeix, a més, un gradient social en la distribució de l'estat de salut percebut; així, a igualtat de classe social, els hòmens manifesten sempre una millor salut percebuda que les dones.

Encara que les dones viuen més anys, també és superior el nombre d'anys que viuen amb alguna mena de limitació o discapacitat. Prenent com a exemple el grup de 65 anys, s'observa que en mitjana caldria esperar que els hòmens d'aquest grup d'edat visqueren 13,4 anys amb limitacions funcionals dels 18,5 que els resta viure en relació amb la seua esperança mitjana de vida, mentre que en el cas de les dones passaran 18,9 anys dels 22,4 que els resten per viure amb limitacions funcionals.

Els problemes de salut crònics també tenen una desigual distribució entre hòmens i dones. Segons l'ESCV 2022, en el grup de problemes més freqüents, que són els cardiovasculars, les dones presenten major prevalença d'hipertensió i colesterol elevat i els hòmens de diabetis i cardiopatia isquèmica.

El segon grup important de problemes crònics està representat pel dolor d'esquena lumbar i els problemes osteoarticulars (artrosis i artritis), amb major impacte entre les dones, seguit com a tercer grup a destacar el de problemes de salut mental: ansietat, depressió, insomni, sempre més freqüents en dones.

Els beneficis que ofereix l'activitat física i el exercici respecte a l'estat emocional i fisiològic, així com per a mantindre la salut i previndre malalties, fan molt important practicar exercici, especialment per a les dones, ja que els trastorns mentals tenen major prevalença entre elles.

C. Salut

La **salut mental** ha cobrat i està cobrant molta importància (per motius ja justificats) i és un pilar fonamental per a les persones i les societats amb la qual, sense ella, no podem lluitar contra plagues de desigualtats o violències sense pretendre garantir almenys, l'accés al benestar entès com a salut mental en aquest cas concret.

Per tant, el Pla Municipal d'Igualtat no pot deixar de contemplar mesures que integren la perspectiva de gènere en la sanitat, com ho ha estat fent Pego, perquè la biologia mostra que les diferències mereixen tractaments diferents i amb la mateixa dedicació.

Continuant amb la salut, cal parlar d'aquella que afecta a totes i tots per igual: la salut de l'entorn, del planeta i es vincula a la **sostenibilitat**.

Per a tals efectes, es parla d'**ecofeminisme**, el moviment dins de la lluita per la igualtat que pretén construir i deixar un món millor, més just i més equitatiu per a totes les persones partint de la cura de l'espai i amb l'objectiu de deixar un món millor a qui ve darrere d'aquestes generacions.

En aquest àmbit destaca un dels últims assoliments de l'Ajuntament de Pego, haver-se unit al projecte **Viles en Flor**, una iniciativa que ja compta amb més de 50 municipis de la Comunitat Valenciana que aposten per la **protecció i millora dels seus espais verds i per la sostenibilitat**. Pego està especialment implicat pel seu entorn natural privilegiat (la Marjal, la Muntanyeta Verda o el Miserà) i amb aquesta decisió es fa un pas més en el camí de la consciència mediambiental.

C. Salut

No es pot parlar de salut de l'entorn sense parlar de reciclatge, on es convida a la reflexió al voltant dels residus i la importància de la seua gestió i fer comprendre, als veïns i veïnes, que **els residus són recursos si es recuperen a través del reciclatge**. En aquest sentit, l'Ajuntament de Pego posa a la disposició del veïnat l'**Ecoparc Mòbil** per a depositar diferents tipus de residus: electrodomèstics, mobles, vidre, cartó, piles, bombetes...

El més important al respecte, és el **Pla de Gestió de Residus (PLR) de Pego** de 2022, un l'instrument estratègic que regula i optimitza la gestió, recollida i tractament de les deixalles al municipi. Dissenyat per millorar l'eficiència de la recollida selectiva i reduir l'impacte ambiental d'acord amb la normativa autonòmica i el Consorci Valencià Interior.

Així mateix, i es fan esforços per a promoure la formació de la consciència ambiental i el reciclatge, amb campanyes específiques i es fan esforços per a **promoure la formació de la consciència ambiental, amb campanyes específiques**.

D. Cultura, Esports i Festes

El **IV Pla d'Igualtat de Pego** com ha vingut fent fins al moment, analitza la garantia del compliment i abast dels drets socials, aquells que faciliten a la ciutadania a desenvolupar-se en autonomia, igualtat i llibertat així com aquells drets que els i les permeten, unes condicions econòmiques i d'accés a béns necessaris per a una vida digna.

Per a aquest procés de desenvolupament, cal socialitzar¹¹ i es aleshores, on cobra importància l'esport i la cultura, com ens de socialització. Ambdós faciliten l'aprenentatge de normes de convivència, costums, maneres de comunicació (llenguatge) i maneig dels símbols, per a poder integrar-se a la societat i relacionar-se de manera, però també de prejudicis, estereotips, diferències discriminatòries, ignorància i intolerància amb la comunitat que es comparteix.

És per allò, que l'esport i la cultura, s'agrupen per ser escenaris que generen vincles comuns i on aprendre sobre la configuració i la construcció social (tot i que s'analitzen per separat i tinguen mesures d'accions diferents, per a que aquestes tinguen una major efectivitat i precisió)

Esport

El món esportiu, la seua pràctica, els seus espais i el seu ús és un motiu fonamental d'anàlisi de gènere en la societat contemporània. Tradicionalment, l'esport ha estat vincular a l'espai públic, lloc paradigmàtic de lluita, i exhibició pública de la masculinitat. De fet, alguns dels més importants esports majoritaris que tenen la seua gènere històrica en la societat industrial, va servir, entre altres coses, com una mena d'escola de masculinitat on educat amb valors propis de la versió tradicional d'aquesta identitat de gènere.

Si bé sembla que la cosa ha canviat progressivament, també és cert, que per a moltes dones de més edat, el món esportiu ha estat tot un vedat exclusiu i repulsiu masculí. Aquest és el motiu fonamental pel qual cal abordar l'àmbit de l'esport des d'una mirada crítica tant des de la recerca com des de l'acció social o les polítiques públiques.

¹¹ La socialització és el procés mitjançant el qual les dones i els homes aprenen, en el transcurs de la seua vida, els elements socioculturals del seu medi ambient i els integra a l'estructura de la seua personalitat sota la influència d'experiències, successos i d'agents socials que condicionen i modifiquen el comportament, personalitat i percepció de l'entorn segons el sexe i/o gènere.

D. Cultura, Esports i Festes

Esport

La Regidoria d'Esports de Pego articula la seua activitat al voltant de dos grans àmbits. En l'**àmbit escolar** s'ofereixen classes de natació en la piscina coberta, pilota valenciana, vòlei i escoles esportives desenvolupades en col·laboració amb els clubs (atletisme, bàsquet, defensa personal). Les **Escoles Esportives Municipals** abasten una oferta àmplia i diversa (handbol, voleibol, multiesport, pilota valenciana, psicomotricitat, gimnàstica de manteniment, futbol sala i exercici físic adaptat)

En l'**àmbit de la gent gran** destaquen la gimnàstica de manteniment, amb participació majoritàriament femenina, les caminades a dos nivells i el projecte "Impulsa/Moviment", mitjançant el qual el Centre de Salut deriva persones perquè se'ls recomane activitat física adaptada, un bon exemple de coordinació entre sanitat i esport.

El **municipi disposa d'unes instal·lacions** notables: piscina coberta, frontó, pista d'atletisme, camp de futbol i futbol sala, espais de bàsquet en diverses ubicacions, el poliesportiu La Trilladora, una pista de skate i un circuit de bicicletes.

La major part de les **instal·lacions estan adaptades per a persones amb diversitat funcional**, a falta de xicotets ajustos. A més, s'utilitzen les instal·lacions esportives de l'institut, situat al costat del pavelló cobert. Quant a **sol·licituds ciutadanes**, el club de pilota valenciana demana un trinquet i, en general, se sol·liciten obres de manteniment correctiu de les instal·lacions, que algunes s'estan quedant antigues, però és molt car i s'anirà abordant tot en funció de la disponibilitat pressupostària; també des de la Regidoria se'ls demana als clubs esportius que milloren la gestió i se'ls han ofert cursos orientats a aconseguir-ho

Tots els esports que es practiquen són mixtos, encara que persisteixen diferències de participació per gènere que mereixen una lectura des d'aquest Pla. La natació presenta una participació equilibrada (al voltant del 50%) i el vòlei una major presència femenina; en canvi, la pilota valenciana compta amb una participació femenina menor (al voltant del 35%) i el futbol continua fortament masculinitzat: només existeix un equip femení, format conjuntament amb xiques d'un altre municipi per poder reunir prou jugadores. Aquesta realitat reproduïx els patrons històrics que vinculen determinats esports a la construcció de la masculinitat i assenyala el futbol i la pilota com a àmbits prioritàris per a la promoció de l'esport femení. Iniciatives com la Setmana de la Pilota Valenciana o els Jocs Esportius Escolars de Pego són bones oportunitats per a treballar aquesta visibilització.

D. Cultura, Esports i Festes

Esport

Els **clubs reben subvencions** per dues vies: una nominativa i una altra en règim de concurrència competitiva, que premia l'ajust als barems fixats per la Regidoria, un mecanisme considerat idoni per a incentivar les bones pràctiques en igualtat i protecció.

Es distingeix entre clubs federats i grups de recreació no federats; entre aquests últims, un grup d'atletisme organitza la Volta a Peu de Pego.

Està previst crear un **Consell Local Esportiu** com a òrgan consultiu entre clubs i Regidoria, que pot esdevindre un espai idoni per a incorporar criteris d'igualtat en la governança esportiva.

En matèria de protecció, alguns clubs ja disposen de **protocols contra l'assetjament** (bàsquet, atletisme, ciclisme) i des de la Regidoria es treballa per estendre'ls; enguany es vol incorporar el protocol contra la violència cap als menors en l'àmbit esportiu, donant suport als clubs per a implantar un protocol específic adaptat a Pego, més enllà del protocol tipus de la Generalitat al qual ja estan adherits.

La **inclusió** és un altre eix destacat en el qual s'ofereix: natació adaptada dues vegades per setmana, dues hores setmanals amb el taller ocupacional dels Serveis Socials de la Mancomunitat i un equip de bàsquet inclusiu, activitats que funcionen molt bé.

L'esport també és motor de **solidaritat**, com mostra la Cursa Solidària contra el càncer organitzada amb l'associació Esperança.

D. Cultura, Esports i Festes

Cultura

La cultura, expressada de moltes maneres, és qui configura la història d'una població recordant el passat, aprenent dels errors i reproduint els èxits. És qui esclareix qui som i d'on venim, ajudant-nos a veure el món a través dels ulls d'altres persones i materialitzat en monuments, actes, festes, música, art, literatura, etc.

És per això que la cultura s'ha convertit en l'ànima d'una societat i alhora protagonista de qualsevol pla d'actuació, que busca influir en la vida de les veïnes i veïns d'una població.

És el vehicle perfecte amb el que arribar a totes les persones o, al menys, garantir que puguin accedir.

Per a l'ocasió, com que la cultura suposa part de la construcció social, resulta de rellevància, per a un Pla Municipal d'Igualtat, conèixer com condiciona eixa cultura a la població i, si aquesta, permet ocupar per igual els espais a dones i hòmens.

Des del punt de vista de la cultura i la igualtat l'Ajuntament de Pego ha impulsat nombroses accions de visibilització de les dones en la vida cultural. Destaca el **Premi "Jo Dona"**, de caràcter anual, que es vol mantindre en el temps, així com la iniciativa **"Art i Café"** per a donar visibilitat a les dones artistes del municipi, una activitat que últimament no s'ha pogut desenvolupar per falta de personal i que es proposa recuperar.

La **biblioteca municipal Carmen Alemany Bay**, batejada amb el nom d'una intel·lectual local, compta amb una zona violeta, i s'edita anualment la **revista "Les Sorts Púrpures"**, definida per la regidoria d'Igualtat com "una xarxa de dones que es reconeixen, s'escolten i es fan visibles", que dona veu a veïnes del municipi i posa en valor experiències, coneixements i trajectòries sovint invisibilitzades.

BENESTAR SOCIAL

5

D. Cultura, Esports i Festes

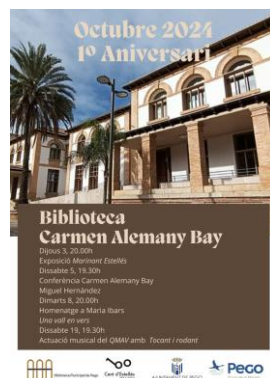
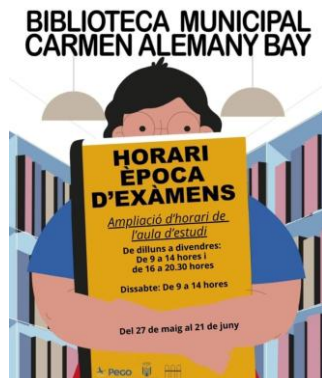
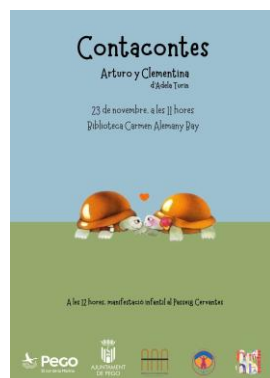
Cultura

Quant a instal·lacions culturals, a més de la Casa de la Cultura i la Biblioteca, Pego disposa de dos museus:

- El Museu Etnològic de Pego.
- El Museu d'Art Contemporani.

L'**oferta cultural** del municipi és, en conjunt, molt rica: el Festival Pego Jazz, el Certamen de Pintura Vila de Pego, que ha arribat als 50 anys, el Museu d'Art Contemporani amb tallers familiars, les Jornades Gastronòmiques de l'Arròs Bomba, més totes les que es desenvolupen a la biblioteca. Tot un context favorable per a continuar incorporant la perspectiva de gènere de manera transversal.

En l'àmbit **musical** es constata una bretxa de gènere doble: participen més hòmens que dones en els concerts de música clàssica i el repertori habitual està compost majoritàriament per obres de compositors masculins, per la qual cosa es proposa promoure la inclusió de compositores en la programació, una mesura senzilla però de gran valor simbòlic.

D. Cultura, Esports i Festes

Festes

Així mateix, una de les característiques més importants dels pobles de la Comunitat Valenciana és la seua **tradició cultural festiva**.

La festa, com a part i manifestació quasi paradigmàtica d'allò que entenem per espai públic, encara que la participació de les dones moltes vegades ha esta abnegada, o no reconeguda, però han sigut les autèntiques reproductores de la festa, ja que sense la seua feina i participació això no haguera estat mai possible.

Pego celebra diverses **festes al llarg de l'any** destacant, per la seua riquesa cultural i participació comunitària, les festes de Sant Antoni, la Baixada del Bullent, Carnestoltes, Falles, Setmana Santa i els Moros i Cristians.

Les **dones de Pego** tenen una presència activa i destacada en les festivitats municipals participant en diversos àmbits que reflecteixen el seu compromís amb la cultura, igualtat i cohesió social. També amb moltes dones ocupant càrrecs destacats dins de l'àmbit associatiu festiu, i en els pocs casos en què això no era així s'han aconseguit grans avanços durant els últims anys.

No obstant això, persisteixen alguns **àmbits de millora**: les úniques festivitats dirigides majoritàriament per hòmens són la Setmana Santa i algunes altres festes religioses, i en les Falles es manté la tradició que les falleres han d'anar sempre acompanyades per un faller, quan podrien participar perfectament dues falleres juntes, una pràctica revisable des de la perspectiva d'igualtat. Cal recordar, a més, que, com s'assenyala en l'apartat de Joventut, l'activitat festera, molt intensa, està pensada majoritàriament per a persones adultes i no sempre està oberta la ciutadania de qualsevol edat.

Des dels grups focals es proposa nomenar una persona **coordinadora d'igualtat en les associacions festeres**, que puga oferir suport immediat en cas de produir-se alguna situació de discriminació o de violència de gènere o masclista durant els esdeveniments festius. Aquesta figura complementaria els Punts Violeta que ja s'instal·len durant les festes, reforçant la xarxa de protecció i sensibilització.

E. Joventut

La joventut constitueix una etapa decisiva en la construcció de la identitat i en la incorporació, o no, de valors igualitaris, per la qual cosa és un àmbit estratègic per a qualsevol Pla d'Igualtat.

A Pego, l'atenció a la joventut s'articula fonamentalment a través d'**Info Jove**, un servei de referència que atén persones d'entre 11 i 30 anys, encara que la franja que més hi acudeix és la de 11 a 16 anys. La dinàmica d'ús és reveladora dels patrons de gènere: fins als 18 anys, Info Jove funciona com a espai d'acompanyament i referència; a partir d'aquesta edat l'ús es torna més informatiu (beques, estudis) i cap als 22 anys la majoria s'emancipa de l'acompanyament.

Les **diferències més notables entre xiques i xics** es donen precisament en l'adolescència, un moment d'afirmació personal en què les vides d'uns i altres comencen a desenvolupar-se de manera diferent, fortament condicionades per la societat de consum.

Les **principals problemàtiques** detectades entre la joventut de Pego són:

- **Salut mental i trastorns alimentaris:** els problemes més greus, amb tendència a l'alça. Les xiques són especialment vulnerables a la bulímia i l'anorèxia; apareixen també quadres de vigorèxia. Les xarxes socials i els pseudo-coachs que difonen consells poc saludables agreugen el problema i reforcen els estereotips corporals.
- **Addiccions:** ha descendit el tabaquisme però ha crescut el consum de vapejadors; conviuen joves que opten per una vida sana amb altres que mantenen hàbits poc saludables (alcohol i vapejadors)
- **Tecnologies, xarxes i IA:** provoquen alhora sobreinformació i desinformació; la IA ha agreujat la difusió d'imatges retocades. Paradoxalment, els joves manegen molt bé les xarxes però no són capaços de gestionar tràmits bàsics com la pròpia matrícula online.
- **Convivència i relacions afectives:** gelosia, violència digital, control de la parella, insults masclistes i LGTBI-fòbia, senyals d'alerta primerencs de la violència de gènere.
- **Moviments migratoris:** conviuen col·lectius ucraïnesos i altres europeus, sud-americans, població musulmana i d'ètnia gitana; la integració de la població gitana, tot i estar avançada, presenta una problemàtica específica.

E. Joventut

El personal tècnic identifica **col·lectius que tendeixen a quedar fora dels recursos**: persones del col·lectiu LGTBI, persones migrants, joves no associats i joves en situació precària.

Es destaca també la **soledat no desitjada**, especialment entre les persones amb diversitat funcional, que no troben grups de referència de la seua edat. És significatiu el contrast entre la realitat de l'Info Jove, on conviuen sense problemes joves d'ètnia gitana, joves amb diversitat funcional amb la resta, i el que succeeix fora d'aquest espai, la qual cosa evidencia el **seu valor integrador**.

Bones pràctiques relacionades amb la joventut:

- **Grup d'Acció Feminista (GAF) de l'IES Enric Valor**: col·lectiu d'alumnat que organitza activitats per la igualtat, impulsor del 25N i d'una bústia segura i anònima per a denunciar actituds masclistes. Gran potencial de prescripció entre iguals.
- **Corresponsals juvenils femenines i la recent associació de joves**: estructures que convé mantindre i reforçar.

- **Projecte "Camí de l'Alba"**: iniciativa d'èxit que integra l'alumnat de l'IES amb el de l'aula UECO mitjançant un projecte inspirat en el Camí de Santiago, on es pot aprendre alhora que es fa el camí, amb xarrades intergeneracionals a les quals acudeixen avis/àvies i comenten els trams que recorreran eixe any. Ha cohesionat molt els grups i ha calat entre el professorat.

Pego desplega una **programació juvenil notable a través d'Infojove**: les activitats "Extra Joves" (teatre, escalada, escacs, defensa personal, ganxet i boixet, intercanvis d'anglès, patchwork i costura, seguretat digital), l'"Estiu Jove", la "Programació Nadal Jove", els "Grans Esdeveniments" (Halloween, Gaming, Pasqua Jove) i el Fòrum Jove de Pego. També es realitzen tallers intergeneracionals, com el de cuina a la Residència.

E. Joventut

Un dels reptes principals amb la joventut a l'Info Jove és la continuïtat: moltes accions depenen de subvencions i bona part del personal treballa de manera provisional, la qual cosa resta continuïtat al treball. **Es considera fonamental consolidar l'estructura i el personal tècnic com a servei bàsic.** En aquest sentit, la continuïtat és fonamental perquè l'acompanyament, que és la missió principal, funcione, perquè els problemes s'aborden millor des del coneixement i la complicitat.

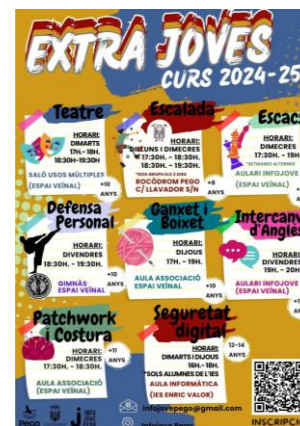
També es detecta la conveniència de millorar la coordinació amb la Mancomunitat (Xarxa Jove) i, sobretot, d'abordar la joventut de manera transversal: en ocasions s'han dissenyat intervencions dirigides a joves sense consultar el servei que té el coneixement directe del col·lectiu.

L'oci també és un dels aspectes més preocupants. Pego ofereix grans esdeveniments amb alta participació, però no tot pot valorar-se en termes numèrics. La festa al municipi està pensada majoritàriament per a persones adultes; les associacions festeres organitzen activitats quasi cada setmana, però no obertes a tot el poble llevat d'excepcions, i només hi participen els joves que, per tradició familiar, són moros o fallers.

Existeix una manca d'oci de consum, tant saludable com no saludable, que l'espai públic no pot cobrir, especialment el nocturn, i que els joves reclamen. Es proposa estudiar fórmules per a incentivar espais d'oci juvenil, donar suport a iniciatives empresarials en aquest àmbit i crear una ludoteca per als més menuts (menors d' 11 anys).

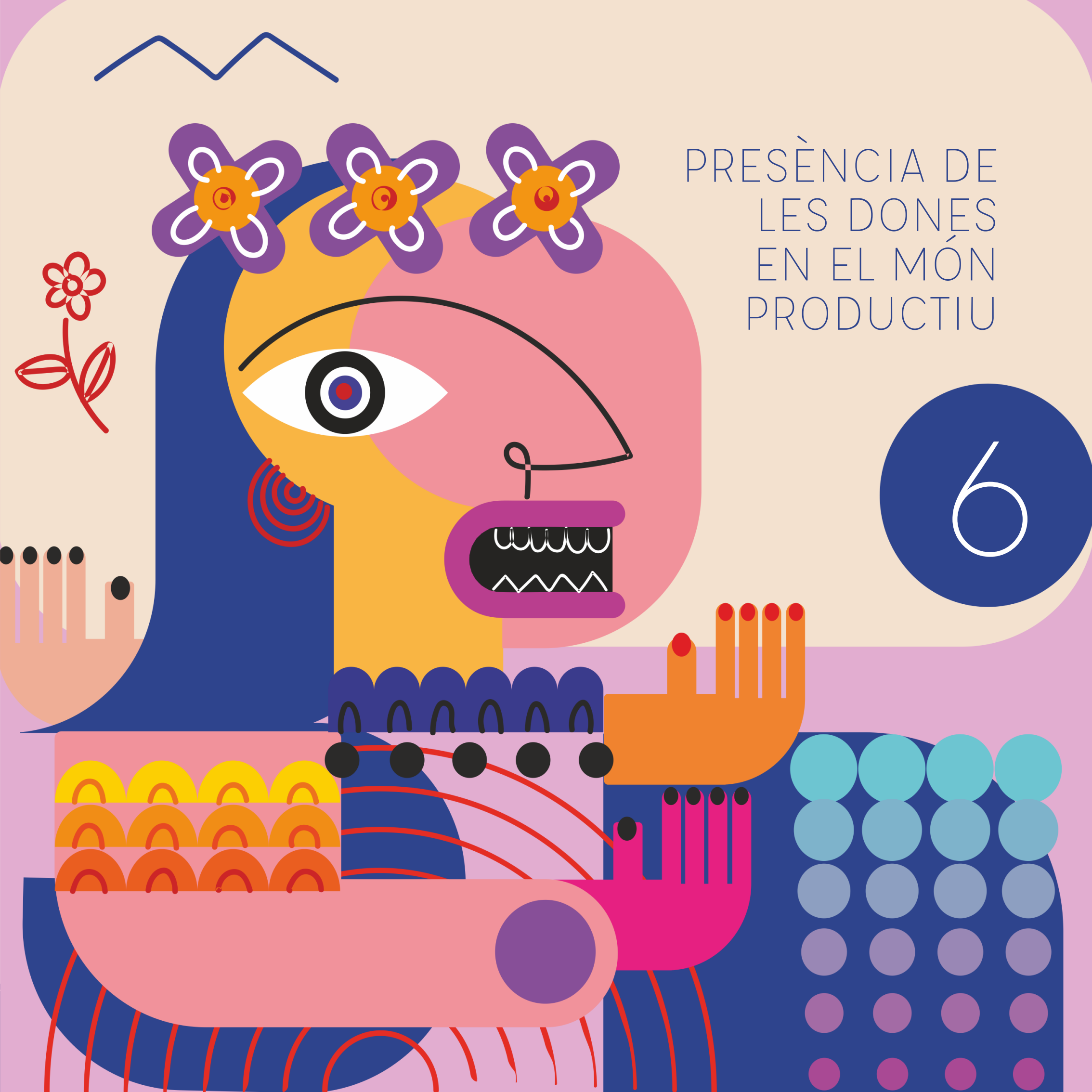
Així mateix, de cara a aquest nou Pla d'Igualtat es proposa:

- Aprofitar el vincle amb l'IES i el GAF per a treballar la integració, la discriminació, el masclisme i la identitat de gènere.
- Mantindre les micro-píndoles (intervencions breus i potents) i els patis actius, de manera col·laborativa.
- Continuar amb els simulacres de primers auxilis i sessions de jocs orientats a la participació i la integració.

PRESÈNCIA DE
LES DONES
EN EL MÓN
PRODUCTIU

6

PRESÈNCIA DE LES DONES EN EL MÓN PRODUCTIU

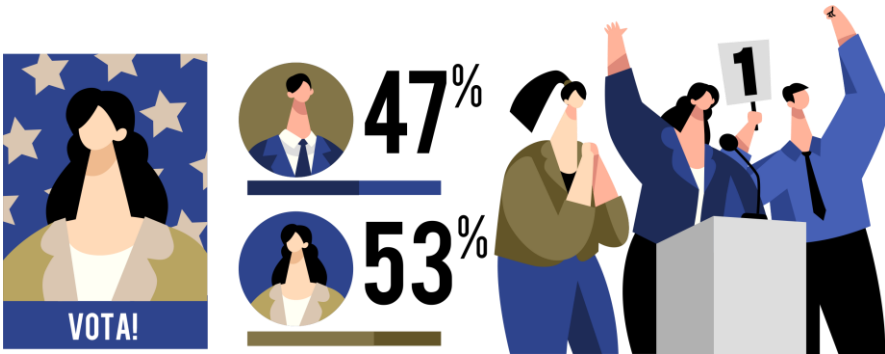
A. Representació de l'equip de govern

Tradicionalment, hi ha hagut molts espais socials dels quals les dones han estat excloses. El món de la política, si cap, és un dels més destacables en aquesta línia. Tant és així que s'han hagut d'aplicar mesures d'acció positiva per a fer que a les llistes electorals dels partits hi haguera més dones i en millor posicions, normativa recollida en la Llei d'Igualtat de 2007 d'àmbit estatal, que modifica la LOREG, que és la Llei Orgànica del Règim Electoral, i que ha tingut un impacte positiu sobre la presència de les dones en el món de la política.

Els principals càrrecs de responsabilitat, en general i en l'espai local en particular, que sovint són els més visibles i els millors remunerats (cas que siga així), han sigut ocupats habitualment per hòmens, encara que en els últims temps hi ha hagut canvis.

No ha sigut així a Pego i **analitzant, amb aquesta òptica, el panorama polític de Pego** trobem que, respecte a l'**històric, entre 1979 i 2023, s'han succeït alcaldes masculins**. Malgrat aquesta circumstància, la participació femenina en política, i en càrrecs de responsabilitat institucional, és elevada a Pego, com es reflectix en la composició actual del consistori.

Legislatura	Alcalde/ssa	Grup
2023	Moll Briones, Enrique	PSOE
2019	Moll Briones, Enrique	PSOE
2015	Moll Briones, Enrique	PSOE
2011	Moll Briones, Enrique	PSOE
2011	Ortola Siscar, José Carmelo	CTPG-I
2007	Ortola Siscar, José Carmelo	CTPG-I
2003	Ortola Siscar, José Carmelo	PP
1999	Pascual Sastre, Carlos	II
1995	Pascual Sastre, Carlos	UV-CCV
1991	Piera Sendra, Just Antoni	PSOE
1987	Alemaný Ortolá, Fernando	PSOE
1983	Alemaný Ortolá, Fernando	PSOE
1979	Gilabert Miralles, Vicente	PSOE

PRESÈNCIA DE LES DONES EN EL MÓN PRODUCTIU

A. Representació de l'equip de govern

Quant a la **representació actual en el govern municipal**, la composició és més que paritària amb 6 dones i 5 hòmens, un exemple d'apoderament i lideratge polític femení per a les conveïnes de Pego, especialment, per a les noves generacions, amb l'objectiu de trencar amb la imatge de la política com a espai de poder masculí.

Encara que el compromís general de l'equip de govern amb la igualtat és inequívoc, **en temes de visibilització de referents femenins, no existixen massa exemples de carrers amb nom de dona**; segons la [llista de carrers](#) online, pocs més enllà dels carrers de la Escriptora Maria Cambrils i el de Carolina Sala; podrien prendre's mesures al respecte, quan hi haja oportunitat d'obrir vials nous, per les dificultats per a la ciutadania derivades del nom d'un carrer.

Components	Carrec	Grup	Responsabilitats
Moll Briones, Enrique	Alcalde/ssa	PSOE	JGL, Policia, Proteccio civil, Recursos Humans, Cap de tot el personal
Tamarit Seresola, Raúl	1r Tinent d'Alcalde	PSOE	JGL, Esport, Comerç, Promocio ec., CREAMA, Transparencia
Mengual Femenia, Josep	2n Tinent d'Alcalde	PSOE	JGL, Cultura i tradicions, Estrangeria, Benestar animal
Arbona Escrivà, Juan José	3r Tinent d'Alcalde	PSOE	JGL, Educacio, Radio Pego, Cementeri, Mercat, Activitats
Bolta Sastre, María Mercedes	Regidor/a	PSOE	Benestar Social i Gent Gran, Sanitat
Castella Sastre, Laura	Regidor/a	PSOE	JGL, Urbanisme, Transicio ecologica, Patrimoni i memoria historica, Contractacio, Projectes europeus
Orihuel Espinos, Paula	Regidor/a	PSOE	Infancia i Joventut, Igualtat i Diversitat, Participacio ciutadana, Associacions, Festes
Sendra Garcia, Ricardo	Regidor/a	PSOE	JGL, Hisenda, Turisme, Serveis i qualitat urbana, Informatica i Smart city, Agenda 2030
Climent Vidal, Víctor	Regidor/a	ACORD PER GUANYAR	
Oltra Pérez, Àngel	Regidor/a	ACORD PER GUANYAR	
Sastre Masanet, Ana	Regidor/a	ACORD PER GUANYAR	
Vicens Pérez, Reyes Dolores	Regidor/a	ACORD PER GUANYAR	
Ferrando Puchol, Antonio	Regidor/a	PP	
Gascó Boronat, Francisco J.	Regidor/a	PP	
González Ferrando, Fernando	Regidor/a	PP	
Gosp Ortola, Marta	Regidor/a	PP	
Ortolà Briones, Ana Vicenta	Regidor/a	PP	

PRESÈNCIA DE LES DONES EN EL MÓN PRODUCTIU

B. Representació en associacions i col·lectius

És d'especial importància analitzar els espais propis de les dones, els hòmens, la gent gran, la infància i la joventut, qui té necessitats especials i espais compartits entre tots i totes en l'àmbit públic. Aquests espais són on s'exerceix la participació i es genera el vincle de comunitat, sent aquesta una de les formes principals en les quals s'aporta contingut de demandes, propostes i valor al municipi.

Per això, l'associacionisme, és objecte d'anàlisi en un Pla d'Igualtat, perquè en les seues diferents formes, i tot i tendir a representar els estereotips més tradicionals associats a hòmens i dones, és un espai transformador per a moltes dones, ja que aquestes poden trencar d'alguna manera amb els límits del món domèstic, per a accedir a espais de sociabilitat i aprenentatge.

També cobra rellevància en certes franges d'edat l'associacionisme en matèria de salut i benestar social, ja que al nostre territori és relativament habitual trobar associacions de persones jubilades i pensionistes que es reuneixen i es dediquen a fer diferents tipus d'activitats vinculades amb l'oci i la cultura, servint per a donar vida al poble i també per fer que aquestes persones es mantinguen actives i participen socialment.

Així mateix cal destacar, que per a la infància i la joventut, l'associacionisme suposa entre altres aspectes, el vincle entre l'edat passada i l'adulthood (transició), o l'espai on aportar creativitat, iniciativa o rupturisme amb els convencionalismes d'una forma reconeguda i participant, ja que no tenen vot a les urnes electorals.

Oficialment, en el Registre d'Associacions de la GVA, hi ha **139 inscrites a Pego**. Com pot ser que algunes d'elles no estiguen actives, es podria considerar que un nombre més pròxim a la realitat de les actives podria estar entorn de 100, la qual cosa suposaria que hi ha una associació per cada 100 persones a Pego, considerant també a xiquetes, xiquets i adolescents menors d'edat, el que indica l'elevat nivell d'associacionisme que s'aprecia al municipi.

En l'ANNEX 1 s'arreplega el llistat oficial de les associacions registrades en la Generalitat complet i, a continuació, l'anàlisi de dades d'eixe llistat.

PRESÈNCIA DE LES DONES EN EL MÓN PRODUCTIU

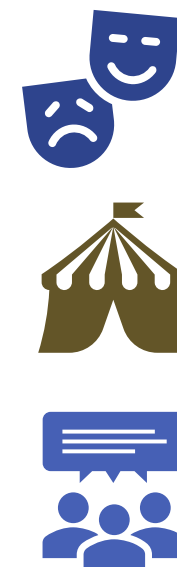
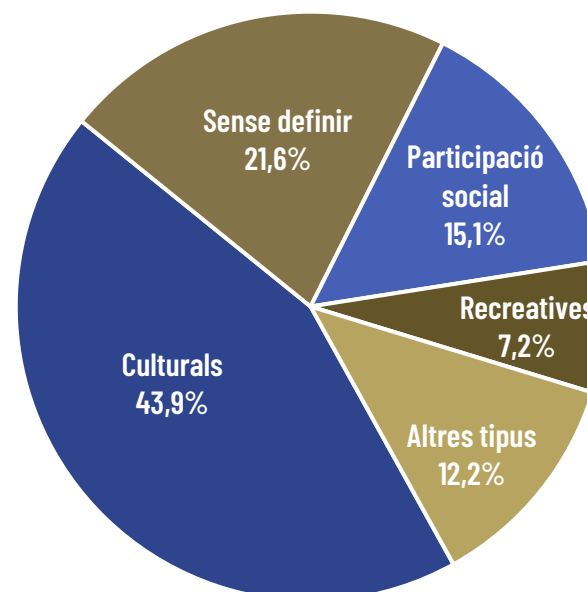
6

B. Representació en associacions i col·lectius

Quant a les **139 associacions registrades oficialment**, l'anàlisi pot fer-se respecte al tipus d'activitat principal que desenvolupen. Així, segons el tipus d'activitats en el qual s'han registrat, **quasi la meitat se situen en l'àmbit cultural**, seguides de les orientades a la **participació social i les de caràcter recreatiu**, encara que hi ha un 21% que no van aportar dades quan es van inscriure.

ASSOCIACIONS REGISTRADES PER TIPUS	Nre.	%
Culturals	61	43,9%
Sense definir	30	21,6%
Participació social	21	15,1%
Recreatives i d'aficionats	10	7,2%
Mediambientals	8	5,8%
Assistència social	7	5,0%
Cooperació internacional	1	0,7%
Per al desenvolupament econòmic i defensa d'interessos	1	0,7%
TOTAL	139	100,0%

Gràficament s'aprecia millor la importància dels primers tipus d'associacions.

Quant a la **classificació per subtipus**, hi ha fins a 30 que s'ha utilitzat en el registre de les associacions de Pego, d'ells, 17 només s'han assignat a una associació i 30 no han inclòs el subtipus en el qual s'emmarquen en donar-se d'alta, sent aquests dues els grups amb més representació. En la taula de la pàgina següent pot consultar-se la llista.

PRESÈNCIA DE LES DONES EN EL MÓN PRODUCTIU

B. Representació en associacions i col·lectius

Els **subtipus en els quals únicament s'ha emmarcat una associació són:** Animals i plantes; Artesania; Ateneus, liceus i grups literaris; Cooperació internacional; Dansa; Defensa identitat sexual; Estudiants; Estudiants i antics alumnes; Festes; Marginació/integració social; Naturisme i medicines alternatives; Per al desenvolupament econòmic i defensa d'interessos; Persones amb discapacitat física, psíquica i familiars; Persones amb riscos d'exclusió social; Residents estrangers; Rol i jocs; Tercera edat.

La resta, amb els quals s'ha identificat més d'una associació, són els que reflecteixen en la **taula de la columna del costat**.

Com pot apreciar-se, els subtipus més freqüents són, precisament, els ja esmentats com "sense definir" o els agrupats en "altres subtipus perquè només els ha seleccionats una associació en cada cas.

Realment, per nombre d'associacions que han triat eixe subtipus, les **més freqüents són les de "Moros i Cristians" i "Musicals", així com les de "Setmana Santa"** i, per tant, **molt relacionades amb les festivitats tradicionals de Pego**.

ASSOCIACIONS REGISTRADES PER SUBTIPUS	Nre.	%
Sense definir	30	21,6%
Altres subtipus	17	12,2%
Moros i cristians	16	11,5%
Música	16	11,5%
Setmana Santa (germanors i confraries)	9	6,5%
Pares i mares d'alumnes	8	5,8%
Promoció i difusió del patrimoni cultural	8	5,8%
Esportives	4	2,9%
Persones malaltes i familiars	4	2,9%
Protecció d'animals	4	2,9%
Veïnals	4	2,9%
Falles	3	2,2%
Promoció del patrimoni natural i moviments de sensibilització	3	2,2%
Teatre	3	2,2%
Arts visuals	2	1,4%
Dones	2	1,4%
Gastronòmiques	2	1,4%
Penyes esportives	2	1,4%
Persones usuàries i consumidores	2	1,4%
TOTAL	139	100,0%

PRESÈNCIA DE LES DONES EN EL MÓN PRODUCTIU

6

B. Representació en associacions i col·lectius

Com s'ha pogut evidenciar, el **nivell d'associacionisme en la població, és alt** i, per tant, el que es podria esperar és una gran participació o vinculació entre les entitats locals públiques i aquestes comunitats, que representen a diferents sectors de la població, els seus interessos i demandes.

Aquest dinamisme es reflecteix en la vitalitat del teixit associatiu i en la participació activa de la ciutadania en diversos àmbits.

Les associacions i col·lectius de Pego juguen un **paper fonamental en la dinamització social i cultural** del municipi participant activament en l'organització d'esdeveniments, la promoció de la cultura local i cohesió social, a més de col·laborar estretament amb l'Ajuntament.

A més, les associacions locals de Pego reben **ajudes econòmiques** que l'Ajuntament, i altres administracions públiques, ofereixen per fomentar el desenvolupament d'activitats socials, culturals, cíviques i comunitàries al municipi. Aquestes subvencions tenen com a objectiu enfortir el teixit associatiu local i promoure la participació ciutadana.

PRESÈNCIA DE LES DONES EN EL MÓN PRODUCTIU

C. Comunicació i llenguatge inclusiu

A més de la comunicació verbal directa/personal, des de l'Ajuntament de Pego, es fa ús dels següents canals:

- Telèfon: 965 570 011
- Correu electrònic: registre@pego.org

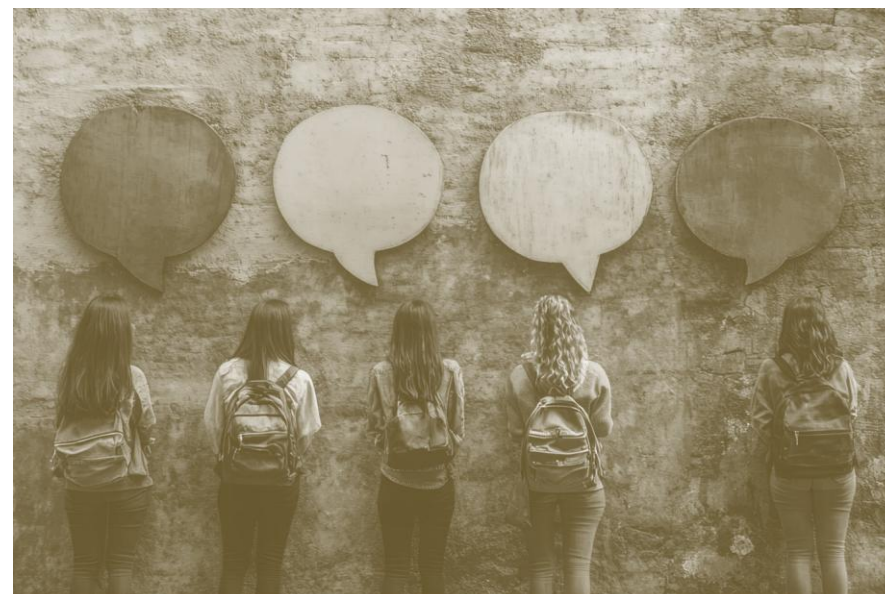
Per a la **comunicació externa** a l'Ajuntament es fa ús fonamentalment de:

- Pàgina web municipal de Pego.
- Seu electrònica del Ajuntament de Pego.
- Facebook del Ajuntament amb unes 7.850 persones seguint-la.
- Instagram del Ajuntament amb unes 3.250 persones seguint-la.
- X del Ajuntament amb 1.440 persones seguint-la, però sense ús des de 2024.

L'Ajuntament de Pego vetla perquè la comunicació institucional s'ajuste als criteris d'igualtat de gènere, impulsant l'ús d'un llenguatge no sexista, inclusiu i respectuós en documents, materials informatius i xarxes socials.

També es tracta d'anar amb compte en què la imatge transmesa comuniqui els valors d'igualtat d'oportunitats entre hòmens i dones. Així mateix, des de la corporació municipal, es procura evitar imatges i llenguatge sexista en els documents editats, i es fa un esforç per a implementar una vigilància major davant l'obligatorietat de complir, més estrictament, la normativa¹².

¹² Art. 48 Lei 9/2003 de 2 de abril de la Generalitat, per la Igualtat entre Dones i Hòmens. El llenguatge no-sexista en els escrits administratius. Les administracions públiques valencianes posaran en marxa els mitjans necessaris per a que tota norma o escrit administratiu respecte en la seva redacció les normes relatives a la utilització de un llenguatge no-sexista. I Art. 14.11 de la LO 3/2007 per a la Igualtat Efectiva de Dones i hòmens.

IGUALTAT I
VIOLENCIA
CAP A LES
DONES

7

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

A. Situació de la Igualtat

Abans d'abordar la violència de gènere en sentit estricte, convé traçar una imatge de la situació de la igualtat a Pego a partir de la percepció de la pròpia ciutadania i dels seus representants, recollida en els grups focals i les entrevistes.

De manera general, es percep que Pego ha experimentat avanços importants. La pròpia composició de l'equip de govern i l'increment de dones en la plantilla municipal, moltes en llocs de major responsabilitat, són bona mostra. Existeix, a més, una bona coordinació entre les regidories d'Igualtat i de Serveis Socials, tot i que es reconeix la necessitat de més recursos per a posar en pràctica més accions.

L'Ajuntament ha desplegat un conjunt d'actuacions que evidencien aquest compromís, sovint articulades al voltant de les **dates clau del calendari d'igualtat**.

Per al **8 de Març**, la programació és, habitualment, extensa: xarrades, tallers a, l'entrega del Premi "Jo Dona", la Caminada fins a la Plaça Maria Cambrils amb lectura del manifest, la Ruta de la Dona pels carrers del poble, diverses projeccions i la presentació de l'edició de la revista "Les Sorts Púrpures".

Per al **25 de Novembre** es programen concentracions, lectura del manifest, i altres activitats com un concurs de cartells, sessions de contacontes i cinefòrum amb l'associació de dones Dones Cabal.

El **Dia de la Dona i la Xiqueta en la Ciència** (11 de febrer) es commemora amb tallers com el dedicat a Mary Anning, i el **Dia de l'Orgull LGTBI+** (28 de juny) amb tallers de rols de gènere, punts d'informació i xarrades.

A aquestes accions s'afegen tallers sobre risc d'exclusió i masclismes, un projecte d'autoestima per a xiques adolescents coordinat per l'educadora social, la instal·lació de Punts Violeta en festes, la zona violeta de la biblioteca, l'edició periòdica de "Les Sorts Púrpures" sobre les aportacions de les dones del municipi i la celebració del Dia Internacional del Poble Gitano, en l'àmbit de la integració.

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

A. Situació de la Igualtat

Malgrat aquests avanços, s'assenyalen **diversos reptes**; el més rellevant és la percepció que la clau de tot es troba en l'educació, perquè **"alguna cosa està fallant"**: les generacions actuals de joves semblen menys tolerants que les dels seus pares i mares. Aquesta percepció connecta amb el retrocés en actituds igualitàries detectat entre l'alumnat dels últims cursos de l'IES i reforça la necessitat d'incidir en l'educació en igualtat, tant escolar com familiar.

Un segon repte és la **segregació laboral per gènere** ja descrita (sectors masculinitzats/feminitzats)

Un tercer té a veure amb el **teixit empresarial**, perquè tot i que les dones participen en condicions d'igualtat en la majoria de les associacions i hi ocupen llocs de decisió, en l'àmbit empresarial encara queda molt camí per recórrer.

Pel que fa a la **seguretat**, el municipi es percep com a segur i tranquil, tot i reconèixer algunes zones poc accessibles o fosques especialment insegures per a dones i menors, que es treballen des de l'urbanisme amb perspectiva de gènere i mirada cap als ODS; en aquesta línia es va crear, fa aproximadament un any, la Junta Local de Seguretat.

La gestió de la **diversitat** es treballa des de l'oficina PANGEA i, en l'àmbit comarcal, amb l'Agència AMICS de la Mancomunitat, amb campanyes, tallers i cursos per a les persones nouvingudes.

Finalment, la conciliació emergeix de manera transversal com un dels grans reptes: els cuidats continuen recaient principalment sobre les dones. L'Ajuntament la fomenta des de totes les regidories amb les escoles matineres, de Pasqua, d'Estiu i de Nadal, i estudia ampliar l'Escoleta d'Estiu als mesos d'agost i setembre, limitant el temps màxim que un mateix infant pot estar-hi perquè tinga també vacances.

Es planteja, a més, reforçar o crear un Centre de Dia i oferir formació i suport a les persones cuidadores de majors o menors dependents.

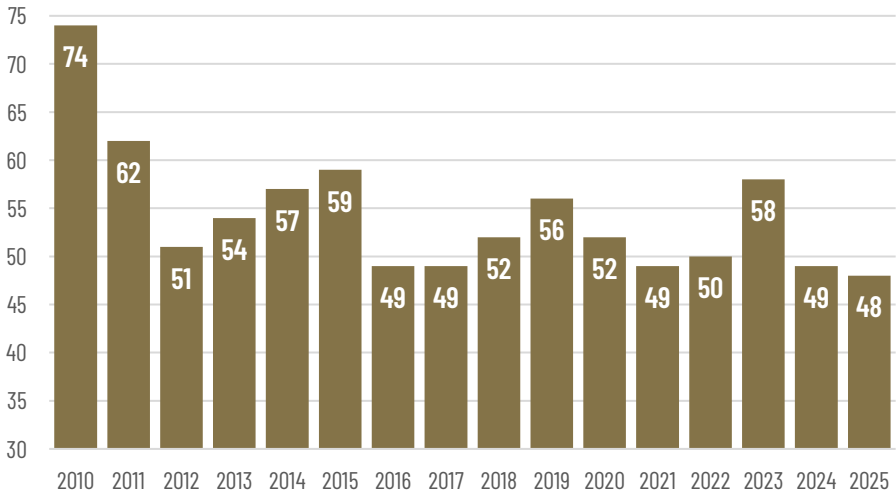

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

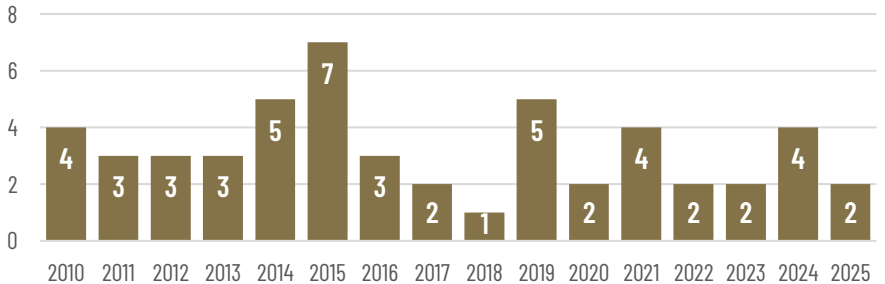
B. Violència de gènere i context

La violència de gènere ha estat i continua sent una de les manifestacions més clares de desigualtat, subordinació i de les relacions de poder dels hòmens sobre les dones. Aquest tipus de violència es basa i s'exerceix per la diferència subjectiva entre els sexes. En poques paraules, les dones sofreixen violència pel mer fet de ser dones, i **les víctimes són dones de qualsevol estat social, nivell educatiu, cultural o econòmic.**

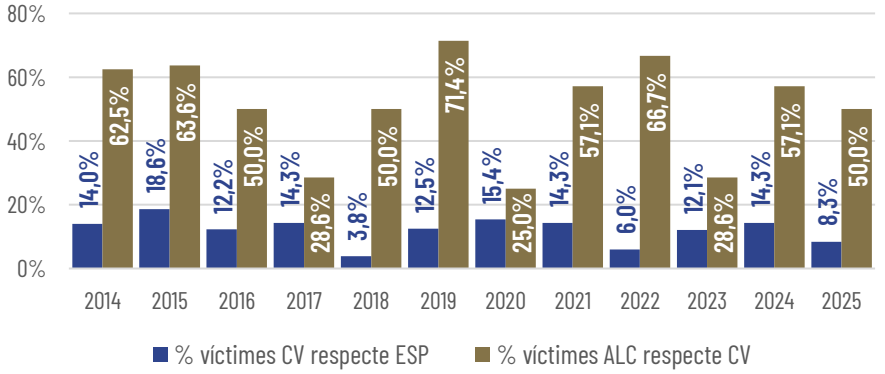
En aquest tema és oportú recordar el **context general** amb un breu repàs a les dades disponibles. Des del 2010 fins 2025 a Espanya s'han produït un nombre considerable de víctimes mortals (869) per violència de gènere.

L'evolució, respecte a la Comunitat Valenciana és similar, encara que, evidentment, amb menors xifres (52)

Però hi ha una qüestió important que no s'ha de passar per alt i és que la província d'Alacant representa, gran part dels anys de la sèrie, el 50%, o més, de les víctimes per violència de gènere en la CV, no suposant el 50% de la població de la Comunitat; en una autonomia que, sent aproximadament el 10% de la població d'Espanya, quasi tots els anys, suma més d'eixe percentatge respecte al total de víctimes de violència de gènere en l'Estat. Baix es pot observar en format de gràfic i en la pàgina següent com a taula.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

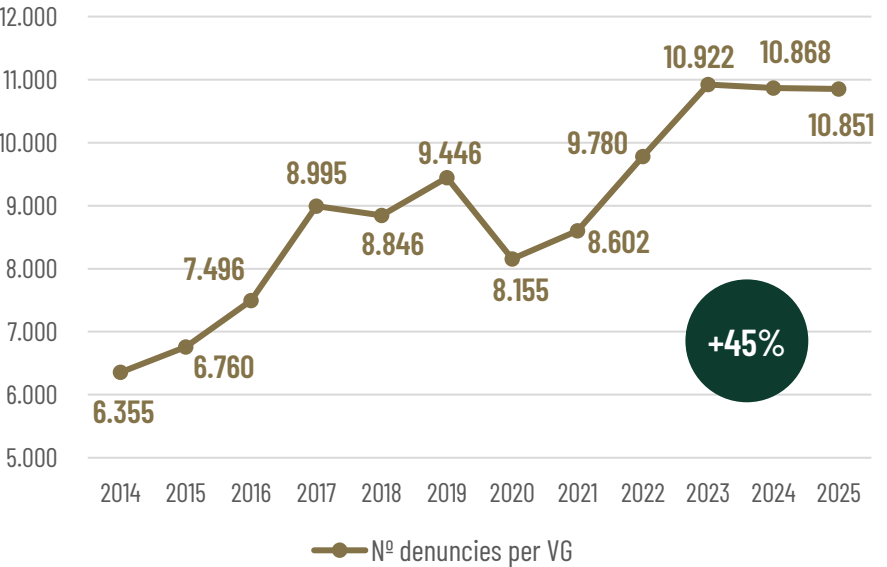
7

B. Violència de gènere i context

A continuació, la taula que indica els percentatges que representen les víctimes de violència de gènere d'Alacant respecte a la CV i de la Comunitat respecte a Espanya,

Any	Víctimes mortals CV	% respecte Espanya	Víctimes mortals Alacant	% respecte C. Valenciana
2010	8	10,8%	4	50,0%
2011	8	12,9%	3	37,5%
2012	6	11,8%	3	50,0%
2013	9	16,7%	3	33,3%
2014	8	14,0%	5	62,5%
2015	11	18,6%	7	63,6%
2016	6	12,2%	3	50,0%
2017	7	14,3%	2	28,6%
2018	2	3,8%	1	50,0%
2019	7	12,5%	5	71,4%
2020	8	15,4%	2	25,0%
2021	7	14,3%	4	57,1%
2022	3	6,0%	2	66,7%
2023	7	12,1%	2	28,6%
2024	7	14,3%	4	57,1%
2025	4	8,3%	2	50,0%

Per a acostar-nos més a la realitat de Pego, encara que siga amb dades aproximades, s'han analitzat les xifres de **denuncies per violència de gènere** corresponents a la **província d'Alacant** i la seua evolució des de 2012, trobant-nos amb **un increment global**, als últims 10 anys (2016-2025), **del 45%**.

Pensant en positiu, **semblant increment podria estar derivat d'una major conscienciació per part de les víctimes**, que ho són, i el sentiment que són recolzades en les seues denúncia, la qual cosa podria haver augmentat el seu nombre, però també, almenys, en part, de la **dificultat per a acabar amb esta xacra social**.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament. 118

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

B. Violència de gènere i context

Però les xifres de denúncies generals no acaben de donar una visió completa del problema, més enllà de veure una evolució a l'alça, malgrat els esforços de conscienciació i la lluita contra aquest problema social, desenvolupats des de tots els àmbits. Per això, intentem de nou una aproximació des del punt de vista del nombre de dones afectades respecte a la població femenina de la província d'Alacant, fins al últim any amb dades completes (2025)

Any	Nre. Dones P. Alacant	Nre. denúncies per VG	Percentatge	Increment
2012	974.673	7.246	0,74%	
2013	976.715	6.500	0,67%	-10,30%
2014	939.919	6.355	0,68%	-2,23%
2015	934.127	6.760	0,72%	6,37%
2016	925.286	7.496	0,81%	10,89%
2017	920.621	8.995	0,98%	20,00%
2018	927.722	8.846	0,95%	-1,66%
2019	937.768	9.446	1,01%	6,78%
2020	948.032	8.155	0,86%	-13,67%
2021	951.802	8.602	0,90%	5,48%
2022	962.380	9.780	1,02%	13,69%
2023	988.791	10.922	1,10%	11,68%
2024	1.008.497	10.868	1,08%	-0,49%
2025	1.027.892	10.851	1,06%	-0,16%

En la taula podem observar com ha crescut el percentatge de denúncies respecte a l'any immediatament anterior, resultant que **en tots els casos s'han produït increments excepte en 2013, 2014, 2018, 2020, 2024 i 2025.**

I en la columna de "percentatge" es reflecteix **el ràtio de denúncies respecte al nombre de dones, constatant que ha anat creixent i arriba a l'1%.**

Aqueix 1% significa que, **de cada 100 dones a la província d'Alacant, hi ha una que ha patit, està patint, o patirà, violència de gènere.** A més, cal considerar que, segons un "Estudi sobre el temps que tarden les dones víctimes de violència de gènere a verbalitzar la seua situació", la mitjana estava en **8 anys i 8 mesos.**

Considerem, també, que quan arribem al càlcul d'aqueix 1% de víctimes, en el nombre de dones estan incloses totes, des de 0 anys, edats molt primerenques en les quals, si bé podrien patir algun tipus d'abús, no seria exactament violència de gènere. I assumim també que tractem amb informació estadística del Consell General del Poder Judicial (CGPJ) i, per tant, **són casos judicialitzats, que suposen només la punta de l'iceberg** dels casos de violència de gènere.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament. 119

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

B. Violència de gènere i context

Si traslladem eixos percentatges a “per 1.000” perquè siga més fàcil d'entendre i es puga extrapolar millor a la situació de Pego, i ens centrem en les dades de l'últim any a la província d'Alacant (2025), estaríem parlant que, **per cada 1.000 alacantines, 106, com a mínim, haurien patit algun tipus de violència de gènere denunciada.**

Com en el padró de Pego hi havia 5.439 dones aqueix any, podríem extrapolar les xifres i arribaríem al fet que **unes 57 veïnes, almenys, hagueren pogut ser víctimes de violència de gènere** i, si no va haver-hi 57 denúncies, pot ser perquè estiguen en silenci.

Any	Nre. dones Pego	% denúncies P. Alacant	Potencial nre. denúncies
2015	5.136	0,72%	37,2
2016	5.063	0,81%	41,0
2017	4.963	0,98%	48,5
2018	5.016	0,95%	47,8
2019	5.071	1,01%	51,1
2020	5.092	0,86%	43,8
2021	5.155	0,90%	46,6
2022	5.182	1,02%	52,7
2023	5.283	1,10%	58,4
2024	5.332	1,08%	57,5
2025	5.439	1,06%	57,4

Per això, és tan important que les dones coneguen les seues possibilitats per a denunciar, que sàpien amb qui poden comptar, i que l'Ajuntament, la ciutadania i la mateixa trama social, llancen un missatge de rebuig de la violència i visibilitzen les eixides possibles. Perquè, com véiem, les les xifres de denúncies per violència de gènere per dona habitant de la província d'Alacant, no evolucionen, precisament, de manera positiva, sinó que tendeixen a créixer, o a cronificarse.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

120

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

B. Violència de gènere i context

Un altre indicador de la gravetat del problema de la violència de gènere, és el fet que **el nombre de víctimes integrades en el Sistema VioGén quasi s'ha doblat en els últims 12 anys en l'àmbit de la Comunitat Valenciana**. És tracta d'una ferramenta del Ministeri de l'Interior que coordina a diferents institucions amb l'objectiu de realitzar el seguiment de casos de violència de gènere, avaluant el risc per a les víctimes i coordinant la resposta policial i judicial.

C. Valenciana	Nre. Casos VioGén	Dones C. Valenciana	%	x10000
2014	8.112	2.529.763	0,321%	32,07
2015	8.266	2.519.884	0,328%	32,80
2016	8.288	2.511.220	0,330%	33,00
2017	8.487	2.505.306	0,339%	33,88
2018	9.032	2.517.320	0,359%	35,88
2019	9.451	2.538.427	0,372%	37,23
2020	9.930	2.565.232	0,387%	38,71
2021	10.659	2.566.744	0,415%	41,53
2022	11.954	2.588.006	0,462%	46,19
2023	13.170	2.650.269	0,497%	49,69
2024	17.006	2.703.433	0,629%	62,91
2025	17.238	2.754.625	0,626%	62,58

La mateixa evolució ha seguit el sistema ATEMPRO (Servei Telefònic d'Atenció i Protecció per a víctimes de violència de gènere) que ofereix atenció immediata i protecció a través de tecnologies de comunicació mòbil i telelocalització, disponible les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any, en qualsevol lloc.

En 2014, al voltant de 7 casos de dones de la Comunitat Valenciana estaven integrats en el sistema, i en 2025 havien pujat a quasi 14 per cada 10.000 habitants.

C. Valenciana	Nre. ATEMPRO	Dones C. Valenciana	%	x10000
2014	1.886	2.529.763	0,075%	7,46
2015	2.029	2.519.884	0,081%	8,05
2016	2.093	2.511.220	0,083%	8,33
2017	2.241	2.505.306	0,089%	8,95
2018	2.567	2.517.320	0,102%	10,20
2019	2.988	2.538.427	0,118%	11,77
2020	3.193	2.565.232	0,124%	12,45
2021	3.470	2.566.744	0,135%	13,52
2022	3.451	2.588.006	0,133%	13,33
2023	3.532	2.650.269	0,133%	13,33
2024	3.909	2.703.433	0,145%	14,46
2025	3.818	2.754.625	0,139%	13,86

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament.

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

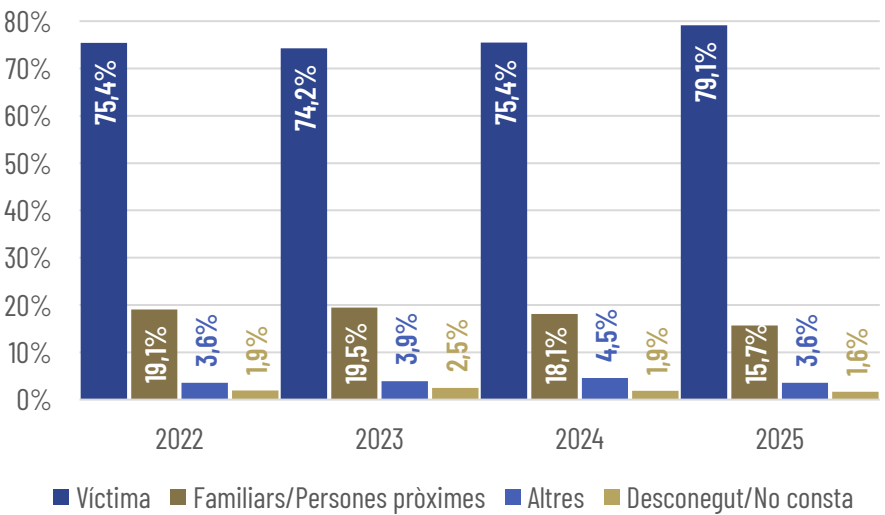
B. Violència de gènere i context

Per un altra banda, segon les dades del Portal Estadístic de la Delegació del Govern contra la Violència de Gènere, a la província d'Alacant s'han produït **4.855 cridades pertinents al 016** a l'últim any (2025), a més dels més de 10.851 casos denunciats i dues víctimes mortals.

Respecte a eixes cridades al 016, les dades, a la província d'Alacant, segons la persona que ha realitzat la telefonada, són les següents:

Any	Víctima	Familiars/Persones pròximes	Altres	Desconegut/No consta
2021	3.072	715	137	63
2022	2.946	744	140	75
2023	3.271	857	170	108
2024	3.334	801	201	83
2025	3.842	760	173	80

Veient els percentatges que corresponen a aquesta taula en el gràfic de columnes al costat, es comprova que el percentatge de **telefonades realitzades per la pròpia víctima està per damunt del 79%**, del que podria pensar-se que cada vegada les víctimes de violència de gènere són més conscients de la seua situació i reaccionen davant ella.

Però també hi ha un percentatge important: quasi 16 de cada 100 telefonades que es realitza, **prové de familiars i persones pròximes** que prenen la decisió d'ajudar una persona estimada a eixir de l'espiral de la violència. I existeix un percentatge molt xicotet, quasi 4 telefonades, de cada 100 rebudes, que **prové d'altres persones que no són tan pròximes a la víctima**, però que han fet un pas davant una situació que els alarmava i que han pogut rescatar a una dona del pou de la violència o, fins i tot, salvar-li la vida.

Són **grans raons per a promoure la informació i la visibilització**, fer conscients a les dones de la seua situació, alertar a familiars i amics i posar en sobre avís a altres persones (companys o companyes de treball, veïnes o veïns...), perquè es pot fer molt amb molt poc.

Gràfiques. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana <https://pegv.gva.es/va>, del portal d'informació de la Generalitat ARGOS <https://argos.gva.es/va>, del Institut de la Dona <https://inclusio.gva.es/va/web/mujer/inici> i diverses fonts més que, en cada cas, s'esmenten específicament. 122

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

B. Violència de gènere i context

El **consistori de Pego** s'ha ocupat de realitzar diverses accions i campanyes per a conscienciar a la població sobre la violència de gènere i la seua gravetat.

Com ja es va esmentar, freqüentment es desenvolupen activitats destinades a visibilitzar els temes de **violència de gènere** fonamentalment entorn del 25 de novembre.

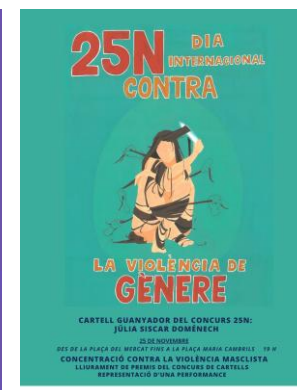
Des de fa anys, s'instal·len **Punts Violeta en les Festes** amb l'objectiu de promoure unes celebracions segures, inclusives i lliures de violències masclistes. Aquest espai va comptar amb la participació de voluntariat format específicament per oferir informació, suport i sensibilització a totes les persones assistents.

També, **diversos col·lectius i entitats treballen activament per promoure la igualtat de gènere i combatre la violència masclista.**

Des de Serveis Socials, en el seu vessant destinat a la prevenció i la lluita contra la violència de gènere, les seues **activitats principals** són:

- Atenció personalitzada a dones sobre recursos, serveis, formació, orientació sociolaboral.
- Informació i assessorament social en matèria de violència de gènere.
- Coordinació i derivacions al Centre Dona Dénia i altres recursos autonòmics.
- Coordinació amb l'equip de intervenció social i derivacions per a valoració social i diagnòsi.

Així mateix, des de Serveis Socials es realitzen tallers sobre risc d'exclusió i sobre masclismes, i un projecte adreçat a xiques adolescents, coordinat per l'educadora social, per a fomentar l'autoestima i aprendre a posar límits, una eina preventiva valuosa davant les relacions de control.

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

B. Violència de gènere i context

En aquest àmbit de la violència de gènere, els **Serveis Socials realitzen l'atenció primària a les víctimes** i l'acompanyament posterior, encara que també es deriven al Centre Dona de Dénia que, a més té itinerància i es desplaça a Pego cada 15 dies per a atendre casos. La coordinació de Serveis Socials amb el Centre Dona i amb la Policia és molt bona.

Serveis Socials també tramiten el **ATEMPRO**, però la gestió i control ho porta la Guàrdia Civil.

La **Policia Local de Pego** és molt col·laborativa i alguna de les persones que formen l'equip ha rebut formació específica en viogen, com el personal de la Mancomunitat

Pego no disposa de **Taula de Seguretat**, es va parlar de la seua conveniència en converses amb responsables del Centre Dona 24 hores, perquè foren presents els serveis socials, sanitat, la Policia Local, la Guàrdia Civil...

D'especial rellevància en aquest àmbit és el **Mapa de Recursos comarcals en matèria de Violència de Gènere (Lliures de Violència)**, una ferramenta que recopila els serveis públics de la Marina Alta per a l'atenció de dones i menors víctimes de violència de gènere, i amb la finalitat de facilitar la informació i l'accés de la població als recursos esmentats.

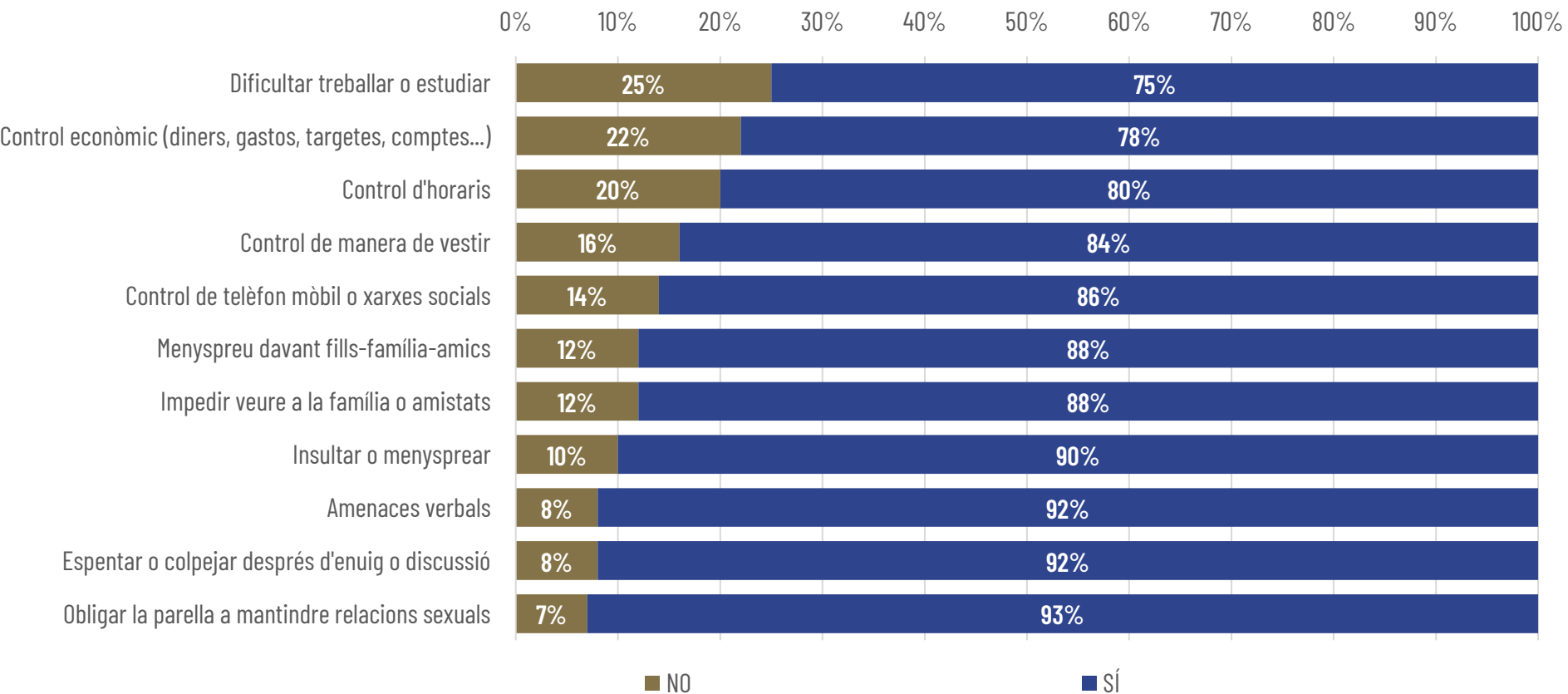
IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

La Fundació Mútua Madrilenya, en col·laboració amb Antena 3 Notícies, ha vingut desenvolupant, des de fa uns anys un **macroestudi sobre la violència de gènere**, en línia amb el seu compromís de lluita contra aquesta xacra. Al novembre de 2024 es va publicar la **V edició del macroestudi**, del qual es resumixen les dades principals a continuació, com a complement a la informació recaptada en aquest Pla.

Consideres que les següents actituds poden ser considerades violència de gènere?

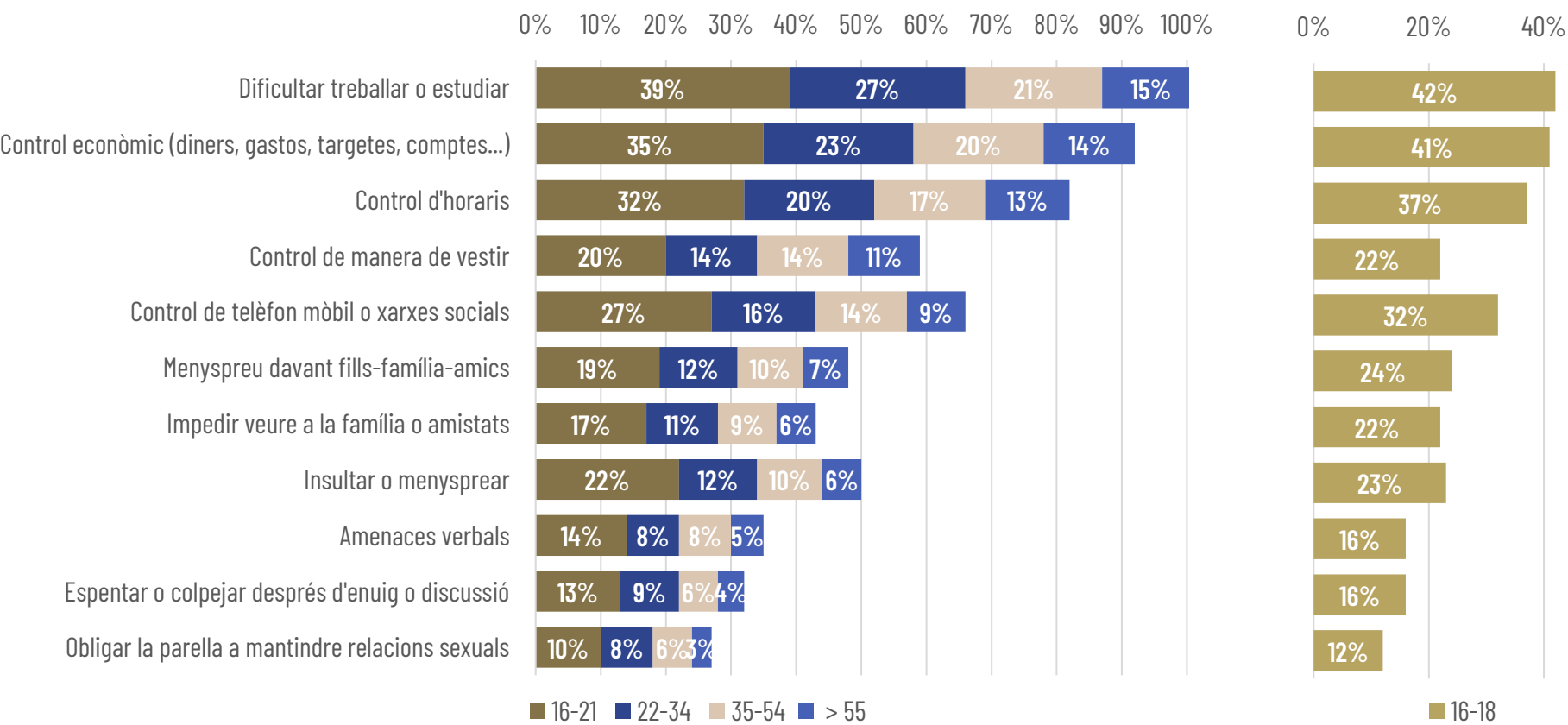
IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

Consideres que les següents actituds poden ser considerades violència de gènere?

Percentatge de respostes que NO considera aquestes actituds com a violència de gènere per trams d'edat.

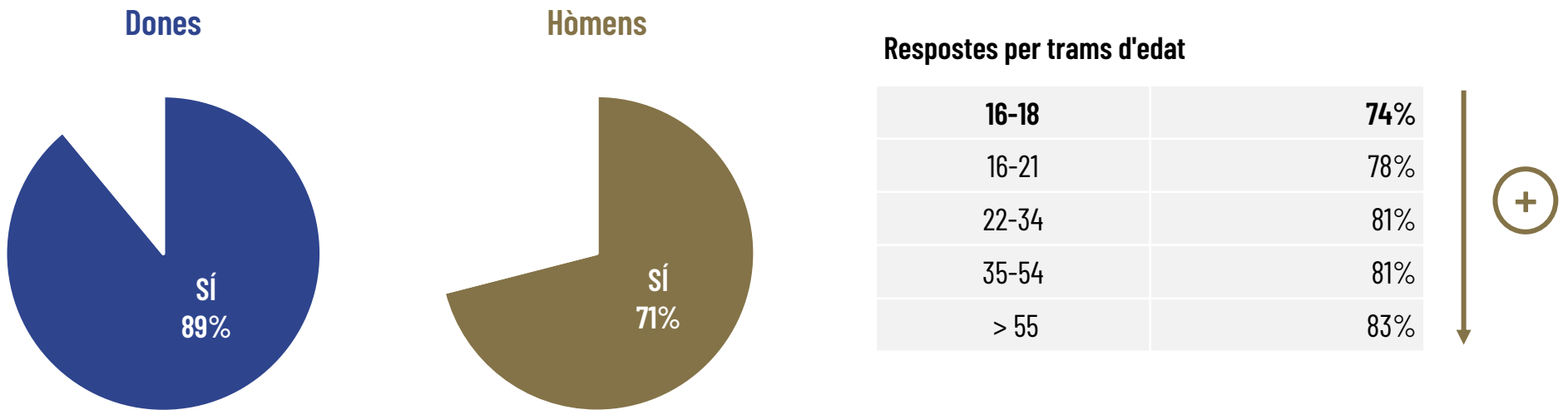
Resulta especialment greu **que determinades actituds no siguin percebudes com a violència especialment per part dels grups d'edat més joves**, la qual cosa sembla indicar que, en contra del que seria d'esperar, la conscienciació sobre la violència de gènere és major entre les generacions més adultes.

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

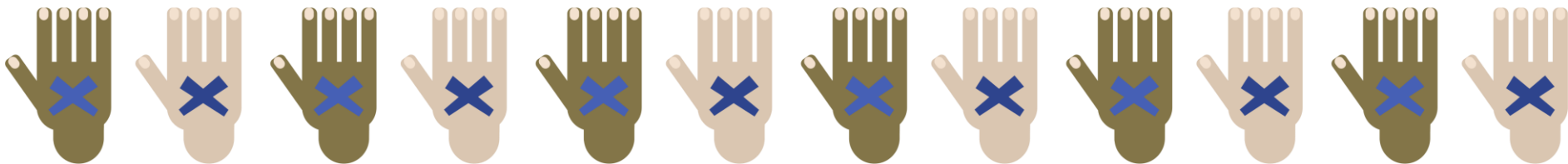
7

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

Percentatge de respostes que considera molt greu el problema de la violència de gènere.

De nou, la percepció de gravetat és menor en els grups d'edat més jòvens, i la resposta afirmativa respecte a "molt greu" ha baixat en 3 punts des de l'última enquesta (2023) en el grup 16-18 anys i en 2 punts en el grup de 16-21 anys.

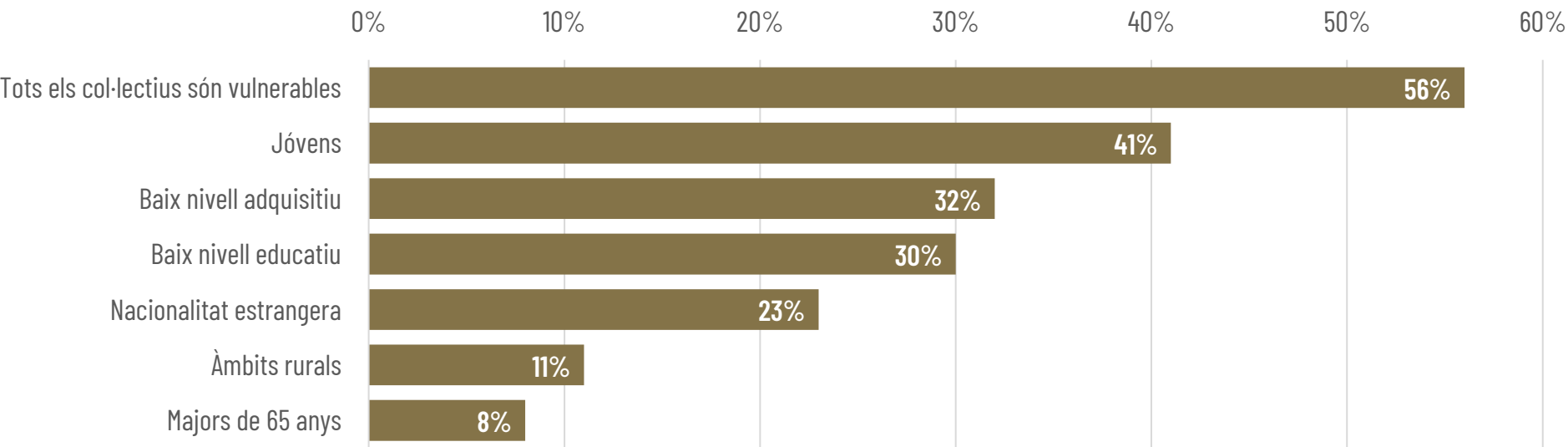

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

Quins col·lectius creus que són els més vulnerables enfront de la violència de gènere?

Creixement en punts percentuals des de l'últim macroestudi (2023)

Tots els col·lectius són vulnerables	(+23 punts respecte a 2020)
Jóvens	(+16 punts respecte a 2020)
Baix nivell adquisitiu	(+10 punts respecte a 2020)
Baix nivell educatiu	(+11 punts respecte a 2020)

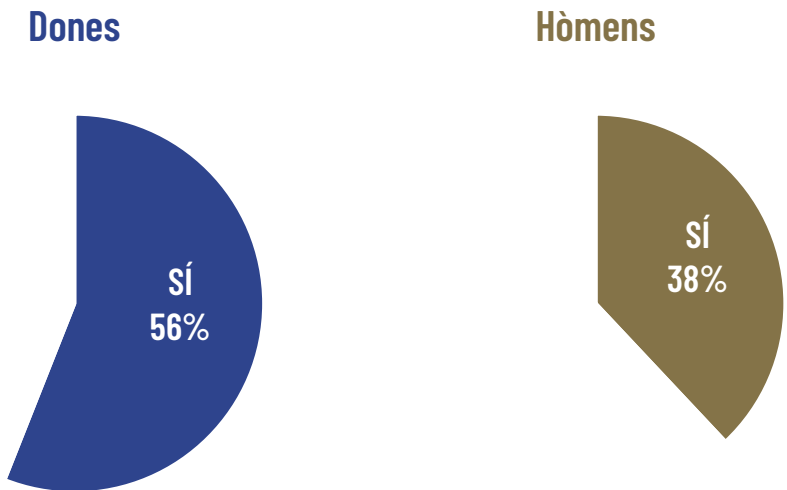

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

Coneixes algun cas de violència de gènere?

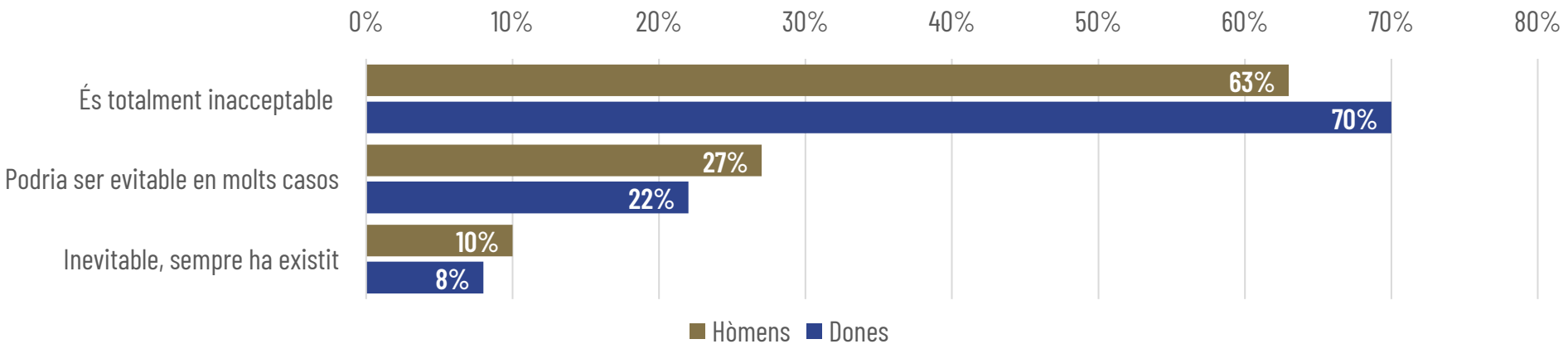
Respostes per trams d'edat

16-21	50%
22-34	58%
35-54	46%
> 55	37%

El percentatge de dones que coneixen algun cas de violència de gènere ha crescut 3 punts percentuals respecte a l'enquesta de 2023 i 4 respecte a la de 2020.

Tolerància enfront de la violència de gènere

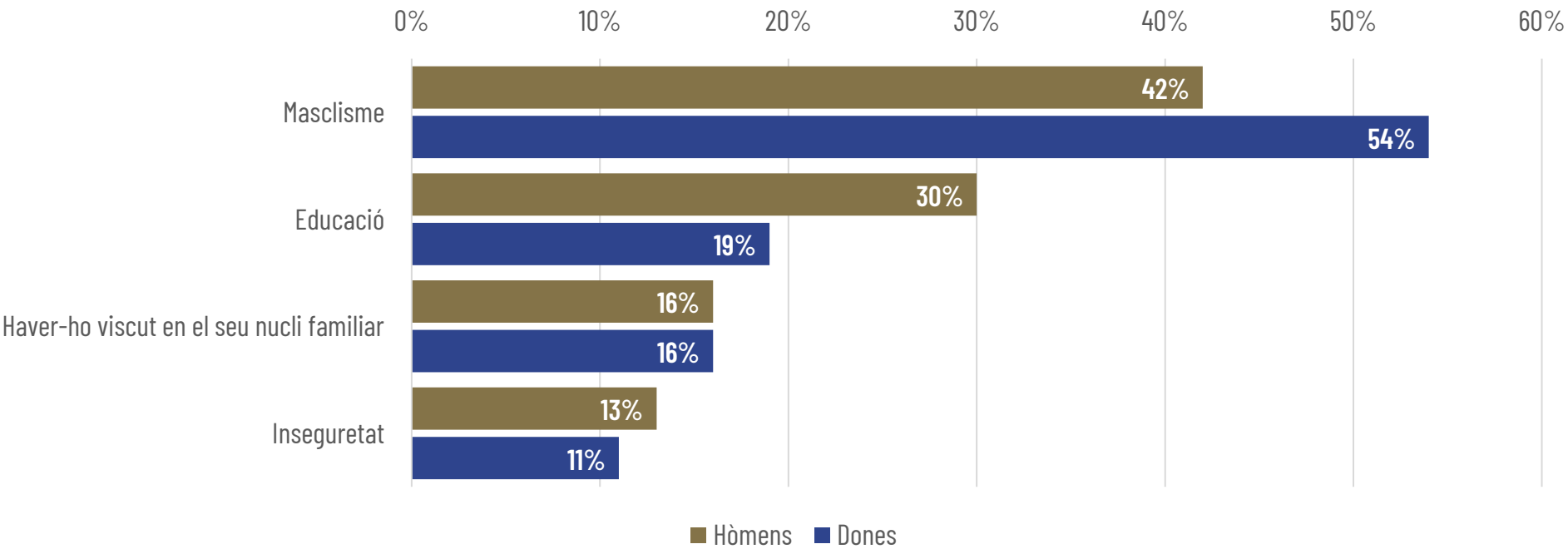

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

Quina creus que és la principal causa de la violència de gènere?

47%

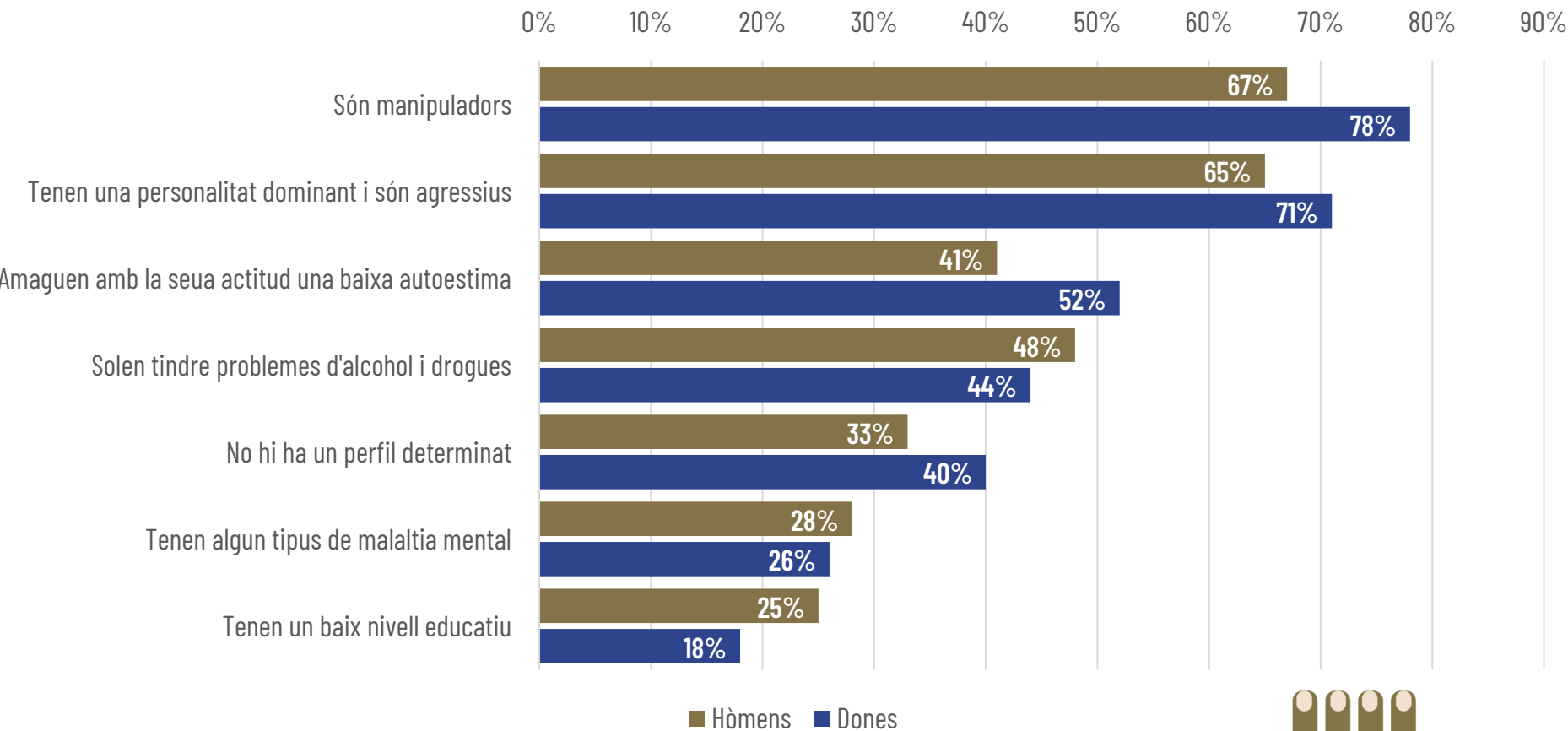
opina que, les notícies que difonen els mitjans de comunicació quan hi ha víctimes de violència de gènere NO influïxen el "efecte cridada" per a generar més casos per "imitació".

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

Quines creus que són les característiques principals dels agressors?

88%

de la població enquestada opina que la violència psicològica és igual de condemnable que la física i fins i tot pot ser més nociva.

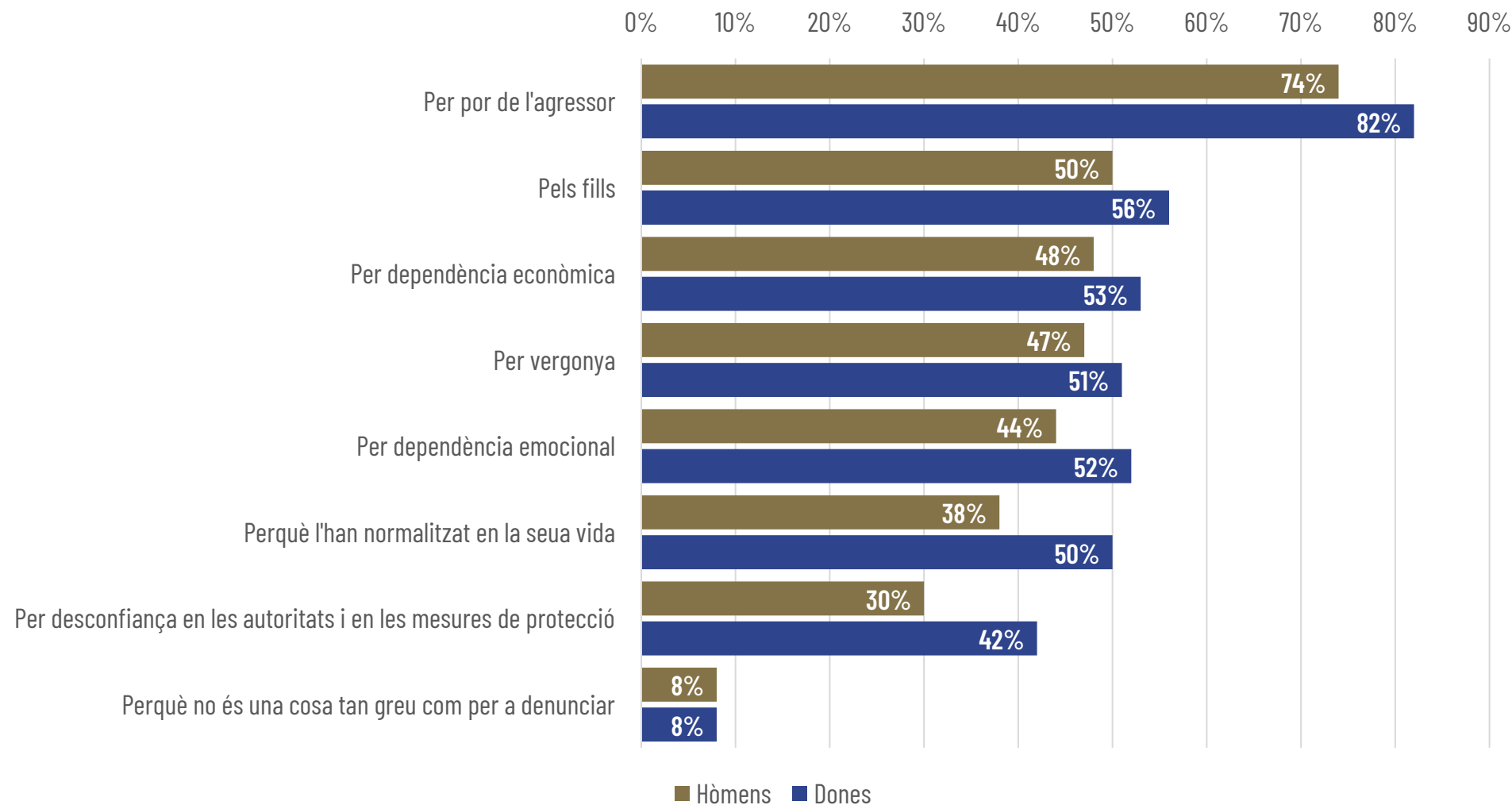

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

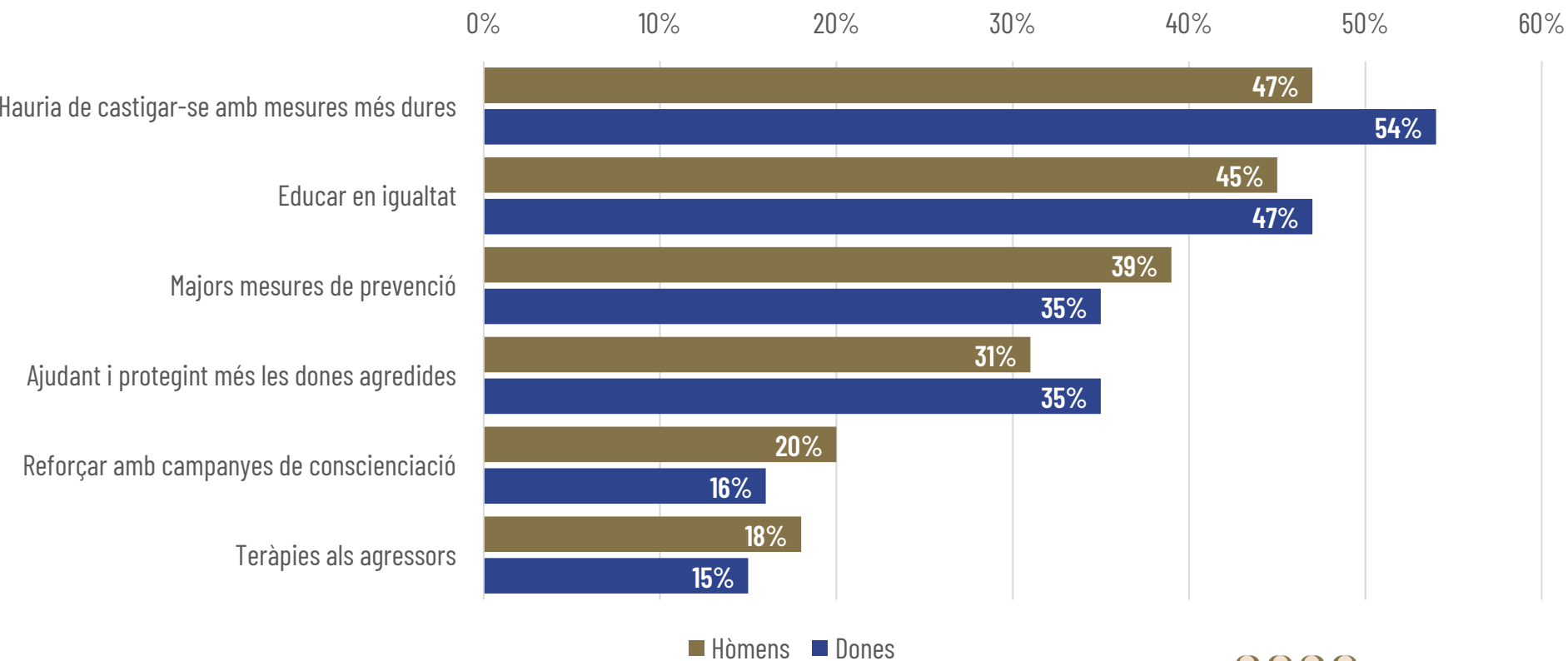
Per quin motiu creus que algunes víctimes no denuncien?

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

Quina diries és que la solució per a aquest problema?

26%

NO condemna les actituds i bromes masclistes, que són el detonant de la violència de gènere.

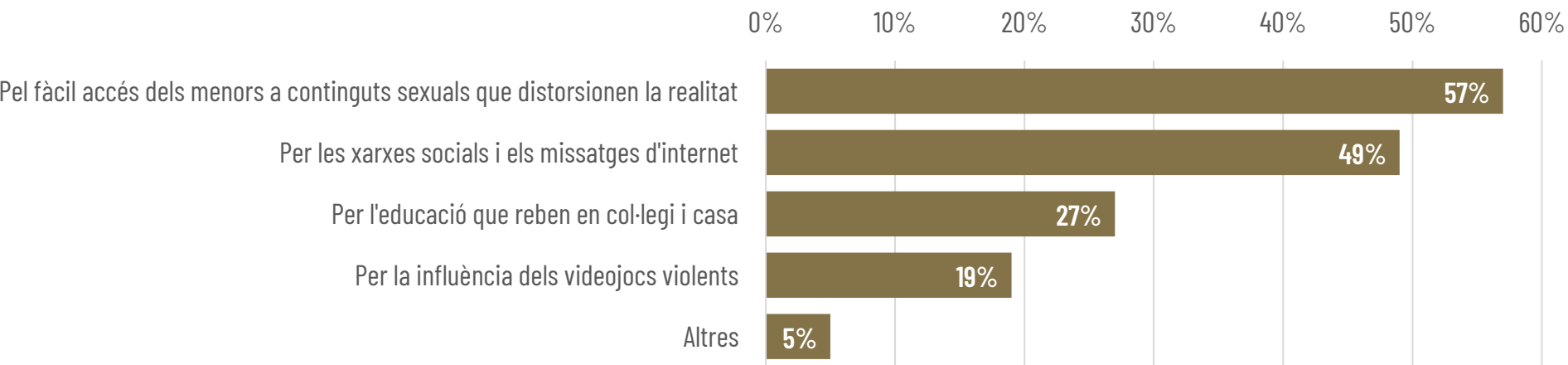

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

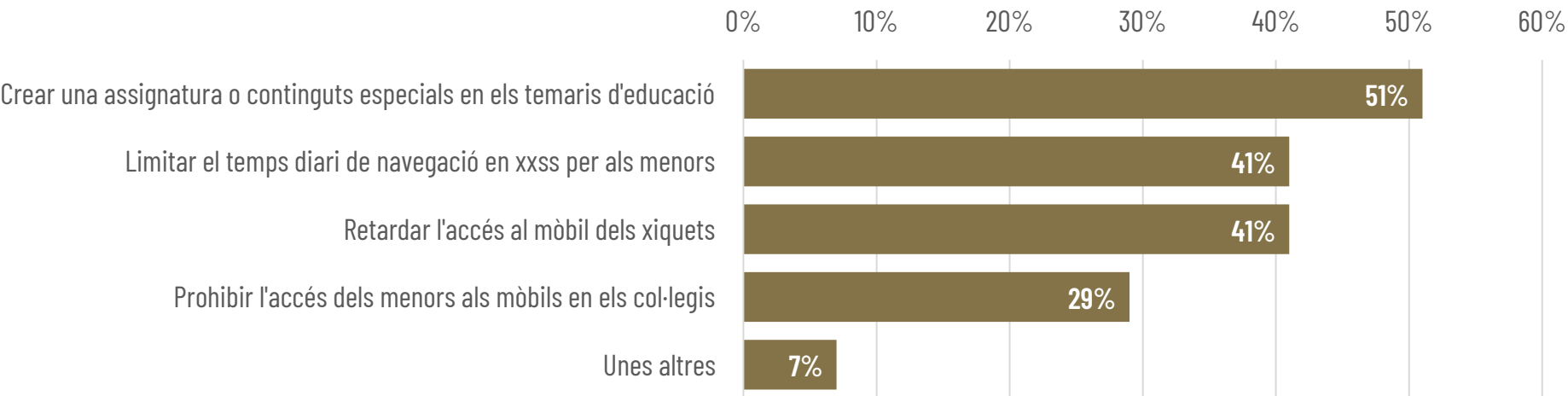
7

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

En tots els estudis apareix que el grup més tolerant amb la violència de gènere són els jòvens, per què és així?

Quines mesures podrien ser efectives perquè els jòvens foren més sensibles a la violència de gènere?

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

C. Dades del V Macroestudi sobre Violència de Gènere - Tolerància Zero (2024)

Opinions respecte a les persones més joves:

81% opina que els menors són els més vulnerables davant violència de gènere i NO se'ls protegeix prou.

86% opina que la violència de gènere hauria d'abordar-se més directament a les aules dels centres educatius per a reforçar la prevenció.

85% creu que les noves tecnologies poden ser una ferramenta per a controlar, coaccionar i amenaçar a les víctimes, sobretot entre els joves.

91% considera que les xxss i continguts d'internet han contribuït a generar noves formes de violència de gènere entre els joves.

70% està a favor que el control parental estiguera instal·lat en els dispositius de navegació.

70% creu que determinats tipus de música juvenils contribuïxen a consolidar actituds masclistes entre els joves i estigmatitzen a les dones. Els més joves de 16 a 18 anys són encara més tolerants només el 49% ho considera.

IGUALTAT I VIOLÈNCIA CAP A LES DONES

7

EXTRA - PROTOCOL POLICIAL DE VALORACIÓ DEL RISC I SEURETAT

Amb independència de que existeixen normatives, instruccions o protocols d'actuació específics per a la violència de gènere, la qualsevol persona que haja patit un delictes tan greu com aquest presentarà un estat emocional alterat en el moment de la denúncia o de la seva declaració policial, per la qual cosa cal instar als professionals que adopten totes les recomanacions existents a l'hora de facilitar el record i la comunicació de les víctimes vulnerables, que es resumiran seguidament, i que estan encaminades a crear un clima de confiança i seguretat entre víctima i agent.

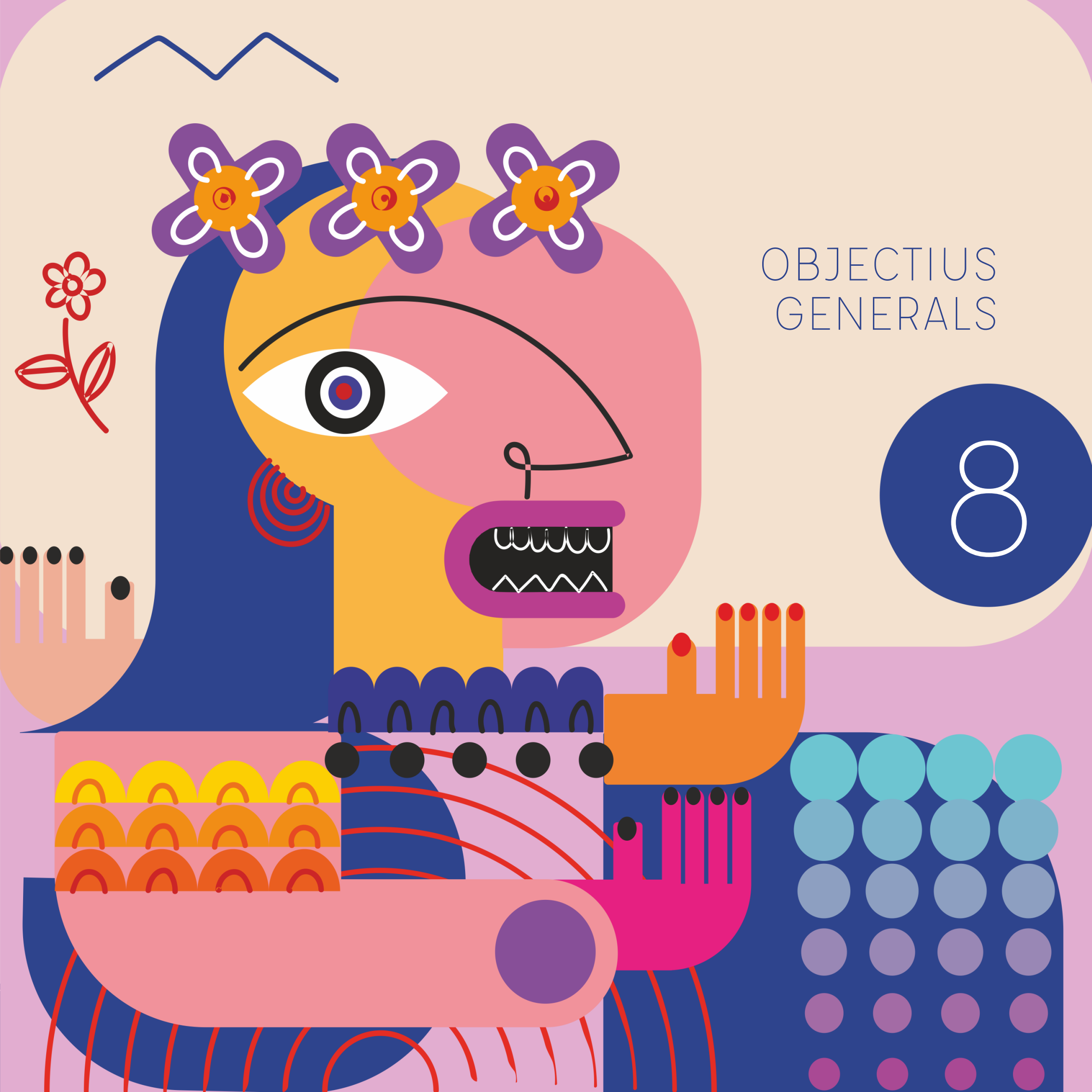
- Privacitat: la indagatòria ha d'efectuar-se en un espai confidencial, evitant que altres persones alienes coneguen el motiu d'aquesta. També convé valorar la preferència de la víctima respecte a si desitja ser entrevistada per una dona.
- Absència d'interrupcions: la víctima ha de percebre que pot disposar de tot el temps necessari per a expressar-se.
- Escolta activa i atenta.
- Informar-la de com va desenvolupant-se la declaració.
- Explicar-li els recursos assistencials a la seua disposició.
- Mantenir una actitud empàtica que facilite la comunicació.
- Fer sentir a la dona que no és culpable d'aquesta violència que pateix, que se li creu sense posar en dubte la seua interpretació dels fets.

Els agents de Policia poden comptar amb un model de formulari del risc (ANNEX 3) per a la víctima i per a l'agressor que descriu 35 indicadors agrupats en 5 grans factors o dimensions temàtiques.

- Factor 1: Història de la Violència
- Factor 2: Característiques de l'agressor
- Factor 3: Vulnerabilitat de la víctima
- Factor 4: Circumstàncies relacionades amb menors d'edat
- Factor 5: Circumstàncies agreujants

S'ha incorporat per primera vegada en l'enquesta, dades sobre l'assetjament reiterat o stalking: comportaments realitzats per una mateixa persona de forma repetida de manera que van causar ansietat o angoixa a la dona entrevistada per cridades telefòniques obscenes, amenaçadores, molestes o silencioses, que a la dona l'hagen seguit o espiat, que hagen danyat intencionadament coses seves o li hagen fet propostes inapropiades en internet o en xarxes socials)

S'estima que, en l'any 2019, 2.197.691 dones de més de 16 anys han sofert violència dins de la parella, tant física, com sexual i/o psicològica, encara que les denúncies, eixe mateix any, foren només 182.078.

OBJECTIUS
GENERALS

8

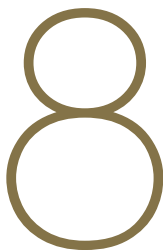
OBJECTIUS GENERALS

8

Una vegada determinades les àrees que seran analitzades i posterior diagnòstic, es passa a concretar els objectius que tindran els eixos d'intervenció on existeix relació entre el que s'ha diagnosticat (desigualtats), les característiques de la sostenibilitat econòmica i en el temps per al municipi així com els seus recursos, i la voluntat política. Per tant, **els objectius generals que es pretenen aconseguir amb la posada en marxa del IV Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Hòmens per al municipi de Pego** són els següents:

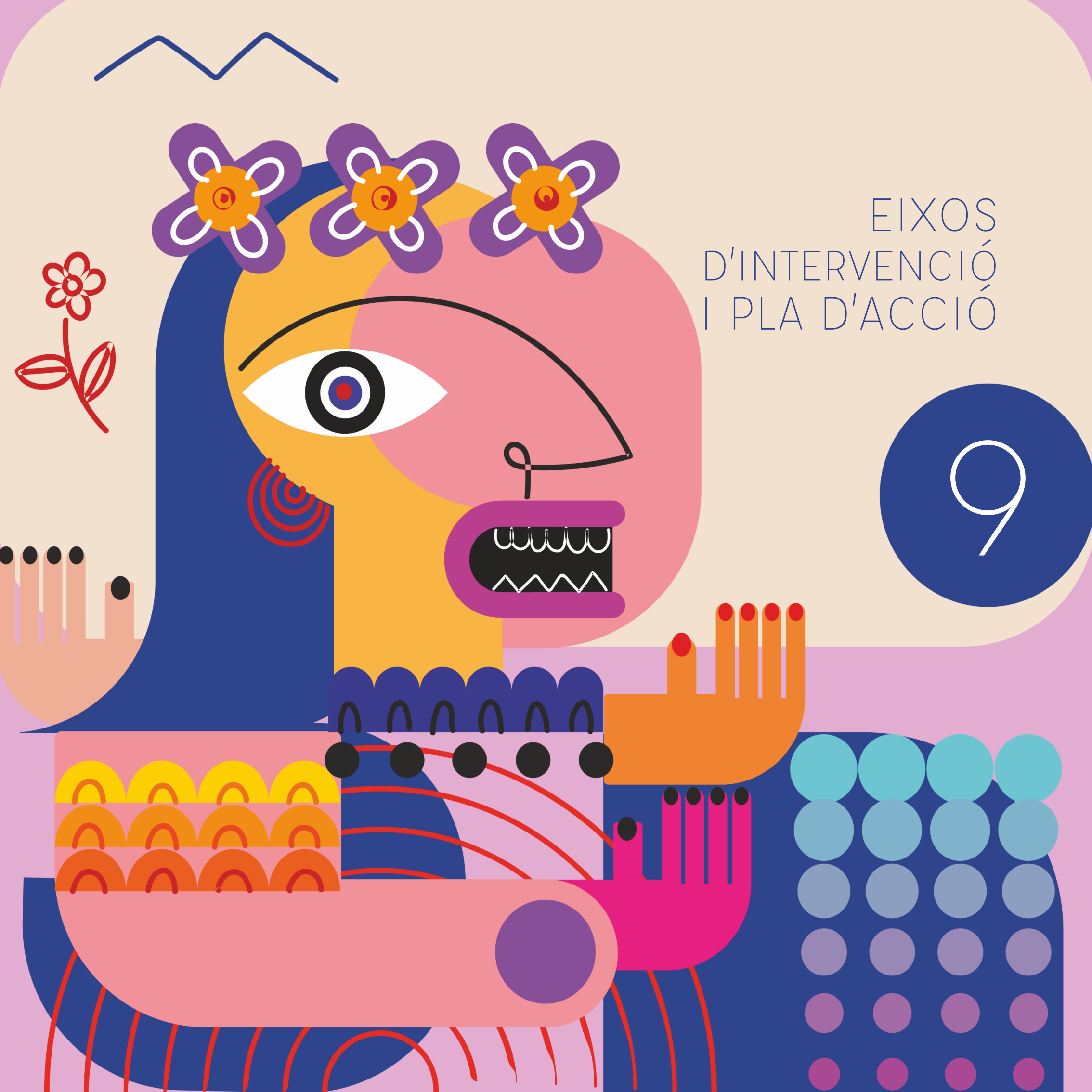

OBJECTIUS GENERALS

Tot seguit es presenta la taula on s'indica la relació entre els ODS, les àrees diagnosticades i els eixos i objectius que han sorgit en conseqüència.

Àrea de diagnòstic	ODS	Eix	Objectiu	Nre.
Participació ciutadana	10	PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT	Corregir les situacions de desigualtat de les dones i promoure una socialització de gènere basada en enfortir les seues capacitats col·lectives i individuals.	1 i 8
Sociodemogràfic	10 i 16	PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT	Millorar la situació de les dones quant al seu medi, seguretat, mobilitat i relació amb l'entorn, tenint en compte les particularitats com pot ser el medi rural.	1 i 7
		ADMINISTRACIÓ PÚBLICA, MUNICIPI I TRANSVERSALITAT		
Socioeconòmic	8	OCUPACIÓ I CONCILIACIÓ	Afavorir les relacions laborals en igualtat de tracte i d'oportunitats de dones i d'hòmens en el teixit productiu del municipi de Pego.	5
Educació	4	EDUCACIÓ I JOVENTUT	Promoure una educació no sexista i en igualtat d'oportunitats.	3
Benestar Social	1 i 2	ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I SALUT INTEGRAL	Promoure una atenció a salut i la diversitat des d'una perspectiva inclusiva i de gènere en totes les àrees de competència municipal.	7
Salut	3			6
Esport	3	ESPORTS	Fomentar la participació de les dones en el desenvolupament cultural, econòmic i esportiu de Pego.	4
Cultura	15	CULTURA		
Presència de les dones en el món productiu	5 i 16	ADMINISTRACIÓ PÚBLICA, MUNICIPI I TRANSVERSALITAT	Incorporar el principi d'igualtat d'oportunitats i de tracte així com un llenguatge no sexista, incrementant el protagonisme de la dona en l'Ajuntament de Pego.	6 i 8
		APODERAMENT		
Igualtat i prevenció de la violència cap a les dones	5	PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT	Conscienciar a la població de la discriminació existent entre dones i hòmens i de la necessitat de generar nous models de convivència social amb relacions d'igualtat que valoren i respecten les diferències individuals.	1 i 2
		PREVENCIÓ I ERRADICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA CAP A LES DONES	Impulsar les accions idònies per garantir l'eliminació de qualsevol tipus de violència contra les dones a Pego.	

EIXOS
D'INTERVENCIÓ
I PLA D'ACCIÓ

9

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

9

S'han seleccionat diverses àrees, estructurades entorn de huit eixos fonamentals, sobre les quals es desenvoluparà el Pla d'Acció. Eixos que aporten una certa continuïtat amb les accions abordades en el IV Pla d'Igualtat de Pego.

EIX 1

Prevenió i erradicació de la violència de gènere

EIX 5

Ocupació i conciliació

EIX 2

Promoció de la Igualtat

EIX 6

Administració pública interna i transversalitat

EIX 3

Educació i joventut

EIX 7

Atenció a la diversitat i salut integral

EIX 4

Cultura, ciències i esports

EIX 8

Empoderament

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 1: PREVENCIÓ I ERRADICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE							
Objectius estratègics: Actuar per erradicar la violència de gènere al municipi de Pego, ampliar les accions a desenvolupar i commemorar els dies de conscienciació i denúncia de la violència de gènere.							
Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 1.A Continuar realitzant campanyes i tallers de sensibilització i prevenció de la violència de gènere i el masclisme amb implicació de tota la ciutadania, especialment en els dies assenyalats	Indicadors - Nre. d'activitats realitzades - Nre. i segments/tipus de persones assistents - Programa de l'activitat - Mitjans de comunicació utilitzats i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions - Tallers, xarrades, conferències i exposicions culturals per sensibilitzar sobre la VG - Crear un mapa de recursos contra la violència de gènere, per exemple, una versió adaptada del de "Lliures de Violència" - Continuar els actes de reivindicació al voltant del 25 de novembre "Dia contra la Violència cap a les Dones"	Anyal + 25 novembre	Anyal + 25 novembre	Anyal + 25 novembre	Anyal + 25 novembre	Anyal + 25 novembre
Mesura 1.B Incloure, per a xiques i xics, activitats, que podrien desenvolupar-se en Info Jove, al voltant de la detecció i prevenció de la violència de gènere, del masclisme i de conductes violentes, fent particip al Grup d'Acció Feminista (GAF) de l'IES	Indicadors - Nre. d'activitats programades - Nre. de xiques i xics assistents - Nivell de satisfacció de les persones participants - Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions - Organitzar un curs bàsic de detecció i prevenció de la violència de gènere - Organitzar tallers sobre educació sexual i afectiva i sobre noves feminitats i masculinitats - Analitzar, amb xics i xiques, el contingut d'algunes cançons de moda perquè detecten expressions masclistes, agressives o, fins i tot, violentes - Convocar a la projecció d'una pel·lícula on es visibilitzen actituds, o violències, masclistes, intolerants o discriminatòries, o relacions tòxiques, per a comentar després sobre l'exposat, a mode de cine-club, adaptant les projeccions per edat	Selecció i programació d'acions + posada en marxa de la mesura	Anyal (continuat amb dues activitats com a mínim a l'any)	Anyal (continuat amb dues activitats com a mínim a l'any)	Anyal (continuat amb dues activitats com a mínim a l'any)	Anyal (continuat amb dues activitats com a mínim a l'any)

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 1: PREVENCIÓ I ERRADICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE							
Objectius estratègics: Actuar per erradicar la violència de gènere al municipi de Pego, ampliar les accions a desenvolupar i commemorar els dies de conscienciació i denúncia de la violència de gènere.							
Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 1.C Continuar vetlant perquè les festes i esdeveniments populars siguin lliures de masclisme, VG i d'agressions de qualsevol tipus per raó de sexe; impulsar-ho mitjançant els Punts Violeta i la vigilància d'actituds	Indicadors - Quantitat d'informació sol·licitada i entregada - Punts Violeta creats - Cursets impartits per implicar persones de Pego com personal dels Punts Violeta - Persones del municipi implicades con a personal dels Punts Violeta - Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions - Instal·lació de Punts Violeta amb personal qualificat - Implicació de la ciutadania i a les xiques del Grup d'Acció Feminista (GAF) de l'IES en els Punts Violeta amb cursets perquè puguin formar part d'ells juntament amb les professionals - Actualitzar i difondre un decàleg dirigit a la ciutadania i els festers/festeres sobre el respecte i civisme en les festes - Elaborar i difondre material publicitari contra la VG i el masclisme en festes	Puntual (festes)	Puntual (festes)	Puntual (festes)	Puntual (festes)	Puntual (festes)
Mesura 1.D* Crear un programa d'acompanyament psicològic i recuperació emocional integral per a dones víctimes de violència de gènere, que vaja més enllà de l'atenció d'urgència	Indicadors - Nre. de dones participants en el programa - Duració mitjana de l'acompanyament per persona - Nre. de derivacions a altres serveis (psiquiatria, jurídic, ocupació...) - Nivell de satisfacció i percepció de millora de les participants - Resultats en termes d'autonomia aconseguida	Actuacions - Dissenyar un itinerari personalitzat d'acompanyament psicològic - Crear un grup de suport mutu entre dones víctimes, facilitat per personal expert - Establir convenis amb empreses locals per a facilitar la inserció laboral de les afectades - Coordinar amb altres serveis per a prioritzar l'accés a les víctimes - Seguiment periòdic de cada cas durant un mínim de 12 mesos	Anual (planificació i posada en marxa)	Anual (reforçament + continuïtat	Anual (reforçament + continuïtat	Anual (reforçament + continuïtat	Anual (reforçament + continuïtat

* Mesura a proposta dels Grups Focals

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 1: PREVENCIÓ I ERRADICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE							
Objectius estratègics: Actuar per erradicar la violència de gènere al municipi de Pego, ampliar les accions a desenvolupar i commemorar els dies de conscienciació i denúncia de la violència de gènere.							
Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 1.E	Indicadors	Actuacions	Posada en marxa i programació de les primeres reunions	Anual (continuitat amb reunions periòdiques)	Anual (continuitat amb reunions periòdiques)	Anual (continuitat amb reunions periòdiques)	Anual (continuitat amb reunions periòdiques)
Creació de la Taula Local de Seguretat contra la Violència de Gènere per a potenciar la prevenció, la detecció precoç i el tractament integral dels casos de violència de gènere que puguin donar-se en el municipi. Estarà integrada, excepte decisió distinta del Consistori, per persones responsables de les àrees de benestar social i igualtat, representants de la policia local, del centre de salut i de la Guàrdia Civil, així com per integrants de les associacions de dones de Pego	- Formació (o no) de la Taula de Seguretat i data de constitució - Nre. i procedència de les persones integrants de la Taula de Seguretat - Nre, de reunions celebrades - Nivell de satisfacció, de les persones participants, amb el funcionament i els resultats de les reunions	- Decisió referent a la formació (o no) de la Taula de Seguretat - Selecció de persones integrants i propostes d'incorporació - Formació definitiva de la Taula de Seguretat - Celebració periòdica de reunions (quinzenal, mensual, trimestral) en funció de les necessitats					

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 2: PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT

Objectius estratègics: Establir la igualtat entre els gèneres i aplicar-la com a base necessària per a aconseguir un món pacífic, pròsper i sostenible (Objectiu 5 Agenda 2030 Desenvolupament Sostenible), sensibilitzar i implicar la ciutadania de Pego en la consecució de la igualtat i promoure nous models d'organització social i econòmica basats en la igualtat d'oportunitats entre dones i hòmens.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 2.A* Donar a conèixer el contingut d'aquest IV Pla d'Igualtat a la ciutadania i entre les associacions de Pego i el teixit empresarial i comercial, per involucrar-los en la seua implementació, incidint especialment, si és necessari amb una campanya, en les empreses i la igualtat relacionada amb els llocs de responsabilitat i/o els treballs masculinitzats	Indicadors • Nre. d'agents socials i econòmics compromesos • Nre. d'accions per la igualtat incorporades • Nivell de satisfacció de les persones i entitats implicades • Canvis percebuts • Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions • Organitzar la presentació del IV Pla d'Igualtat a la ciutadania • Publicar-ho en l'apartat de notícies de l'Ajuntament i en les seues xarxes socials • Dotar d'informació sobre el Pla a les associacions i el teixit comercial i empresarial del municipi, convidar-los a fer propostes i involucrar-los • Preparar i difondre la campanya específica per a les empreses	Presentació del II Pla	(recordatori + continuïtat) Anual	(recordatori + continuïtat) Anual	(recordatori + continuïtat) Anual	Anual (recordatori + continuïtat)
Mesura 2.B Continuar desenvolupant campanyes de prevenció i sensibilització amb missatges positius i unitaris, implicant a la societat en el seu conjunt: focalitzar-se en el rebuig cap a la desigualtat i presentar exemples de dones fortes i valentes	Indicadors • Nre. de propostes presentades • Nre. de accions desenvolupades • % de dones i hòmens participants • Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions • Contacontes igualitaris, tallers de diversitat, dinàmiques en grup sobre les construccions socials, tallers d'educació sexual per a diverses franges d'edat... • Manuals informatius, tallers per a trencar estereotips, tallers per a hòmens i dones sobre empoderament i rols de gènere, etc.	Anual	Anual	Anual	Anual	Anual

* Mesura a proposta dels Grups Focals

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 2: PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT						
Objectius estratègics: Establir la igualtat entre els gèneres i aplicar-la com a base necessària per a aconseguir un món pacífic, pròsper i sostenible (Objectiu 5 Agenda 2030 Desenvolupament Sostenible), sensibilitzar i implicar la ciutadania de Pego en la consecució de la igualtat i promoure nous models d'organització social i econòmica basats en la igualtat d'oportunitats entre dones i hòmens.						
Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029
Mesura 2.C* Elaborar materials informatius per a mares i pares que els ajude a detectar el sexisme, la discriminació o la violència de gènere de la que poden ser víctimes o agressors els seus fills i filles adolescents	Indicadors - Nre. de propostes presentades - Nre. de accions desenvolupades % de dones i hòmens participants - Materials repartits i dades sobre la difusió	Actuacions - Guia de detecció d'actituds sexistes i agressives, i de victimització - Activitats d'educació sexual i afectiva - Activitats d'educació en valors d'inclusió i no discriminació	Anyal (creació Guia)	Anyal (activitats de reforçament + continuïtat)	Anyal (activitats de reforçament + continuïtat)	Anyal (activitats de reforçament + continuïtat)
Mesura 2.D Continuar impulsant activitats d'oci alternatives, de diferents tipologies i destinades a la població infantil i juvenil, amb les famílies, que fomenten la igualtat i la inclusió de la diversitat de tot tipus; tractar d'adaptar-se als horaris de la majoria de la ciutadania	Indicadors - Nre. de propostes presentades - Nre. d'activitats desenvolupades % de famílies, xiquets i xiquetes, dones i hòmens participants - Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions (triar 2/3 temàtiques cada any) - Activitats/rutes/gimcanes de inserció d'altres cultures - Activitats/rutes/gimcanes de foment de la inclusió de la diversitat - Activitats/rutes/gimcanes medi ambientals - Activitats/rutes/gimcanes culturals, artístiques i/o històriques	Creació del programa	Anyal (continuuïtat amb diverses temàtiques)	Anyal (continuuïtat amb diverses temàtiques)	Anyal (continuuïtat amb diverses temàtiques)

* Mesura a proposta dels Grups Focals

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 2: PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT

Objectius estratègics: Establir la igualtat entre els gèneres i aplicar-la com a base necessària per a aconseguir un món pacífic, pròsper i sostenible (Objectiu 5 Agenda 2030 Desenvolupament Sostenible), sensibilitzar i implicar la ciutadania de Pego en la consecució de la igualtat i promoure nous models d'organització social i econòmica basats en la igualtat d'oportunitats entre dones i hòmens.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2029
Mesura 2.E Potenciar els "projectes intergeneracionals" i "interdiversitat", com el "Camí de l'Alba", que funcionen com a pont de transmissió de coneixements i habilitats, entre la adolescència amb o sense diversitat i les persones grans del municipi; procurant que fluïska també des de la joventut cap a les persones de més edat (per exemple, el grup d'adolescents poden ajudar-les amb el maneig del mòbil o en l'ús de whatsapp)	Indicadors • Nre. de projectes empresos per període • Nre. i característiques dels projectes • Nre. de persones participants entre majors i joves (per sexe i edat) • Nivell de satisfacció de les persones participants i noves propostes per la seua part • Resultats obtinguts en termes quantitatius i qualitatius • Resultats percebuts per les persones que hagen guiat els projectes i propostes de millora • Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions • Recerca de lloc idoni i els mitjans necessaris per a reunir a aquestes persones i facilitar els projectes intergeneracionals i interdiversitat (UECO) • Planificació d'activitats a realitzar amb participació de les parts implicades • Desenvolupament de les accions i valoració de resultats	Posada en marxa i recollida de propostes	Annual (continuat amb una activitat com a mínim)	Annual (continuat amb una activitat com a mínim)	Annual (continuat amb una activitat com a mínim)	Annual (continuat amb una activitat com a mínim)

* Mesura a proposta dels Grups Focals

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 3: EDUCACIÓ I JOVENTUT

Objectius estratègics: Aplicar la coeducació en la pràctica, fomentant les accions positives (Objectiu 4. Garantir l'Educació de Qualitat, Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible) per a tot l'alumnat dels centres educatius de Pego i la formació de tot el personal dels centres educatius en igualtat de tracte i oportunitats. Generar agrupacions de persones joves formades e informades en matèria d'igualtat i en prevenció de la violència de gènere entès com un problema en creixença entre la seua franja d'edat.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 3.A Continuar donant suport als centres municipals (educatius, culturals i esportius) en la realització de campanyes, jornades, activitats extraescolars, etc., sobre la igualtat i la diversitat	Indicadors • Memòries anuals del que s'ha treballat • Nre. de programes realitzats • Nre. de tallers programats • % de xiquets i xiquetes assolits • % de adolescents i joves assolits • Nivell de satisfacció de les persones participants	Actuacions • Campanya de llenguatge no sexista • Plans, projectes i programes trimestrals i anuals amb perspectiva de gènere • Tallers de diversitat sexual i familiar • Desenvolupar objectius de l'Agenda 2030 per a treballar la inclusió i igualtat i la resta de objectius • Desenvolupar premis anuals de reconeixement de tasques igualitàries	Fer llistat i preparació de les activitats a recollzar	Curs Escolar 26-27 (continuat)	Curs Escolar 27-28 (continuat)	Curs Escolar 28-29 (continuat)	Curs Escolar 29-30 (continuat)
Mesura 3.B Promoure, entre la joventut, models igualitaris de convivència i relació entre els sexes, que funcionen com a models de participació igualitaris i paritaris, i formant en educació afectiva-sexual, fent partícip al Grup d'Acció Feminista (GAF) de l'IES	Indicadors • Nre. de plans i programes en què es proposen i s'introdueix la perspectiva de gènere • Nre. d'intervencions que s'adapten a les necessitats de generar models igualitaris entre la joventut	Actuacions • Potenciar la formació en perspectiva de gènere amb la participació y propostes directes de la joventut de Pego • Potenciar la replica de models igualitaris entre elles i ells en qualsevol àmbit de la vida com pot ser el laboral, domèstic o, econòmic per incloure els models en les relacions afectives-sexuals i la gestió d'emocions • Donar continuïtat a les micro-píndoles (intervencions breus i potents) i als patis actius, amb aquesta temàtica	Programació i primeres actuacions	Anual (continuat amb un una-dues activitats a l'any)	Anual (continuat amb un una-dues activitats a l'any)	Anual (continuat amb un una-dues activitats a l'any)	Anual (continuat amb un una-dues activitats a l'any)

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 3: EDUCACIÓ I JOVENTUT

Objectius estratègics: Aplicar la coeducació en la pràctica, fomentant les accions positives (Objectiu 4. Garantir l'Educació de Qualitat, Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible) per a tot l'alumnat dels centres educatius de Pego i la formació de tot el personal dels centres educatius en igualtat de tracte i oportunitats. Generar agrupacions de persones joves formades e informades en matèria d'igualtat i en prevenció de la violència de gènere entès com un problema en creixença entre la seua franja d'edat.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 3.C* Advertir i conscienciar a adolescents i joves sobre el potencial risc d'internet i les xarxes socials, pel que fa a la seua salut física, psicològica, així com en els perills derivats de l'assetjament digital, l'accés primerenc a la pornografia o les possibilitats d'abús sexual per part d'adults	Indicadors - Nre. i temàtica de les activitats desenvolupades % de participació: xiques, xics, grups, famílies... - Nivell de satisfacció dels i de les participants - Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions - Tallers, xarrades i conferències per xiques i xics, desenvolupats per persones expertes - Tallers conjunts de pares, mares, fills i filles, desenvolupats per persones expertes - Donar continuïtat a les micro-píndoles (intervencions breus i potents) i als patis actius, amb aquesta temàtica	Programació i primeres actuacions	Annual (continuïtat amb un una-dues activats a l'any)	Annual (continuïtat amb un una-dues activats a l'any)	Annual (continuïtat amb un una-dues activats a l'any)	Annual (continuïtat amb un una-dues activats a l'any)
Mesura 3.D* Incidir en la prevenció del consum de substàncies addictives (alcohol, drogues, tabac i vapejadors) entre la població infantil i adolescent, per part de responsables d'Infància i Joventut del municipi i de la UPCCA, reforçant les seues campanyes	Indicadors - Nº de campanyes desenvolupades des dels serveis municipals/UPCCA, de tallers o xarrades, per període - Resultats percebuts per les persones que els hagen desenvolupats - Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions - Tallers, xarrades i conferències per a adolescents, mares i pares, per separat - Campanyes de prevenció i actuació front al consum de substàncies addictives - Donar continuïtat a les micro-píndoles (intervencions breus i potents) i als patis actius, amb aquesta temàtica	Primeres actuacions	Annual (continuïtat)	Annual (continuïtat)	Annual (continuïtat)	Annual (continuïtat)

* Mesures a proposta dels Grups Focals

EIX 3: EDUCACIÓ I JOVENTUT

Objectius estratègics: Aplicar la coeducació en la pràctica, fomentant les accions positives (Objectiu 4. Garantir l'Educació de Qualitat, Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible) per a tot l'alumnat dels centres educatius de Pego i la formació de tot el personal dels centres educatius en igualtat de tracte i oportunitats. Generar agrupacions de persones joves formades e informades en matèria d'igualtat i en prevenció de la violència de gènere entès com un problema en creixença entre la seua franja d'edat.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 3.E Treballar el pensament crític de les xiques i xics respecte a les notícies i, especialment, front a les xarxes socials, fent particip al Grup d'Acció Feminista (GAF) de l'IES	Indicadors - Nre. de accions desenvolupades % de xiques i xics participants - Materials repartits i dades sobre la difusió - Nivell de satisfacció de les persones participants	Actuacions - Promoure activitats que fomenten la curiositat, la selecció i avaluació de la informació que reben qüestionant les fonts - Organitzar debats en els quals confrontar posicions, des del respecte, i intercanviar després els criteris perquè cada un defenga el del seu oponent - Animar busques en internet d'opinions dispers sobre un mateix tema i discutir-les en grup; aprendre a diferenciar fets d'opinions - Donar continuïtat a les micro-píndoles (intervencions breus i potents) i als patis actius, amb aquesta temàtica	Primeres actuacions	Annual (continuïtat)	Annual (continuïtat)	Annual (continuïtat)	Annual (continuïtat)
Mesura 3.F* Aportar classes gratuïtes de reforç educatiu per a xiquetes, xiquets i adolescents que ho requerisquen a través de la col·laboració de professores i professors que ja s'hagen jubilat	Indicadors - Nombre de professores i professors que s'impliquen - Nombre, sexe i edat dels xics i xiques participants - Nivell de satisfacció de totes les persones participants i millora en els resultats educatius	Actuacions - Fer la proposta a les professores i professors i recaptar adhesions - Buscar el lloc idoni per a les classes de reforç - Publicitar la iniciativa en els centres educatius i Info Jove	Primeres actuacions i posada en marxa	Annual (continuïtat)	Annual (continuïtat)	Annual (continuïtat)	Annual (continuïtat)

* Mesura a proposta dels Grups Focals

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 4: CULTURA, CIÈNCIA I ESPORTS							
Objectius estratègics: Impulsar la igualtat de gènere en la ciència, la cultura, l'esport i les festes locals i facilitar l'accés de les dones i xiquetes a la pràctica de l'esport en igualtat.							
Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 4.A* Continuar potenciant el desenvolupament cultural i artístic de les dones, mitjançant actuacions específiques dirigides a promoure l'associacionisme femení i la sororitat, lluitant contra la soledat no desitjada	Indicadors - Nre. mesures de foment adoptades - Nre. d'artistes beneficiades - Nre. participants en les activitats - Nivell de satisfacció de les persones participants - Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions - Crear un club de lectura/tertúlia femenina, especialment per a dones majors (evitar la soledat, provocar xarrades/intercanvis) - Promoure la creació d'un llibre de cuina, relats autòctons del municipi, llegendes, etc. - Exposicions "en femení" d'arts plàstiques, fotografies, de dones científiques... - Mantindre i potenciar el Premi "Jo Dona" - Reprendre i impulsar l'activitat de "Art i Café"	Recepció de propostes i posada en marxa	Annual (continuat)	Annual (continuat)	Annual (continuat)	Annual (continuat)
Mesura 4.C* Ampliar més l'horari de la biblioteca en època d'exàmens per a facilitar l'estudi de les xiques i xics de Pego, com succeeix en altres municipis	Indicadors - Quantitat de dies i hores d'horari ampliat per curs - Nre. i percentatge aproximat de xiques i xics que acudeixen a estudiar en horari ampliat - Nivell de satisfacció de les persones participants (estudiants i funcionariat) - Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions - Valorar les opcions d'assumir els costos de l'ampliació d'horaris - Implementar, si és el cas, l'ampliació i difondre el seu establiment - Avaluar l'èxit de la mesura i mantindre-la	Avaluació i posada en marxa)	Annual (continuat)	Annual (continuat)	Annual (continuat)	Annual (continuat)

* Mesures a proposta dels Grups Focals

EIX 4: CULTURA, CIÈNCIA I ESPORTS

Objectius estratègics: Impulsar la igualtat de gènere en la ciència, la cultura, l'esport i les festes locals i facilitar l'accés de les dones i xiquetes a la pràctica de l'esport en igualtat.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 4.C* Potenciar la igualtat en l'àmbit de les associacions locals promovent la inclusió de quotes d'igualtat en els seus estatuts o reglaments, i la creació de la figura del coordinador/ coordinadora d'igualtat en cada associació, especialment en les festeres i esportives, per a conscienciar sobre la igualtat i oferir immediat si es produïra algun cas discriminació o de violència de gènere o masclista	Indicadors • Nre. i característiques de les associacions que han establert quotes d'igualtat • Nre. i característiques de les associacions que han designat coordinador o coordinadora d'igualtat • Nre. i característiques de les associacions que s'han obert a nous col·lectius • Nivell de satisfacció per part de les associacions, dels seus/seues integrants i dels equips municipals implicats	Actuacions • Campanyes de conscienciació sobre la igualtat entre les associacions i la necessitat d'adoptar mesures • Valoració de les opcions de condicionament d'ajudes, cessions o subvencions a l'establiment de quotes d'igualtat, la designació de coordinador/coordinadora d'igualtat, nivell d'obertura social a col·lectius vulnerables o posada a la disposició de l'ajuntament quan se sol·licite la seua col·laboració • Mesures adoptades al respecte	Avaluació i posada en marxa	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)
Mesura 4.D Donar més visibilitat a la interculturalitat del poble mitjançant la inclusió de les diverses cultures que han passat per Pego (romans, àrabs...) i les que estan ara ací (persones residents nascudes en altres països), en les rutes i activitats turístiques i culturals de la localitat	Indicadors • Nre. de rutes i espais turístics i culturals programats amb arrels multiculturals • Nre. de persones nascudes fora participants • Resultats i nivell de satisfacció • Noves iniciatives sorgides al voltant	Actuacions • Reivindicació turística en clau de multiculturalitat • Patrimoni explicat des del punt de vista d'altres cultures (històriques i actuals) i també en femení • Buscar la implicació de persones nouvingudes a la vida i les arrels del municipi	Avaluació i posada en marxa del programa	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)

* Mesura a proposta dels Grups Focals

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 5: OCUPACIÓ I CONCILIACIÓ

Objectius estratègics: Fomentar l'ocupabilitat de les dones de Pego, donar suport a les iniciatives emprenedores de les dones del municipi i promoure una cultura de corresponsabilitat en tots els àmbits.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 5.A Promoure les iniciatives emprenedores de les dones desenvolupant un programa de suport que tinga en compte les seues necessitats i inquietuds i les oriente sobre models productius innovadors, sectors emergents i iniciatives emprenedores de desenvolupament sostenible, per exemple, donant suport al manteniment dels xicotets comerços i negocis locals	Indicadors • Nre. de programes de suport a dones emprenedores posats en marxa • Nre. de dones participants en els programes • Nre. d'iniciatives emprenedores resultants • Nre. de tallers realitzats • % de dones assolides • Nivell de satisfacció de les participants • Resultats concrets respecte a l'alberg o els xicotets negocis locals	Actuacions • Tallers formatius i d'emprenedoria • Tallers de les claus per a l'èxit • Tallers tipus: Conciliació familiar i laboral, La gestió del teu temps, Troba el camí al món laboral, Emprendre en femení... • Cerca de fons econòmics, subvencions... • Recolzament d'iniciatives • Investigar opcions de comptar amb subvencions o ajudes, o amb la col·laboració d'altres entitats com la Mancomunitat, la Diputació Provincial, Conselleries, GV...	Anual (posada en marxa)	Anual (continuat)	Anual (continuat)	Anual (continuat)	Anual (continuat)
Mesura 5.B Impulsar la formació de persones adultes, així com l'orientació, perquè puguin incrementar tant el seu nivell de coneixements com les seues possibilitats d'inserció laboral, promocionant el centre de Formació de Persones Adultes (FPA)	Indicadors • Nre. de campanyes de comunicació i sensibilització realitzades • % de dones i homes i característiques de les persones participants als cursos • Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable	Actuacions • Visibilitzar les possibilitats de la FPA • Promoure les matrícules de persones, de qualsevol origen i situació personal	Anual (posada en marxa)	Anual (continuat)	Anual (continuat)	Anual (continuat)	Anual (continuat)

EIX 5: OCUPACIÓ I CONCILIACIÓ							
Objectius estratègics: Fomentar l'ocupabilitat de les dones de Pego, donar suport a les iniciatives emprenedores de les dones del municipi i promoure una cultura de corresponsabilitat en tots els àmbits.							
Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 5.C Posar en marxa unes campanyes de sensibilització i un programa que forme a xiquets, xiquetes, adolescents i adults en l'exercici de les tasques domèstiques i de cura i que promoga l'autonomia i la corresponsabilitat a l'interior de la família per a evitar la "càrrega mental" que provoca en les dones la responsabilitat invisible i constant de planificar, organitzar, coordinar i recordar totes les tasques domèstiques i de cura que suposa una família, enfront de la resta dels membres que només "executen" accions o "ajuden"	Indicadors • Nre. de campanyes de realitzades • Nre. i tipus de programes desenvolupats • Nre. i % de dones i hòmens, xiquets, xiquetes i adolescents participants • Nivell de satisfacció de les persones participants • Percepció de resultats aconseguits • Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions • Programes d'autonomia • Programes de tasques domèstiques • Programes de descàrrega de la "càrrega mental" • Cursets i tallers sobre corresponsabilitat • Campanyes al voltant de la "càrrega mental" de les dones	Posada en marxa dels programes	Anual (continuiat)	Anual (continuiat)	Anual (continuiat)	Anual (continuiat)

EIX 6: ADMINISTRACIÓ PÚBLICA INTERNA I TRANSVERSALITAT

Objectius estratègics: Enfortir la transversalitat de gènere en l'Administració Local de Pego i la visibilització del seu compromís, en totes les seues actuacions i comunicacions.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 6.A Enfortir l'enfocament de gènere de manera programada en tots els plans, programes, reglaments municipals i qualsevol altre document estratègic de naturalesa municipal, revisant els ja existents	Indicadors - Nre. de plans, programes, reglaments i altres documents de naturalesa municipal que incorpore l'enfocament de gènere i % que representen sobre el total - Informes de situació i revisió periòdics de totes les matèries objecte d'actuació	Actuacions - Adaptació d'ordenances municipals amb perspectiva de gènere - Assessorament a totes les àrees municipals per a la integració del principi d'Igualtat en els seus programes i actuacions - Inclusió, en la mesura que siga possible, del principi d'igualtat en els plecs de contractació pública i convocatòries de subvencions - Manteniment del principi d'Igualtat en la convocatòria i processos de selecció i promoció de personal municipal	Annual (revisió, actualització i planificació)	Annual (reforçament + continuïtat)	Annual (reforçament + continuïtat)	Annual (reforçament + continuïtat)	Annual (reforçament + continuïtat)
Mesura 6.B Continuar amb la incorporació de la perspectiva de gènere en els pressupostos municipals i en la comunicació institucional, tant en la imatge corporativa com en els materials que s'editen, utilitzant llenguatge, imatges i contingut no sexista i inclusiu	Indicadors - Nre. de canvis aplicats - Informes de situació i revisió periòdics de totes les matèries objecte d'actuació - Cursos realitzats i nombre d'assistents, % dones i hòmens	Actuacions - Inclusió de la perspectiva de gènere als pressupostos - Manteniment de la imatge institucional amb contingut inclusiu - Cursos formatius sobre llenguatge inclusiu i no sexista per al personal de l'Ajuntament - Revisió dels documents administratius que van dirigits a la població - Utilització d'imatges i llenguatge inclusiu a les pàgines web i xarxes socials municipals	Annual (revisió, actualització i planificació)	Annual (reforçament + continuïtat)	Annual (reforçament + continuïtat)	Annual (reforçament + continuïtat)	Annual (reforçament + continuïtat)

EIX 6: ADMINISTRACIÓ PÚBLICA INTERNA I TRANSVERSALITAT

Objectius estratègics: Enfortir la transversalitat de gènere en l'Administració Local de Pego i la visibilització del seu compromís, en totes les seues actuacions i comunicacions.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 6.C Crear la figura d'Agent d'Igualtat municipal, o reforçar-la si ja existeix, amb dedicació exclusiva o suficient per a coordinar transversalment les polítiques d'igualtat de l'Ajuntament	Indicadors - Contractació o designació de la persona Agent d'Igualtat - Hores de dedicació setmanals efectivament destinades a igualtat - Nre. d'actuacions coordinades per l'Agent d'Igualtat per any - Nre. de reunions de coordinació transversal amb les diferents àrees - Valoració del personal tècnic i polític sobre la utilitat de la figura	Actuacions - Definir el perfil professional i les funcions de l'Agent d'Igualtat - Dotar pressupostàriament el lloc de treball - Garantir l'accés de l'Agent d'Igualtat a totes les àrees i processos municipals - Establir un sistema de coordinació transversal amb totes les regidories - Avaluar anualment la labor de l'Agent d'Igualtat i les necessitats del lloc	Posada en marxa del projecte i, si és el cas, iniciar el procés d'incorporació	Anual (continuitat)	Anual (continuitat)	Anual (continuitat)	Anual (continuitat)

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 7: ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I SALUT INTEGRAL

Objectius estratègics: Millorar la situació de les dones en risc o en situació de vulnerabilitat social a Pego, millorar l'estat de salut de les dones del municipi des d'una òptica integral i sensibilitzar la població en tots els tipus de diversitat existents al poble.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 7.A Sensibilitzar y formar al municipi sobre tots els tipus de diversitat existents (cultural, ètnica, lingüística, biològica, sexual i funcional)	Indicadors - Nre. de campanyes de sensibilització realitzades % de dones i hòmens participants - Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions - Visibilitzar a aquestos col·lectius - Organitzar campanyes de sensibilització - Adquirir material específic sobre les diferents diversitats per als centres educatius - Fer visible a persones referents dels diferents col·lectius en diversos espais	Anual (posada en marxa)	Anual (continuat)	Anual (continuat)	Anual (continuat)	Anual (continuat)
Mesura 7.B Continuar impulsant polítiques específiques de salut amb perspectiva de gènere i moment del cicle vital	Indicadors - Nre. de tallers realitzats % de dones i hòmens assistents (edat aprox.) - Nivell de satisfacció de les persones participants - Nre. de campanyes realitzades - Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions - Promoure campanyes informatives amb perspectiva de gènere per a la promoció d'hàbits i estils de vida saludables en les dones, prestant especial atenció a patologies específiques femenines - Continuar amb l'impuls al programa "Camina" que ja està en marxa - Organitzar tallers tipus: El sòl pelvià, La menopausa, La pròstata i la disfunció erèctil, Tècniques d'auto exploració mamària...	Anual (posada en marxa)	Anual (continuat)	Anual (continuat)	Anual (continuat)	Anual (continuat)

EIX 7: ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I SALUT INTEGRAL

Objectius estratègics: Millorar la situació de les dones en risc o en situació de vulnerabilitat social a Pego, millorar l'estat de salut de les dones del municipi des d'una òptica integral i sensibilitzar la població en tots els tipus de diversitat existents al poble.

Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 7.C* Aportar informació, formació i recolzament per a la ciutadania, que habitualment són dones, que cuida a persones amb alguna mena de dependència o necessitat especial	Indicadors • Nre. de tallers i cursos formatius impartits • Nre. d'accions de suport desenvolupades • Nre. de participants i característiques (gènere, edat...) • Nivell de satisfacció de les persones usuàries • Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions • Cursos, xarrades o tallers destinats a: • Aportar coneixements bàsics per a millorar el cuidat soci-sanitari de les persones dependents al seu càrrec • Ensenyar procediments que contribuïsquen a mantindre i millorar l'autonomia personal de la persona dependent i reforcen les seues relacions amb l'entorn • Orientar a les persones cuidadores sobre els recursos socio-sanitaris públics disponibles per a facilitar la seua labor i la cura de les persones dependents • Facilitar a les persones cuidadores ferramentes d'autocura i suport emocional, així com orientació per a la seua reintegració social i laboral per a quan arribe el dia en què no tinguen dependents al seu càrrec	Planificació i posada en marxa	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)

* Mesura a proposta dels Grups Focals

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

9

EIX 7: ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I SALUT INTEGRAL

Objectius estratègics: Millorar la situació de les dones en risc o en situació de vulnerabilitat social a Pego, millorar l'estat de salut de les dones del municipi des d'una òptica integral i sensibilitzar la població en tots els tipus de diversitat existents al poble.

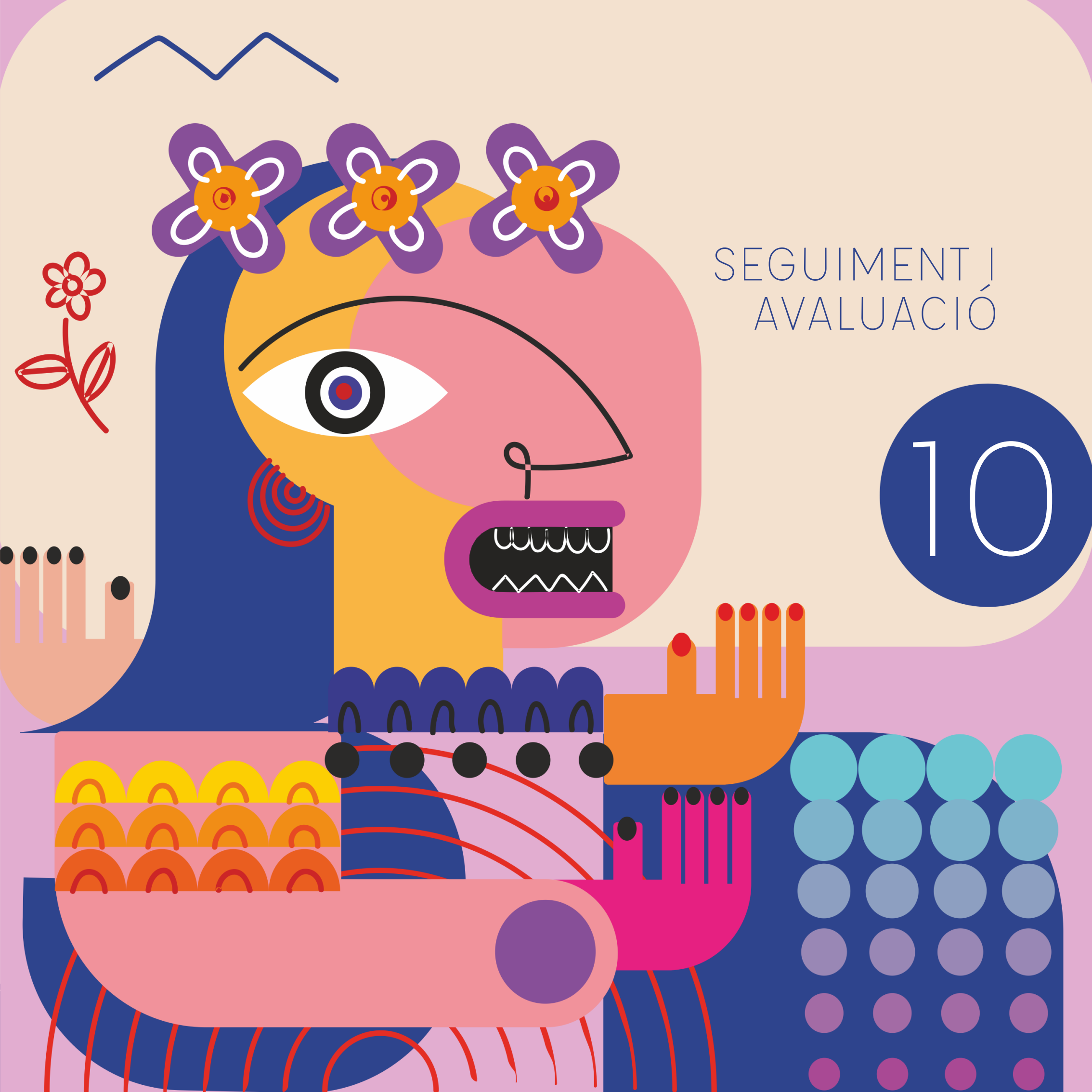
Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 7.D Desenvolupar un programa específic de salut mental amb perspectiva de gènere dirigit a adolescents i persones joves (16-30 anys), abordant l'ansietat, la depressió, els trastorns de la conducta alimentaria (TCA) alimentaris i la pressió estètica	Indicadors • Nre. de sessions o tallers realitzats per període • Nre. i perfil de dones joves participants • Nre. de derivacions a serveis especialitzats • Nivell de satisfacció de les participants • Canvis percebuts en benestar emocional	Actuacions • Grups terapèutics o de suport mutu per a adolescents i joves, facilitades per persones professionals de la psicologia • Tallers sobre imatge corporal, pressió estètica i xarxes socials • Tallers sobre gestió de l'ansietat, l'estrès i les relacions afectives • Coordinació amb el Centre de Salut i els serveis d'orientació dels centres educatius	Programació i primeres actuacions	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)	Annual (continuitat)

EIXOS D'INTERVENCIÓ I PLA D'ACCIÓ

EIX 8: EMPODERAMENT							
Objectius estratègics: Difondre i sensibilitzar a la població de Pego sobre la importància de la participació social, política i empresarial de les dones per a la consecució de la igualtat real.							
Mesures, Indicadors i Actuacions			2026	2027	2028	2029	2030
Mesura 8.A Difondre i sensibilitzar a la societat de Pego sobre la importància de la participació social, política i associacionista de les dones per a la consecució de la igualtat real	Indicadors • Nre. d'informes realitzats • Nre. de campanyes realitzades • Nre. d'activitats desenvolupades • Nre. de dones assistents • Nivell de satisfacció de les participants • Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions • Recollir informació quantitativa i qualitativa de la presència i participació de les dones en les associacions i partits polítics • Facilitar a xiquetes i dones joves l'aprenentatge d'habilitats i actituds no sempre garantides en els processos de socialització sobre lideratge, empoderament personal, autoafirmació, assertivitat, treball en equip, etc.	Recollida d'informació	Desenvolupament d'accions	Desenvolupament d'accions	Desenvolupament d'accions	Desenvolupament d'accions
Mesura 8.B Fomentar l'autonomia i l'empoderament de les dones, especialment de les xiques joves	Indicadors • Nre. de consultes ateses • Nre. de tallers i cursos formatius impartits • Nre. de participants • Nivell de satisfacció de les usuàries i dels usuaris • Mitjans de comunicació utilitzats per a la difusió i impacte (quan siga mesurable)	Actuacions • Organitzar tallers d'apoderament i autoestima per a persones adultes i joves • Impartir formació sobre ferramentes per a establir sentiment de grup com a eix de l'apoderament • Impulsar iniciatives de les joves i els joves dins de les agrupacions i associacions amb presència juvenil i de dones	Programació de les primeres activitats	Anual (continuitat)	Anual (continuitat)	Anual (continuitat)	Anual (continuitat)

SEGUIMENT I
AVALUACIÓ

10

SEGUIMENT I AVALUACIÓ

10

“Els plans d’igualtat fixen els objectius concrets d’igualtat que s’han d’assolir, les estratègies i les pràctiques que s’han d’adoptar per a la seua consecució, així com l’establiment de sistemes eficaços de seguiment i avaluació dels objectius fixats.” Article 46.1 (segon paràgraf) de la Llei Orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i hòmens.

A. El cicle de la millora contínua

L’elaboració del **IV Pla Municipal d’Igualtat d’Oportunitats de Dones i Hòmens de Pego** (2026-2030) s’entén dins d’un procés d’evolució i millora contínua per a aconseguir uns resultats òptims orientats a la plena consecució de la igualtat entre dones i hòmens.

Per a això, és necessari que en la implementació, el seguiment i l’avaluació del mateix s’involucren totes les àrees, direccions, serveis i regidories de l’Ajuntament de Pego i es promoga el compromís del personal municipal, tècnic i polític, així com d’altres organismes i entitats públiques i privades de la ciutadania en general.

Aquest procés de millorar contínua requereix:

A partir d’uns objectius generals i després d’un procés de diagnosi, s’han establert, per eixos d’actuació, objectius estratègics, mesures i indicadors.

PLANIFICAR

En el procés d’ajust es tracta de corregir i replantejar aquelles accions en què s’han detectat dificultats i descobrir noves àrees d’oportunitat de millorar.

AJUSTAR

Abasta la implementació del pla d’igualtat i implica la determinació de les àrees responsables del compliment de cada mesura, recurs i cronograma.

ACTUAR

REVISAR

Verificar, a través d’un sistema de seguiment i avaluació, la posada en marxa de les actuacions previstes, la fase d’execució i el grau de consecució dels objectius.

SEGUIMENT I AVALUACIÓ

10

A. El cicle de la millora contínua

La millora contínua ve garantida pel seguiment i l'avaluació, i també per la participació de tots aquells agents vinculats a la consecució dels objectius específics.

En particular, algunes de les mesures del Pla s'orienten a assegurar des de l'administració municipal la presència, informació, consulta i valoració de les dones durant la vigència d'aquest, a través del manteniment de la coordinació entre l'Ajuntament i la **Comissió d'Igualtat**, així com a articular la participació de la ciutadania en la posada en marxa de les polítiques municipals d'igualtat.

La definició i adopció d'un sistema de seguiment i avaluació pretén generar processos de col·laboració entre les àrees, serveis i personal involucrat, establint aliances estratègiques i sinergies amb associacions, entitats i col·lectius del municipi, persones expertes i agents clau.

Cerca la qualitat, l'eficiència i l'eficàcia en la implementació del pla, optimitzant els recursos municipals per a la consecució de la igualtat efectiva entre dones i hòmens a la població de Pego.

Després de l'avaluació final del pla, es publicaran els resultats per a fer accessible a la ciutadania la informació sobre les actuacions dutes a terme i visibilitzar-ne els assoliments.

La metodologia es basarà en:

- Indicadors (mesurament)
- Seguiment (continu)
- Avaluació intermèdia i final

B. Òrgans i funcions

La **Comissió d'Igualtat**, que vetlarà per l'assoliment dels objectius del pla a curt, mitjà i llarg termini i pel seu major impacte social, encarregant-se de la coordinació de totes les àrees municipals i de la col·laboració amb altres entitats.

Aquest òrgan treballarà perquè es faci efectiva la implementació de les mesures contingudes en el Pla. La formació de la Comissió serà paritària i estable, comptant amb la participació de representants de diferents àrees municipals i de la ciutadania.

COMISSIÓ D'IGUALTAT
Composició
Responsables polítics i tècnics de l'àrea d'Igualtat. Personal tècnic d'altres àrees municipals. Ciutadans i ciutadanes del municipi.
Funcions
Realitzar el seguiment de la implantació del Pla d'Igualtat. Prestar assistència tècnica per a la implantació de les mesures previstes del pla municipal. Identificar barreres i proposar estratègies de resolució. Elaborar una memòria d'execució que incloga, en el seu cas, elements i mecanismes de millora. Remetre aquesta memòria als diferents consells municipals i altres òrgans de participació ciutadana. Proposar iniciatives per a un major coneixement per part del personal municipal i de la ciutadania dels continguts i consecucions.

C. Seguiment del IV Pla Municipal d'Igualtat

El seguiment és el procés de verificació de la implementació del **IV Pla Municipal d'Igualtat de Pego**. Comprén la recopilació i l'anàlisi de dades per a comprovar la correcta aplicació de les mesures dissenyades a fi d'aconseguir els objectius plantejats.

El seguiment possibilita la introducció de correccions que permeten el correcte desenvolupament del pla d'igualtat. També facilita la recollecció de dades sobre noves necessitats.

S'efectua mitjançant la verificació dels indicadors, a fi de comprovar el grau d'avanç en la implementació de les mesures, les dificultats oposades i els assoliments obtinguts.

Es portarà a terme a través d'una fitxa que recollirà les dades essencials de cada mesura, àrea o departament responsable, temporalització i grau de compliment. Aquesta fitxa serà emprada pel personal de les àrees i serveis municipals implicats en la posada en marxa i aplicació de les actuacions previstes del pla, i remesa a la Comissió d'Igualtat del Pla.

C. Seguiment del IV Pla Municipal d'Igualtat

Contindrà observacions respecte de problemes identificats i, en el seu cas, d'introducció de millores i propostes de redefinició de mesures i accions.

La durada de la fase de seguiment s'estendrà a tot el període de vigència del Pla, indicant-se en el moment de la seua entrada en vigor.

D. Avaluació del VI Pla Municipal d'Igualtat

L'avaluació és el procés per a comprovar que s'estan aconseguint els objectius previstos i el seu impacte real en la consecució de la igualtat.

Es desenvoluparan dos tipus d'avaluació del **IV Pla Municipal d'Igualtat de Pego**: avaluacions intermèdies i avaluació final.

Les **avaluacions intermèdies** es realitzaran amb una periodicitat anual, a partir del primer any de vigència del pla. Se centraran en el compliment dels objectius traçats i en el mesurament dels indicadors de compliment del pla. Aquest tipus d'avaluació permetrà reconsiderar els objectius proposats inicialment per a ajustar-los a la marxa i consecució del pla.

Per a això es disposarà d'una fitxa de dades sobre les mesures del pla, que llançarà informació sobre quines accions s'han posat en marxa i quines estan pendents d'execució, en curs o concloses, i l'horitzó temporal i recursos assignats a les unes i a les altres. Aquesta fitxa permetrà el coneixement de l'estat d'implementació del Pla en el seu conjunt, prenent en consideració l'abast dels objectius per eix temàtic, i servirà de base també per a l'avaluació final (ANNEX 2)

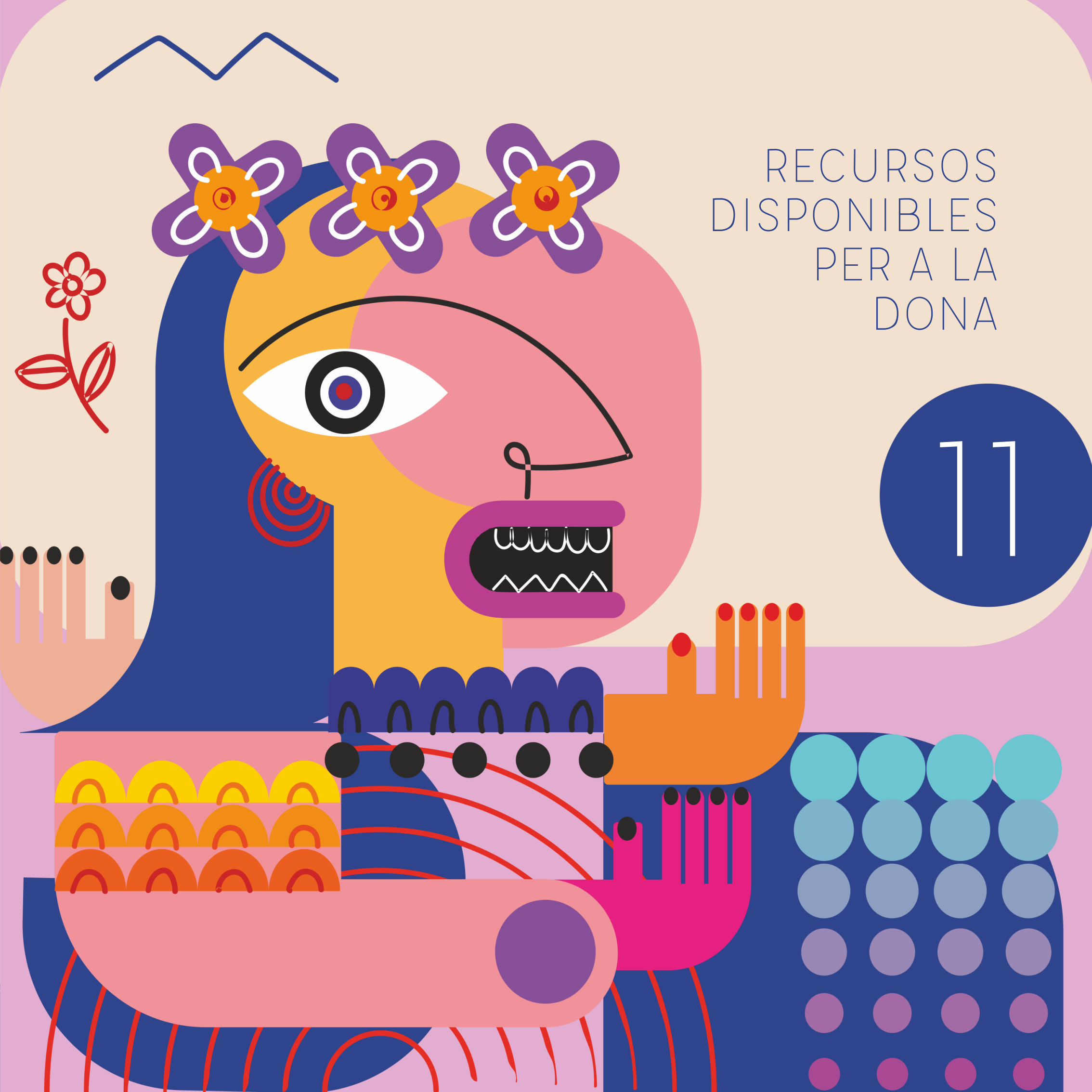
L'avaluació final examinarà el desenvolupament i els resultats del Pla. Contindrà una explotació de dades estadístiques referides a la situació de dones i hòmens en el municipi, coherent amb els plantejaments de la diagnosi inicial que ha servit com a base per a la formulació del pla i una memòria descriptiva dels programes, projectes i actuacions impulsats en el marc del **IV Pla Municipal d'Igualtat de Pego** (ANNEX 2)

Per a mesurar amb objectivitat el compliment dels objectius i l'impacte del Pla sobre la igualtat de gènere en el territori, és recomanable que l'avaluació l'efectue una entitat consultora externa a l'administració municipal.

RECURSOS
DISPONIBLES
PER A LA
DONA

11

RECURSOS DISPONIBLES PER A LA DONA

11

Telèfon de atenció a les víctimes de violència de gènere

Tel. 016 i 600 000 016 (Whatsapp)

016-online@igualdad.gob.es

Atenció les 24 hores els 365 dies de l'any.

Emergències: 112

Policia Nacional

Tel. 091

Guàrdia Civil

Tel. 062 i 965570031 (**Pego**)

Policia Local de Pego

Tel. 965 570 118

Protecció Civil

Tel. 680 149 120

Centre de Salut de Pego

Tel. 965 318 945– Urgències. 965 318 951

Serveis Socials

Tel. 965 570 601

Lliures de Violència

(recursos contra la violència masclista a la Marina Alta)

<https://lliuresdeviolencia.com>

Oficina de Denúncies i Assistència a les Víctimes de Violència de Gènere de València (OAVD)

Tel. 900 50 55 50 / 961 927 835 / 646 872 491

oficinadenuncias@gva.es

Centre Dona 24 Hores (Generalitat Valenciana)

Tel. 900 580 888 (gratuït i 24 hores)

Centre Dona 24/14 Hores (Dénia)

Tel. 900 580 888

Plaça Arxiduc Carles, 3, 1^a, Dénia

Atenció integral a les dones víctimes de:

- Maltractaments físics i/o psíquics
- Agressions sexuals
- Abusos sexuals
- Assetjament sexual

Centres de crisi 24 hores

Recurs assistencial de la Generalitat Valenciana, el qual està obert les 24 hores del dia 365 dies a l'any, i l'objectiu del qual és la prevenció i atenció integral i interdisciplinària en el marc de les violències sexuals.

Tel. 900 220 022

Informació 24 Hores per a la Dona

Tel. 900 191 010

RECURSOS DISPONIBLES PER A LA DONA

11

IgualaT

Servei públic d'informació, primer assessorament i orientació a les víctimes o persones relacionades amb situacions discriminatòries i delictes d'odi.

Tel. 900 108 655 - Whatsapp. 676 322 559

igualat@gva.es

AlertCorp

App que permet contactar directament amb Policia Nacional i Guàrdia Civil i compta amb funció guardià per a les famílies o un botó ràpid de SOS.

Sistema Viogen

Sistema de seguiment integral en els casos de Violència de Gènere.

ATEMPRO

Servicio Telefónico de Atención y Protección para víctimas de violencia de género. Ofrece un dispositivo móvil o smartwatch conectado a un centro de atención 24/7 con geolocalización GPS.

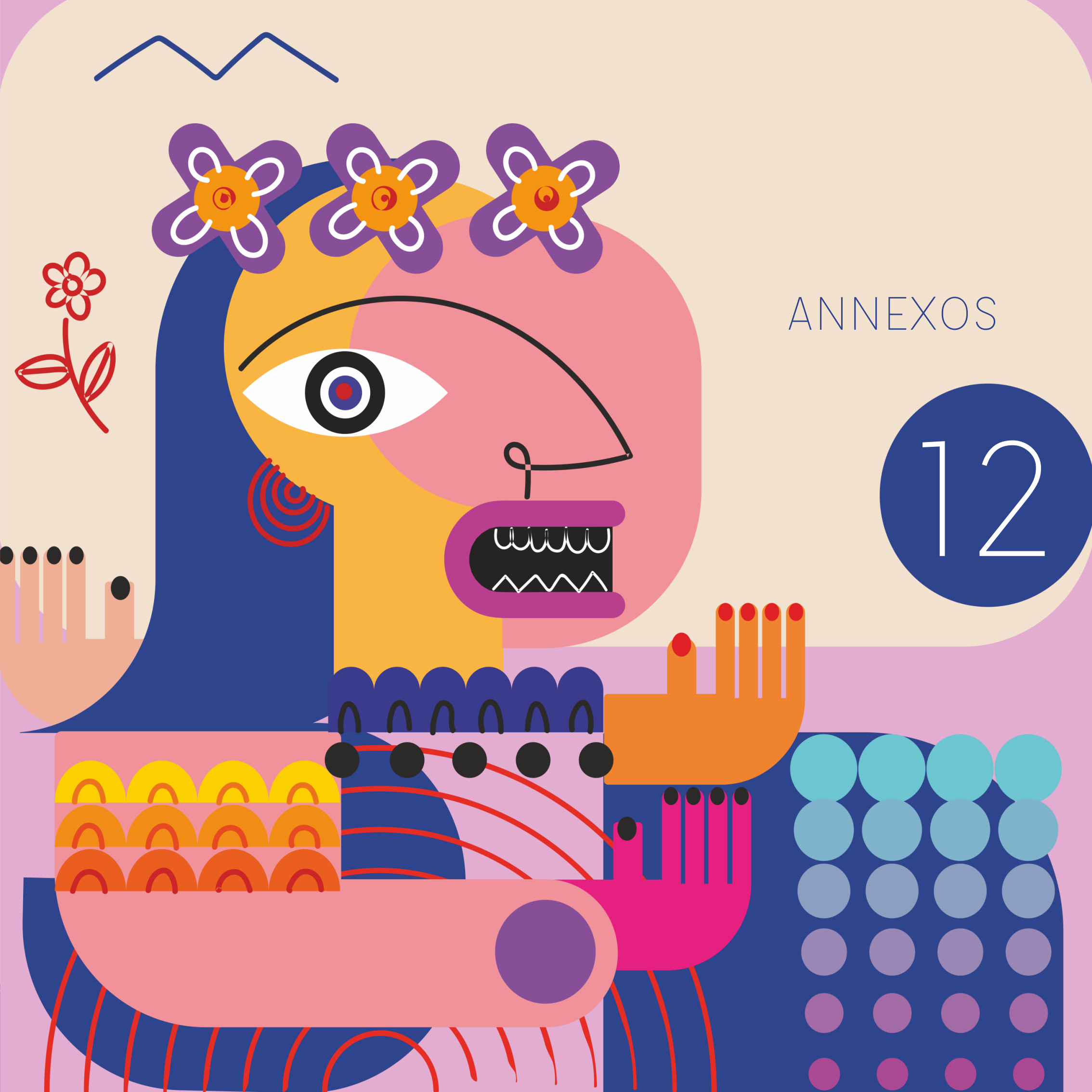
Telèfon del Menor (24 hores)

Tel. 116 111

SAANNA

Servei d'atenció a xiquets, xiquetes i adolescents víctimes de violència sexual.

ANNEXOS

12

ANNEX 1: Associacions registrades oficialment a Pego

Nº	ASSOCIACIONS REGISTRADES	TIPUS	SUB-TIPUS
1	ACCIÓ URGENT PEGO I LES VALLS	Assistència social	Marginació/integració social
2	PERSONAS DISCAPACITADAS DE PEGO, L'ATZUBIA Y LES VALLS -"OBRINT CAMÍ"	Assistència social	Persones amb discapacitat física, psíquica i familiars
3	ASOCIACION DE MUJERES ALTRUISTAS DE MONTE PEGO Y ALREDEDORES (A.L.M.A.)	Assistència social	Persones amb riscos d'exclusió social
4	CONTRA EL CÁNCER ESPERANZA	Assistència social	Persones malaltes i familiars
5	DIABÉTICOS DE PEGO Y COMARCA	Assistència social	Persones malaltes i familiars
6	PEGO CELIAC	Assistència social	Persones malaltes i familiars
7	PERSONAS DISCAPACITADAS DE PEGO, L'ATZUBIA Y LES VALLS-"OBRINT CAMÍ"	Assistència social	Persones malaltes i familiars
8	ASOCIACIÓN CULTURAL AL IHSAN DE PEGO	Cooperació internacional	Cooperació internacional
9	A CONTRALLUM, ASSOCIACIÓ FOTOGRÀFICA DE PEGO	Culturals	Arts visuals
10	AGRUPACIÓN FOTOGRÁFICA PEGO	Culturals	Arts visuals
11	BOIXETERES DE PEGO	Culturals	Artesania
12	ASOCIACIÓN CULTURAL AL IHSAN DE PEGO	Culturals	Atingueu-vos, liceus i grups literaris
13	DANSAIRES 8%	Culturals	Dansa
14	FALLA LA FONT	Culturals	Falles
15	FALLA CONVENT	Culturals	Falles
16	FALLA PLAÇA I NATZARE	Culturals	Falles
17	FEDERACIÓ DE FESTES DE MOROS I CRISTIANS DE PEGO	Culturals	Moros i cristians
18	FILA ALGARADES	Culturals	Moros i cristians
19	FILA AL-GARRAPETS	Culturals	Moros i cristians
20	FILA COSCOLLS	Culturals	Moros i cristians
21	FILA CRISTIANA ARRAPADES	Culturals	Moros i cristians
22	FILA CRISTIANA LES CONQUERIDORES	Culturals	Moros i cristians

ANNEX 1: Associacions registrades oficialment a Pego

Nº	ASSOCIACIONS REGISTRADES	TIPUS	SUB-TIPUS
23	FILA CRISTINA ALBARDINS	Culturals	Moros i cristians
24	FILA INQUISIDORS	Culturals	Moros i cristians
25	FILA MORA ALAÇDRACH MARRAKECH	Culturals	Moros i cristians
26	FILA MORA BEDUINES DE PEGO	Culturals	Moros i cristians
27	FILA MORA BEREBERS DE PEGO	Culturals	Moros i cristians
28	FILA MORA FEIXUCS	Culturals	Moros i cristians
29	FILA MORA HA BEN SAHINAS	Culturals	Moros i cristians
30	FILA TEMPLARIES PEGO	Culturals	Moros i cristians
31	JUNTA CENTRAL DE MOROS Y CRISTIANOS DE PEGO	Culturals	Moros i cristians
32	LA FILA ALMOGAVERS	Culturals	Moros i cristians
33	AGRUPACION MUSICAL DE PEGO	Culturals	Música
34	ASOCIACION MUSICAL SMOKING SOUL'S	Culturals	Música
35	ASOCIACION MUSICAL Y CULTURAL EL CONTRACANT	Culturals	Música
36	ASSOCIACIÓ MUSICAL ARISE DE DENIA	Culturals	Música
37	BATUKAMBRA	Culturals	Música
38	COLOUR JAZZ	Culturals	Música
39	GRUP VOCAL CANTORS DE LA MARINA	Culturals	Música
40	JOSEPH BAND	Culturals	Música
41	LA CLANDESTINA, COLLA DE DOLÇAINERS I TABALETERS	Culturals	Música
42	L'EXPERIMENTAL"	Culturals	Música
43	OBRA MUSICAL DOLORES SENDRA	Culturals	Música
44	ORFEO DE PEGO	Culturals	Música
45	QUINTET DE METALLS AL VENT	Culturals	Música

ANNEX 1: Associacions registrades oficialment a Pego

Nº	ASSOCIACIONS REGISTRADES	TIPUS	SUB-TIPUS
46	REACCIÓ GRUP MUSICAL	Culturals	Música
47	TR3SCANT	Culturals	Música
48	XARANGA BUGUI'S BAND	Culturals	Música
49	AMICS DE L'ERMITA SANT JOSEP	Culturals	Promoció i difusió del patrimoni cultural
50	ASSOCIACIO BETLEMISTA DE PEGO	Culturals	Promoció i difusió del patrimoni cultural
51	ASSOCIACIÓ PER LA MEMORIA HISTÓRICA DE PEGO	Culturals	Promoció i difusió del patrimoni cultural
52	ATENEO 2000 PEGO	Culturals	Promoció i difusió del patrimoni cultural
53	MUIXERANGA MARINA	Culturals	Promoció i difusió del patrimoni cultural
54	OBRA MUSICAL DOLORES SENDRA	Culturals	Promoció i difusió del patrimoni cultural
55	JUNTA CENTRAL SEMANA SANTA DE PEGO	Culturals	Setmana Santa (germanors i confraries)
56	COFRADIA DE "LA ORACION DE JESUS EN EL HUERTO DE GETSEMANI"	Culturals	Setmana Santa (germanors i confraries)
57	COFRADÍA DE LA PRECIOSÍSIMA SANGRE DE NUESTRO SEÑOR JESUCRISTO DE PEGO	Culturals	Setmana Santa (germanors i confraries)
58	COFRADÍA JESUS DE NAZARENO DE PEGO	Culturals	Setmana Santa (germanors i confraries)
59	COFRADÍA JESÚS NAZARENO DE MEDINACELI DE PEGO	Culturals	Setmana Santa (germanors i confraries)
60	COFRADIA NUESTRA SEÑORA DE LA PIEDAD DE MIGUEL COSTA	Culturals	Setmana Santa (germanors i confraries)
61	COFRADIA SANTISIMO CRISTO DE LA PROVIDENCIA DE PEGO, ASOCIACIÓN CULTURAL	Culturals	Setmana Santa (germanors i confraries)
62	COFRADÍA VIRGEN DE LOS DOLORES DE PEGO	Culturals	Setmana Santa (germanors i confraries)
63	DIJOUS TEATRE	Culturals	Teatre
64	LA BUTACA TEATRE	Culturals	Teatre
65	NAPICOLS	Culturals	Teatre
66	AMICS DEL BLOC DE PEGO	Culturals	Promoció i difusió del patrimoni cultural
67	AMIGOS DE LA RESTAURACIÓN DE PEGO	Culturals	Promoció i difusió del patrimoni cultural
68	AMICS DEL CARRER SANT MIQUEL DE PEGO	Culturals	Festes

ANNEX 1: Associacions registrades oficialment a Pego

Nº	ASSOCIACIONS REGISTRADES	TIPUS	SUB-TIPUS
69	SANTISIMO CRISTO DE LA COLUMNA DE PEGO	Culturals	Setmana Santa (germanors i confraries)
70	DE VOLUNTARIS DE REIKI DE PEGO (REIKI VOLUNTARIAT PEGO)	Mediambientals	Naturisme i medicines alternatives
71	ASOCIACIÓN CULTURAL AL IHSAN DE PEGO	Mediambientals	Promoció del patrimoni natural i moviments de sensibilització
72	APROSENVEU.ASOCIACIÓ PROTECTORA DELS SENSE VEU	Mediambientals	Protecció d'animals
73	ASSOCIACIO GOS FELIÇ	Mediambientals	Protecció d'animals
74	MR DONKEY'S ORCHARD	Mediambientals	Protecció d'animals
75	SANTUARIO CURA ANIMALES	Mediambientals	Protecció d'animals
76	PEGO VIU	Mediambientals	Promoció del patrimoni natural i moviments de sensibilització
77	AMICS DEL BULLENT DE PEGO	Mediambientals	Promoció del patrimoni natural i moviments de sensibilització
78	ASSOCIACIO CITRICULTORS DE PEGO	Per al desenvolupament econòmic i defensa d'interessos	Per al desenvolupament econòmic i defensa d'interessos
79	VISIBLES - COL·LECTIU LGTBI+ DE PEGO	Participació social	Defensa identitat sexual
80	ASOCIACION DE FAMILIAS DE ESTUDIANTES DE NIVELES POSTOBLIGATORIOS CON NECESIDADES DE DESPLAZAMIENTO	Participació social	Estudiants
81	ALUMNOS CENTRO PROGRAMA MUNICIPAL DE EPA DE PEGO	Participació social	Estudiants i antics alumnes
82	AMAS DE CASA, CONSUMIDORES Y USUARIOS DE PEGO	Participació social	Dones
83	CABAL GRUP DE DONES	Participació social	Dones
84	AMPA C.E.I. MUNICIPAL LA TRILLADORA	Participació social	Pares i mares d'alumnes
85	APA COLEGIO EGB SAN ANTONIO DE PEGO	Participació social	Pares i mares d'alumnes
86	APA COLEGIO PUBLICO CAROLINA SALA	Participació social	Pares i mares d'alumnes
87	APA COLEGIO PUBLICO ROSALIA BONDIA DE PEGO	Participació social	Pares i mares d'alumnes

ANNEX 1: Associacions registrades oficialment a Pego

Nº	ASSOCIACIONS REGISTRADES	TIPUS	SUB-TIPUS
88	MADRES Y PADRES DE ALUMNOS/AS DEL IES ENRIC VALOR DE PEGO	Participació social	Pares i mares d'alumnes
89	PADRES DE ALUMNOS DEL COLEGIO NACIONAL MIXTO CERVANTES DE E.G.B.	Participació social	Pares i mares d'alumnes
90	PADRES Y MADRES ALUMNOS C.P."AMBRA" LINEA CASTELLANA	Participació social	Pares i mares d'alumnes
91	PADRES Y MADRES DE ALUMNOS LINEA VALENCIA C.P. AMBRA DE PEGO	Participació social	Pares i mares d'alumnes
92	AMAS DE CASA, CONSUMIDORES Y USUARIOS DE PEGO	Participació social	Persones usuàries i consumidores
93	ASSOCIACIO AFECTATS PDAI PEGO GOLF	Participació social	Persones usuàries i consumidores
94	CULTURAL DE PEGO LA COMUNICACION	Participació social	Residents estrangers
95	SOCIEDAD HOGAR DEL PENSIONISTA DE PEGO Y SU COMARCA	Participació social	Tercera edat
96	ASSOCIACIO DE VEINS VALL NOU D OLIVA	Participació social	Veïnals
97	VECINOS DE MONTE PEGO	Participació social	Veïnals
98	VECINOS PRO MONTEPEGO	Participació social	Veïnals
99	VEINS DE BENUMEIA DE PEGO	Participació social	Veïnals
100	CLUB MOTOCICLISTA RUN-OFF	Recreatives i d'aficionats	Esportives
101	CLUB TUNING PEGO	Recreatives i d'aficionats	Esportives
102	CULTURAL DORSAL 19	Recreatives i d'aficionats	Esportives
103	DEPORTIVA DE FUTBOL-SALA DE PEGO	Recreatives i d'aficionats	Esportives
104	SOCIEDAD GASTRONOMICA LA COMA	Recreatives i d'aficionats	Gastronòmiques
105	SOCIETAT GASTRONOMICA AMONAREN SUKALDEA	Recreatives i d'aficionats	Gastronòmiques
106	PEÑA BARCELONISTA DE PEGO	Recreatives i d'aficionats	Penyes esportives
107	PEÑA MADRIDISTA LA PEGOLINA	Recreatives i d'aficionats	Penyes esportives
108	NITRO SLOT PEGO	Recreatives i d'aficionats	Rol i jocs
109	AMICS DEL GOS DE LA MARINA	Recreatives i d'aficionats	Animals i plantes
110	ACTIVIDADES CULTURALES DE PEGO, ASOCIACION DE	Sense definir	Sense definir

ANNEX 1: Associacions registrades oficialment a Pego

Nº	ASSOCIACIONS REGISTRADES	TIPUS	SUB-TIPUS
111	A.D.S. GANADO OVINO Y CAPRINO "LA MARINA ALTA"	Sense definir	Sense definir
112	AGRUPACION SAN CRISTOBAL DE PEGO	Sense definir	Sense definir
113	AGUA DE VIDA DE PEGO	Sense definir	Sense definir
114	AMICS DEL BONSAI	Sense definir	Sense definir
115	AMICS VEHICLES CLASSICS PEGO	Sense definir	Sense definir
116	AMIGOS DEL AJEDREZ	Sense definir	Sense definir
117	ASOCIACION AL-HAGAMBA-MUZA	Sense definir	Sense definir
118	ASOCIACIÓN CANNABICA PEGO VERD	Sense definir	Sense definir
119	ASOCIACION DE VECINOS DE LA MONTAÑA DE PEGO	Sense definir	Sense definir
120	ASOCIACION LABORES DE PEGO	Sense definir	Sense definir
121	ASSOCIACIÓ CULTURAL ATZAÏLA	Sense definir	Sense definir
122	ASSOCIACIÓ ESPAI VEINAL TONI RIBERA	Sense definir	Sense definir
123	CANINA DE PEGO	Sense definir	Sense definir
124	CASAL CULTURAL DE PEGO	Sense definir	Sense definir
125	CHARITY BOOK STALL	Sense definir	Sense definir
126	CLUB D'ENSINISTRAMENT DE GOSSOS "A QUATRE PATES"	Sense definir	Sense definir
127	CONSUMIDORES Y USUARIOS CECU-ALICANTE	Sense definir	Sense definir
128	COTES	Sense definir	Sense definir
129	EL LLAUT (ACULL) ASSOCIACIO CULTURAL	Sense definir	Sense definir
130	ENTIDAD DE VOLUNTARIADO DE ACCIÓ URGENT PEGO I LES VALLS	Sense definir	Sense definir
131	FESOL Y PENCA	Sense definir	Sense definir
132	GRUP DIALEG	Sense definir	Sense definir
133	GRUPO SCOUT PEGO 525	Sense definir	Sense definir

ANNEX 1: Associacions registrades oficialment a Pego

Nº	ASSOCIACIONS REGISTRADES	TIPUS	SUB-TIPUS
134	OBRINT CAMI ASSOCIACIO DE PERSONES AMB DISCAPACITAT DE PEGO L'ATZUVIA I LES VALLS	Sense definir	Sense definir
135	ORNITOLOGICA CULTURAL DEPORTIVA DE PEGO	Sense definir	Sense definir
136	SECCIO JUVENIL INFANTIL CENTRO EXCURSIONISTA PEGO	Sense definir	Sense definir
137	SOCIETAT PER A LA INTEGRACIO DE LES TERAPIES HOLISTIQUES	Sense definir	Sense definir
138	USUARIS DE RADIO A PEGO, ASSOCIACIO D'	Sense definir	Sense definir
139	VECINOS HISTORIADOR EN CARMEL GINER	Sense definir	Sense definir

ANNEX 2: Fitxa de seguiment

FITXA DE SEGUIMENT			
Eix d'actuació			
Objectiu estratègic			
Mesura			
Persones destinatàries			
Accions realitzades	Data		
1.	1.		
2.	2.		
Àrea responsable	Persona responsable	Àrea col·laboradora	Persones col·laboradores
Període d'execució	Data d'inici	Data de finalització	Observacions
Indicadors	Resultats esperats	Resultats obtinguts	Ajustament
Conclusions			

ANNEX 2: Fitxa d'avaluació

FITXA D'AVALUACIÓ				
Eix d'actuació				
Objectiu estratègic				
Mesura				
Indicadors	Àrees implicades	Execució		Observacions
1r. ANY		Realitzada	Any	
		En curs	Any	
		Pendent	Any	
2n. ANY		Realitzada	Any	
		En curs	Any	
		Pendent	Any	
3r. ANY		Realitzada	Any	
		En curs	Any	
		Pendent	Any	
4t. ANY		Realitzada	Any	
		En curs	Any	
		Pendent	Any	

ANNEX 3: Fitxa FORMULA VPR5.0

1.- HISTÒRIA DE VIOLÈNCIA EN LA RELACIÓ DE PARELLA	Respostes
Indicador 1: Violència psicològica (vexacions, insults i humiliacions)	SI NO N/S
1.1 Intensitat de la violència psicològica	Lleu Greu Molt greu
Indicador 2: Violència física	SI NO N/S
2.1 Intensitat de la violència física	Lleu Greu Molt greu
Indicador 3: Sexe forçat	SI NO N/S
3.1 Intensitat de la violència sexual	Lleu Greu Molt greu
Indicador 4: Ús d'armes o objectes contra la víctima	SI NO N/S
4.1 Arma blanca	SI NO N/S
4.2. Arma de foc	SI NO N/S
4.3. Altres objectes	SI NO N/S
Indicador 5: Existència d'amenaques o plans dirigits a causar mal a la víctima	SI NO N/S
5.1 Intensitat de les amenaces	Lleu Greu Molt greu
5.2 Amenaces de suïcidi de l'agressor	SI NO N/S
5.3 Amenaces de mort de l'agressor dirigides a la víctima	SI NO N/S
Indicador 6: En els últims sis mesos es registra un augment de l'escalada d'agressions o amenaces	SI NO

ANNEX 3: Fitxa FORMULA VPR5.0

2.- CARACTERÍSTIQUES DE L'AGRESSOR	Respostes
Indicador 7: En els últims sis mesos, l'agressor mostra gelosia exagerada o sospites d'infidelitat	SI NO N/S
Indicador 8: En els últims sis mesos, l'agressor mostra conductes de control	SI NO N/S
Indicador 9: En els últims sis mesos, l'agressor mostra conductes d'assetjament	SI NO N/S
Indicador 10: Existència problemes en la vida de l'agressor en els últims sis mesos	SI NO N/S
10.1 Problemes laborals o econòmics	SI NO N/S
10.2 Problemes amb el sistema de justícia	SI NO N/S
Indicador 11: En l'últim any l'agressor produeix danys materials	SI NO N/S
Indicador 12: En l'últim any es registren faltes de respecte a l'autoritat o als seus agents	SI NO N/S
Indicador 13: En l'últim any agredeix físicament a terceres persones i/o animals	SI NO N/S
Indicador 14: En l'últim any existeixen amenaces o menyspreus a terceres persones	SI NO N/S
Indicador 15: Existeixen antecedents penals i/o policials de l'agressor	SI NO N/S
Indicador 16: Existeixen trencaments previs o actuals (cautelars o penals)	SI NO N/S
Indicador 17: Existeixen antecedents d'agressions físiques i/o sexuals	SI NO N/S
Indicador 18: Existeixen antecedents de violència de gènere sobre una altra/s parella/s	SI NO N/S
Indicador 19: Presenta problemes un trastorn mental i/o psiquiàtric	SI NO N/S
Indicador 20: Presenta idees o intents de suïcidi	SI NO N/S
Indicador 21: Presenta algun tipus d'addicció o conductes d'abús de tòxics (alcohol, drogues i fàrmacs)	SI NO N/S
Indicador 22: Presenta antecedents familiars de violència de gènere o domèstica	SI NO N/S
Indicador 23: L'agressor té menys de 24 anys	SI NO N/S

ANNEX 3: Fitxa FORMULA VPR5.0

3.- FACTORS DE RISC / VULNERABILITAT DE LA VÍCTIMA	Respostes
Indicador 24: Existència d'alguna mena de discapacitat, malaltia física o psíquica greu	SI NO N/S
Indicador 25: Víctima amb idees o intents de suïcidi	SI NO N/S
Indicador 26: Presenta algun tipus d'addicció o conductes d'abús de tòxics (alcohol, drogues i fàrmacs)	SI NO N/S
Indicador 27: Manca de suport familiar o social favorable	SI NO N/S
Indicador 28: Víctima estrangera	SI NO
4.- CIRCUMSTÀNCIES RELACIONADES AMB ELS MENORS	Respostes
Indicador 29: La víctima té al seu càrrec menors d'edat	SI NO N/S
Indicador 30: Existència d'amenaçes a la integritat física dels menors	SI NO N/S
Indicador 31: La víctima tem per la integritat dels menors	SI NO N/S
5.- CIRCUMSTÀNCIES AGREUJANTS	Respostes
Indicador 32: La víctima ha denunciat a altres agressors en el passat	SI NO N/S
Indicador 33: S'han registrat episodis de violència lateral recíproca	SI NO N/S
Indicador 34: La víctima ha expressat a l'agressor la seua intenció de trencar la relació fa menys de 6 mesos	SI NO N/S
Indicador 35: La víctima pensa que l'agressor és capaç d'agredir-la amb molta violència o fins i tot matar-la	SI NO N/S

ANNEX 4: Vocabulari bàsic de llenguatge igualitari i inclusiu

L'ús del llenguatge inclusiu és una de les ferramentes de la lluita feminista perquè serveix per a visibilitzar a les dones, crear referents i models per a les xiquetes i dones de Pego i tot arreu.

Per això, des de l'Ajuntament, s'ha elaborat un "manual" d'alternatives al masculí genèric per poder construir un llenguatge inclusiu i lliure del sexisme que adjuntem a continuació:

Terme / paraula que cal modificar	Alternatives
Intermediaris	Persones intermediàries
Acreditats	Amb acreditació
Tècnics municipals	Personal tècnic municipal
Funcionari	Personal funcionari / Funcionariat / Personal al servei de la corporació / Plantilla / Funcionaris i funcionàries
Els treballadors	La plantilla / Les persones ocupades / Les persones treballadores / Treballadors i treballadores
Els assalariats	El treball assalariat / El treball per compte d'altra persona
Els aturats	Desocupació / Persones aturades / Persones en situació de precarietat laboral
L'autor / Els autors	L'autoria / La persona que ha escrit
Els col·laboradors	En/la/amb la col·laboració
L'actor	L'actor i l'actora
Els agents	Els i les agents / Les parts implicades / Les persones participants
Els components	Participants / Personal que forma part /Personal col·laborador / Els i les components
Els auxiliars administratius / Els administratius	El personal auxiliar administratiu / El personal d'administració
Els portaveus	Portaveu / La funció o càrrec de portaveu
Proveïdor	Persona o empresa proveïdora

ANNEX 4: Vocabulari bàsic de llenguatge igualitari i inclusiu

Terme / paraula que cal modificar	Alternatives
L'adjudicatari	Persona o empresa adjudicatària
El contractista	Persona o empresa contractista
Els subjectes responsables	Les persones responsables
L'empresari	L'empresa / La persona física o jurídica titular de l'empresa
El creditor	La persona o empresa creditora
El deutor	La persona o empresa deutora
El subministrador	Persona o entitat subministradora
El propietari	Persona o entitat propietària
El receptor	La recepció / Qui rep / La persona receptora
Els aspirants	Les persones que aspiren / Les persones que es presenten
Els participants	Les persones que participen
Els electors	Electorat / Cens electoral
Els habitants	La població / Les persones que habiten al municipi
Inscrits	Persones inscrites / Amb inscripció
L'assegurador / L'assegurat	Asseguradora / Persona assegurada
L'agredit / El ferit	La víctima
El conductor del vehicle	Persona que conduïx el vehicle / Qui conduïx
El comissari	El comissari o la comissària / La Comissaria
Els coordinadors	Personal coordinador / Les persones que coordinen / La coordinació
El president	El president o la presidenta / La Presidència /Qui presidisca

ANNEX 4: Vocabulari bàsic de llenguatge igualitari i inclusiu

Terme / paraula que cal modificar	Alternatives
El cap	El cap o la cap / Cap / Direcció
L'intendent	L'intendent o la intendent / La Intendència
L'oficial	L'oficial o l'oficiala / La Oficialia
Col·laboradors	Personal col·laborador
Espectadors / Els assistents	Públic assistent / Capacitat de persones / Assistents / Persones que assistixen
Els delegats	La delegació / Les persones que componen la delegació / Les persones delegades / Delegats i delegades
El secretari	El secretari o la secretària / Secretaria / La persona que ostente, ocupe la Secretaria / La persona responsable de la Secretaria
El responsable	El responsable o la responsable / Persona responsable
Els membres	Integrants / Components / Participants / Les persones que componen / Les persones que formen part / Les persones que participen
Veïns	Veïnat / Representació veïnal / Veïns i veïnes / Residents a Pego
Esposa, marit / Esposos	Cònjuge / Cònjuge 1r i cònjuge 2n / Cònjuges
Los homes	Els hòmens i les dones / La humanitat / La societat
Els traductors	Traducció / Gabinet de traducció / Equip de traducció
Els directors de	Les direccions de / La Direcció
Mestres, pares i alumnes	Comunitat escolar / Comunitat educativa / Professorat / Alumnat
L'administrador	Qui administre / La persona (o responsable) administradora / Administració
Els turistes	El turisme
Usuari	Persona usuària

ANNEX 4: Vocabulari bàsic de llenguatge igualitari i inclusiu

Terme / paraula que cal modificar	Alternatives
Voluntaris	Persones voluntàries / Voluntariat / Personal voluntari
El gerent	El gerent o la gerent / La Gerència
Els venedors	Les persones venedores / Les persones que venen / El comerç / La venda
Els compradors	Persones compradores / Qui compra / La compra
La infermera (*)	El personal d'infermeria
Enginyer, arquitecte, metge, biòleg... (*)	La titulació d'enginyeria, arquitectura, medicina, biologia
Marginats	Persones marginades / En risc d'exclusió / Col·lectius marginats
Els vianants	Els i les vianants / Persona que va a peu / Persones que van a peu
Estranger (comunitari o no)	Persones estrangeres (comunitàries o no)

(*) S'esmenten aquestes professions com a títol d'exemple i per extensió s'haurà d'entendre, que totes les professions, llocs de treball, càrrecs personalitzats, títols o diplomes, hauran d'estar nomenats en masculí o femení en funció del gènere de qui l'ocupe o a qui es referisca.

ANNEX 5: Glossari de termes

A

Androcentrisme

Enfocament de la recerca i els estudis des d'una perspectiva del gènere masculí. En una societat androcèntrica, el masculí es pren com a model referent que cal imitar.

Apoderament (també, Empoderament)

Concepte que té una doble dimensió, una d'individual, de recuperació de la pròpia dignitat de cada dona com a persona; i una altra de col·lectiva, de caràcter polític, que pretén que les dones estiguen presents en els llocs on es prenen les decisions, és a dir, que exercisquen el poder.

Acció positiva

Mesures dirigides a un grup determinat, amb les quals es vol suprimir i prevenir la discriminació o compensar els desavantatges resultants d'actituds, comportaments i estructures existents.

Anàlisi de gènere

Estudi de les diferències en les condicions, necessitats, índexs de participació, accés als recursos, control d'actius, poder en la presa de decisions, etcètera, entre hòmens i dones, degut als rols que tradicionalment se'ls assignen.

A

Assetjament moral

Conegut com a assetjament psicològic quan es dona en l'àmbit laboral. Situació en la qual una persona o grup de persones exerceixen sobre una altra un conjunt de comportaments caracteritzats per la violència psicològica. Perquè es produïska aquesta situació és necessari que es done en el treball, que la conducta siga sistemàtica i mantinguda en el temps, i que existisca menyspreu de la integritat moral i de la dignitat de la persona.

Assetjament per raó de sexe

Qualsevol comportament que es realitzi en funció del sexe d'una persona amb el propòsit o produint l'efecte d'atacar la seua dignitat i de crear un entorn intimidador, degradant o ofensiu.

Assetjament sexual

Qualsevol comportament verbal o físic, de naturalesa sexual, realitzat amb el propòsit o produint l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, en particular quan es crea un entorn intimidatori, degradat o ofensiu.

ANNEX 5: Glossari de termes

B

Barreres Invisibles

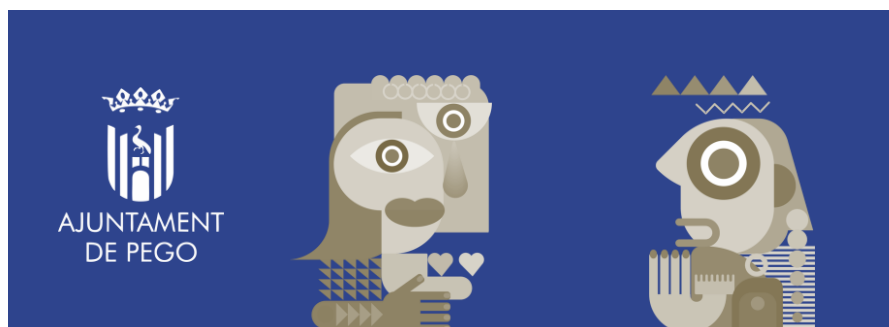
Obstacles als plens drets de les dones fonamentats en les estructures i costums socials.

Bones pràctiques

Accions positives realitzades per a aconseguir la igualtat d'oportunitats per a les dones. La seua aplicació i resultats serveixen de model a organismes i entitats per a futures planificacions i actuacions.

Bretxa de gènere

Disparitat que existeix en qualsevol àrea entre les dones i els homes quant al seu nivell de participació, l'accés als recursos, els drets, el seu poder i la seua influència, la remuneració i els guanys.

C

Capacitació

Procés d'accés a recursos i desenvolupament de les capacitats personals per a poder participar activament i modelar la pròpia vida i la de la comunitat en termes socials, polítics i econòmics.

Coeducació = Educació en igualtat

Una educació centrada en els i les alumnes considerant a ambdós grups en igualtat de drets i oportunitats.

Composició equilibrada

Presència de dones i homes de manera que, en el conjunt a què es referisca, les persones de cada sexe no superen el 60% ni siguin menys del 40%.

Conciliació

Mesura o conjunt de mesures que propicien les condicions necessàries per a aconseguir un adequat equilibri entre les responsabilitats personals, familiars i laborals. La conciliació de la vida laboral, familiar i personal és la possibilitat de poder desenvolupar-se en els diferents àmbits, en qualsevol moment.

ANNEX 5: Glossari de termes

C

Corresponsabilitat

Concepte que va més enllà de la mera “conciliació” i que implica compartir la responsabilitat d’una situació, infraestructura o actuació determinada. Les persones o agents responsables posseeixen els mateixos deures i drets en la seua capacitat de respondre per les seues actuacions en les situacions o infraestructures que estan a càrrec seu.

D

Democràcia paritària

Concepte de societat integrada a parts iguals per hòmens i dones en la qual la representació equilibrada d’ambdós gèneres en les tasques decisòries de la política és una condició prèvia per a l’aprofitament ple i en igualtat de la ciutadania.

Desigualtat

Manca d’igualtat. La desigualtat entre sexes té el seu origen en la submissió de les dones al poder dels hòmens, en una societat on les tasques assignades al sexe femení són considerades de menor valor.

D

Discriminació directa

Situació en què es tracta a una persona (per raó del seu sexe) de manera desfavorable.

Discriminació indirecta

Situació en què una llei, política o acció aparentment neutral, té un impacte desproporcionadament advers per als membres d’un o altre gènere.

Discriminació salarial

Discriminació per raó de sexe que es produeix quan existeix desigualtat en les retribucions de treballadores i treballadors que fan la mateixa faena.

Diversitat

Noció que es refereix a la diferència, varietat, abundància de coses diferents, dissemblança, disparitat i multiplicitat. La diversitat suposa la convivència i interacció entre persones amb diferents valors, actituds, perspectives culturals, procedències ètniques, orientació sexual, competències, coneixements i experiències de vida.

ANNEX 5: Glossari de termes

E

Empoderament (també, Apoderament)

Concepte que té una doble dimensió, una d'individual, de recuperació de la pròpia dignitat de cada dona com a persona; i una altra de col·lectiva, de caràcter polític, que pretén que les dones estiguen presents en els llocs on es prenen les decisions, és a dir, que exercisquen el poder.

Equitat entre hòmens i dones

Imparcialitat en el tracte a hòmens i dones. Pot tractar-se d'igualtat en el tracte o d'un tracte diferent, però que es considera equivalent en termes de drets, beneficis, obligacions i oportunitats

Estereotips

Representacions generalitzades i culturalment acceptades sobre les funcions socials i els comportaments que hòmens i dones han d'adoptar.

F

Feminització de la pobresa

Tendència a l'augment de la incidència i la permanència de la pobresa entre les dones.

Formació

Es garantirà un igual dret a l'educació de dones i hòmens a través de la integració activa, en els objectius i en les actuacions educatives, del principi d'igualtat de tracte, evitant que, per comportaments sexistes o pels estereotips socials associats, es produïsquen desigualtats entre dones i hòmens.

G

Gènere

Concepte que fa referència a les diferències socials entre hòmens i dones que han sigut apreses, canvien amb el temps i presenten grans variacions tant entre diverses cultures com dins de la mateixa cultura.

ANNEX 5: Glossari de termes

I

Igualtat d'oportunitats entre dones i hòmens

Absència de tota barrera sexista en la participació econòmica, política i social.

Igualtat entre dones i hòmens

Es pot tracta d'igualtat en el tracte o d'un tracte diferent, però que suposa una equivalència en termes de drets, beneficis, obligacions i oportunitats.

Igualtat entre sexes

Situació en que totes les persones son lliures de desenvolupar les seues capacitats personals i prendre decisions, sense les limitacions degudes als rols tradicionals. Tenir en compte, valorar i potenciar d'igual manera, les diferents conductes, aspiracions i necessitats dels hòmens i les dones.

Integració de la perspectiva de gènere en el conjunt de les polítiques/Transversalitat

Integrar sistemàticament les situacions, prioritats i necessitats dels hòmens i les dones en totes les polítiques, amb l'objectiu de promoure la seua igualtat recorrent a totes les accions polítiques i mesures adequades.

L

Llenguatge no sexista

Implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment en la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques.

M

Mainstreaming = Transversalitat de gènere

Relatiu a l'organització, la millora, el desenvolupament i l'avaluació dels processos polítics de manera que la igualtat de gènere s'incorpore a totes les polítiques, en tots els nivells i en totes les etapes per part de les persones involucrades en l'adopció de decisions.

ANNEX 5: Glossari de termes

P

Paritat

Representació equitativa dels hòmens i les dones en tots els àmbits socials, fonamentalment els polítics. (Veure Democràcia paritària).

Perspectiva de gènere

Tenir en consideració i fixar-se en les diferències entre dones i hòmens en qualsevol activitat o àmbit d'una política promotora de la igualtat d'oportunitats.

Polítiques d'igualtat

Marc referencial d'actuació política que contemplen el principi d'igualtat de tracte, a través de l'elaboració d'estratègies basades en el dret de les dones a ser tractades com a ciutadanes i proposen solucions per a resoldre les desigualtats per raó de sexe.

Q

Quota

Proporció dels càrrecs, escons o recursos que han de ser atribuïts a un col·lectiu específic. Amb aquesta mesura es pretén corregir un desequilibri anterior, generalment en posicions que comporten presa de decisions quant a l'accés a les oportunitats de formació i als llocs de treball.

R

Rols de gènere

Patrons de comportament i característiques esperades de les persones en funció del seu sexe.

S

Segregació horitzontal

Concentració de dones i hòmens en sectors específics.

ANNEX 5: Glossari de termes

S

Segregació vertical

Concentració de dones i hòmens en nivells específics de treball o de responsabilitat.

Sexe/Gènere

El concepte de gènere fa referència a les diferències socials per oposició a les biològiques entre hòmens i dones (sexe). Aquestes diferències muten amb el temps i presenten grans variacions tant entre diverses cultures com dins d'una mateixa cultura.

Sexisme

Conjunt de mètodes integrats en el si de la societat androcèntrica que determinen una situació d'inferioritat, subordinació i explotació del col·lectiu femení o masculí. El sexisme abasta tots els àmbits de la vida i de les relacions humanes; el llenguatge és un factor important de la seua superació.

S

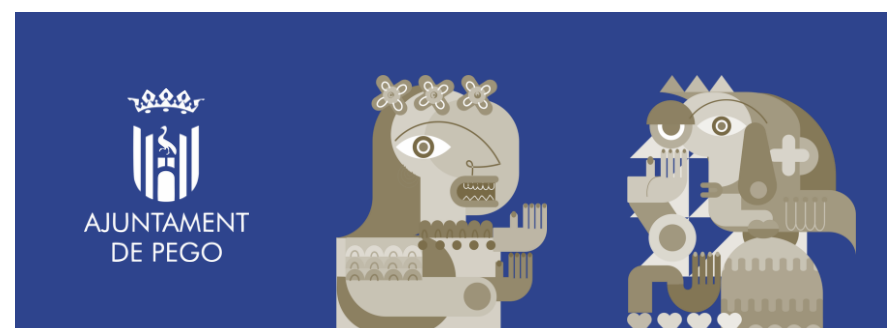
Sostre de vidre

Barrera invisible resultant d'una complexa trama d'estructures en les organitzacions dominades pel col·lectiu masculí que impedeix a les dones accedir a llocs destacats socialment.

T

Transversalitat

Incorporació del principi d'igualtat d'oportunitats a tot tipus de projectes públics o privats en diferents àmbits: educatiu, econòmic, cultural, polític, social...

ANNEX 5: Glossari de termes

V

Violència de gènere

La societat androcèntrica fonamentada en una relació de desigualtat entre els gèneres masculí i femení va assentar, tradicionalment, modes de relació entre les persones injustificables, però evitables, com la violència de gènere.

La violència de gènere sustentada en la relació descrita es mostra exercida mitjançant amenaces, la força física o el xantatge emocional, i adopta diferents manifestacions entre les quals s'inclouen la violació, el maltractament a les dones, l'assetjament sexual, l'incest i la pederàstia.

Violència domèstica

Fa referència a les agressions contra les persones que conviuen sota un mateix sostre. Aquesta violència es considera un problema d'Estat.

Visibilitzar/Visualitzar

Fer visibles les dones i les seues aportacions a la cultura i a la ciència en l'àmbit educatiu i en la societat en general.

ANNEX 6: Dies internacionals relacionats amb els eixos**EIX 1: Prevenció i erradicació de la violència de gènere**

- 6 de febrer: Dia Internacional de Tolerància Zero amb la Mutilació Genital Femenina
- 8 de març: Dia Internacional de la Dona
- 24 de març: Dia Internacional del Dret a la Veritat en relació amb Violacions Greus dels Drets Humans i de la Dignitat de les Víctimes
- 2 d'octubre: Dia Internacional de la No Violència
- 21 d'octubre: Dia de la visibilització dels homes en contra de la Violència de Gènere.
- 25 de novembre: Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones

EIX 2: Promoció de la igualtat

- 1 de desembre: Dia del Sufragi Universal a Espanya

EIX 3: Educació

- 15 d'abril: Dia del Xiquet i la Xiqueta
- 15 de maig: Dia Internacional de la Família
- 11 d'agost: Dia Internacional de la Joventut
- 20 de novembre: Dia Universal dels Drets de la Infància

EIX 4: Joventut

- 12 d'agost: Dia Internacional de la Joventut

EIX 5: Cultura, Ciències i Esports

- 11 de febrer: Dia Internacional de les Dones i les Xiquetes en la ciència
- 27 de març: Dia Mundial del Teatre
- 6 d'abril: Dia de l'Esport per el Desenvolupament i la Pau
- 23 d'abril: Dia Mundial del Llibre i dels Drets d'Autor
- 29 d'abril: Dia Internacional de la Dansa
- 16 d'octubre: Dia de les escriptores
- 10 de novembre: Dia Mundial de la Ciència per a la Pau i el Desenvolupament

EIX 6: Ocupació i Conciliació

- 22 de febrer: Dia Europeu de la igualtat salarial
- 28 d'abril: Dia Mundial de la Seguretat i Salut en el Treball
- 22 de juliol: Dia internacional del Treball Domèstic
- 19 de novembre: Dia de la Dona Emprenedora

ANNEX 6: Dies internacionals relacionats amb els eixos

EIX 8: Atenció a la diversitat i salut integral

- 1 de març: Dia contra la Discriminació
- 21 de març: Dia Internacional de l'Eliminació de la Discriminació Racial
- 17 de maig: Dia Internacional contra l'Homofòbia, la Transfòbia i la Bifòbia
- 21 de maig: Dia Mundial de la Diversitat Cultural per al Diàleg i Desenvolupament
- 28 de maig: Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones
- 4 de setembre: Dia Mundial de la Salut Sexual
- 28 de juny: Dia Internacional de l'Orgull LGBTBI
- 16 de novembre: Dia Internacional per la Tolerància

EIX 9: Empoderament

- 30 de gener: Dia Escolar de la Pau i la No Violència
- 24 de maig: Dia Internacional de les Dones per la Pau i el Desarmament

ANNEX 7: Bibliografia i webgrafia

Unió Europea – Normativa i estratègies

Directiva (UE) 2023/970 (Transparència retributiva)

Directiva (UE) 2022/2381 (Dones als consells d'administració)

Directiva 2006/54/CE (Igualtat en l'ocupació i el treball)

Directiva 2004/113/CE (Igualtat en l'accés a béns i serveis)

Directiva (UE) 2024/1385 (Violència contra les dones i violència domèstica)

Estratègia europea d'igualtat de gènere 2020-2025 / Full de ruta 2025

Adhesió de la UE al Conveni d'Istanbul (entrada en vigor 01/10/2023)

Espanya – Normativa bàsica i ferramentes oficials

Llei Orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i hòmens (text consolidat)

Reial decret llei 6/2019, mesures urgents per a la igualtat en l'ocupació i l'ocupabilitat

Reial decret 901/2020, plans d'igualtat i el seu registre

Reial decret 902/2020, igualtat retributiva entre dones i hòmens

Orde PCM/1047/2022, procediment de valoració dels llocs de treball

Llei Orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere

Llei Orgànica 10/2022, de garantia integral de la llibertat sexual

Llei Orgànica 1/2023, reforma de salut sexual i reproductiva i IVE

Eina de Registre Retributiu (MITES) + guia

Eina de Valoració de Llocs de Treball (MITES) + guia

Guia tècnica d'auditoria retributiva (Institut de les Dones)

Comunitat Valenciana – Normativa autonòmica

Llei 9/2003, per a la igualtat entre dones i hòmens (Comunitat Valenciana)

Llei 7/2012, integral contra la violència sobre la dona (Comunitat Valenciana)

Estudis i referències

EIGE – Gender Equality Index 2024: Espanya

III Pla Estratègic per a la Igualtat Efectiva de Dones i Homes 2022-2025 (PEIEMH)

Estratègia Estatal per a combatre les violències masclistes 2022-2025

AJUNTAMENT
DE PEGO

Pego
Juny 2026

PRO[♂]
actives
Consultoria d'Igualtat